

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Családi tartási kötelezettségek

Családi tartási kötelezettségek

Amennyiben tartási követeléssel szándékozik élni, például havi gyermektartást kér a gyermekkel nem egy háztartásban élő szülőtől, az uniós jog lehetővé teszi, hogy országának bíróságához forduljon az adós tartásdíj fizetési kötelezettségének megállapítására és a tartásdíj összegének meghatározására. Egy ilyen ítéletet akadálytalanul elismernek az Európai Unió más tagállamában.

Ha szeretne részletesebben tájékozódni valamelyik tagállamról, válassza ki a kívánt ország zászlaját.

Új szabályok 2011. júniustól

2011. június 18-tól új szabályok vonatkoznak a tartásdíj ügyekre. Ezek az új szabályok továbbra is biztosítják a tartásra jogosult jogi védelmét azzal, hogy lehetővé teszik számára, hogy pert indítson országának bírósága előtt a tartásra kötelezett ellen. Ezenfelül a legtöbb esetben a 2007. évi **hágai jegyzőkönyv** határozza meg a tartásdíj kötelezettségekre alkalmazandó jogot, továbbá a tagállamok bíróságai által tartásdíj ügyben hozott ítéletek szabadon mozognak az Európai Unióban és valamennyi tagállamban további formások nélkül kikényszeríthetők. Végül, de nem utolsósorban a tartásdíjra jogosultak és a tartásdíjra kötelezettek a tagállam által biztosított igazgatási segítségnyújtásban részesülnek.

Az új szabályok a 28 uniós tagállam egészében hatályosak, ezen belül Dániában is, az Európai Közösség és a Dán Királyság között a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2005. október 19-i megállapodás értelmében. Dánia azonban néhány szabályt nem alkalmaz: konkrétan az alkalmazandó jogra és a központi hatóságok közötti együttműködésre vonatkozó szabályokat.

A rendelet továbbá úgy rendelkezik, hogy a tartási követelésekkel kapcsolatos eljárások során adott esetben a tartási ügyekben illetékes közigazgatási

hatóság is bíróságnak tekinthető. Ezeknek a hatóságoknak a listája [itt](#) (462 Kb) [hu](#) található.

Amikor a tartásra kötelezett vagy a tartásra jogosult nem uniós tagállamban él, a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló **egyezmény**, valamint a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó **jegyzőkönyv** segíthet a tartásdíjának olyan EU-n kívüli államokban történő behajtásában, amelyek ezen nemzetközi okmányok szerződő felei. Az egyezmény az EU és az egyezmény harmadik részes államai között 2014. augusztus 1-jén lépett hatályba.

Nem kötelező űrlapminta a tartási hátralék bejelentésére

A tartási rendelet gyakorlati végrehajtását és a polgárok jogainak Unió-szerte történő hatékony gyakorlását megkönnyítendő, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes **Európai Igazságügyi Hálózat** kidolgozott egy nem kötelező űrlapmintát a tartási hátralék bejelentésére.

Ez a 23 nyelven rendelkezésre álló, nem kötelező űrlap arra szolgál, hogy megkönnyítse a tartási hátralékok behajtását. Az űrlap kitöltését e gyakorlati útmutató segíti. Az űrlap az alábbi formátumokban áll rendelkezésre: PDF (896 Kb) [hu](#), szerkeszthető PDF (1100 KB) [hu](#) és XLS (173 Kb) [hu](#).

Utolsó frissítés: 18/01/2019

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [fr](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Belgium

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartási kötelezettség valamely személy arra vonatkozó törvényes kötelezettségéeként határozható meg, hogy a vele meghatározott családi kapcsolatban álló, arra rászoruló személy számára biztosítsa a létfenntartáshoz szükséges segítséget. A tartás az élelmezésen túl minden szükségletre kiterjed, ideértve a gondozást, a ruházatot, a lakhatást és az orvosi ellátást is.

A tartási kötelezettség családi köteléken vagy házastársi kapcsolaton alapul, vagy olyan alternatív kötelezettségen, amely e kapcsolatok megszakadásakor keletkezik. Bizonyos vérrokonok, a házasság révén rokoni kapcsolatba kerülők, házastársak és élettársak között áll fenn. Alapját egyfajta szolidaritási kötelezettség képezi, amely egyes esetekben erősebb lehet.

A szülők gyermekeik felé

Az ilyen kötelezettségnek két típusa van:

Egy tágabb értelemben vett tartási kötelezettség, amelynek értelmében az apa és az anya kötelesek lehetőségeik szerint gondoskodni a gyermek lakhatásáról, ellátásáról, egészségéről, felügyeletéről, oktatásáról és képzéséről, továbbá fejlődéséről. Amennyiben a gyermek oktatása és képzése még nem zárult le, a kötelezettség fennáll azután is, hogy a gyermek nagykorúvá válik. E kötelezettség a szülő forrásaitól és a gyermek szükségleteitől független. Abban a tekintetben értelmezendő tágabban, hogy a gyermek létfenntartásán túl kiterjed az oktatására és képzésére stb. is (a polgári törvénykönyv 203. cikke).

Az anyaságon vagy apaságon alapuló tartási kötelezettség, amely a gyermek szükségletein alapul, és független a gyermek életkorától vagy a szülő forrásaitól (a polgári törvénykönyv 205., 207., 208. és 353-14. cikke).

A gyermekek szülei felé

A szülők és gyermekek egymás felé fennálló tartási kötelezettsége kölcsönös (a polgári törvénykönyv 205., 207. és 353-14. cikke). A gyermekek tehát kötelesek szülei tartására, ha azoknak erre szükségük van.

A házastársak egymás között

A házastársak közötti tartási kötelezettség a polgári törvénykönyvben előírt segítségnyújtási, illetve a háztartás költségeihez való hozzájárulási kötelezettségen alapul (a polgári törvénykönyv 213. és 221. cikke). E kötelezettségek a házastársakat szintén terhelő együttélési kötelezettségből fakadnak, és kölcsönösek. Teljesítésük elmaradása esetén kikényszerítésük érdekében tartási kereset vagy a tartásdíj kiutalása iránti kereset formájában lehet eljárást indítani (a polgári törvénykönyv 213., 221., és 223. cikke) – lásd a 10. kérdést.

Az elvált házastárs a korábbi házastársa felé

Különbséget kell tenni a házasság felbontásának típusa, azaz aszerint, hogy a házasságot annak helyrehozhatatlan megromlása vagy közös megegyezés alapján bontották-e fel:

A házasság helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén: amennyiben a felek nem egyeztek meg a tartásról (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (1) bekezdése), a bíróság a bontóhatározatban vagy a szükségét szenvedő házastárs kérelmére egy későbbi határozatban elrendelheti, hogy a másik házastárs fizessen tartásdíjat (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (2) bekezdése).

A bíróság elutasíthatja a házasság felbontása utáni tartás iránti keresetet, ha az alperes bizonyítja, hogy a felperes súlyosan helytelen viselkedése vezetett az együttélés ellehetetlenüléséhez (a polgári törvénykönyv 301. cikke (2) bekezdésének második albekezdése).

A tartásdíj összege semmi esetre sem haladhatja meg a fizetésre kötelezett házastárs jövedelmének harmadát (a polgári törvénykönyv 301. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdése).

Közös megegyezésen alapuló válás esetén: a házastársak nem kötelesek kikötni, hogy az egyik házastársnak tartásdíj jár a házasság felbontására irányuló eljárás alatt és/vagy azt követően. Amennyiben mégis így döntenek, a tartásdíj összegét, valamint megfizetésének és végrehajtásának feltételeit szabadon határozzák meg, csakúgy, mint annak kiigazítását vagy módosításának okait (az eljárásjogi törvénykönyv 1288. cikke első bekezdésének 4. pontja). A felek eltérő megállapodásának hiányában a bíróság valamelyik fél kérelmére a bontóhatározatot követően növelheti, csökkentheti vagy eltörölheti a kölcsönösen elfogadott tartásdíjat (az eljárásjogi törvénykönyv 1288. cikke), ha az összeg a felek szándékához nem kapcsolódó új körülmények fényében többé nem megfelelő. A tartásdíj nem indexálható, hacsak erről nem rendelkeztek kifejezetten.

Más személyek felé

Milyen körülményeknek kell fennállniuk?

A tartási kötelezettség fennáll az elsőfokú (lemező és felmező) rokonok között (szülők/gyermek, gyermekek/szülők, illetve unokák/nagyszülők között és fordítva is – a polgári törvénykönyv 205. és 207. cikke).

A házasság következtében rokonságba kerülők esetében két lehetőség áll fenn:

a túlélő házastársnak bizonyos korlátok között kötelezettsége áll fenn az elhunyt házastárs olyan gyermekei felé, akiknek nem ő az édesapja vagy édesanyja (a polgári törvénykönyv 203. cikkének (3) bekezdése),

a vő és a meny kötelezettséggel tartozik az após és az anyós felé, és fordítva. A kötelezettség elévül, ha az anyós/após újraházasodik, vagy ha a házastárs (akinek a révén a rokoni kapcsolat a házasság által létrejött) és a házasságból származó gyermekek elhunytak (a polgári törvénykönyv 206. és 207. cikke). Bizonyos körülmények között az elhunyt házastárs hagyatékából tartásdíjat kell fizetni az elhunyt túlélő házastársa vagy felmenői számára (a polgári törvénykönyv 205bis. cikke).

Azon gyermekek, akik esetében az apaságot nem állapították meg, tartásdíjat követelhetnek felnevelésükre, oktatásukra és képzésükre attól a férfitől, aki a törvény szerinti fogantatási idő alatt kapcsolatban élt az édesanyjával (a polgári törvénykönyv 336. cikke).

Amennyiben az élettársak életközössége súlyosan megromlik, valamely fél kérheti a bíróságtól tartásdíj megállapítását az ilyenkor meghozandó ideiglenes intézkedések keretében. Ugyanez vonatkozik arra az esetre, amikor az együttélés megszűnik: ebben az esetben is ideiglenes intézkedések meghozatalára kerülhet sor (a polgári törvénykönyv 1479. cikke).

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A tartási kötelezettség általában a gyermek nagykorúvá válásával és teljes cselekvőképességének megszerzésével megszűnik. A tartási kötelezettség fennmaradhat ugyanakkor, ha a gyermek oktatása és képzése még nem zárult le (a polgári törvénykönyv 203. és 336. cikke).

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A kötelezett teljesítheti önként a jogosult követeléseit. Ennek hiányában, illetve vita, nézeteltérés vagy a tartásdíjfizetés elmaradása esetén eljárást kell indítani.

A házasság helyrehozhatatlan megromlás miatti felbontása esetén a házasságot felbontó bíróságon járulékos jelleggel, magában a keresetlevélben vagy külön beadványban tartásdíj követelhető a házasság felbontását követő időszakra (az eljárásjogi törvénykönyv 1254. cikke (1) bekezdésének ötödik albekezdése és (5) bekezdése).

A házasság felbontására irányuló eljáráson kívül a békebíró hallgatja meg a tartás iránti kérelmeket és határoz azok tárgyában (az eljárásjogi törvénykönyv 591. cikkének (7) bekezdése), kivéve az apaság megállapítására nem irányuló, tartásdíj iránti követelést. Lásd az 5. kérdést.

2014. szeptember 1-jétől a társadalmi integrációval összefüggő jövedelemhez kapcsolódó tartási kötelezettségen kívül valamennyi tartási kötelezettséggel kapcsolatos kereset a családjogi bíróság hatáskörébe tartozik (az eljárásjogi törvénykönyv 572bis. cikkének (7) bekezdése), ideértve az apaság megállapítására nem irányuló tartási eljárásokat is.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A keresetet személyesen a tartás jogosultjának kell benyújtania (lásd különösen a polgári törvénykönyv 337. cikkét). A keresetet a jogosult személyesen vagy ügyvéden keresztül terjeszti a bíróság elé (lásd különösen az eljárásjogi törvénykönyv 1253ter., 1254. és 1320. cikkét).

Amennyiben e személy nem cselekvőkép, képviselője (apa, anya, gyám, törvényes képviselő) jár el a nevében.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A tartással kapcsolatos jogvitákban – bizonyos kivételekkel – a békebíró rendelkezik általános hatáskörrel (az eljárásjogi törvénykönyv 591. cikkének (7) bekezdése). Ilyen körülmények között a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes bírósághoz kell benyújtani, kivéve a tartásdíj csökkentésére vagy törlésére irányuló kereseteket (az eljárásjogi törvénykönyv 626. cikke).

Az elsőfokú bíróság elnöke (a polgári törvénykönyv 338. cikke) rendelkezik hatáskörrel a gyermek által olyan személy ellen indított eljárásban, aki a fogantatás törvény szerinti időszakában kapcsolatban élt a gyermek anyjával (a polgári törvénykönyv 336. cikke).

A sürgős vagy ideiglenes intézkedéseket kivéve a szülői felügyeleti joggal kapcsolatos jogviták a fiatalkorúak bíróságának hatáskörébe tartoznak (a polgári törvénykönyv 387bis. cikke); az illetékességet a szülők, a gyám vagy a gyermek feletti felügyeleti jogot gyakorló személy lakóhelye határozza meg (a fiatalkorúak védelméről, a jogsértést elkövető kiskorúak gondozásáról és a jogsértéssel okozott kárról szóló, 1965. április 8-i törvény 44. cikke).

A házastársak közötti, a házasság felbontására irányuló eljárást megelőző vita esetén a keresetet a békebíróhoz kell benyújtani (az eljárásjogi törvénykönyv 594. cikkének (19) bekezdése), akinek illetékességét az utolsó közös házastársi lakóhely határozza meg (az eljárásjogi törvénykönyv 628. cikkének (2) bekezdése).

A házasság helyrehozhatatlan megromlása miatt indított bontóper a házasság megszűnéséig az elsőfokú bíróság elnökének hatáskörébe tartozik (az eljárásjogi törvénykönyv 1280. cikke). A felek közötti tartási megállapodást azonban az ügy érdemében eljáró bíróság tárgyalja (az eljárásjogi törvénykönyv 1256. cikkének első bekezdése).

A jogerős bontóhatározatot követően az ügyben a békebíró és a fiatalkorúak bírósága rendelkezik hatáskörrel. Az elsőfokú bíróság elnöke a sürgős esetekben hozandó ideiglenes végzések tekintetében megtartja hatáskörét (az eljárásjogi törvénykönyv 584. cikke).

2014. szeptember 1-jétől a társadalmi integrációval összefüggő jövedelemhez kapcsolódó tartási kötelezettségen kívül valamennyi tartási kötelezettséggel kapcsolatos kereset a családjogi bíróság hatáskörébe tartozik (az eljárásjogi törvénykönyv 572bis. cikkének (7) bekezdése).

2014. szeptember 1-jétől elsődlegesen az adott követeléssel már foglalkozó bíróságon kell előterjeszteni a (volt) házastársak vagy élettársak közötti követeléseket, valamint a közös gyermekekre, illetve azon gyermekekre vonatkozó tartási kötelezettségekkel kapcsolatos követeléseket, akiknek a

leszármazását csak az egyik szülő tekintetében állapították meg (lásd az eljárásjogi törvénykönyv 629bis. cikkének (1) bekezdését). Ebből következően a kiskorú felé fennálló tartási kötelezettséggel kapcsolatos követelések esetében a kiskorú lakóhelye (ennek hiányában a szokásos tartózkodási helye) szerinti bíróság az illetékes. Ha a feleknek több gyermekük van, valamennyi követelés tekintetében az első megkeresett bíróság illetékes (az eljárásjogi törvénykönyv 629bis. cikkének (2) bekezdése). Ha a tartási kötelezettség jogosultja más személy, az ügyet az alperes lakóhelye vagy a házastársak utolsó közös (házastársi) lakásának helye szerint illetékes bíróság elé kell terjeszteni (az eljárásjogi törvénykönyv 629bis. cikkének (4) bekezdése).

6 Kérelemzőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Lásd a 4. kérdést. A megindított eljárástól függően a követelést végrehajtói idézés vagy kereset útján kell előadni. Ügyvéd közreműködésére nincs feltétlenül szükség.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az eljárásért fizetni kell. A teljes költséget nem lehet meghatározni, az az eljárástól, a bírósági költségektől és az esetleges ügyvédi költségektől is függ. Az egyetemes jog szabályait kell alkalmazni az eljárási költségek alóli mentességre (lásd Költségmentesség – Belgium).

8 Milyen tartást fog valószínűleg megfizetni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A segítségnyújtás formája:

A segítségnyújtás formája a tartásdíj. Egyes esetekben a tartásdíj tőkésíthető (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (8) bekezdése). Rendkívüli esetben természetben is teljesíthető (a polgári törvénykönyv 210. cikke).

Az összeg megállapítása és az indexálás:

Az összeget nem sávosan számítják ki. A tartásdíjat a jogosult szükségleteivel és a fizetésre kötelezett személy anyagi körülményeivel arányosan állapítják meg (a polgári törvénykönyv 208. és 209. cikke).

Az anya és az apa kötelezettségét (a polgári törvénykönyv 203. cikke) anyagi lehetőségeikhez mérten határozzák meg, és annak fedeznie kell a gyermek lakhatását, ellátását, valamint egészségének, felügyeletének, oktatásának és képzésének, továbbá fejlődésének biztosítását (amíg oktatása és képzése véget nem ér). A tartásdíj a felügyeletet ellátó szülő részére fizetett havi átalány.

Az apa és az anya saját nevükben eljárva kérhetik a másiktól, hogy járuljon hozzá a lakhatási, ellátási stb. költségekhez (a polgári törvénykönyv 203bis. cikkének (2) bekezdése).

Az azon személy által fizetendő tartásdíj összegét, aki a fogantatás idején az anyával élt, a gyermek szükségletei, valamint a kötelezett anyagi eszközei, lehetőségei és szociális körülményei alapján számítják ki (a polgári törvénykönyv 336., 339. és 203bis. cikke).

A törvény kifejezett felhatalmazása értelmében a házasság felbontására irányuló eljárásban részt vevő házastársak bármikor köthetnek megállapodást arról, hogy jár-e tartásdíj, továbbá annak összegéről, illetve a megállapodás szerinti összeg felülvizsgálatának módjáról (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (1) bekezdése és az eljárásjogi törvény 1256. cikkének első bekezdése és 1288. cikkének (4) bekezdése). Az ügyben eljáró bíróság ugyanakkor megtagadhatja e megállapodás jóváhagyását, ha az nyilvánvalóan ellentétes a gyermekek érdekeivel (az eljárásjogi törvény 1256. cikkének második bekezdése és 1290. cikkének második és ötödik bekezdése).

Ha a tartással kapcsolatban kérdéseket a bíróság rendez, az összeg konkrét meghatározása mellett számítási kritériumokat és korlátokat is figyelembe kell vennie. A tartásnak elvben legalább a jogosult szükségleteit fedeznie kell (a polgári törvénykönyv 301. cikke (3) bekezdésének első albekezdése).

A tartásdíj összege semmi esetre sem haladhatja meg a kötelezett házastárs jövedelmének harmadát (a polgári törvénykönyv 301. cikke (3) bekezdésének utolsó mondata). A tartásdíjfizetés időtartama a házasság fennállásának időtartamával megegyező időszakra korlátozódik. A bíróság kivételes körülmények között meghosszabbíthatja a tartásdíjfizetés időtartamát (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (4) bekezdése).

Az indexálás automatikus, ha a házasság felbontására annak helyrehozhatatlan megromlása miatt kerül sor, illetve a szülő által a gyermek ellátásához való hozzájárulás esetén. Főszabályként a referenciaindex a fogyasztói árindex, de a törvény lehetővé teszi a bíróság számára, hogy a megélhetési költségek függvényében eltérő kiigazítási rendszert alkalmazzon (a polgári törvénykönyv 301. cikke (6) bekezdésének első albekezdése és 203quater. cikkének (1) bekezdése), és a felek ettől megegyezés alapján eltérhetnek (a polgári törvénykönyv 203quater. cikkének (1) bekezdése).

A törvény lehetővé teszi a tartásdíj növelését, csökkentését vagy eltörlését a felek valamelyikének kérelmére, a polgári törvénykönyv 301. cikke (7) bekezdésének első albekezdésében és az eljárásjogi törvénykönyv 1293. cikkének első bekezdésében kifejtett általános okokból.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartásdíjat havonta, a jogosult vagy képviselője számára kell megfizetni. Egyes esetekben tőkésítésre is sor kerülhet (lásd a 8. kérdést).

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A végrehajtható okirattal rendelkező jogosult kérheti követelése végrehajtását. Bizonyos feltételek mellett a tartásra kötelezett ingó vagy ingatlan vagyona végrehajtás alá vonható, ha e személy nem tartja be a tartást megállapító határozat rendelkezéseit (az eljárásjogi törvénykönyv 1494. cikke). Akár letiltás is elrendelhető harmadik személy, például a kötelezett munkáltatója felé (az eljárásjogi törvénykönyv 1539. cikke). Emellett bizonyos körülmények között az a tartásra jogosult, aki még nem rendelkezik végrehajtható okirattal, hatósági zár alá vétel elrendelését kérheti annak érdekében, hogy biztosítsa a jövőben neki járó tartásdíj fedezetét (az eljárásjogi törvénykönyv 1413. cikke).

Egyszerűsített végrehajtási mechanizmus bevezetésére is sor került, ez a tartásdíj kiutalása, amelynek keretében a jogosult felhatalmazást kap, hogy bizonyos korlátokon belül közvetlenül átvegye a kötelezett jövedelmét vagy a kötelezett számára harmadik személy által fizetendő összeget. A kiutalás a házastársak vagy volt házastársak közötti törvényi tartási kötelezettségre (a polgári törvénykönyv 220. cikkének (3) bekezdése, 221. és 223. cikke, továbbá 301. cikkének (11) bekezdése, valamint az eljárásjogi törvénykönyv 1280. cikke), a gyermekek ellátásával, oktatásával és képzésével kapcsolatos kötelezettségre – ideértve az anyát és az apát közötti, a polgári törvénykönyv 203bis. cikkében előírt eljárást –, valamint a felmenők és leszármazottak közötti törvényi tartási kötelezettségre (a polgári törvénykönyv 203b. cikke) alkalmazandó.

Végül a büntető törvénykönyv is tartalmaz rendelkezést a család elhagyásáról (a büntető törvénykönyv 391bis. cikke), amelynek értelmében eljárás indítható azon személy ellen, akivel szemben a bíróság tartásdíj megfizetését rendelte el, és aki ezt több mint két hónapig szándékosan nem teljesíti.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A polgári törvénykönyv 2277. cikke értelmében a tartásdíjhátralék öt év után elévül.

A bíróság által megítélt tartásdíjra tízéves elévülési idő vonatkozik (a polgári törvénykönyv 2262bis. cikke).

Az elévülés a házastársak között a házasság fennállása idején nyugszik (2253. cikk), és félbeszakad a bírósági idézés kézbesítésével, fizetési meghagyás kibocsátásával vagy lefoglalás elrendelésével (2244. és 2248. cikk), a beadványok jogosult általi benyújtásával és a kötelezett általi fizetéssel.

A jelzálogról szóló, 1851. december 16-i törvény 7. és 8. cikke szerint a kötelezett főszabályként teljes vagyonával felel kötelezettségének teljesítéséért.

Az eljárásjogi törvénykönyv 1408. cikke értelmében ugyanakkor egyes személyes ingóságok, amelyekre a kötelezettek és családjának a mindennapi életvitelhez, hivatásának gyakorlásához, illetve a kötelezett vagy a vele egy háztartásban élő eltartott gyermekei képzésének, tanulmányainak folytatásához szükség van, kivonhatók a jogosultak követelése alól.

Az eljárásjogi törvénykönyv 1409. cikkének (1) bekezdése szerint a foglalkoztatásból és egyéb tevékenységekből származó jövedelem részben mentes a tartásdíj-kiutalás és a letiltás alól.

Az eljárásjogi törvénykönyv 1412. cikke mindazonáltal úgy rendelkezik, hogy 1) a letiltás alóli mentesség szabályait nem lehet a tartásra jogosulttal szemben érvényesíteni, és 2) e jogosult abszolút elsőbbséget élvez a kötelezett más hitelezőivel szemben. Ha ugyanakkor olyan személlyel szemben kérnek tartásdíj-kiutalást, akinek a tartozásaira már elrendeltek kiutalást vagy letiltást, a bíróság áttekintheti a kötelezett általános helyzetét és hitelezőinek szükségleteit (különös tekintettel a tartásra), és a kiutalandó vagy letiltandó összegeket egyenlő mértékben megoszthatja e hitelezők között (az eljárásjogi törvénykönyv 1390bis. cikkének ötödik bekezdése).

A fizetésképtelen kötelezett kollektív adósságrendezésre jogosult (az eljárásjogi törvénykönyv 1675/2. és azt követő cikkei). Ennek keretében a bíróság adott esetben elengedheti a tartozást (ideértve a tartásdíj hátralékait), a tartási kötelezettséget azonban nem.

Letiltást el lehet rendelni a jövőben esedékessé váló tartásdíj megfizetésének előzetes biztosítására is (az eljárásjogi törvénykönyv 1494. cikkének második bekezdése).

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Ha a tartásra jogosultak a fenti jogorvoslatok ellenére sem tudják behajtani a tartozást, a (Szövetségi Pénzügyi Szolgálaton belül működő) Tartási Követelések Hivatalához [*Service des créances alimentaires*] fordulhatnak, amelynek feladata, hogy egy vagy több konkrét tartási részletre előleget adjon, és ezt az előleget, illetve a tartási követelések egyenlegét vagy hátralékait behajtsa vagy beszedje a kötelezettől.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A Tartási Követelések Hivatala eljárhat a kötelezettek helyett, és a nevükben megfizetheti a tartásdíjat vagy annak egy részét. A Hivatal egyidejűleg előírja a kötelezett számára a tartásdíj és a hátralékok megfizetését. A kötelezettek vagy önként megfizetik a tartásdíjat a Hivatal számára, vagy a Hivatal behajtsa az összeget. Ez utóbbi esetben az eredmény természetesen nem garantálható, az a kötelezett pénzügyi helyzetétől függ.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

A tartásdíj külföldön való behajtásáról szóló, 1956. június 20-i New York-i egyezmény, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény értelmében kijelölt központi hatóság:

a Szövetségi Igazságügyi Szolgálat [*Service public fédéral Justice*]

Polgári Ügyekben Folytatott Nemzetközi Igazságügyi Együttműködésért Felelős Osztály

[*Service de coopération judiciaire internationale en matière civile*]

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Brussels

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A jogosult vagy jogi tanácsadója postai úton, telefonon (+32 (0)2 542 65 11), faxon (+32 (0)2 542 70 06) vagy e-mailben ([✉ aliments@just.fgov.be](mailto:aliments@just.fgov.be) vagy [✉ alimentatie@just.fgov.be](mailto:alimentatie@just.fgov.be)) fordulhat az osztályhoz.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

A Belgiumtól eltérő országban lakóhellyel rendelkező jogosultaknak azzal a központi hatósággal kell kapcsolatba lépniük, amely országukban a fenti egyezmények vagy a rendelet végrehajtásáért felelős. Nem vehetik fel közvetlenül a kapcsolatot a belga szervvel vagy hatósággal.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Nem (lásd fent).

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Ha követelést nyújtanak be a központi hatósághoz, az – miután meggyőződött a kötelezett és/vagy vagyona belgiumi hollétééről – adott esetben átteszi az ügyet az illetékességgel rendelkező Költségmentességi Hivatalhoz. Ha gyermektartás ügyében a központi hatóságon keresztül nyújtanak be kérelmet, a költségmentességet a kedvezményezett vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül megállapítják. A költségmentesség kiterjed az ügyvédi díjakra és az eljárási költségekre.

Egyéb esetekben a költségmentességet igénylő felperesnek a 2002/8/EK irányelvvel összhangban a központi hatóságot kell megkeresnie.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A központi hatóság elsődleges feladata, hogy tájékoztatást nyújtson a rendelet érvényesüléséről mind saját országának rendszere, mind a megkeresett állam tekintetében. A központi hatóság rendelkezik az ahhoz szükséges erőforrásokkal, amelyek lehetővé teszik számára a kötelezett vagy a jogosult tartózkodási helyének közvetett vagy közvetlen megállapítását, továbbá a kötelezett vagy az adós jövedelmével és/vagy vagyonával kapcsolatos információ összegyűjtését.

A hatóság a bírósági eljárásn kívül törekszik a békés vitarendezésre a felek észrevételeinek cseréje során, és különösen a megkeresett fél tekintetében az igazságügyi hatóságok általi meghallgatás folyamán. Szükség esetén a központi hatóság nyomon követi a helyzet későbbi alakulását, hogy biztosítsa a tartási határozatok folyamatos végrehajtását.

A központi hatóság segítséget nyújthat az okirati bizonyítékok beszerzésében, illetve a dokumentumok továbbításában és kézbesítésében azáltal, hogy információt szolgáltat az alkalmazandó hazai jog rendelkezéseiről és a hatályos nemzetközi jogi eszközök végrehajtásának szabályairól.

A függőben lévő tartási követelés kikényszerítésének biztosítására ideiglenes intézkedéseket lehet hozni a felperes belga bíróságok előtti képviselőire a központi hatóság által ruházott hatáskörben.

A központi hatóság szükség esetén tájékoztatást nyújthat a megkereső félnek arról, hogy milyen eljárást kell követni valamely gyermek feltételezett apjával szemben az apaság megállapítása érdekében.

Utolsó frissítés: 21/12/2015

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közölt vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Bulgária

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartási kötelezettség az egyik családtag arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a másik családtag részére biztosítsa a létfenntartását. Ez törvényi kötelezettség, azaz nem a felek közötti megállapodás alapján, hanem a jog erejénél fogva, bizonyos feltételekkel, általánosan alkalmazandó. Ez személyes kötelezettség, és a jogosult személy halálával megszűnik.

Egy személy csak akkor jogosult tartásra, ha nem munkaképes, és nem rendelkezik eszközökkel a saját fenntartására.

A tartásra jogosult személy a következő személyektől és a következő sorrendben kérheti a tartást: házastárs vagy korábbi házastárs; gyermekek; szülők; unokák és dédunokák; testvérek; nagyszülők és felmenő rokonok. Ha a sorban első személy nem képes a tartás nyújtására, a sorban következő személynek kell fizetnie a tartást.

Ha egy személynek több jogosultat kell eltartania, a tartás a következő sorrendben fizetendő (a sorrendben később következők kizárásával): gyermekek, házastárs vagy volt házastárs, szülők, unokák és dédunokák, testvérek, nagyszülők és felmenő rokonok.

A házasság felbontása esetén csak a válásban nem hibás házastárs jogosult tartásra.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők attól függetlenül kötelesek tartást fizetni a 18. életévét be nem töltött kiskorú gyermekek részére, hogy azok képesek-e dolgozni, vagy rendelkeznek-e az önfenntartásukhoz szükséges forrásokkal. A fenti életkornál idősebb gyermekek esetében a szülők akkor kötelesek tartást fizetni, ha a gyermek nem képes eltartani magát a saját jövedelméből vagy a saját vagyonából, és amennyiben rendszeres középiskolai (20 éves koráig), illetve főiskolai vagy egyetemi tanulmányokat (25 éves koráig) folytat, de csak akkor, ha a tartás fizetése nem okoz a szülőknek különösebb nehézséget.

A volt házastárs részére tartás csak a házasság felbontásától számított legfeljebb három évig jár, hacsak a felek nem egyeztek meg ennél hosszabb időszakban, és megszűnik, ha a tartásban részesülő volt házastárs új házasságot köt.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartási követeléseket bíróság előtt kell érvényesíteni, függetlenül azok természetétől, a tartás összegétől, a tartást kérő személyétől és annak a félnek a személyétől, akitől a tartást kéri. A kerületi bíróság (*rayonen sad*) az illetékes. A területi illetékességgel rendelkező bíróságot a felperes vagy az alperes lakóhelye határozza meg; a kérelmező döntheti el, melyiket választja.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A kiskorú gyermek tartási követelését a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám nyújtja be.

A 14 és 18 év közötti kiskorú gyermek tartási követelését maga a gyermek nyújtja be, a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám tudtával és egyetértésével.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Ha házassági ügyben tartási követelést nyújtanak be, a bolgár bíróságok akkor rendelkeznek joghatósággal a tartási követelés és a házassági keresetek tekintetében, ha a házastársak egyike bolgár állampolgár, vagy ha szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van. A volt házastárs tartásával kapcsolatos ügyekben a házasság felbontására irányuló kérelem tekintetében illetékes bíróság jár el.

A bolgár bíróságok rendelkeznek joghatósággal a szülők és gyermekek közötti személyi és vagyoni kapcsolatokra vonatkozó ügyekben, ha az alperes szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van, ha a felperes vagy a kérelmező bolgár állampolgár, illetve ha a gyermek vagy a félként szereplő szülő bolgár állampolgár, vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van.

A fenti esetben az alábbi 18., 19. és 20. kérdésekben meghatározottak szerint a bolgár jogot kell alkalmazni.

6 Kérelmezőként közvetlőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartási követeléseket bíróság előtt kell érvényesíteni, függetlenül azok természetétől, a tartás összegétől, a tartást kérő személyétől és annak a félnek a személyétől, akitől a tartást kéri. A körzeti bíróság rendelkezik természetes illetékességgel, és e bíróság előtt nem szükséges a jogi képviselő. A területi illetékességgel rendelkező bíróságot a felperes vagy az alperes lakóhelye határozza meg; a kérelmező döntheti el, melyiket választja.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tartási ügyekben a kérelmezők mentesek az állami illetékfizetési kötelezettség alól. A tartási követelés megítélése esetén a bíróság elrendeli, hogy az alperes fizesse meg az állami illetékeket és az eljárás során a kérelmező részéről felmerült költségeket.

Tartási ügyekben nem kötelező a jogi képviselő.

Az ügyben érintett felek a rendes szabályok szerint folyamodhatnak költségmentességért. Ezeket a szabályokat a költségmentességről szóló törvény (*Zakon za Pravnata Pomosht*) tartalmazza.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélt költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartás összegét a tartásra jogosult személy szükségleteire és a fizetésre kötelezett személy lehetőségeire való tekintettel állapítják meg. Az egy szülő által a kiskorú gyermek részére fizetendő tartás legkisebb összege a minisztertanács által meghatározott minimálbér negyedével egyezik meg. A tartás összegét a gyermek szükségletei és a szülő lehetőségei alapján a bíróság határozza meg.

A bíróság a rögzített legkisebb összegnél alacsonyabb összegben is meghatározhatja a tartás szintjét, ha a gyermek állami gondozott, vagy ha ezt más lényeges körülmény indokolja. A bíróság meghatározhatja a tartás összegét a rögzített legmagasabb érték feletti szinten is, ha ez a gyermek kivételes szükségleteinek biztosítása érdekében szükséges, és a szülő különösebb nehézség nélkül tudja ezt biztosítani. A fél kérésére a tartásról szóló végzés a körülmények változása esetén módosítható vagy visszavonható.

A tartás havonta fizetendő. A késedelmes fizetés után a jogszabályban meghatározott mértékű kamat fizetendő. A bíróság a természetben történő tartást is engedélyezheti.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást személyesen az arra jogosult személynek kell fizetni. 14 és 18 éves kor közötti kiskorú gyermekek esetében a tartás személyesen nekik fizetendő, de a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő tudtával és beleegyezésével.

A 14 évesnél fiatalabb kiskorú gyermek részére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám útján kell megfizetni a tartást.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartás havonta fizetendő. A késedelmes fizetés után a jogszabályban meghatározott mértékű kamat fizetendő.

A hatályba lépett bírósági határozatok végrehajtása a polgári eljárásról szóló törvénykönyvben (*Grazhdanski Protsesualen Kodeks*) meghatározott feltételek és eljárások szerint történik.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elvülési időkre

A végrehajtást a tartásra jogosult választása szerinti állami vagy magánvégrehajtó végzi.

Az állami végrehajtók a körzeti bíróság (*rayonen sad*) végrehajtási szolgálatán belül dolgoznak, és működési területük megegyezik a bíróság földrajzi illetékességi területével.

A magánvégrehajtók az adott járásbíróság földrajzi illetékességi területén működnek.

Lásd az ítéletek végrehajtásáról szóló részt.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A gyermekvédelmi törvény (*Zakon za Zakrila na Deteto*) számos védelmi intézkedést tartalmaz, többek között azt, hogy a gyermekeket és szüleiket folyamatosan tájékoztatni kell a jogaikról és kötelezettségeikről, és biztosítani kell részükre az állam által nyújtott költségmentességet. A gyermekvédelmi törvény 15. cikke értelmében a gyermekek a jogukat és érdekeiket érintő minden eljárásban költségmentességre és fellebbezésre jogosultak. A költségmentességet a Nemzeti Költségmentességi Hivatal biztosítja.

A kamarai törvény (*Zakon za Advokaturata*) kifejezetten úgy rendelkezik, hogy egy bolgár vagy uniós ügyvéd ingyenes jogi segítséget és támogatást nyújthat a tartásra jogosult személyek részére. Ilyen esetben, ha az ellenérdekű felet az eljárási költségek viselésére kötelezik, az ügyvéd kérheti a bíróság által megállapított ügyvédi díj megfizetését.

13 A kötelezett helyett megelölgelezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Ha egy tartásra kötelezett nem teljesíti az előírt tartási kötelezettségét, az állam a minisztertanács által kibocsátott rendeletben foglalt feltételekkel és eljárás szerint megfizeti azt a kötelezett helyett. A szociális segítségnyújtási eljárásban az állam gondoskodik azokról a nélkülözhető emberekről, akik részére a törvény szerint senki sem kötelezett tartást nyújtani, vagy erre senki sem képes.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint. A Bolgár Köztársaság számos kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződésnek részese különböző országokkal, amelyek között vannak nem uniós tagállamok is. E szerződések végrehajtásában az Igazságügyi Minisztérium jár el központi hatóságként, és ebben a minőségében segítséget nyújt a lakosság részéről érkező kérelmek alapján.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az Igazságügyi Minisztérium a központi hatóság; elérhetősége a következő:

Ministry of Justice

Ul. Slavyanska 1

1040 Sofia

Bulgária

Telefon: (+359 2) 92 37 555

Fax: (+359 2) 987 0098

Kapcsolattartó:

E_Gyurova@justice.government.bg

M_Parvanova@justice.government.bg

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Igen, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint. Ha a kérelmező olyan országban él, amellyel a Bolgár Köztársaság kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződést kötött, a kérelmező kérheti az adott szerződés alapján központi hatóságként eljáró Igazságügyi Minisztérium segítségét.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben, vagy a vonatkozó kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződésben meghatározott eljárás szerint.

Lásd fent a központi hatóságként eljáró Igazságügyi Minisztérium elérhetőségét.

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen, a Bolgár Köztársaságot kötelezi a 2007. évi hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Lásd a fenti kérdésre adott választ.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az alkalmazandó szabályokat a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet és a (2011. június 18. óta hatályos) polgári eljárásról szóló törvénykönyv 627a.–627c. cikkei tartalmazzák.

Amikor a 2007. évi hágai jegyzőkönyv hatálya alá tartozó tagállamban hoznak határozatot, a határozatnak a 4/2009/EK tanácsi rendelet 20. cikkében említett okiratok alapján történő végrehajtására vonatkozó kérelmet a kötelezett állandó lakóhelye vagy a kötelezettség teljesítésének helye szerinti járásbírósághoz kell benyújtani. A járásbíróság dönt a végrehajtás elutasításáról vagy felfüggesztéséről a 4/2009/EK tanácsi rendelet 41. cikke értelmében.

A 2007. évi hágai jegyzőkönyv hatálya alá nem tartozó uniós tagállamban hozott határozat vagy más aktus végrehajtására vonatkozó kérelmet a kötelezett állandó lakóhelye vagy a kötelezettség teljesítésének helye szerinti járásbírósághoz kell benyújtani. Nem nyújtják be a kérelemnek a kötelezett részére kézbesítendő példányát. A bíróság a kérelmet zárt ülésen vizsgálja. A kérelemnek helyt adó végzésben a bíróság meghatározza a 4/2009/EK tanácsi rendelet 32. cikkének (5) bekezdése szerinti fellebbezés megtételére rendelkezésre álló határidőt. Nem rendelhető el a kérelemnek helyt adó végzés ideiglenes végrehajtása. A kérelemnek helyt adó végzésben a bíróság a kért ideiglenes és biztosítási intézkedésekről is dönt. A végzés perben hozott döntésnek minősül. A végzés ellen ténykérdésekben és jogkérdésekben a Szófia Fellebbviteli Bírósághoz (*Sofiyiski apelativen sad*) lehet fellebbezni, a 4/2009/EK tanácsi rendelet 32. cikkében meghatározott feltételekkel és eljárás szerint. A Szófia Fellebbviteli Bíróság döntése ellen csak jogkérdésekben lehet fellebbezéssel élni a Legfelsőbb Semmitűszékhez.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el az a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Változtatások történtek a nemzetközi jogi gyermekvédelmi és országok közötti örökbefogadási ügyek igazgatósága személyzetének mérete és összetétele tekintetében, amelynek feladatai közé tartozik az Igazságügyi Minisztériumra mint a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet szerinti központi hatóságra ruházott feladatok ellátása. Az Igazgatóságra ruházták a polgári nyilvántartások és igazgatási szolgáltatások főigazgatóságával (GRAO), a Területfejlesztési és Közmunkaügyi Minisztériummal, a Nemzeti Adóhivatallal és a Nemzeti Költségmentességi Hivatallal történő kapcsolattartás hatáskörét az uniós tagállamokból érkező, a 4/2009/EK tanácsi rendelet szerinti tartási kötelezettségekre vonatkozó kérelmek feldolgozása keretében.

Utolsó frissítés: 23/12/2015

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Csehország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A „tartás” fogalma azt az összeget jelenti, amelyet egy személy egy másik személy részére, a másik személy valamennyi jogos igényének kielégítése érdekében biztosít. A tartási kötelezettségek keletkezésének és időtartamának a Polgári Törvénykönyv szerinti fontos előfeltétele a családi vagy hasonló kapcsolat, házastársi kapcsolat, korábbi házastársi kapcsolat vagy egyenes ági rokonság, illetve bejegyzett élettársi kapcsolat vagy azonos nemű, korábbi bejegyzett élettársak közötti kapcsolat fennállása.

A Polgári Törvénykönyv a következőképpen határozza meg azokat a személyeket, akik számára tartás fizetendő, és akik tartásra jogosultak:

- **házastársi tartási kötelezettség** a házasságkötéskor keletkezik és a házasság megszűnésekor ér véget. A házastársakat olyan mértékben terheli tartási kötelezettség, amely a férfi és a nő házasságon belüli egyenjogúságából fakadó anyagi és kulturális színvonalat egyaránt biztosítja. A házastársak közötti tartási kötelezettség elsőbbséget élvez a szülők és a gyermekek közötti tartási kötelezettséggel szemben.
- **elvált házastársak közötti tartásdíj-fizetési kötelezettség:** akkor keletkezik, ha az elvált házastársak egyike nem képes önmaga eltartására, és ennek eredete a házassággal függ össze, és a tartásdíj – különösen az elvált házastársnak a váláskori vagy az elvált házastársak közös gyermekéről való gondoskodás megszűnésekor életkorára vagy egészségi állapotára tekintettel – jogosan kérhető a volt házastársától. A tartásdíj-fizetési kötelezettség a támogatott házastárs házasságkötésekor, illetve az elvált házastársak számára megállapított tartásdíj-fizetési időszak (legfeljebb három év) lejártakor szűnik meg.
- **szülők és gyermekek közötti tartási kötelezettség:** a gyermek születésekor keletkezik, és akkor ér véget, amikor a gyermek képes eltartani magát, vagy amikor a tartási kötelezettség másra száll át (például házasságkötés vagy apaság tagadása révén). A tartás összegének meghatározása annak biztosítását célozza, hogy a gyermek életszínvonala lényegében megegyezzen a szülei életszínvonalával. A gyermek emellett – az anyagi eszközeitől függően – köteles méltányos tartást biztosítani a szülei számára, és a szülők életszínvonalának nem kell megegyeznie a gyermek életszínvonalával.
- **felmenő és lemenő ági rokonok közötti tartási kötelezettség:** a felmenők és a leszármazók között keletkezik. A szülőknek a gyermekeikkel szembeni tartási kötelezettsége eleve kizárja a nagyszülők, valamint a gyermekek más felmenő ági rokonainak a tartási kötelezettségét. A távolabbi rokonokat akkor terheli tartási kötelezettség, ha ezt közelebbi hozzátartozók nem tudják teljesíteni.
- **a tartás és más költségek fedezése érdekében egyedülálló anya részére fizetett támogatás:** akkor merül fel, ha a gyermek édesanyja nem kötött házasságot a gyermek édesapjával. Ebben az esetben az apa a gyermek születését követő két évig köteles tartást fizetni, továbbá a terhességgel és a gyermekszüléssel összefüggő költségekhez ésszerű mértékben köteles hozzájárulni.

A tartási kötelezettséget a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvény is szabályozza. A törvény a következőkről rendelkezik:

- **élettársak közötti kölcsönös tartási kötelezettség.** A tartási kötelezettség hatályának megállapítása annak biztosítását célozza, hogy a két élettárs anyagi és kulturális színvonala alapvetően megegyezzen.
- **élettársi kapcsolat felbomlása utáni tartási kötelezettség:** az önmaga eltartására nem képes volt élettárs kérheti a volt élettársától, hogy képességeitől és anyagi helyzetétől függően ésszerű összegű támogatást fizessen. Ha az élettársi kapcsolat megszűnése súlyos kárt okoz annak a volt élettársnak, aki nem járult hozzá az élettársi kapcsolat tartós felbomlásához, úgy ez a volt élettárs három évig ugyanakkora összegű tartásban részesülhet, mint amekkora összegű tartási kötelezettség abban az esetben merült volna fel, ha az élettársi kapcsolat nem szűnt volna meg.

Az egyik személy másik személlyel szembeni tartási kötelezettségéről jogszabályok rendelkeznek; az előzetesen nem ruházható át, nem helyettesíthető, és arról lemondani sem lehet előzetesen.

A tartási kötelezettség megítélésének egyik előfeltétele a közérkölcnek való megfelelés, ami a tartási kötelezettség teljesítésének minden esetében alkalmazandó.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

Tartás akkor ítélt meg, ha a kedvezményezett valójában nem képes önmaga eltartására. A hagyományos értelmezés szerint az a személy képes önmaga eltartására, aki valamennyi (anyagi, kulturális stb.) igényét ki tudja elégíteni. Ha egy gyermek nem képes önmagát eltartani és a tartást fizető személy támogatására hagyatkozik, a tartási kötelezettség akkor sem szűnik meg, ha a gyermek eléri a nagykorúságot (például ha továbbtanul), és kivételes esetekben a tartási kötelezettség a gyermek és a szülők egész életében fennállhat (például ha a gyermek teljesen fogyatékos, és soha nem lesz képes eltartani önmagát). Ezzel szemben a tartási kötelezettség még a gyermek nagykorúsága előtt is elévülhet, ha korábban képessé válik önmaga eltartására. Ezért nincs meghatározott felső korhatár.

A nagykorúság elérése eljárási szempontból fontos (például a bíróságok még kereset nélkül is határozhatnak kiskorú gyermek után fizetendő tartásról, nagykorú gyermek esetében azonban csak kereset alapján ítélt meg tartást).

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Tartásról a bíróság csak kereset alapján határozhat, kiskorú gyermek után fizetendő tartásról ugyanakkor kereset nélkül is.

Az általános adatokon túlmenően a keresetnek tartalmaznia kell a felek keresztnévét, vezetéknévét és lakcímét, a kritikus fontosságú tényállás leírását, valamint a felperes által benyújtott bizonyítékok megjelölését, amelyekből egyértelműen ki kell derülnie, hogy a felperes milyen igénnyel lép fel.

A keresetet a helyileg illetékes bírósághoz kell benyújtani. Lásd még az 5. kérdést.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A gyermek feletti felügyeleti joggal rendelkező szülő jogosult arra, hogy a gyermek nevében tartást igényeljen a másik szülőtől. Emellett a gyermek nevében gyámként vagy gondviselőként is eljárhat. A teljes cselekvőképességet elért gyermeknek a saját nevében kell tartást igényelnie.

Hozzá tartozó nevében kizárólag olyan esetekben nyújtható be kérelem, ha az érintett személy nem rendelkezik teljes cselekvőképességgel, és a bíróság a személy hozzátartozói közül jelöl ki gyámot.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A tartási kötelezettségekkel kapcsolatos ügyekben indított eljárásokban a nemzetközi joghatóság értékelése a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: tartási kötelezettségekről szóló rendelet) alapján történik: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX:02009R0004-20130701>. Ez a rendelet nem érinti azoknak a nemzetközi szerződéseknek az alkalmazását, amelyeknek a Cseh Köztársaság részes fele, és amelyekre a tartási kötelezettségekről szóló rendelet irányadó. Ezek a szerződések azonban csak a harmadik országokkal fennálló kapcsolatokra alkalmazandók (ez különösen a jogi segítségnyújtásról szóló, harmadik országokkal kötött szerződéseket, illetve Norvégia, Svájc és Izland vonatkozásában a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-i luganói nemzetközi egyezményt érinti); az uniós tagállamok egymás közötti kapcsolatainak során a tartási kötelezettségekről szóló rendelet elsőbbséget élvez a nemzetközi szerződésekkel szemben.

A Cseh Köztársaságban a tartási ügyekkel kapcsolatos eljárásokban első fokon a kerületi bíróságok határoznak.

A joghatóságot elsősorban a tartási kötelezettségekről szóló rendelet határozza meg, amely elsőbbséget élvez a cseh jogszabályokkal szemben. A tartási kötelezettségekről szóló rendelet 3. cikke szerint a felperes (sértett) a választása szerint a következő bíróságokhoz nyújthat be keresetet:

a) ahhoz a bírósághoz, amelynek illetékességi területén az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

b) ahhoz a bírósághoz, amelynek illetékességi területén a jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.

Egyéb esetben a tartási kötelezettségekről szóló rendelet 3. cikkének c) és d) pontja alapján a Cseh Köztársaságban annál a bíróságnál indítható eljárás, amely az apaság megállapítása tekintetében joghatósággal rendelkezik, vagy amely a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyekben joghatósággal rendelkezik, kivéve, ha ez a joghatóság kizárólag valamelyik fél állampolgárságán alapul.

A tartási kötelezettségekről szóló rendelet 5. cikke szerint a joghatóság az alperes bíróság előtti megjelenése alapján is megállapítható, amennyiben az alperes a következő első jogcselekményként később nem kifogásolja a bíróság joghatóságát.

Azok a cseh jogszabályi előírások, amelyek kizárólag olyan esetekben alkalmazandók, amelyekben a joghatóság megállapítása nem a tartási kötelezettségekről szóló rendelet alapján történik (például olyan esetben, ha a cseh bíróság nemzetközi joghatósága a tartási kötelezettségekről szóló rendelet 6. és 7. cikkén [szubszidiárius joghatóság, forum necessitatis] vagy harmadik országgal kötött nemzetközi szerződésen alapul), a következők: a kiskorú gyermek tartásával kapcsolatos eljárások esetében – a szülők közötti megállapodás, a bíróság határozata vagy más döntő tényállás alapján – a kiskorú gyermek illetékes törvényszéke rendelkezik joghatósággal, azaz az a bíróság, amelynek illetékességi területén a kiskorú gyermek tartózkodási hellyel rendelkezik. Egyéb esetekben az illetékes bíróság az alperes illetékes törvényszéke. Természetes személy illetékes törvényszéke az a kerületi bíróság, amelynek illetékességi területén az illető személy tartózkodási hellyel rendelkezik, tartózkodási hely hiányában pedig az a bíróság, amelynek illetékességi területén tartózkodik. Tartózkodási hely alatt az a hely értendő, ahol a személy állandó tartózkodás céljával tartózkodik (több ilyen hely létezése is lehetséges, mely esetben a törvényszék mindezen helyek szerint illetékes bíróság). Ha az alperes a Cseh Köztársaság állampolgára, és nincs illetékes törvényszéke, vagy az nem a Cseh Köztársaságban található, az illetékes bíróság az a bíróság, amelynek illetékességi területén az utolsó ismert tartózkodási hellyel rendelkezett a Cseh Köztársaságban. Olyan személlyel szemben, akinek nincs másik illetékes bírósága a Cseh Köztársaságban, annál a bíróságnál érvényesíthető tulajdonjog, amelynek illetékességi területén az illető vagyontárgyakkal rendelkezik.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A jogszabályok nem írják elő a keresetet benyújtó személy képviselését. A keresetet benyújtó személy azonban dönthet úgy, hogy az általa választott képviselő, például ügyvéd részére adott meghatalmazás alapján képviselteti magát a bíróság előtt.

Azt a természetes személyt, aki egyedül nem jelenhet meg bíróság előtt, jogi képviselőnek vagy gyámnak kell képviselnie. Kiskorú gyermek esetében a jogi képviselő a gyermek szülei.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A szülők és a gyermekek közötti kölcsönös tartási kötelezettségekkel kapcsolatos ügyekben indított eljárások teljes mértékben mentesek a bírósági illetékek alól. A tartás megállapítására, többek között az összegének emelésére irányuló egyéb eljárások során a keresetet benyújtó személy mentesül a bírósági illetékek alól. Ez a mentesség a bírósági eljárásokra, illetve a végrehajtási eljárásokra is vonatkozik.

Egyéb megállapodás hiányában, amennyiben a keresetet benyújtó személyt ügyvéd képviseli, e személy az ügyvédi díjszabásnak megfelelő díjazást köteles fizetni (a díjszabás angolul letölthető a Cseh Ügyvédi Kamara honlapjáról: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). A keresetet benyújtó személy szociális és pénzügyi helyzete által indokolt esetben – és amennyiben az ügy nem minősül önkényes, illetve nyilvánvalóan sikertelen kérelemnek vagy jogok akadályozásának – a bíróság díjmentesen vagy alacsony díj ellenében képviselőt jelölhet ki, amennyiben az a keresetet benyújtó személy érdekeinek védelme érdekében feltétlenül szükséges; bizonyos feltételek mellett a bíróság ügyvédet jelöl ki képviselőként.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartás többnyire készpénzben, rendszeresen ismétlődő havi részletekben, mindig egy hónappal előre fizetendő (kivéve, ha a bíróság másként határoz, vagy ha a jogosult eltérő feltételekről állapodik meg a kötelezett szülővel), bár az más formában is biztosítható, például lakhatás biztosításával, természetbeni fizetéssel stb.

A gyermekkel szembeni tartási kötelezettség – amellett, hogy feltételeket hárít a kötelezett szülőre – vagyoni viszonyokat is meghatároz, továbbá meghatározza a gyermek azon ésszerű szükségleteit, amelyek elsősorban az életkorától és egészségi állapotától függenek. A tartási kötelezettség ezenkívül figyelembe veszi a gyermek jövőbeli szakmai pályafutásra való felkészülésének módját, iskolán kívüli elfoglaltságait, hobbijait stb. A mögöttes elv azonban az, hogy a gyermek életszínvonalának meg kell egyeznie a szülők életszínvonalával. Ha a kötelezett személy pénzügyi helyzete lehetővé teszi, a megtakarítás elhelyezése is a gyermek ésszerű szükségletének tekinthető. A tartási kötelezettségek hatályának meghatározásakor azt is figyelembe veszik, hogy melyik szülő és milyen mértékben gondoskodik a gyermekről.

A házastársak közötti tartás megítélt összege akkora, hogy a férfi és a nő házasságon belüli egyenjogúságából fakadóan mindkét fél számára azonos anyagi és kulturális színvonalat biztosít.

Az elvált házastársak közötti tartást akkor ítél meg a bíróság, ha az elvált házastárs nem képes önmaga eltartására, és ez a házasságból fakad vagy a házassággal függ össze, és – különösen az elvált házastársnak a váláskori vagy az elvált házastársak közös gyermekéről való gondoskodás megszűnéskori életkorára vagy egészségi állapotára tekintettel – jogosan kérhető a volt házastárstól. A tartás megítélt összege ésszerű összeg. Az összeg meghatározása során figyelembe veszik a házasság válás előtti időtartamát, valamint a jogszabályokban előírt egyéb követelményeket.

A bíróság várandós anya számára a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos költségek térítésének fedezése érdekében ítél meg ésszerű összegű tartást. A bíróság bejegyzett élettársi közösség esetében kereset alapján, a közös háztartásról való gondoskodásra vonatkozó követelmények figyelembevételével ítél meg tartást. A tartás összegét annak biztosítása érdekében határozza meg, hogy a két élettárs anyagi és kulturális színvonala alapvetően megegyezzen.

Azonos neműek élettársi kapcsolatának felbomlásakor keletkező tartási kötelezettség az önmaga eltartására nem képes korábbi élettárs által benyújtott kereset alapján határozható meg. Ez a személy kérheti a volt élettársától, hogy a képességeitől, lehetőségeitől és vagyonától függően ésszerű tartást biztosítson. Amennyiben nem tudnak megállapodni, a bíróság az egyikük által benyújtott kereset alapján állapítja meg a tartást. Ha az élettársi kapcsolat megszűnése súlyos kárt okoz annak a volt élettársnak, aki nem járult hozzá az élettársi kapcsolat tartós felbomlásához, a bíróság a másik volt élettárs által az élettársi kapcsolat felbomlásától számított legfeljebb három évig fizetendő tartást ítélhet meg, amelynek összege megegyezik annak a tartási kötelezettségnek az összegével, amely abban az esetben merült volna fel, ha az élettársi kapcsolat nem bomlik fel.

A cseh jogszabályok nem ismerik el a táblázatok, százalékos arányok stb. segítségével megállapított, úgynevezett objektivizált tartást, és kötelezően fizetendő minimális vagy maximális tartásról sem rendelkeznek. A bíróság a határozathozatalok minden egyes ügy egyediségét figyelembe veszi, például az egyenlő több tartási kötelezettség lehetőségét, a fogyatékos gyermek után fizetendő magasabb költségeket stb. Az Igazságügyi Minisztérium csak az ajánlott összegeket tartalmazó táblázatot teszi közzé: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

A tartási tárgyú bírósági határozatok kiadása figyelembe veszi a helyzet változását. Ezért ezek a határozatok a jogosult vagy a kötelezett helyzetének jelentős változása esetén módosíthatók.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartás rendszeresen ismétlődő havi részletekben, mindig egy hónappal előre fizetendő, kivéve, ha a bíróság másként határoz, vagy ha a tartásra kötelezett személy másként állapodik meg a jogosulttal. Igen kivételes esetekben (például ha a kötelezett szülő csak időszakosan kap jövedelmet, nagy kockázattal járó üzleti tevékenységet folytat stb.) a bíróság elrendelheti a jövőbeli tartást fedező összeg (letét) elhelyezését. A bíróság ezt követően további intézkedéseket hoz annak biztosítására, hogy a gyermek részére a havonta fizetendő tartással egyenértékű, különálló összegeket fizessenek ebből az összegből. A tartás a jogosultnak vagy a jogosultról gondoskodó személynek fizetendő.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A cseh jogszabályok szerint bírósági végrehajtás iránti kereset nyújtható be az illetékes bírósághoz, vagy végrehajtási eljárásra vonatkozó indítvány terjeszthető a bírósági végrehajtó elé. A bírósági vagy a végrehajtási eljárást (többek között a keresetlevélben feltüntetendő adatokat) általában „A bírósági határozatok végrehajtására szolgáló eljárások” című tájékoztató dokumentum határozza meg. A tartás behajtására vonatkozó néhány konkrét részlet az alábbiakban található.

Bírósági érvényesítés

A kiskorú gyermek illetékes törvényszéke (a fogalom meghatározást lásd az 5. kérdésre adott válaszban) illetékességgel rendelkezik a kiskorú gyermek tartásával kapcsolatos határozat elfogadása és végrehajtása terén. A kötelezett illetékes törvényszéke (a fogalom meghatározást lásd az 5. kérdésre adott válaszban) az egyéb típusú tartási kötelezettségekkel, többek között a nagykorú gyermekek tartásával kapcsolatos határozathozatal terén rendelkezik illetékességgel.

A kiskorú gyermeket megillető tartás érvényesítése esetén a felek egyike által benyújtott kereset alapján a bíróság segítséget nyújt a kötelezett tartózkodási helyének meghatározásában. A bíróság a határozat végrehajtásának elrendelése előtt további segítséget nyújthat a jogosultnak is, például oly módon, hogy

felkéri a kötelezettet arra, hogy tájékoztatást nyújtson arról, hogy kap-e, illetve honnan kap bért vagy bármilyen rendszeres jövedelmet, vagy arról, hogy melyik banknál vagy pénzforgalmi intézménynél rendelkezik számlával, valamint a számlaszámáról, vagy pedig oly módon, hogy vagyonyilatkozat-tételre kéri a kötelezettet. A bíróság a kiskorú gyermek tartásától eltérő típusú tartási kötelezettség esetén is nyújthat ilyen segítséget.

Végrehajtási eljárás

A végrehajtási eljárás indítása iránti kérelem bármely cseh bírósági végrehajtóhoz benyújtható. A bírósági végrehajtók jegyzéke elérhető a Cseh Köztársaság Végrehajtói Kamarájának honlapján: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. A kiskorú gyermek után fizetendő tartásdíj végrehajtásakor a bírósági végrehajtónak nincs joga azt kérni, hogy a jogosult ésszerű előleget fizessen a végrehajtás költségeiért. A kiskorú gyermek után fizetendő tartásdíj végrehajtásával kapcsolatos esetekben az egyik lehetséges végrehajtási módszer a kötelezett vezetői engedélyének felfüggesztése.

A tartási kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén a tartás végrehajtásának fent említett módszerein túl a kötelező tartás fizetésének elmulasztásával elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén bünvádi eljárás is indítható. A kötelező tartás fizetésének elmulasztásával elkövetett bűncselekmény esetén a Büntető Törvénykönyv kimondja, hogy bűncselekményt az a személy követ el, aki – akár szándékosan, akár gondatlanságból – négy hónapnál hosszabb ideig elmulasztja egy másik személy tartásával vagy a róla való gondoskodással kapcsolatos jogszabályi kötelezettségének teljesítését. Ilyen esetben bármely rendőrségen indítható bünvádi eljárás.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A bírósági érvényesítésre vagy a végrehajtásra vonatkozó általános információk (beleértve a bírósági eljárás vagy végrehajtás alá vonható vagyontárgyakra, valamint a rendelkezésre álló korrekciós intézkedésekre vonatkozó információkat is) megtalálhatók „A bírósági határozatok érvényesítésére szolgáló eljárások” című tájékoztató dokumentumban.

A polgári perrendtartás kimondja, hogy amennyiben a jogokat az elévülési időn belül nem érvényesítik, azok elévülnek, és a kötelezett nem lesz köteles kifizetést teljesíteni. Ha azonban a kötelezett az elévülési idő lejáta után teljesített kifizetést, nem kérheti a kifizetett pénzeszközök visszatérítését. A tartáshoz való jog nem évül el, de az ismétlődő teljesítéshez való jog elévülhet. Az elévülési idő általában három év. Ha azonban a jogokat valamely hatóság (például bíróság) határozata ismerte el, az elévülés a teljesítést elrendelő határozat időpontjától számított tíz év elteltével érvényesül. A tartáshoz való jog adott időtartam elteltével nem évül el.

Tartás csak a bírósági eljárás kezdő időpontjától ítéltető meg. Gyermektartás azonban ezen időpont előtt is megítélhető, legfeljebb három év időtartamra. Egyedülálló anya tartása, valamint a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos költségek megtérítése visszamenőlegesen is megítélhető, de a szülés időpontjától számított legfeljebb két éven belül.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A kiterjesztett hatáskörrel rendelkező önkormányzatok polgármesteri hivatalának a gyermekek szociális és jogi védelméért felelős egységei kötelesek segítséget nyújtani a tartás és annak végrehajtása iránti, kiskorú gyermek nevében intézett kérelmek benyújtásában, többek között a keresetek bíróságoknak történő benyújtásában.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A jogszabályok nem ismernek el ilyen lehetőséget.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

A jogosult a brnói székhelyű Gyermek Nemzetközi Jogvédő Hivatalához (<http://www.umpod.cz/>) nyújthat be tartásdíj-behajtásban való segítségnyújtás iránti kérelmet.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A kérelmező az alábbi elérhetőségeken veheti fel a kapcsolatot a szervezettel:

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (Gyermek Nemzetközi Jogvédő Hivatala)
Šilingrovo náměstí 3/4
602 00 Brno
Cseh Köztársaság

Tel.: +420 542 215 522

Fax: +420 542 212 836

E-mail: podatelna@umpod.cz

A hivattal való első kapcsolatfelvételnél a kérelmezőnek meg kell adnia a teljes nevét és az elérhetőségét (a telefonszámát vagy az e-mail címét), valamint annak a gyermeknek a nevét és születési idejét, akire a kérdés vagy a kérelem vonatkozik.

Ha a kérelmező a tartás külföldről történő behajtásában kéri a hivatal segítségét, először egy nem hivatalos, írásbeli kérelmet, valamint a hivatal honlapjáról cseh nyelven letölthető, kitöltött kérdőívet kell benyújtania a hivatalhoz: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. A kérelemnek tartalmaznia kell a gyermekre és a kötelezett személyre vonatkozó alapvető információkat, valamint azokat az alapvető tényeket, amelyek indokolják, hogy a

kérelmező miért kérelmezi a tartás behajtását. A kérelemhez csatolni kell minden dokumentum, különösen a bírósági határozatok másolatát. A hivatal ezt követően értékeli, hogy az adott ügyben behajtható-e a tartás, és szükség esetén részletes utasításokat küld az ügyben való további eljárás módjára vonatkozóan.

Előfordulhat, hogy a hivatal további dokumentumokat kér. Általában a tartási kötelezettséget elrendelő ítéletet kell benyújtani, valamint az ítéletnek a tartás behajtásának helye szerinti állam nyelvén készült, közjegyző által hitelesített fordítását, beleértve az ítélet jogerösségére vonatkozó végzést és a végrehajtási végzést is. Olyan esetekben, ha a tartást európai uniós tagállamból kell behajtani, a bíróság a tartási kötelezettségekről szóló rendelet 56. cikkének megfelelően kivonatot készít a határozatról. Általában a külföldi kormányzati hatóság meghatalmazása, 15 év feletti jogosult esetén a jogosult iskolalátogatási igazolása, vagy a megélhetési igazolás is szükséges. A kérelmező tartózkodási helye szerint illetékes helyi bíróságnak (szokásos körülmények között az ügyben első fokon határozatot hozó bíróságnak) is segítséget kell nyújtania a kérelmezőnek a dokumentumok lefordításában. A bíróság vagy átadja a kitöltött dokumentumokat a kérelmezőnek, vagy azokat közvetlenül a hivatalnak küldi el. A hivatal megvizsgálja a beérkezett dokumentumokat, és minden követelmény teljesülése esetén javaslatot terjeszt a külföldi bíróság elé, vagy az ügyet további eljárás céljából az illetékes külföldi hatósághoz vagy szervezethez utalja. A hivatal rendszeres időközönként tájékoztatja a kérelmezőt az általa hozott intézkedésekről, valamint az eljárás előrehaladásáról és kimeneteléről.

A tartás – akár jogi úton, akár a kötelezett személy által a külföldi élettárs számlájára teljesített önkéntes kifizetések útján történő – behajtása esetén ezek a kifizetések (adminisztratív, számviteli elszámolási és mennyiségi okokból) általában havonta egyszer, csoportos átutalási megbízással érkeznek be a hivatal számlájára. A hivatal gazdasági osztálya – a jogosult kérésére – egy hónapon belül továbbítja a kifizetéseket a jogosultnak. Abban az esetben, ha a külföldön élő jogosult a kötelezett személytől közvetlen kifizetéseket kap, haladéktalanul tájékoztatnia kell a hivatalt ezekről a kifizetésekről. Ezenkívül haladéktalanul tájékoztatnia kell a hivatalt az eljárást esetlegesen befolyásoló bármely változásról (lakcímváltozás, a gyermekről való gondoskodás változása, a gyermek tanulmányainak befejezése stb.).

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

A tartást igénylő, külföldön élő kérelmezőnek fel kell vennie a kapcsolatot az adott ország illetékes hatóságával, amely felveszi a kapcsolatot a Gyermekek Nemzetközi Jogvédő Hivatalával (a hivatal elérhetőségeit lásd fent).

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A Gyermekek Nemzetközi Jogvédő Hivatala másik országból érkezett kérelem átvételekor a következőképpen intézkedik:

1. megvizsgálja, hogy a kérelem megfelel-e az uniós rendeletek és a nemzetközi megállapodások követelményeinek, vagy további dokumentumokat kér be.
2. írásbeli kérelmet küld a Cseh Köztársaságban élő kötelezett személynek, és felhívja a tartásdíjtarozás és a rendszeres tartásdíjösszegek önkéntes kifizetésére.
3. Ha a kötelezett személy nem válaszol, a hivatal felméri a pénzügyi helyzetét, és a végzés elismerésére és végrehajtására irányuló indítványt terjeszt a Cseh Köztársaság illetékes bírósága elé. Az eljárás során a hivatal képviseli a kérelmezőt (a külföldön élő jogosultat), és minden szükséges intézkedést megtesz a tartásdíjak megszerzése és a behajtott összegek külföldre történő biztonságos átutalása érdekében. A hivatal és az átutalást teljesítő külföldi hatóság tájékoztatja egymást a meghozott intézkedésekről, valamint a tartási határozat végrehajtásának előrehaladásáról és kimeneteléről.

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A szülők és a gyermekek közötti kölcsönös tartási kötelezettségekkel kapcsolatos ügyekben indított eljárások teljes mértékben mentesek a bírósági illetékek alól. A tartás megállapítására, többek között az összegének emelésére irányuló egyéb eljárások során a keresetet benyújtó személy mentesül a bírósági illetékek alól. Ez a mentesség a bírósági végrehajtási eljárásokra, illetve a végrehajtási eljárásokra is vonatkozik. Nem követelmény, hogy a keresetet benyújtó személyt ügyvéd képviselje a tartási kötelezettséggel kapcsolatos eljárások során. A Gyermekek Nemzetközi Jogvédő Hivatala díjmentesen nyújtja szolgáltatásait. A hivatal ellátja a keresetet benyújtó személy (a külföldön élő jogosult) képviselőt a bírósági eljárások során, minden szükséges intézkedést megtesz a tartásdíjnak az illető nevében történő biztonságos kifizetése érdekében, és gondoskodik a külföldön behajtott összegek átutalásáról.

A keresetet benyújtó személy szociális és pénzügyi helyzete által indokolt esetben, és amennyiben az ügy nem minősül önkényes, illetve nyilvánvalóan sikertelen kérelemnek vagy jogok akadályozásának, a bíróság mentesítheti az érintett felet a bírósági illetékek egy részének vagy egészének megfizetése alól. Ha a képviselőt olyan félhez jelölték ki, aki mentesült a bírósági illetékek megfizetése alól, ez a mentesség – az eredeti hatálya keretében – a képviselőt képviselői díjaira és a képviselőt költségére is alkalmazandó. A bírósági illetékek megfizetése alól mentesített fél nem kötelezhető arra, hogy letétet helyezzen el a bizonyítási költségekre, illetve arra sem, hogy megtérítse az államnak a felmerült költségeket (például a tanúk, a szakértő tanúk, a tolmácsolás stb. költségeit). Az államnak kell viselnie az azzal kapcsolatban felmerült költségeket, ha a bíróság előtt megjelenő fél az anyanyelvén beszél, vagy siketeknek, illetve siketvakoknak szánt kommunikációs rendszereket használ. Ilyen költségekről nem kérhető kompenzáció.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A gyermekek szociális és jogi védelméről szóló, módosított 359/1999 sz. törvény szerint a más országokat érintő szociális védelem és jogvédelem biztosításakor Cseh Köztársaság központi szerve, a Gyermekek Nemzetközi Jogvédő Hivatala a az alábbi feladatokat látja el:

- § a tartási kötelezettségekről szóló rendeletnek megfelelően ellátja a központi kormányzati szerv feladatait;
- § ellátja a gyermek gyámjának szerepét;
- § a Cseh Köztársaságban élő szülők vagy a szociális és jogi védelmi hatóságok kérésére a megfelelő szervektől és más jogi személyektől és

magánszemélyektől jelentést kér azoknak a gyermekeknek a helyzetéről, akik a Cseh Köztársaság állampolgárai, de nem annak területén rendelkeznek állandó tartózkodási hellyel;

- § közvetítőként jár el a személyes iratok és más okiratok külföldre történő kézbesítésekor és külföldi okiratok kézbesítésekor;
- § együttműködik a külföldi kormányzati hatóságokkal és a hatósághoz hasonló külföldi szervezetekkel, ha azok megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy országukban szociális és jogi védelmet lássanak el, továbbá szükség esetén együttműködik más hatóságokkal, létesítményekkel és jogi személyekkel;
- § segítséget nyújt a gyermek szüleinek felkutatásában, ha a szülő(k), a családtagok és a tartási kötelezettséggel rendelkező személyek külföldön élnek, a tartás megállapítása érdekében megvizsgálja az anyagi és a pénzügyi helyzetüket, közvetít a tartási kötelezettségek végrehajtását és a gyermeknevelést célzó indítványok benyújtásában, valamint az apaság megállapításában;
- § gondoskodik a szociális védelem és a jogvédelem nemzetközi szerződés szerinti, valamint a közvetlenül alkalmazandó uniós rendeletek szerinti gyakorlatához szükséges okiratok fordításáról.

A hivatal hatásköreinek gyakorlása céljából a megfelelő szervek, valamint más magánszemélyek és jogi személyek kötelesek a szükséges mértékben segítséget nyújtani a hivatalnak; a végrehajtási rendeleteknek a harmadik felek általi kötelező segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezései megfelelően alkalmazandók. Szükséges mértékű, kötelező segítségnyújtást például a bíróságok, a Cseh Köztársaság rendőrsége, a bankok, a társadalombiztosítási intézmények, a munkaügyi hivatalok, a postai szolgáltatók, a biztosítótársaságok, a belügyminisztérium látnak el a belföldi illetőségű és a külföldi illetőségű személyekre vonatkozó nyilvántartásokból történő adatszolgáltatás stb. tekintetében.

Utolsó frissítés: 21/08/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Tartási követelések - Németország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

Gyermekek kötelezhetők tartás fizetésére szülei részére.

Szülők kötelezhetők tartás fizetésére gyermekeik részére.

Az egyik házastárs kötelezhető tartás fizetésére a másik házastárs részére.

Unokák vagy dédunokák kötelezhetők tartás fizetésére a nagyszülei vagy dédszülei részére.

Nagyszülők vagy dédszülők kötelezhetők tartás fizetésére unokáik vagy dédunokáik részére.

Egyedülálló szülő kötelezhető tartás fizetésére a másik szülő részére.

Bejegyzett élettárs kötelezhető tartás fizetésére a másik bejegyzett élettárs részére.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A gyermek tartásának nincs felső korhatára: mindaddig fizetni kell, amíg a gyermek arra rászorul, kivéve, ha ez valamilyen, a gyermeknek felróható mulasztás következménye. Azonban általában a tanulmányai és képzésük befejeztével a gyermekektől elvárható, hogy gondoskodjanak magukról. A tartásra vonatkozó német jogszabályok általában előnyben részesítik a kiskorú gyermekeket a nagykorúakkal szemben. A tartásra kötelezettel szembeni kötelezettségek általában szigorúbbak, és a kiskorúak általában előnyt élveznek a nagykorúságukat elért gyermekekkel szemben.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartási kötelezettség elismertetéséhez a jogosult félnek rendszeren bírósághoz, az Ifjúságvédelmi Hivatalhoz (*Jugendamt*) vagy jegyzőhöz kell fordulnia, hogy olyan végrehajtható jogcímet (*vollstreckungsfähiger Titel*) szerezzon, amelynek alapján egy pénzüsszeget behajthatnak.

Ha a követelést vitatják, annak bíróság előtt kell érvényt szerezni. Ugyanakkor a tartási igény kielégítésének kötelezettsége jegyző vagy az Ifjúságvédelmi Hivatal előtt is elismerhető. Az Ifjúságvédelmi Hivatal hatásköre a jegyzőéhez képest szűkebb, az Ifjúságvédelmi Hivatal ugyanis a tartási kötelezettséget csak a gyermek 21 éves koráig veszi nyilvántartásba, vagy a gyermek születésekor az anya vagy apa által benyújtott követelés esetében jár el.

A tartási követelésekkel kapcsolatos jogviták családjogi ügynek minősülnek, és ezekben a családjogi bíróság (*Familiengericht*) dönt. Az eljárást a családjogi és nem peres igazságszolgáltatási eljárásokról szóló törvény (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, FamFG) és a polgári eljárásról szóló törvény (*Zivilprozessordnung*, ZPO) szabályozza.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A polgári törvénykönyv (*Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB) 1629. cikkének (1) bekezdése értelmében a szülők közösen képviselik a gyermeket; egy szülő akkor képviselheti a gyermeket önállóan, ha a szülői felügyeleti jogot önállóan gyakorolja, vagy ha a polgári törvénykönyv 1628. cikke értelmében felhatalmazással rendelkezik arra, hogy önállóan hozzon döntést. Ezért az a főszabály, hogy a szülők a gyermek törvényes képviselőjeként érvényesíthetnek követelést a gyermek nevében. A polgári törvénykönyv 1629. cikke (2) bekezdésének első mondata értelmében azonban az apa és az anya nem jogosultak a gyermek képviselőtére abban az esetben, ha a törvénykönyv [1795. cikke](#) összeférhetetlenségre hivatkozva nem tenné lehetővé a gyám részére a gyermek képviselőtét. Ez többek között kiterjed a gyermek és a szülő házastársa közötti jogvitákra is. Ebben az esetben úgynevezett „kiegészítő gondviselőt” (*Ergänzungspfleger*) kell kinevezni, aki eljár a gyermek képviselőjeként, és érvényesíti nevében a követelést. A tartási követelések a főszabállyal szemben kivételt képeznek. A polgári törvénykönyv 1629. cikke (2) bekezdésének második mondata értelmében, ha a szülők egy gyermek felett közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot, akkor az a szülő, aki a gyermek gondját viseli, a gyermek tartására vonatkozó követelést támaszthat a másik szülővel szemben. A polgári törvénykönyv 1629. cikkének (3) bekezdése módosítja ezt a rendelkezést azokban az esetekben, ha a gyermek szülői összeházasodtak, de külön élnek, vagy ha közöttük házassági ügyben eljárás van folyamatban. Ebben az esetben a szülő csak a saját nevében érvényesítheti a másik szülővel szemben a gyermek tartására vonatkozó követelést. Ez azt a célt szolgálja, hogy a gyermek ne váljon féllé a szülők házasságának felbontására irányuló eljárásában.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A tartási ügyek a helyi bíróságok (*Amtsgerichte*) szervezetén belül működő családjogi bíróságok (*Familiengerichte*) hatáskörébe tartoznak. A családjogi és nem peres igazságszolgáltatási eljárásokról szóló törvény 232. cikke határozza meg, hogy az adott helyen melyik bíróság az illetékes.

Mindaddig, amíg házassági eljárások vannak folyamatban, főszabály szerint az a bíróság rendelkezik területi illetékességgel, amelyik a házasság felbontására irányuló eljárásban első fokon eljár vagy eljár. Egyébként a területi illetékességet gyakran az alperes szokásos tartózkodási helye alapján

határozzák meg. Más a helyzet a kiskorú vagy kiskorúként kezelt gyermekkel szembeni tartási kötelezettségre vonatkozó eljárások esetében. Ilyenkor a gyermek vagy a gyermek nevében történő eljárásra felhatalmazott szülő szokásos tartózkodási helye határozza meg az illetékes bíróságot. Ez a szabály azonban nem alkalmazandó, ha a gyermek vagy a szülő szokásos tartózkodási helye nem Németországban van.

Az a gyermek, aki tartási kérelemmel kíván élni mindkét szülőjével szemben, megteheti ezt annál a bíróságnál, amely csak valamelyik szülőjével szembeni kérelem tekintetében lenne illetékes.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvédén, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Főszabályként tartási ügyekben ügyvédnek kell képviselnie a feleket a bíróságon. Ideiglenes intézkedés (*einstweilige Anordnung*) iránti kérelem esetén azonban nem szükséges az ügyvédi képviselet. A gyermeknek sem kell ügyvéddel rendelkeznie, ha részére az Ifjúságvédelmi Hivatal nyújt segítséget és képviseli őt a tartási követelés érvényesítése során.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bírósági tartási eljárásokban ügyvédi költségeket (díjakat és kiadásokat) számítanak fel. A bírósági illeték (a bírósági alapilleték háromszorosa) a kérelem benyújtásakor válik esedékessé a bíróság felé. Az illeték összegét a követelés értéke (perérték) alapján határozzák meg (*Verfahrenswert*). Az ügyvédek díjazása szintén a követelés értékétől függ. Tartási ügyben a figyelembe vett érték a követelt tartás összege a kérelem benyújtását követő első tizenkét hónapban, de ez nem haladhatja meg a teljes követelés összegét. A tartás formájában már esedékessé vált összegeket is be kell számítani a kérelem benyújtásakor.

Példa:

Egy tízéves gyermek törvényes képviselője a legalacsonyabb szintű tartást kéri (ez jelenleg havi 364 EUR); a követelés értéke így 4368 EUR. Ebben az esetben az eljárás költségeit fedező bírósági illeték 339 EUR (3 x 113 EUR). Ha egy építész felesége különválás és egészségügyi ellátás címén havi 1900 EUR összegű tartási igénnyel él, akkor a perérték 22 800 EUR-nak felel meg. Az eljárási díj 933 EUR (3 x 311 EUR). Így a költségek eltérőek lehetnek, és nem tehető általános érvényű megállapítás. Adott esetben az ügyvel megbízott ügyvédi díját a bírósági költségeken felül kell megfizetni.

Az alábbi táblázat ismerteti az alapdíjak szintjeit egészen 500 000 EUR perértékig:

A követelés max. értéke (EUR)	Díj (EUR)	A követelés max. értéke (EUR)	Díj (EUR)
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1200	55	65 000	556
1500	65	80 000	656
2000	73	95 000	756
2500	81	110 000	856
3000	89	125 000	956
3500	97	140 000	1 056
4000	105	155 000	1 156
4500	113	170 000	1 256
5000	121	185 000	1 356
6000	136	200 000	1456
7000	151	230 000	1606
8000	166	260 000	1 756
9000	181	290 000	1906
10 000	196	320 000	2056
13 000	219	350 000	2206
16 000	242	380 000	2356
19 000	265	410 000	2506
22 000	288	440 000	2656
25 000	311	470 000	2806
30 000	340	500 000	2956
35 000	369		

A költségeket elsősorban annak a félnek kell viselnie, akit a bíróság határozatában azok megfizetésére kötelez. Főszabályként ez a peresztes fél.

Azok a kérelmezők, akik személyes vagy anyagi körülményeik folytán nem képesek a bírósági költségek teljes egészében történő megfizetésére, vagy csak részletekben tudnak fizetni, költségmentesség (*Verfahrenskostenhilfe*) igénylésére jogosultak, amelynek segítségével fedezhetik a bírósági tartási eljárások költségeit. A céltölt jogcselekmény vagy védekezés sikerére azonban ésszerű esélynek kell mutatkoznia, és nem tűnhet komolytalanak. A kérelmező jövedelmétől és vagyonától függően a költségmentesség kiterjed a bírósági költségek és a fél saját ügyvédi költségeinek teljes egészében vagy részben történő fedezésére.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megfizetni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartást rendszeresen kell fizetni. A tartásdíj mértékét a tartásra jogosult fél igényeinek és szükségleteinek függvényében határozzák meg, miközben a tartásra kötelezett fél fizetési képességét is figyelembe veszik. A felsőbb járásbíróságok (*Oberlandesgerichte*) e célból táblázatokat és iránymutatásokat dolgoztak ki, amelyek segítséget nyújtanak a vonatkozó tartásdíjak átalányösszegének meghatározásában. A legismertebb a düsseldorfi táblázat, amelyet a gyermektartás mértékének kiszámításához széles körben használnak.

Ha megváltoznak azok a tényleges körülmények, amelyek a bíróság végzése alapulnak, e végzések a tartásra jogosult vagy a tartásra kötelezett fél kérelmére módosíthatók. Kiskorú esetében a gyermektartás a Polgári Törvénykönyv 1612a. cikke (1) bekezdésének első mondatával összhangban meghatározható indexált formában is, amikor is a tartást a mindenkor hatályos minimális szintű tartás százalékában határozzák meg. A minimális szintű tartást a Polgári Törvénykönyv 1612a. cikke (1) bekezdésének 2. és 3. mondata szabályozza, és ez a gyermek életkorával összhangban, három

meghatározott korszak szerint emelkedik. Ha a bírósági végzés indexált tartásdíj-fizetést ír elő, nem kell módosítani a végzést, ahogy a gyermek idősebb lesz és egy újabb korszakba kerül.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

Főszabályként a tartást havonta előre kell megfizetni a tartásra jogosult félnek, illetve kiskorú esetében a róla gondoskodó szülőnek vagy annak a félnek, aki egyébként jogosult az összeg átvételére.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Az egyik lehetőség a megállapított tartási követelés kényszerítő végrehajtása (*Zwangsvollstreckung*). A kényszerítő végrehajtás az általános szabályoknak megfelelően történik.

A tartásra kötelezett féllel szemben támasztott kötelezettségnek azonban további súlyt ad, hogy e kötelezettség megsértése büntetőjogi felelősséget von maga után.

A tartási kötelezettségét megszegő személy három évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal büntethető. Ha elkerülhetetlen a szabadságelvonást kimondó ítélet, a bíróság felfüggesztheti az ítéletet és elrendelheti, hogy az elítélt fél teljesítse a tartási kötelezettségét. A bíróság visszavonja a büntetés felfüggesztését, ha az elítélt fél súlyosan vagy tartósan ellenszegül a fenti végzésnek, és így megalapozottan lehet tartani attól, hogy a jövőben további jogsértést követ el, különös tekintettel a tartási kötelezettségének megsértésére. Ha azonban valaki első alkalommal követ el jogsértést, az ügyészség ideiglenesen eltekinthet a vádemeléstől, a bíróság pedig ideiglenesen megszüntetheti a büntetőeljárást, amennyiben a jogsértő felet ezzel egy időben utasítja, hogy egy adott összeg megfizetésével tegyen eleget tartási kötelezettségének.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elvülési időkre

A végrehajtó (*Gerichtsvollzieher*) lefoglalhatja az ingatlan vagyontárgyat biztosítékként (*Pfändung*) (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 808. cikkének (1) bekezdése). A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 811–812. cikkei határozzák meg azokat a korlátozásokat, amelyek mellett ez a fajta biztosíték megengedett. Kivételt képeznek a törvénykönyv 811. cikkében felsorolt esetek. Ez a törvénykönyv 811. cikkének (2) bekezdése szerint nem vonatkozik azokra az árukra, amelyeket a vételár későbbi megfizetése miatt tulajdonjog fenntartása (*Eigentumsvorbehalt*) mellett vásároltak. A törvénykönyv 811a. és 811b. cikkei lehetővé teszik, hogy a 811. cikk alapján kivételnek minősülő értéktárgyak helyébe olyan, alacsonyabb értékű vagyontárgyakat vonjanak be, amelyek ugyanazt a rendeltetést töltik be.

A kötelezett lakása csak bíró által kibocsátott házkutatási végzés alapján kutatható át a kötelezett hozzájárulása nélkül (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 758a. cikke).

A vagyontárgy biztosítékként való lefoglalásáról a végrehajtási eljárásért felelős bíróság gondoskodik. A jövedelem lefoglalásával kapcsolatos kivételeket a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 850. és azt követő cikkei szabályozzák. Azt, hogy a kötelezett jövedelmének mekkora része mentes a végrehajtás alól, nemcsak a kötelezett jövedelmének szintje határozza meg, hanem az is, hány személlyel szemben kötelezhető az érintett személy tartás fizetésére. A számítások megkönnyítésére a törvénykönyv 850c. cikkéhez kapcsolódóan a mellékletben táblázat található a mentességi értékhatárokról. Ezt rendszeresen felülvizsgálják, és szükség esetén módosítják az értékhatárokat.

Ha a végrehajtás tartási követelés vagy szándékosan elkövetett kötelezettségszegésből (*unerlaubte Handlung*) eredő követelés alapján történik, akkor a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 850d. és 850f. cikkei megengedik, hogy a végrehajtási eljárás tekintetében illetékes bíróság a jogosult kérelmére a biztosítékként történő lefoglalás értékhatárát eltérően határozza meg. A kötelezett a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 850f. cikkének (1) bekezdésével összhangban hasonlóképpen kérelmezheti eltérő értékhatár alkalmazását, ha különleges személyes szükségletei ezt indokolják.

A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 850k. cikke alapján a kötelezett bankszámlája mentes lehet a lefoglalás alól. Az ilyen számlát „P-számlának” (*P-Konto*) nevezik. Ennek az a célja, hogy biztosítható legyen a kötelezett és eltartottainak megfelelő életszínvonal. Alaphelyzetben a P-számla az alapszintű mentesség szintjét meg nem haladó számlaegyenleg erejéig nyújt védelmet automatikusan, amely jelenleg 1028,89 EUR naptári hónaponként. Az alapszintű mentesség összege bizonyos körülmények esetén felemelhető, például a kötelezetre vonatkozó egyéb tartási kötelezettségekre való tekintettel: az első ilyen személy után az alapszintű mentesség mértéke 387,22 EUR-val növekszik, ezt követően pedig az ötödik személyig személyenként 215,73 EUR-val. A családi pótlék és bizonyos társadalombiztosítási juttatások további védelmet élveznek. Az ilyen típusú védelem érdekében a kötelezettnek általában csak annyit kell tennie, hogy igazolja ezt a bank felé. Egyedi esetekben (például ha a kötelezettnek a betegsége folytán különleges szükségletei vannak) a számlaegyenlegnek a lefoglalás alóli mentességben részesülő összegét egyedileg határozza meg a végrehajtási eljárás tekintetében illetékes bíróság (a törvénykönyv 850k. cikkének (4) bekezdése).

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Pénzkövetelés tekintetében a tartási végzés rendes végrehajtható jogcímmel (*Vollstreckungstitel*) minősül, ami azt jelenti, hogy főszabályként a tartásra jogosult félnek be kell tartania a rendes végrehajtási szabályokat, és saját magának kell érvényesítenie a követelést.

Az Ifjúságvédelmi Hivatal azonban segíthet a behajtásban, ha segítséget nyújt egy gyermek számára. A Hivatal akkor segíthet a gyermeknek, ha ezt kérelmezi a gyermek feletti szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő, vagy – ha a szülők közösen gyakorolják a felügyeletet – a gyermek gondviselő szülője. Ezt a helyzetet meg kell különböztetni egy másik esettől: előfordulhat, hogy a tartásra jogosult fél részesül bizonyos olyan társadalombiztosítási juttatásokban, amelyek olyan szükségletének kielégítését szolgálják, amelyet egyébként a tartásdíjnak kellene fedeznie. Ha e társadalombiztosítási juttatások kedvezményezettjének egy még nem teljesített tartási követelése áll fenn egy tartásra kötelezett féllel szemben, akkor e tartási követelés főszabályként az illetékes hatósághoz kerül át, amely azt saját nevében érvényesítheti.

Bizonyos esetekben, ha a gyermeket az egyik szülő neveli, és a másik szülő ahhoz nem nyújt pénzbeli tartást, a juttatásokat bizonyos ideig a tartásdíjak előlegezéséről szóló törvény (*Unterhaltsvorschussgesetz, UVG*) alapján fizetik. Ezt követően a tartásdíjat előlegező hivatal (*Unterhaltsvorschusskasse*) behajtja a rá átruházott tartási követelést.

Emellett ha a tartásra kötelezett fél nem fizet tartásdíjat, és szociális segély (*Sozialhilfe*) kifizetésére van szükség (feltéve, hogy a szociális segély egyéb jogosultsági követelményeinek eleget tesznek), a tartási követelések átkerülnek a szociális segély kifizetőjéhez (a fent említett tartásdíj-előlegekhez hasonlóan), és így azokat e szerv érvényesítheti. Az álláskeresőknél járó alapellátás (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*) esetében a kötelezettség csak a kifizetőtől a tartásra kötelezett félnek küldött írásbeli értesítéssel ruházódik át.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A 12. kérdésben említett, a tartásdíj előlegezéséről szóló törvény szerinti kifizetések, valamint a szociális segély és az álláskeresőknél járó alapellátás meghatározott célú, független társadalombiztosítási juttatások, és nem a szoros értelemben vett tartási kifizetések. Ezeket az illetékes közigazgatási szerv közvetlenül a kérelmező részére fizeti ki. Ezek nem függenek attól, hogy a tartási követelés behajtható-e vagy sem. A tartási követelést átvevő közigazgatási szervek a saját nevükben érvényesíthetik a követelést.

A tartásdíj előlegezéséről szóló törvény szerinti kifizetésekkel, valamint a szociális segéllyel és az álláskeresőknél járó alapellátással szemben az Ifjúságvédelmi Hivatal által a követelés érvényesítésében nyújtott segítség nem eredményez az illetékes közigazgatási szerv részére önálló követelési jogcímet. Ebben az esetben a közigazgatási szerv szerepe arra korlátozódik, hogy segítséget nyújtson a jogosult fél részére a tartási követelés érvényesítésében.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Ha egy tartásra jogosult fél egy külföldön élő kötelezettel szemben kíván tartási követelést érvényesíteni, akkor a bonni Szövetségi Igazságügyi Hivataltól (*Bundesamt für Justiz*) kérhet segítséget. A Németországi Szövetségi Köztársaság a Szövetségi Igazságügyi Hivatalt jelölte meg központi hatósággént a határokon átnyúló tartási eljárásokban.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A tartásról szóló európai uniós rendelet 55. cikke vagy az 1956. évi ENSZ-egyezmény 2 cikkének (1) bekezdése és 2. cikkének (2) bekezdése alapján egy Németországban élő jogosult fél által előterjesztett kérelmeket a bonni Szövetségi Igazságügyi Hivatalon keresztül lehet benyújtani a megkeresett központi hatósághoz.

A központi hatóság elérhetőségei:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Németország

E-mail: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)

Tel.: +49(0)228 99410 40

Fax: +49(0)228 99410 5202

<https://www.bundesjustizamt.de/>

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhettek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

A tartásról szóló európai uniós rendelet alapján a központi hatóságra ruházott egyik új feladat az, hogy most már feldolgozhat a tartásra kötelezett felek által benyújtott bizonyos kérelmeket is.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Ezeket a kérelmeket a központi hatóság útján kell benyújtani a lakóhely szerinti országban. Onnan továbbítják őket a Németországi Szövetségi Köztársaság központi hatósághoz.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem kötí a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Tárgytalan.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A tartási eljárások illetékeit főszabályként előzetesen kell megfizetni. A tartási rendelet hatálya alá tartozó ügyekben költségmentesség a rendelet 44–47. cikkeivel összhangban biztosítható. Bizonyos körülmények fennállása – különösen költségmentesség megállapítása – esetén az előzetes fizetési kötelezettséget nem kell alkalmazni.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Németország felhatalmazta központi hatóságát – a Szövetségi Igazságügyi Hivatalt – az 51. cikkben említett intézkedések hatékonyságának biztosításához szükséges hatáskörökkel.

Utolsó frissítés: 01/06/2017

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [et](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Észtország

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

Az észt alkotmány alapján a tartási kötelezettség a család arra vonatkozó kötelessége, hogy gondoskodik azokról a családtagokról, akik segítségre szorulnak.

A tartásdíj a bíróság által elrendelt olyan összeg, amelyet a tartás céljára kell fizetni, általában rendszeres pénzbeli juttatás formájában. A jogosult személy kérelmére bizonyos esetekben a bíróság elrendelheti a tartás egy összegben való megfizetését. A kiskorú gyermek részére tartásdíj fizetésére kötelezett személy indokolt esetben kérheti, hogy engedélyezzék számára a tartási kötelezettség nem pénzben történő teljesítését.

A segítségre szoruló személy részére járó tartási kötelezettség megfizetése általában az adott személy első és másodfokú felmenőit és leszármazóit terheli – más szavakkal a felnőtt gyermek, a szülő és a nagyszülő kölcsönösen kötelesek gondoskodni egymásról. A házastársak is kötelesek kölcsönösen eltartani a családjukat a munkájuk és a vagyonuk révén, beleértve a közös háztartás költségeinek fedezésére irányuló tevékenységeket, valamint a házastárs és a gyermekeik szokásos és rendkívüli szükségleteinek kielégítését. A segítségre szoruló személy részére történő tartásdíj-fizetési kötelezettség kiterjedhet az elvált házastársra vagy arra a személyre is, akivel az adott személy nem kötött házasságot, de akivel közös gyermeke van.

A kiskorú gyermek szülője tartásdíj formájában fizeti a tartást, különösen akkor, ha a szülő nem él együtt a gyermekkel, vagy nem vesz részt a gyermek nevelésében. A segítségre szoruló személy elvált házastársa elsősorban akkor köteles tartást nyújtani, ha a házasság felbontása után a gyermekről való gondoskodás kötelezettsége miatt az adott személy nem képes magát fenntartani, illetve ha a kora vagy az egészségi állapota miatt szorul segítségre. Az a személy, akinek a segítségre szoruló személlyel közös gyermeke van, köteles a gyermek születését követő 12 hétig tartást nyújtani, ezt követően pedig akkor, ha az adott személynek a gyermek nevelése, a terhesség vagy a szülés következtében olyan egészségügyi problémája van, ami miatt segítségre szorul.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A nagykorúság korhatára a 18. év, a 18 évesnél fiatalabb személy kiskorú. A kiskorú gyermek jogosult tartásdíjra, és a támogatás nyújtására – egyenlő részben – elsősorban a gyermek szülei kötelesek. Az a 18. életévét betöltött gyermek, aki alapfokú, felső középfokú vagy szakképző oktatási intézményben folytatja alap- vagy középfokú tanulmányait, szintén jogosult tartásra, de csak a 21. életévé betöltéséig.

A maguk eltartására képtelen más felmenők vagy leszármazók szintén jogosultak a tartásra, ha megállapítható a rászorultságuk.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A kiskorú gyermek szülőjétől követelhető a tartási kötelezettség teljesítése. Ha a szülő önként nem fizeti a tartást, a bíróságnál kérelmezhető a tartásdíj megfizetésére való kötelezés. Tartás kérelmezésekor vagy a gyermek részére járó tartásdíjra vonatkozó gyorsított eljárásos fizetési meghagyás indítványozható, vagy (tartásdíj-kereset formájában) igénybejelentés tehető a bíróságnál. Kiskorú gyermek részére történő tartásdíj követelése esetén nem kell állami illetéket fizetni.

A fizetési meghagyásra vonatkozó gyorsított eljárás egyszerűsített eljárás, amelyben a tartásdíj fizetése csak kiskorú gyermek részére rendelhető el, ha a fizetésre kötelezett szülő neve megtalálható a gyermek születési anyakönyvi kivonatán, a tartásdíj havi összege nem haladja meg a 200 EUR-t, és a másik szülő nem emel kifogást a tartásdíj megfizetése ellen. Ha a fizetési meghagyás benyújtásának feltételei nem állnak fenn, a gyermek lakóhelye szerint illetékes megyei bíróságnál kell a tartásdíjra vonatkozó igénybejelentést megtenni.

A kiskorú gyermeket megillető tartásdíj-követelést tartalmazó fizetési meghagyásra vonatkozó gyorsított eljárásról további információk [itt](#) találhatóak. A gyermektartás megfizetésére vonatkozó igénybejelentés nyomtatványa [itt](#) érhető el.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A kiskorú gyermekek tartásra jogosultak. Ha a kiskorú korlátozott cselekvőképességgel rendelkezik, a gyermek törvényes képviselője – a felügyeleti jogot gyakorló szülő – nyújtja be a gyermek nevében a bírósághoz az igénybejelentést. Ha a gyermeknek kirendelt gyámja van, a keresetet a gyermek törvényes képviselőjeként eljárva a gyermek gyámja nyújtja be.

A cselekvőképes felnőtt önállóan nyújtja be a tartásra irányuló keresetét.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Ha a bíróságtól azt kérelmezik, hogy egy szülőt a kiskorú gyermekével szembeni tartási kötelezettségének teljesítésére kötelezzék, akkor ez tartási ügynek minősül. Tartási ügyben a kérelmet a gyermek lakóhelye szerint illetékes megyei bírósághoz kell benyújtani. Ha a gyermek nem Észországban él, a keresetet az alperes lakóhelye szerint kell benyújtani. Ha az alperes nem Észországban él, a keresetet a felperes lakóhelye szerint kell benyújtani.

Tartás a fizetési meghagyásra vonatkozó gyorsított eljárásban is kérhető (lásd a 3. kérdésre adott választ).

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A gyermektartás bíróságon történő érvényesítéséhez keresetet kell indítani, amihez nem feltétlenül szükséges jogi szakember segítségét vagy közvetítő szolgáltatásait igénybe venni. A bíróság a kereset benyújtásának napjától kezdve ítéli meg a tartás fizetését, de a kereset alapján a tartás visszamenőleges megfizetését is elrendelheti a kereset benyújtásának napját megelőző legfeljebb egy évre.

A gyermektartás megfizetésére vonatkozó igénybejelentés nyomtatványa [itt](#) érhető el.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A kiskorú gyermek részére fizetendő gyermektartás érvényesítését vagy a gyermektartási igény tekintetében beadott fizetési meghagyás gyorsított eljárásban történő kérelmezésének felülvizsgálatát célzó keresetet nem terheli állami illeték.

Az eljárási költségek fedezésére állami költségmentesség vagy eljárási költségmentesség kérhető.

Állami költségmentesség esetén a személy részére az Ész Ügyvédi Kamara jelöl ki ügyvédet. Az ügyvéd feladata, hogy az adott személyt az eljárásban képviselje, és részére tanácsot adjon. Állami költségmentesség azon személyek részére jár, akik anyagi helyzetük következtében nem tudják megfizetni a jogi szakértő szolgáltatásait akkor, amikor jogi segítségre lenne szükségük, vagy erre csak részben, illetve több részletben fizetve lennének képesek, illetve akiknek olyan az anyagi helyzete, hogy a jogi szolgáltatások kifizetése után a megélhetésük veszélybe kerülne. Az állami költségmentesség odaítélése nem mentesíti a személyt az egyéb eljárási költségek megfizetésének kötelezettsége alól.

Azok a személyek, akik anyagi helyzetük következtében nem tudják megfizetni az eljárási költségeket, vagy erre csak részben, illetve több részletben fizetve lennének képesek, állami eljárási költségmentességet kérhetnek. Ennek az is feltétele, hogy az eljárásban való tervezett részvétel kapcsán megalapozottan feltételezhető legyen, hogy az sikeres lesz.

A természetes személyek eljárási költségmentességét kérelmező nyomtatvány, valamint a kérelmező és családtagjai személyi és anyagi helyzetére vonatkozó adatlap [itt](#) érhető el.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A bíróság hozhat olyan döntést, hogy valamely kiskorú gyermek részére tartásdíjként egy rögzített vagy változó összeget kell fizetni, és határozatában megállapíthatja a tartás kiszámításának alapját. A bíróságok rendszerint a tartás havonta történő fizetését rendelik el. Egy gyermek havi tartásának összege azonban nem lehet kevesebb a köztársaság kormánya által meghatározott havi minimálbér felénél (így a tartásdíj minimális összege gyermekekenként 177,50 EUR volt 2014-ben, és 195 EUR 2015-ben). A bíróság azonban indokolt esetben a kormány által meghatározott havi minimálbérnél alacsonyabb szinten is megállapíthatja a tartást. Ebben az esetben elfogadható indoknak számít az, ha a szülő munkaképtelen, vagy ha a fizetésre kötelezett személynek további eltartottjai is vannak.

A kötelezett személy indokolt esetben kérheti, hogy engedélyezzék számára a tartás más módon történő nyújtását. A szülők kölcsönös megállapodással részletesen megegyezhetnek abban, hogyan kell teljesíteni a gyermektartási kötelezettséget, és meghatározhatják, hogyan és milyen időközönként kell a tartást nyújtani.

A tartás terjedelmét a gyermek szükségletei és szokásos életmódja határozzák meg. A gyermek szokásos életmódja a szülők rendelkezésére álló anyagi forrásoktól függ. Ha a tartás fizetésének alapja megváltozik, bármelyik fél fordulhat keresettel a bírósághoz a tartás növelése vagy csökkentése érdekében. A tartás összegének módosítására irányuló kereset állami illetékét a keresetben szereplő összeg és a tartás növelésének összege alapján kell kiszámítani. Ha jóváhagyják a változtatást, a tartás összege általában a döntést követő hatállyal módosul, vagyis a hátralékos tartásdíjra nem vonatkozik a módosítás. Észországban a tartás összege automatikusan módosul, ha a bírósági határozatban elrendelt tartást a kormány által meghatározott havi minimálbérhoz kötötték, és a minimálbér változik. A havi minimálbér összege [itt](#) található meg.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartás összegét általában pénzjuttatás formájában kell fizetni. A kiskorú gyermek részére tartási kötelezettséget teljesítő személy indokolt esetben kérheti, hogy a tartást valamilyen más módon teljesíthesse. A kiskorú gyermek szülője tartásdíj formájában fizeti a tartást, különösen akkor, ha a szülő nem él együtt a gyermekkel, vagy nem vesz részt a gyermek nevelésében. A tartást minden naptári hónapra előre kell fizetni. Bár a tartásnak a gyermek a kedvezményezettje, azt általában a másik szülő részére kell kifizetni. A tartást akkor lehet közvetlenül a gyermeknek fizetni, ha a szülők ebben egyeztek meg, vagy ha van ilyen értelmű bírósági határozat.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha egy tartást elrendelő bírósági ítélet hatályba lépett, vagy azonnali végrehajtás hatálya alatt áll, de a másik szülő nem teljesíti a kötelezettségét, a végrehajtóhoz kell fordulni. Ha a kötelezett nem teljesíti a szükséges időben az ítéletben meghatározott fizetést, a végrehajtó a kereset biztosítását szolgáló intézkedéseket tevő személy kérelmére rendelkezik az kötelezett vagyonának lefoglalásáról. A kötelezett vagyonának lefoglalásához az szükséges, hogy a végrehajtóhoz benyújtsák a bírósági ítéletet és a végrehajtási kérelmet. A végrehajtási kérelemben fel kell tüntetni a kötelezetre és a vagyonára vonatkozó információkat (lakcím, elérhetőség, a vagyonra vonatkozó ismert adatok). Ha a kérelmező azt szeretné, hogy a végrehajtó a tartozás behajtása érdekében a törvényben meghatározott minden lehetőséggel éljen, akkor a végrehajtási kérelemben jelezni kell, hogy a kérelmező fizetési követelést nyújt be a kötelezett bejegyzett ingatlan vagyontárgyaira, ingóságaira és követeléseire. A végrehajtási eljárásban a gyermektartás elsőbbséget élvez más követelésekkel szemben, és a vagyontárgyak nagyobb összeghatárig foglalhatók le a tartási követelés kielégítése érdekében.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elvülési időkre

Bárki mentesül a tartási kötelezettség alól annyiban, amennyiben nem képes – figyelemmel egyéb kötelezettségeire és vagyoni helyzetére – a másik személy részére tartást biztosítani anélkül, hogy a saját szokásos fenntartását ne veszélyeztetné. A fentiek ellenére azonban a szülők a saját kiskorú gyermekekkel szemben nem mentesülnek a tartási kötelezettség alól. A bíróság is mentesítheti a kötelezett személyt (adóst) a tartási kötelezettség alól, korlátozhatja a kötelezettség teljesítésének időtartamát, vagy csökkentheti a tartás összegét, ha a súlyosan méltánytalan lenne a kötelezettség teljesítését követelni, például ha a tartásra jogosult személy a saját felelőtlen magatartása következtében került olyan helyzetbe, hogy segítségre szorul. A tartás meg nem fizetése és a kötelezettség elmulasztása miatti kárért fizetendő kártérítést legfeljebb egy évre visszamenőleg lehet követelni. A tartásdíj mint tartási kötelezettség elvülési ideje minden egyes kötelezettség tekintetében három év. Az elvülési idő azon naptári év végén kezdődik, amelyben a kötelezettségre vonatkozó követelés behajthatóvá vált. A tartási kötelezettség személyhez fűződő kötelezettség, amely a jogosult vagy a kötelezett halálával megszűnik; az előlegek és a beszámított összegek tekintetében kivételeket kell alkalmazni.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A határon átnyúló tartási jogviták tekintetében az Igazságügyi Minisztérium a központi hatóság. Az Igazságügyi Minisztériumnak a határon átnyúló tartási jogvitákkal foglalkozó részlege a Büntetőjogi Szakpolitikai Főosztály Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztálya.

A tartási követelésnek a bírósághoz történő benyújtásakor [EU](#) állami költségmentesség kérelmezhető. Nincsenek olyan külön szervezetek vagy hatóságok, amelyek az országon belüli tartási követelések esetében segítséget nyújtanak.

13 A kötelezett helyett megellegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A gyermekét nevelő szülő állami tartásdíjat kérhet a Társadalombiztosítási Hivaltól (*Sotsiaalkindlustusamet*). A tartásdíj átmeneti állami segély az olyan szülő részére, aki egyedül neveli a gyermekét és gondoskodik róla. Az állam fizeti meg a tartásdíjat ahelyett a szülő helyett, aki nem fizeti a tartást, és a nem fizető szülőtől egy későbbi időpontban behajítja az összeget. Az állami tartásdíjat tartási ügyben folyó bírósági eljáráshoz kapcsolódóan fizetik ki a jogosult személynek. Az állami tartásdíj juttatásának feltétele, hogy az adott személynek fizetési meghagyásra irányuló gyorsított eljárásban vagy perbeli keresetben kell kérelmeznie a bíróságtól a tartásdíj fizetését.

Az állami tartásdíjat legfeljebb **90 napra** folyósítják. Az állami tartásdíj napi mértéke a gyermekgondozási segély egyharmad része (2014-ben 3,20 EUR), és az állami tartásdíjat csak egy alkalommal lehet igénybe venni.

A juttatás kérelmezésével kapcsolatos további információért keresse fel ezt a [honlapot](#).

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Ha valaki a 4/2009/EK tanácsi rendelet által érintett esetben kíván tartáshoz jutni, segítség kérhet az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztályától.

Ha más országban kíván tartást igényelni, tartási ügyet kezdeményező kérelmet kell benyújtania az Észti Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztályához és a másik ország illetékes hatóságához. Ehhez mellékelni kell a gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy az apaságot megállapító bírósági ítéletnek a másolatát. Ha az apaságot nem állapították meg, ezt fel kell tüntetni a másik országba küldött kérelmen.

A kérelmezési nyomtatvány [itt](#) érhető el.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az Észti Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztályának telefonszáma: +372 6 208 183, +372 6 208 186 és +372 6 208 190, e-mail címe: central.authority@just.ee.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhettek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Egy másik országban élő kérelmezőtől származó igény legjobb elbírálására akkor kerül sor, ha felveszi a kapcsolatot a lakóhelye szerinti megfelelő hatósággal, amely viszont felveszi a kapcsolatot az Észti Igazságügyi Minisztériummal.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Lásd a 16. kérdésre adott választ.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

A 2007. évi hágai jegyzőkönyvet megerősítette az Európai Unió, amelynek Észtország 2004. május 1. óta tagja.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Lásd a 18. kérdésre adott választ.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az Európai Unión belüli, határon átnyúló tartási kérelmekre vonatkozó ügyekben állami költségmentesség és állami eljárási költségmentesség áll rendelkezésre a rendelet alapján. Ezzel biztosítható, hogy az érintett személyt képviselje az eljárásban egy megfelelő jogi szakértelemmel rendelkező szakember, és az érintett személy az eljárási költségek fedezése révén igénybe vehesse az igazságszolgáltatást. Az állami költségmentesség és az állami eljárási költségmentességre vonatkozó szabályok szerint a nemzeti jogot akkor lehet alkalmazni, ha a 4/2009/EK tanácsi rendelet másként nem rendel. Főszabályként a más uniós tagállamokban élő személyekre ugyanazok a biztosítékok vonatkoznak, mint az Észtországban élő személyekre. Határon átnyúló tartási ügyekben a költségmentesség és jogi tanácsadás, valamint az állami költségmentesség és az állami eljárási költségmentesség – összhangban a 4/2009/EK tanácsi rendelettel, valamint a rendelet hatálya alatt nem álló részek tekintetében a nemzeti jog alapján – a központi hatóságtól, vagyis az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztályától kérelmezhető.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Központi hatóságot hoztak létre – a határon átnyúló igazságügyi együttműködés terén ez az Igazságügyi Minisztérium. Ha valaki a 4/2009/EK tanácsi rendelet által érintett esetben kíván tartáshoz jutni, segítséget kérhet az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Igazságügyi Együttműködési Osztályától, amely eljár a nemzetközi költségmentességre irányuló kérelmek ügyében.

Utolsó frissítés: 16/10/2017

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Írország

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A házastársi tartást elrendelő határozat alapján az érintett házastársak egyikének időszakos kifizetéseket vagy átalánykifizetéseket kell teljesítenie a másik házastárs részére e házastárs támogatása céljából, és – adott esetben – a határozatban foglaltak szerint e személy részére kell teljesítenie a család esetlegesen eltartott tagjainak javára szóló időszakos kifizetéseket.

Az eltartott gyermek tartását elrendelő határozat alapján az érintett szülők egyike a másik szülőnek vagy a gyermek gondozását és felügyeletét ellátó más személynek a gyermektartást elrendelő határozatban meghatározott időszakos kifizetéseket vagy átalánykifizetéseket teljesíti.

Tartási kötelezettség alapján valamely személynek anyagi támogatást kell nyújtani és – e kötelezettség bíróság általi kikényszerítése esetén – teljesíteni kell a tartási kötelezettségre vonatkozó bírósági végzésben foglalt kötelezettségeket.

Tartást a személyek alábbi kategóriáinak kell fizetnie:

Szülők a gyermekeik vonatkozásában: Igen

Gyermekek a szülei részére: Általában nem

Az elvált házastárs a másik házastárs részére: Igen

Egyéb:

A Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010 (a bejegyzett élettársi viszonyról, valamint az élettársak egyes jogairól és kötelezettségeiről szóló 2010. évi törvény) értelmében vett bejegyzett élettársak és élettársak

Egyedülálló szülő a gyermeke gondviselőjének

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A tizenhét éves életévét még be nem töltött eltartott gyermek, a huszonharmadik életévét még be nem töltött, nappali tagozatos tanulmányokat folytató eltartott gyermek vagy – életkorától függetlenül – a fogyatékosága miatt eltartott gyermek.

A szülők kötelesek a gyermekeiket anyagilag támogatni oly módon, hogy a gyermekek mindennapi és alkalmi pénzügyi szükségleteit fedezzék.

A gyermekek általában nem kötelesek szülőtartás fizetésére, azt a ritka és rendkívüli esetet kivéve, amikor is a házasság felbontásával a vagyonkezelés tárgyát képező tulajdonosi jogosultságok megváltoznak, és a gyermekekre szállnak át.

Az elvált házastárs a másik házastárs tartására akkor kötelezhető, ha a kérelmező házastárs bizonyítja, hogy a másik házastárs a körülményekre tekintettel megfelelő tartásról nem gondoskodott.

A Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010 (a bejegyzett élettársi viszonyról, valamint az élettársak egyes jogairól és kötelezettségeiről szóló 2010. évi törvény) értelmében vett bejegyzett élettárs vagy élettárs a másik bejegyzett élettárs vagy élettárs javára fizetendő tartásra akkor kötelezhető, ha a kérelmező bejegyzett élettárs vagy élettárs bizonyítja, hogy a másik bejegyzett élettárs vagy élettárs a körülményekre tekintettel megfelelő tartásról nem gondoskodott.

A házasságban élő vagy egyedülálló szülők a bíróságtól kérhetik, hogy a másik házastársat a közös gyermekük tartására kötelezze. A törvényes gyám, az egészségügyi bizottság vagy az eltartott gyermekkel kapcsolatos jogállással rendelkező bármely személy is jogosult erre.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Rendszerint az eltartott polgári keresetet indít a bíróság előtt a másik személy ellen. A gyermektartással kapcsolatos keresetet rendszerint a szülő vagy a gyermek gondozását és felügyeletét ellátó más személy terjeszti elő.

A tartási keresetekre vonatkozó eljárási információ fő szabály szerint a bírósági szolgálat weboldalának (www.courts.ie) családjogi részén található.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A tartási ügyekben rendszerint a gyermeket/gyermekeket gondozó szülő a felperes. Felperes lehet a volt házastárs és saját joga a gyermek is. A felek tartási ügyben való perképeségéhez vagy keresethetőségi jogához az ügyben való kellő szintű érdekelttség szükséges. Rokon vagy közelálló személy esetében a felperesnek a rokon vagy közeli barát ügyeinek vitelére – például meghatalmazás alapján – bizonyos jogkörökkel kell rendelkeznie. A kiskorú gyermek képviseletében a szülők vagy a törvényes gyámok folyamodhatnak tartásért.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A District Court (Kerületi Bíróság) rendelkezik hatáskörrel a heti 150 eurót meg nem haladó, bármelyik szülő által fizetendő gyermektartás elrendelésére, valamint a heti 500 eurót meg nem haladó, házastársnak/bejegyzett élettársnak járó tartás elrendelésére. Az ennél magasabb összegek esetén a keresetet a Circuit Court (Körzeti Bíróság) vagy a High Court (Felsőbíróság) elé kell terjeszteni. Amennyiben a Circuit Court vagy a High Court előtt a házasság bontóper már folyamatban van, a tartási keresetet összegtől függetlenül a házassági bontóper bíróságához kell benyújtani.

6 Kérelmezőként közvetlenül (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Nem. Amennyiben a felperes nem kíván jogi képviselőt megbízni, a keresetet személyesen terjesztheti elő. A családjogi perben az vagyoni helyzetük alapján arra rászoruló peres felek költségmentességet igényelhetnek.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Írországban valamennyi családjogi eljárás mentes a bírósági illeték megfizetése alól. A jogi tanácsadás és képviselet költsége eltérő lehet; ugyanakkor vagyoni helyzetől függően költségmentesség igényelhető.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A District Court (Kerületi Bíróság) rendelkezik hatáskörrel a heti 150 eurót meg nem haladó, bármelyik szülő által fizetendő gyermektartás elrendelésére, valamint a heti 500 eurót meg nem haladó, házastársnak/bejegyzett élettársnak járó tartás elrendelésére. Az ennél magasabb összegek esetén a keresetet a Circuit Court (Körzeti Bíróság) vagy a High Court (Felsőbíróság) elé kell terjeszteni.

A bíróság a tartás meghatározása során összeveti a tartásra jogosult (a tartásra jogosult személy) indokolt szükségleteit a tartásra kötelezett (a tartás fizetésére utasított személy) fizetőképességével. A megváltozott anyagi körülményeikre tekintettel a felek kérhetik a bíróságot, hogy vizsgálja felül a tartással kapcsolatos határozatot.

A tartással kapcsolatos határozat az abban meghatározott időpontban lép hatályba, amely időpont a határozat meghozatalának napját megelőző vagy azt követő időpont is lehet, azonban a keresetindítás időpontját nem előzheti meg.

A Circuit Court vagy a High Court előtt folyó házassági bontóperekben és bírósági eljárásokban a tartás legfeljebb a korábbi kereset napjára lehet visszamenőleges.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást rendszerint közvetlenül a tartásra jogosult részére kell megfizetni. A jogosultak azonban kérhetik a tartás bírósági hivatalon keresztül történő megfizetését. Amennyiben azt a bíróság szükségesnek tartja, a tartásra kötelezett munkabérére vagy fizetésére letiltást rendelhet el, amelynek keretében a tartásra kötelezett munkáltatóját arra utasíthatja, hogy a tartásra jogosultnak történő kifizetés céljából a munkabérből vagy fizetésből levonásokat teljesítsen. A tartást a tartásra jogosultnak vagy annak kell megfizetni, aki a tartást a tartásra jogosult érdekében kezeli, mint a szülő vagy a törvényes gyám.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Amennyiben a tartásra kötelezett nem fizet, a tartásra jogosult – a kért jogorvoslattól függően – a tartásról szóló határozatot meghozó bíróság vagy a District Court (Kerületi Bíróság) előtt eljárást kezdeményezhet.

A bíróság a fenti 1. pontban kifejtetteknek megfelelően letiltást rendelhet el a tartásra kötelezett keresetére.

Ennek eredménytelensége esetén a bíróság utasíthatja a tartásra kötelezettet, hogy az esedékes összeget fizesse meg a tartásra jogosultnak. Amennyiben a tartásra kötelezett e kötelezettségének nem tesz eleget, a bíróság elrendelheti, hogy más személy által a tartás megfizetését elmulasztó kötelezettnek fizetendő összegeket a tartásra jogosult részére kell teljesíteni. A hátralékos összegek megfizetése érdekében a bíróság elrendelheti a kötelezett tulajdonát képező javak értékesítését is.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A más tagállamokban meghozott határozatok végrehajtása a District Courttól (Kerületi Bíróság) kérhető. A District Court a tartási határozatok teljesítésének elmulasztásával kapcsolatban rendelkezik jogkörrel (az 1976. évi törvény 9A. és 9B. cikke), azonban ez kizárólag ténylegesen a District Court által meghozott határozatokra terjed ki. A District Court a más bíróság által hozott határozat teljesítésének elmulasztása miatti kötelezésre nem rendelkezik jogkörrel. A District Court ténylegesen kizárólag (adott esetben) a keresetre vonatkozó letiltást elrendelő határozatot, zár alá vételi vagy (ritka esetben) foglalási határozatot hozhat.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A tartásra jogosultnak kell a tartás behajtásában a bíróság segítségét kérnie. Habár más jogorvoslati eszközök is rendelkezésre állnak, így például a közvetítői eljárás, a tartás megfizetése elmulasztásának orvoslására a bíróságok rendelkeznek megfelelő és jogszabályon alapuló hatáskörrel.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Nem. A kötelezett kizárólag az általa közvetlenül megfizetendő vagy a fizetéséből a kifizetőnél levonásra kerülő tartásért felel.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Az általában tartási rendeletként emlegetett 4/2009 rendelet a családi kapcsolatokból eredő, határokon átnyúló tartási kérelmekre vonatkozik. A rendelet az egész Európai Unióra vonatkozó közös szabályokat állapít meg és célja, hogy biztosítsa a tartási követelések behajtását azokban az esetekben is, amelyekben a kötelezett vagy a jogosult másik uniós országban tartózkodik.

A tartásdíjak külföldön történő behajtásáról szóló ENSZ-egyezményt (New York-i Egyezmény) Írországból a Maintenance Act 1994 (a tartásról szóló 1994. évi törvény) 1995 novemberében léptette hatályba. Az említett egyezmény célja, hogy elősegítse a szerződő államokban az egyik államban élő személy másik államban élő személlyel szemben fennálló tartási követelésének behajtását.

Mindkét dokumentum központi hatóságok hálózatát hozza létre az egyes szerződő államokban, és a felperesek/jogosultak/kérelmezők kérelmeiket a központi hatósághoz nyújthatják be, amely azokat a hatáskörrel rendelkező bíróságnak továbbítja és bizonyos esetekben jogi segítségnyújtásról gondoskodik. A tartásdíjak külföldről történő behajtásáért felelős ír központi hatóság elérhetőségei az alábbiak:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Írország.

Telefon: +353 (0)1 479 0200

Local: 1890 555 509

Fax: +353 (0)1 479 0201

E-mail-cím: mainrecov_inbox@justice.ie

A kérelmező a District Court (Kerületi Bíróság) határozataival kapcsolatban a bírósági titkártól kérhet segítséget. A kérelmezők ingyenes jogi képviselést is kérhetnek. Előfordulhat, hogy a kérelmezők költségmentességre jogosultak; e tekintetben a helyi jogi központtal kell felvenniük a kapcsolatot. Végül a kérelmező a jogi tanácsadó központok hálózatát országszerte üzemeltető, független és önkéntes szervezettől, a FLAC-tól (Ingyenes Jogi Tanácsadó Központ) is kérhet segítséget. Ezek a központok bizalmasan kezelik az ügyet, és ingyenes a szolgáltatásuk.

Az olyan határokon átnyúló ügyekben, amelyekben a tartásra kötelezett másik országban él, a kérelmező a Department of Justice and Equality (Igazságügyért és Egyenjogúságért Felelős Minisztérium) keretében működő Central Authority for Maintenance Recovery-n (Tartásdíjak Behajtásáért Felelős Központi Hatóság) keresztül nyújthat be kérelmet.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A hatáskörrel rendelkező bírósági hivattal vagy az adott szervezettel telefonon, levélben, e-mailben vagy személyesen vehető fel a kapcsolat. A kérelmezőknek további és helyspecifikus tájékoztatásért javasolt ellátogatniuk az egyes szervezetek weboldalaira.

A bírósági hivatalok elérhetőségei a Court Service (Bírósági Szolgálat) honlapján (www.courts.ie) található meg.

Kérjük, nézze meg a 14.1. sz. kérdést, a tartásdíjak külföldről történő behajtásáért felelős ír központi hatóság elérhetőségeiért pedig látogasson el a Department of Justice and Equality (Igazságügyért és Egyenjogúságért Felelős Minisztérium) weboldalára (www.justice.ie).

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhettek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Lásd a fenti 14.1. kérdést.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Lásd a fenti 14.2. kérdést.

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Nem alkalmazandó.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A felperesnek/kérelmezőnek az eljárás bíróság előtti megindításáért nem kell illetéket fizetnie. A felperesek ezekben az ügyekben költségmentességre jogosultak: a keresetet az Irish Central Authority-hoz (Ír Központi Hatóság) érkezését követően – szükség esetén – tájékoztatás céljából a Legal Aid Board (Költségmentességi Bizottság) részére továbbítják.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Az 51. cikk foglalkozik azokkal az intézkedésekkel, amelyeket a központi hatóság a tartási rendelet alapján előterjesztett kérelmekkel kapcsolatban tehet. A végrehajthatóság megállapítását az Irish Central Authority (Ír Központi Hatóság) jelenleg az Office of the Master of the High Courttól (Felsőbíróság Elnöki Irodája) kéri. Az Irish Central Authority (Ír Központi Hatóság) a végrehajtás iránti kérelmeket közvetlenül a District Court-nak (Kerületi Bíróság) továbbítja. Az eljárás kezdeményezésével összefüggésben a központi hatóság a Legal Aid Board (Költségmentességi Bizottság) révén gondoskodik a felperes képviseletéről.

Utolsó frissítés: 06/11/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Görögország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A „tartás” kifejezés a közvetlen emberi szükségletekre, főként az élelemre utal. Valójában azonban a tartás fogalma magában foglal minden életszükségletet, így vonatkozhat akár egy személy létfenntartására, oktatására, és kulturális vagy szabadidős tevékenységeire.

A tartási kötelezettségek olyan juttatások – főszabályként pénzben történő – fizetését jelentik, amelyek fedezik a kedvezményezett életszükségeit.

Az alábbi személyek kötelesek tartást biztosítani, a rokonsági fok sorrendjében:

- a) a házastárs, akkor is, ha a házasságot már felbontották (ha a bontás után tartási kötelezettség áll fenn);
- b) a lemenők a felmenők részére az öröklési sorrendben;
- b) felmenők (szülők, illetve szülők hiányában vagy cselekvőképtelenségük esetén nagyszülők) a nem házas (vér szerinti vagy örökbefogadott) gyermekeik részére, főszabályként a gyermekek kiskorúsága idejére;
- b) testvérek egymás részére, és

a tartás különleges esetei az alábbiak:

- c) különélés esetén és a házasság felbontása vagy érvénytelenítése után, valamint
- d) egyedülálló anya részére fizetett tartásdíj a házasságon kívül született gyermek után, annak elismerése előtt.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

Főszabályként a gyermek a felmenőtől (szülők vagy nagyszülők) a felnőttkor eléréséig, azaz 18. életévének betöltéséig jogosult tartásra.

A gyermekek felnőtt korukban is jogosultak a tartásra addig, amíg tanulnak, illetve felsőoktatásban vagy szakképzésben vesznek részt, és amíg a tanulmányaik miatt nem tudnak dolgozni és nincs olyan személyes vagyonuk, amiből fedezni tudnák a megélhetési szükségleteiket.

Egy személy csak akkor jogosult tartásra, ha képtelen magát fenntartani a saját vagyonából vagy a korának, egészségi állapotának és általános életkörülményeinek megfelelő munkavégzésből, figyelembe véve többek között az esetleges oktatási szükségleteit is; a kiskorúak (még ha rendelkeznek is saját vagyonnal) tartásra jogosultak a szüleiktől, ha a saját vagyonukból származó jövedelmük nem fedezi szükségleteiket. Senki nem köteles azonban tartást nyújtani, ha – figyelemmel egyéb kötelezettségeire – nincs olyan helyzetben, hogy ezt a saját létfenntartásának veszélyeztetése nélkül megtehesse; ez a szabály azonban csak akkor vonatkozik a kiskorúnak a szülő általi tartására, ha a kiskorú más személytől is jogosult tartásra, vagy képes eltartani magát a saját vagyonából.

Korábbi házastársak esetében:

Az a volt házastárs, aki nem tudja magát a jövedelméből vagy a vagyonából eltartani, tartást kérhet a másik házastársától: (1) ha a válás kimondásakor olyan életkorban vagy egészségi állapotban van, amely nem teszi lehetővé, hogy az eltartását biztosító jövedelemszerző tevékenységet kezdjen vagy tovább folytasson, (2) ha a tartást kérő fél kiskorú gyermekről gondoskodik, és ez akadályozza a megfelelő jövedelemszerző tevékenység végzésében, (3) ha nem talál megfelelő rendszeres munkát, vagy ehhez szakképzésre van szüksége, mindkét esetben a házasság felbontásának kimondásától számított legfeljebb három éves időszakra, és (4) minden egyéb esetben, ahol a házasság felbontásakor méltányosságból tartásdíjat kell megállapítani.

A tartási kötelezettség azonban elutasítható vagy korlátozható, ha erre alapos ok van, különösen, ha a házasság rövid ideig állt fenn, ha a házasság a tartást kérő fél hibájából bomlott fel vagy ha a tartást kérő fél önszántából vált vagyontalanná.

A korábbi házasfelek mindegyike köteles a másik felet pontos információkkal ellátni a vagyona és a jövedelme tekintetében, amennyiben az figyelembe vehető a tartás összegének megállapítása során. Az illetékes ügyész útján továbbított kérelemre bármely munkaadó, közigazgatási részleg vagy adóbeszedő köteles a házasfeleknek megadni a másik házastárs vagyonára – és különösen jövedelmére – vonatkozó, birtokában lévő információkat.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartásra jogosult személynek főszabályként bírósághoz kell fordulnia, hogy a kötelezett személytől tartást kérjen.

Ha alkalmazható a tartási követelések külföldön történő érvényesítéséről szóló New York-i egyezmény (4421/1964. sz. törvényerejű rendelet), akkor az egyezmény részes államában lakó jogosult személy tartási igényének továbbításáért felelős képviselőt felkéri az egyezmény azon részes államának az ilyen igény fogadásáért felelős képviselőt, ahol az adós lakik – Görögországban az Igazságügyi Minisztériumot –, hogy tegye meg a jogosult személyt megillető tartás érvényesítéséhez szükséges valamennyi intézkedést. A gyakorlatban az Igazságügyi Minisztérium megbízza egy ügyvédet – aki jogosult a görög bíróságokon minden vonatkozó jogorvoslatot igénybe venni – azzal, hogy gondoskodjon a jogosultság elismeréséről vagy a külföldi bíróság által hozott ítélet végrehajtásáról a külföldi kedvezményezett javára.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Olyan kiskorú gyermek tekintetében, aki (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 63. cikke alapján) nem képes a bíróság előtt saját maga tartási keresetet indítani a kötelezett személy ellen, az ilyen keresetet megindíthatja a szülői felügyeleti joggal felruházott természetes személy (a szülő vagy más személy) vagy jogi személy (például intézmény).

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A jogosult személy által a kötelezett ellen indított tartási kereset esetében az egyesbíróként eljáró elsőfokú bíróság rendelkezik hatáskörrel (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 17. cikkének (2) bekezdése és 681B cikke).

A területi illetékességgel rendelkező bíróság a tartásra jogosult fél vagy a tartásra kötelezett alperes lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróság (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 39A cikke), ha pedig a kérelem házassági jogvitához vagy szülők és gyermekeik közötti jogvitához kapcsolódik, akkor a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság.

Sürgősség vagy közvetlen veszély esetén a tartásra jogosult személy kérheti a területi illetékességgel rendelkező, egyesbíróként eljáró elsőfokú bíróságtól, hogy ideiglenes intézkedésként állapítson meg számára átmeneti jellegű tartást, amíg a rendes eljárásban hozott jogerős ítélettel meg nem állapítják a jogosultságát.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartási kereset benyújtásához ügyvédet kell meghatalmazni.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tartásra vonatkozó kereset esetén az alperesnek letétbe kell helyeznie a felperes perköltségét, de legfeljebb 300 eurót (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 173. cikkének (4) bekezdése). Ha a tartásra vonatkozó kereset felperese nem fizeti meg az ügy tárgyalása előtt esedékes költségeket és azt nem igazolja a bíróság hivatala felé, az a felperes távollétének minősül, ami azzal jár, hogy marasztaló ítélet születik ellene (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 175. cikke).

Az alperes a 3226/2004. sz. törvény alapján alacsony jövedelem esetén költségmentességet kérhet; az alacsony jövedelmet alátámasztó bizonyítékokat az egyesbíróként eljáró elsőfokú bírósághoz benyújtott, ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmében kell megjelölnie.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megtéríteni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartásdíj megállapításánál a bíróság figyelembe veszi a tartásra jogosult megfelelő eltartásához és iskoláztatásához szükséges feltételeket, valamint a tartásra kötelezett anyagi lehetőségeit, és a tartásdíjat két évre állapítja meg. Két év elteltével mindkét fél, azaz a jogosult és a kötelezett személy is kérheti új tartás megállapítását, és a bíróság által figyelembe vett körülmények megváltozása esetén bármelyik fél kérheti az ítélet felülvizsgálatát és a tartás mértékének módosítását.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

Főszabályként a tartást havonta előre kell fizetni a jogosult személy részére.

A tartás összege nem fizethető meg egyösszegű átalány formájában, kivéve a házasság felbontása utáni tartás esetét (a polgári törvénykönyv 1443(b) cikke). Ha a jogosult személy kiskorú, vagy bírósági gondnokság alatt áll, akkor tartásdíját a szülőjének, képviselőjének, vagy adott esetben a bíróság által kijelölt gondnokának kell megfizetni, aki nyilvánvalóan köteles megtenni a jogosult személyt megillető cselekményeket.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a tartásra kötelezett megtagadja a tartásdíj fizetését, a jogosult személynek meg kell kísérelnie az igénye érvényesítését a kötelezett vagyona terhére, ha az rendelkezik vagyonnal.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A tartásra való jogosultság megszűnik, ha már nem állnak fenn azok a feltételek, amelyek alapján a tartást megállapították, illetve ha a jogosult vagy a kötelezett személy meghal; a jogosultnak a kötelezett személlyel szembeni igényére öt éves elévülés vonatkozik, ami az igény benyújtásának időpontjában veszi kezdetét.

Ötéves elévülés vonatkozik azon személynek (pl. intézménynek) az eredetileg kötelezett személlyel szembeni igényére is, aki/amely tartásdíjat fizetett egy jogosult részére (a polgári törvénykönyv 250. cikkének (17) bekezdése).

Egy egyedülálló anya korlátozott ideig (a szülést megelőző két hónapra és a szülést követő négy hónapra, vagy [kivételes esetben] legfeljebb egy évre) a gyermekszüléssel kapcsolatos költségeket és tartásdíjat követelhet a gyermek apjától, ha az apaságot bírósági végzéssel állapították meg, és az anya szegénységben él. Az egyedülálló anya követelése az apa örökösivel szemben is érvényesíthető, mely követelés a szülést követő három év elteltével évül el.

A tartási követelés teljesítéséért felelős személy nettó jövedelmének fele foglalható le, és ez kiterjed a banki betétekre is (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 982. cikke (2) bekezdésének d) pontja és (3) bekezdése).

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Csak az olyan külföldi kedvezményezettek esetén, akik az Igazságügyi Minisztériumhoz fordulhatnak segítségért a vonatkozó jogaik gyakorlásához (lásd a fenti 3. kérdést).

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Görögországban nem.

Kivéve, ha egy intézmény, illetve egy közjogi vagy magánjogi személy gondoskodik a kiskorú gyermekről; ebben az esetben általában ezt a személyt terheli a tartási kötelezettség, és ezért hivatalból (a polgári törvénykönyv 1490. cikke) jogosult a tartásra jogosult személy jogainak érvényesítésére. A tartási követelésnek a tartásra jogosult kiskorú részére történő előzetes megfizetése semmilyen körülmények között nem követelhető, még a követelés bíróság általi elismerése esetén sem.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

A fenti rendelet 51. és 56. cikkének értelmében a tartást kérő személy tagállamának központi hatósága: a) együttműködik a kötelezett személy tagállamának központi hatóságával a vonatkozó kérelmek továbbításában és fogadásában; b) e kérelmek tekintetében eljárásokat kezdeményez vagy elősegíti ezek kezdeményezését. Az ilyen kérelmek esetében a központi hatóságok megtesznek minden megfelelő lépést az alábbiak érdekében: a) költségmentességet nyújtanak vagy azt elősegítik, ha a körülmények ezt szükségessé teszik; b) elősegítik a jogosult vagy a kötelezett személyének azonosítását, különösen a rendelet 61., 62., és 63. cikkének alkalmazásával; c) elősegítik a kötelezett vagy a jogosult személy jövedelmére, és szükség esetén a pénzügyi helyzetére vonatkozó információkhoz való hozzáférést, beleértve a vagyonának megállapítását is, különösen a 61., 62. és 63. cikk szerint; d) ösztönözzék a tartásdíj önkéntes megfizetését célzó békés megegyezést, adott esetben közvetítés (mediáció), békéltetés vagy hasonló eljárások alkalmazásával; e) elősegítik a tartási kötelezettségekre vonatkozó további határozatok végrehajtását, beleértve a késedelmi kamatokat is; f) elősegítik a tartási kifizetések behajtását és gyors átutalását; g) az 1206/2001/EK rendelet sérelme nélkül elősegítik az iratokhoz és más bizonyítékokhoz történő hozzáférést; h) a tartás behajtása érdekében segítséget nyújtsanak szükség esetén a származás megállapításában; i) kezdeményezzék vagy segítsék elő olyan, területi természetű ideiglenes intézkedésekre vonatkozó eljárások indítását, amelyek célja a folyamatban lévő tartási kérelem eredményének biztosítása; j) elősegítik az 1393/2007/EK rendelet hatálya alá tartozó iratok közlését vagy kézbesítését.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Felveheti a kapcsolatot az Igazságügyi Minisztérium Központi Szolgálatával (Görögország, Athén, Mesogeion Ave. 96., PC 11527, tel: +30.210.7767322 civilunit@justice.gov.gr).

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

A Görög Köztársaságra nézve kötelező a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv. A jegyzőkönyv szerint a tartási kötelezettségekre irányadó jog a tartásra jogosult személy szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam joga, vagyis ha a tartásra jogosult személy Görögországban lakik, akkor a görög jogot kell alkalmazni.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A 4/2009/EK tanácsi rendelet V. fejezete biztosítja a költségmentességhez való jogot, beleértve a bírósági eljárás megkezdését megelőző jogvita lezárására irányuló jogi tanácsadást, jogi segítségnyújtást az ügy hatóság vagy bíróság elé viteléhez és bíróság előtti képviseletet, mentességet az eljárási költségek és azon személyek díjainak megfizetése alól, akiket az eljárás folyamán cselekmények megtételével bíztak meg, illetve segítségnyújtást ezek megfizetéséhez. Abban a tagállamban, ahol a költségmentességben részesülő pervesztes fél köteles az ellenfél költségeinek megtérítésére, ez kiterjed az ellenfél felmerült költségeire, ha ezeket a költségeket fedezték volna akkor, ha a kedvezményezett a megkeresett bíróság tagállamában rendelkezett volna szokásos tartózkodási hellyel, továbbá kiterjed a bíróság vagy az illetékes hatóság által kért és a költségmentességben részesülő fél által benyújtott, az ügy elbírálásához szükséges iratok fordítására és a tolmácsolásra, a költségmentességben részesülő fél utazási költségeire, ha az érintett tagállam joga vagy bírósága előírja a kedvezményezett fél ügyének előadásában érintett személyek fizikai jelenlétét, és a bíróság úgy határoz, hogy az érintett személyek más úton nem hallgathatók meg a bíróság számára kielégítő módon.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A központi hatóság többek között rendszeres kapcsolatot tart az illetékes hatóságokkal annak érdekében, hogy: a) elősegítse a tartásra kötelezett vagy a kedvezményezett azonosítását; b) beszerezze a tartásra kötelezett vagy a kedvezményezett jövedelmére, és szükség esetén a pénzügyi helyzetére vonatkozó információkat, beleértve a vagyona fellelhetőségének megállapítását is, és c) ösztönözze a tartásdíj önkéntes megfizetését.

Utolsó frissítés: 14/09/2016

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közölt vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Spanyolország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartás magába foglalja mindent, ami az étkezés, lakhatás, ruházzkodás és egészségügyi ellátás szempontjából szükséges.

A tartás körébe tartozik emellett a tartás kedvezményezettjének oktatása és képzése a kiskorúsága ideje alatt, illetve azt követően is, ha rajta kívül álló okok miatt továbbra is tanulmányokat folytat. A házasság megszűnése esetén a különválásra és a házasság felbontására irányuló eljárásban az a személy, akinek otthonában a pénzügyileg nem független gyermek él, a gyermek után tartásdíjat is követelhet.

A terhesség és a szülés költségei a tartás körébe tartoznak, kivéve, ha azokat más módon fedezik.

Kölcsönösen teljes körű tartásra kötelezettek:

a házastársak

a felmenők és a leszármazók

A testvérek csak akkor részesülhetnek megélhetési támogatásban, ha az arra való rászorultság nem a kedvezményezettnek felróható okból következett be, ideértve szükség esetén az oktatáshoz szükséges támogatást is.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A gyermekek a nagykorúság eléréséig, azaz Spanyolországban a 18. életévük betöltéséig jogosultak tartásra, kivéve ha a kiskorú elegendő saját jövedelemmel rendelkezik. A nagykorúság után a kötelezettség továbbra is fennáll a gyermekek felé, amennyiben anyagilag nem önállóak, nem fejezték be a tanulmányaikat, vagy rajtuk kívül álló okok miatt munkanélküliek. Kiskorúak esetén a Polgári Törvénykönyvnek a házasság érvénytelenítése, a különválás és a házasság felbontása együttes hatásaira vonatkozó cikkeit (a 90. és az azt követő cikkeket) is figyelembe kell venni.

A gyermek kiskorúsága alatt a tartás fizetése elsőbbséget élvező és feltétlen kötelezettség.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A kérelmet a bíróságon kell benyújtani, azok tárgyalására az elsőfokú bíróságok (*Juzgados de Primera Instancia*) rendelkeznek hatáskörrel.

Melyek az eljárás fő elemei?

A kérelmeket tárgyaláson (*juicio verbal*) bírálják el. Amennyiben a tartást a különválás, a házasság felbontása, vagy az életközösség megszakitása esetén a szülő-gyermek kapcsolatot szabályozó intézkedések mellett, kiegészítő intézkedésként kéri, a követelést ezekkel az eljárásokkal együttesen, különös feltételekkel lefolytatott tárgyaláson (*juicio verbal*) bírálják el.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Az igényt az érintett személynek személyesen kell benyújtania, kivéve, ha kiskorú, amikor is a kérelmet a kiskorú törvényes gondviselőjének kell benyújtania az ügyészséghez (*el Fiscal*) vagy a gyermekvédelmi hatósághoz. A kérelem azonban képviselő útján is benyújtható, amennyiben a képviselő rendelkezik közjegyző, bírósági titkár vagy külföldön található spanyol diplomáciai képviselet előtt készített meghatalmazással.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Főszabályként a tartásra kötelezett lakóhelye szerinti bíróság az illetékes. Egnél több egyetemleges kötelezett esetén (anya és apa) bármelyikük lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik illetékességgel. Ha a kötelezettnek nincs Spanyolországban lakóhelye, az utolsó spanyolországi lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik illetékességgel. Minden egyéb esetben a tartásra jogosult lakóhelye szerinti bíróság az illetékes.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéd, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A kérelmező köteles ügyvédet (*Abogado*) fogadni és a kérelmezőt törvényes vagy jogi képviselője (*Procurador*) képviseli.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Spanyolországban az ügyvédi, jogi képviselői és esetleges szakértői díjak kivételével nem merülnek fel díjak azon perek esetében, amelyeknek kizárólagos célja a tartásdíj érvényesítése.

Az ügyvéd és a törvényes képviselő által felszámított díjak alapja a követelés összege. Az eljárási költségekhez való anyagi hozzájárulás akkor lehetséges, ha a kérelmező vagy a tartásra kötelezett nem rendelkezik anyagi eszközökkel és jogosult lehet az ingyenes jogi segítségnyújtásra, az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló, 1996. január 10-i 1/1996. sz. törvény 3. cikkében meghatározott összeghatárok szerint. A jogi segítségnyújtás keretében hivatalból kinevezett ügyvéd és jogi képviselő áll rendelkezésére a jogi igény érvényesítéséhez, továbbá minden perköltség, például a szakértői díjak és a hirdetésmérek költségei is az államot terhelik.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A legtöbbször rendszeres fizetési kötelezettséget állapítanak meg, amelyet a törvény szerint havonta előre kell fizetni. Egyösszegű átalány formájában fizetendő összeg megítélésére csak rendkívüli esetekben kerül sor: kizárólag tartásdíj-hátralék rendezése esetén, továbbá ha az adós nem rendelkezik meghatározott vagyonnal és ez a legjobb módszer a jövőbeli kifizetések biztosítására, valamint a felek közös megállapodása esetén. A tartásdíj összegét a bíróság számítja ki egy absztrakt jogi szabály alapján, amely három vonatkozásban veszi figyelembe az arányosságot: a tartásdíj kedvezményezettjének szükségletei; a tartásdíjfizetésre kötelezett pénzügyi lehetőségei; valamint a tartásdíjhoz való hozzájárulásra a főkötelezettel azonos sorban kötelezett egyéb személyek (társkötelezettek) pénzügyi lehetőségei. A tartás összegét megállapító bírósági végzésben meg kell jelölni a jövőbeli tartásdíjmelés alapjait. A tartásdíjmelés automatikusan lép érvénybe az idő múlásával, és a fizetésre kötelezett kötelessége a módosított összeg megfizetése. Amennyiben a tartásra kötelezett nem hajja végre a tartásdíjmelést, azt a tartás kedvezményezettjének kérelmére a bíróság végzi el. A tartásdíj összege módosulhat (ismét csak az érdekelt kérelmére), amennyiben a megállapításának alapját képező körülmények lényegesen megváltoznak: emelni kell az összeget, ha a tartásra kötelezett anyagi helyzete javul, illetve ha a kedvezményezett helyzete romlik és nagyobb támogatást igényel (például betegsége súlyosbodik); csökkenteni kell az összeget, ha a tartásra kötelezett anyagi helyzete romlik, illetve ha a kedvezményezett életkörülményei javulnak. Végezetül, a tartási kötelezettség megszűnhet, amennyiben a kötelezettség megállapításának alapjául szolgáló ok megszűnik.

A Bírósági Hivatal (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) a tartásdíj kiszámításának érdekében táblázatokat készít. Ezek csak iránymutató jellegűek, a szülők bevételeinek és a gyermekek számának figyelembevételével a gyermek szükségletein alapulnak. A lakhatás és az oktatás költségeit azonban nem tartalmazza, ennek megfelelően a végleges tartásdíjat eseti jelleggel, ezekre tekintettel kell megállapítani. Lásd: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A kifizetés szokásosan készpénzben történik. Mindazonáltal létezik két kivétel: az adós a kötelezettség teljesítéseként vállalhatja, hogy saját otthonában biztosítja a kedvezményezett lakhatását és ellátását, azonban ezt a lehetőséget a joggyakorlat jelentősen korlátozza, amennyiben nincs biztosíték a felek közötti jó kapcsolatra; a tárgyak vagy jogok átruházása révén történő teljesítés kivételnek számít, és kizárólag tartásdíjhátralékok rendezésére szolgálhat, amennyiben a javak eltűnésének kockázata áll fenn, illetve ha a tartásra kötelezettnek nincs vagyona. A tartásdíj közvetlenül a kedvezményezettnek kerül megfizetésre. A leggyakoribb mód a banki átutalás. Amennyiben a tartás kedvezményezettje kiskorú vagy cselekvőképtelen, akkor a törvényes képviselője részére kell a fizetést teljesíteni.

A házasság megszüntetésére vagy a szülő-gyermek kapcsolatra vonatkozó eljárásokban a bíróság engedélyezheti, hogy egyes kiskorú gyermekkel kapcsolatos költségek (pl. oktatás, egészségbiztosítás, stb) tekintetében a tartásdíjat közvetlenül a kedvezményezett részére fizessék meg.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ilyen esetben a tartásra jogosult kérelmezheti annak a határozatnak a végrehajtását, amely kimondta, hogy fennáll a tartásdíjra vonatkozó jog. Spanyolországban az alábbi végrehajtási módok alkalmazhatók: munkabérből történő leltiltás (a bíróság által meghatározott létminimum kivételével); adó-visszatérítés visszatartása; bankszámlák zárolása; társadalombiztosítási juttatások visszatartása; vagyon zár alá vétele és nyilvános árverésen való értékesítése; a tartásdíj megfizetésének elmulasztása meghatározott esetekben bűncselekménynek minősülhet, és az elkövetőt szabadságvesztésre ítélik.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Tartásdíjra vonatkozó tartozás esetében – más tartozásoktól eltérően – az adós számlái és vagyontárgyai mennyiségi korlátok nélkül zárolhatók. Az alábbi kötelezettségek teljesítésére irányuló eljárások öt év elteltével nem indíthatók.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A kiskorúak vagy cselekvőképtelenek részére fizetendő tartásdíjra vonatkozó igények esetében az ügyészség felajánlhatja a képviselőt ellátását.

13 A kötelezett helyett megélelmezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A 2006. december 28-i 42/2006 törvény által létrehozott, és a 2007. december 7-i 1618/2017 királyi rendelettel szabályozott „Tartásdíj Garancia Alap” jogi személyiséggel nem rendelkező alap, amelynek célja előlegnek minősülő összeg megfizetésével annak biztosítása, hogy a kiskorú gyermekek megkaphassák a számukra a bíróság által jóváhagyott egyezségben vagy a különválásra, a házasság felbontására, a házasság érvénytelenségének megállapítására, apaság megállapítására vagy tartásra irányuló eljárásban hozott határozatban elismert, meg nem fizetett tartásdíjat.

Az Alapból történő kifizetés feltétele, hogy a tartást elismerő határozat valamely spanyol bíróságtól származzon.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen, az Európai Unió szabályai és a tartásdíj fizetésre vonatkozó, Spanyolország által megerősített nemzetközi megállapodások alapján a tartásra jogosult kérheti az Igazságügyi Minisztériumon belül működő spanyol központi hatóság segítségét.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az Igazságügyi Minisztériumon belül működő Nemzetközi Jogi Együttműködési Főosztálynál (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*), melynek elérhetőségei: Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid; telefon: 00 34 91 3902228/2295/4437; telefax: 00 34 91 3904457.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhettek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Egy másik tagállamban honos kedvezményezett felveheti a kapcsolatot az adott állam központi hatóságával, bizonyítva azt, hogy tartásdíjra vonatkozó jogosultsággal rendelkezik, és kérheti azt, hogy a központi hatóság vegye fel a kapcsolatot a spanyol központi hatósággal, az utóbbi pedig kezdeményezzen Spanyolországban végrehajtási eljárást. Erre az Európai Unió szabályai és a tartásdíj fizetésre vonatkozó, Spanyolország által elfogadott nemzetközi megállapodások alapján kerül sor.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Az adott állam hatóságai által meghatározott feltételek alapján.

16 Kötö-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen, az Európai Unió (és így Spanyolország) 2010. április 8-án elfogadta a jegyzőkönyvet.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet szerint azok a felek, akik a szóban forgó rendelet hatálya alá tartozó vitában érintettek, ténylegesen élhetnek egy másik tagállamban az igazságszolgáltatáshoz való joggal, az adott fejezetben meghatározott feltételek szerint, beleértve a végrehajtást és a fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárásokat is. Ezenkívül a megkeresett tagállam ingyenes jogi segítségnyújtást biztosít az 56. cikk hatálya alá tartozó minden kérelmezőnek, amennyiben szülő-gyermek kapcsolat alapján a tartási kötelezettség kedvezményezettje 21 évesnél fiatalabb személy.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló, 1996. január 10-i 1/1996. sz. törvény kiegészült az „ingyenes jogi segítségnyújtás a határokon átnyúló európai uniós jogvitákban” című VIII. fejezettel, amely ezt a jogot természetes személyek tekintetében szabályozza, függetlenül attól, hogy azok az Európai Unió polgárai vagy olyan harmadik országok állampolgárai, akik jogszerűen élnek valamely tagállam területén.

Utolsó frissítés: 30/05/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Franciaország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A francia jogban a tartási kötelezettség azt a törvényben előírt kötelezettséget jelenti, amelynek értelmében a megfelelő anyagi háttérrel rendelkező személy köteles fedezni annak a másik személynek a szükségleteit, akihez családi vagy házassági kapcsolat fűzi. Ebből következően különböző személyek részesülhetnek tartásban, beleértve a következőket:

- a házastárs a házastársától (a polgári törvénykönyv (code civil) 212. és 214. cikke),
- a gyermek a szüleitől (a polgári törvénykönyv 203., 371-2. és 373-2-2. cikke),
- az apa, anya és egyéb felmenő a gyermekétől (a polgári törvénykönyv 205. cikke),
- az após és az anyós a vejétől és a menyétől (a polgári törvénykönyv 206. cikke),
- a tartásra szoruló túlélő házastárs (a polgári törvénykönyv 767. cikke).

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A gyermekkel szembeni tartási kötelezettség tekintetében nincsen jogilag meghatározott korhatár: a szülőnek a gyermek szükségleteinek fedezésére és taníttatására vonatkozó kötelezettsége nem szűnik meg automatikusan a gyermek nagykorúvá válásával (a polgári törvénykönyv 371-2. cikke). Két időszakot kell megkülönböztetni egymástól:

amíg a gyermek kiskorú, illetve nagykorúsága esetén amíg anyagilag függetlenné nem válik, a szülők kötelesek gondoskodni a gyermekük szükségleteinek fedezéséről és taníttatásáról, ezáltal biztosítva számára a fejlődéséhez és a tanulmányai folytatásához szükséges feltételeket;

a szükségletek fedezésére és taníttatásra vonatkozó kötelezettség megszűnését követően a tartási kötelezettségre vonatkozó általános szabályok irányadók, amelyek megkövetelik a kérelmezőtől a rászorultsága igazolását (a polgári törvénykönyv 205. és 207. cikke).

A gyermek nagykorúvá válását követően a hozzájárulás egy összegben vagy részletekben közvetlenül a gyermek számára is fizethető.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Amennyiben a tartásdíjat nem fizetik meg önként, a tartásra jogosult személynek, a képviselőjének vagy elsődleges gondviselőjének eljárást kell indítania a fizetendő összeg meghatározása, valamint a kötelezett arra történő kötelezése iránt, hogy megfizesse ezt az összeget.

A tartási követelés lehet önálló tárgya a keresetnek, de érvényesíthető a házasság felbontására irányuló eljárás vagy a szülői felügyelet gyakorlásának megállapítására irányuló eljárás keretében is.

A nagykorú személyek közötti tartási követelések esetében a tartást követelő személynek igazolnia kell a rászorultságát, valamint hogy magát nem képes eltartani. A bíróság azonban teljesen vagy részben mentesítheti a kötelezettet a tartási kötelezettséggel összefüggő tartozás megfizetése alól, amennyiben a tartásra jogosult súlyosan elhanyagolta a kötelezettet szemben fennálló kötelezettségeit (a polgári törvénykönyv 207. cikke).

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A francia jog alapján nem a kiskorú gyermekek minősülnek a tartás követelésére jogosult személyeknek: csak a gyermekről gondoskodó szülő vagy harmadik fél tekinthet ilyen személynek, és léphet fel a másik szülő vagy a szülővel szemben a gyermek taníttatásához és a szükségletei fedezéséhez való hozzájárulás megállapítása iránt.

A szociális ellátó szolgálatok eljárhatnak a tartásra jogosult nevében, ha a polgári törvénykönyv 205. cikke alapján e személy önállóan nem képes eljárni (a szociális ellátásról és a családokról szóló törvény [code de l'action sociale et des familles] L132-7. cikke).

A kórházak és közegészségügyi intézmények/gondozást nyújtó közintézmények közvetlenül eljárást kezdeményezhetnek azokkal szemben, akik a kórházba /intézménybe felvett valamely személlyel szemben tartásra kötelezettek (a közegészségügyről szóló törvény [code de la santé publique] L6145-11. cikke).

A gondnokság alatt álló személyt a gondnokának kell képviselnie (a polgári törvénykönyv 475. cikke).

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A keresetet családügyi bíró előtt kell megindítani (*juge aux affaires familiales*) az általános hatáskörű elsőfokú bíróságon (*tribunal de grande instance*) (a bíróságok szervezetéről szóló törvény [code de l'organisation judiciaire] L. 213-3. cikke szerint).

A polgári perrendtartásról szóló törvény (code de procédure civile) 1070. cikke a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet irányadó rendelkezéseire figyelemmel megállapítja, hogy az alábbi családügyi bíróság rendelkezik joghatósággal:

a család lakóhelye szerinti bíróság;

különlélő szülők esetében a szülői felügyelet közös gyakorlása esetén annak a szülőnek a lakóhelye szerinti bíróság, akivel a kiskorú gyermek szokásosan együtt él, vagy pedig a kizárólagos szülői felügyelettel rendelkező szülő lakóhelye szerinti bíróság; más esetekben annak a személynek a lakóhelye szerinti bíróság, akivel szemben az eljárást megindították.

Közös kérelem esetén az egyik fél lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal a felek választásának megfelelően.

Amennyiben azonban a jogvita kizárólag házastársi tartással, a gyermek szükségleteinek fedezéséhez és taníttatásához való hozzájárulással, a házasság költségeihez való hozzájárulással vagy kompenzáló támogatással kapcsolatos, a tartásra jogosult lakóhelye vagy a gyermek(ek) elsődleges gondviselőjének lakóhelye szerinti bíróság is rendelkezhet joghatósággal, abban az esetben is, ha a gyermek(ek) már nagykorú(ak).

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Az eljárás szóbeli és nem igényel képviselőt: a kérelmezők személyesen megjelenhetnek a bíró előtt a szükséges bizonyítékokkal.

Az eljárás megindítható idézéssel (bírósági végrehajtó útján) vagy egyszerűen a bíróságnak címzett kérelemmel is.

Amennyiben a tartást a házasság felbontására irányuló bírósági eljárás során követelik, a kérelmező képviselőjében eljárás jogossággal rendelkező ügyvédnek (*avocat*) kell eljárnia.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az elsőfokú eljárás nem jár jogi költségekkel. A fellebbezés illetéke 225 EUR.

A kérelmezők meghatározott pénzügyi helyzetük esetén költségmentességben részesülhetnek.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélt költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A gyermek szükségleteinek fedezéséhez és a taníttatásához való hozzájárulás az alábbi formákat öltheti:

havi rendszerességgel teljesített kifizetés a jogosult szülő részére (ez a leggyakoribb);

a gyermekkel kapcsolatban felmerülő költségek közvetlen finanszírozása;

a kötelezett tulajdonában lévő ingatlan használatának és lakhatási jogának átengedése, vagyontárgyon fennálló haszonélvezeti jog gyakorlásának átengedése, vagy jövedelemtermelő vagyontárgy juttatása a jogosult részére.

A hozzájárulás mértékét **mindkét szülő önálló jövedelmi viszonyainak és vagyoni helyzetének** valamint a **gyermek szükségleteinek** figyelembevételével számítják ki. 2010-et követően az igazságügyi miniszter (*Ministère de la justice*) **mindössze javaslatként** közzétett egy referenciatáblázatot, amelyet a kötelezett és a jogosult jövedelmi viszonyai, a felügyeletük alatt álló gyermekek száma, valamint a láthatási jogok terjedelme és a lakhatás szempontjai alapján állítottak össze. A bíró rendszeres időközönként **indexálja** a hozzájárulást (a háztartások általános fogyasztói árindexe alapján).

A tartásdíjak egyéb formái:

A **házastárs házasság költségeihez való hozzájárulása** összegének meghatározása során a bíró köteles figyelembe venni az érintett személy részéről felmerült valamennyi költséget, a hasznos vagy szükséges kiadásoknak megfelelő mértékben. A hozzájárulás történhet pénzfizetéssel, hitelért való felelősségvállalással, vagy akár a családi otthon birtokának átengedésével.

Amennyiben a **házasság felbontására irányuló eljárásban támogatási kötelezettség alapján ítélnék meg tartásdíjat**, valamely hitel egészének vagy havi törlesztő részletei egy részének átvállalásáról is születhet döntés; a bíróságok azonban előnyben részesítik a havonta teljesített kifizetéseket. A tartásdíjat annak az **életszínvonalnak** az alapulvételével kell meghatározni, amelyet a **jogosult házastárs a másik házastárs jövedelmi viszonyaira és vagyoni helyzetére figyelemmel magának követelhet**.

A **felmenők, valamint az anyós és após részére a tartásdíjat a jogosult rászorultságával és a kötelezett vagyoni helyzetével arányosan** állapítják meg. A bíró az ügy körülményeitől függően, törvény felhatalmazása alapján, akár automatikusan is módosító záradékkal láthatja el az ilyen tartásdíjat megállapító határozatot (a polgári törvénykönyv 208. cikke).

A tartással összefüggésben a tartásdíj felülvizsgálatára bármikor sor kerülhet, feltéve, hogy a kérelmező bizonyítja olyan új körülmény fennállását, amely kihatással van a jogosult és/vagy a hitelező jövedelmi viszonyaira és vagyoni helyzetére és/vagy a gyermek/jogosult indokolt szükségleteire.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A polgári törvénykönyv egyik fizetési módot sem részesíti előnyben. A felek megállapodásban is rögzíthetik a fizetés módját. Ilyen megállapodás hiányában a bíró a határozatban dönt a fizetési módokról.

A tartásdíjat közvetlenül a jogosult részére vagy a jogosult nevében keresetet indító szociális ellátást nyújtó szolgálat, kórház, gondozást nyújtó közintézmény vagy közegészségügyi intézmény részére kell fizetni.

Megjegyzésre érdemes, hogy a gyermek szükségleteinek fedezéséhez való hozzájárulás esetében lehetőség van arra, hogy a tartásdíj helyébe részben vagy egészben egy olyan akkreditált szerv részére kifizetett pénzösszeg lépjen, amely a gyermek részére ennek fejében indexálással növelt jövedelmet biztosít (a polgári törvénykönyv 373-2-3. cikke). A bíróság úgy is határozhat, hogy közvetlenül a nagykorú gyermek részére kell fizetni a tartásdíjat.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Amennyiben a jogosult végrehajtható okirattal rendelkezik, a bírósági végrehajtót közvetlenül arra utasíthatja, hogy a kötelezett vagyontárgyaira foganatosítson végrehajtási intézkedéseket (vagyontárgy lefoglalása vagy munkabér letiltása kivételével, amelyhez előzetes bírósági határozat szükséges). A bírósági végrehajtók széleskörű nyomozati hatáskörrel rendelkeznek annak érdekében, hogy a hatóságokkal való együttműködésen keresztül hozzáférjenek a kötelezett vagy a kötelezett vagyontárgyainak felkutatásához szükséges információkhoz.

A tartásra jogosult személy elsősorban az alábbi végrehajtási eljárásokat veheti igénybe:

fizetési meghagyásos eljárás (a polgári jogi jogérvényesítési eljárásokról szóló törvény [*code des procédures civiles d'exécution*] L 213-1. és R 213-1. cikke): ez lehetővé teszi az utolsó hat hónap tekintetében fennálló tartásdíj-hátralékok, valamint az esedékes tartásdíj behajtását. A bírósági végrehajtó értesíti a harmadik felet (munkáltatót, bankot vagy bármely olyan harmadik fél adóst, aki a tartásra kötelezettel szemben kötelezett) az arra vonatkozó kötelezettségéről, hogy a tartásdíjat közvetlenül a bírósági végrehajtó részére fizessék meg;

munkabér letiltása (a munka törvénykönyvéről szóló törvény [*code du travail*] L 3252-1. és R 3252-1. cikke *és azt követő cikke*): a letiltást a kerületi bíróság bírójának (*juge d'instance*) kell engedélyeznie;

lefoglalás (a polgári jogi jogérvényesítési eljárásokról szóló törvény L 211-1., L 162-1., R 211-1. és R 162-1. és azt követő cikke), amely lehetővé teszi a kötelezett követeléseinek lefoglalását (leggyakrabban egy bankszámla lefoglalását);

lefoglalás értékesítés iránt (a polgári jogi jogérvényesítési eljárásokról szóló törvény L 221-1. és R 221-1. és azt követő cikke): ingóságok lefoglalása (televízió, gépjármű stb.);

ingatlan lefoglalása (a polgári jogi jogérvényesítési eljárásokról szóló törvény L 311-1. és R 311-1. cikke *és azt követő cikkei*): **ez a kötelezett tulajdonában lévő ingatlant érinti. Az ingatlan értékesítését a végrehajtást foganatosító bíró (*juge de l'exécution*) engedélyezi.**

A bírósági végrehajtó költségeit kizárólag a tartásra kötelezett viseli.

Büntetőeljárás szempontból a kötelezettet el lehet ítélni a **család elhagyása miatt**. Ez a vétség két évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel és 15 000 EUR összegű bírság kiszabásával büntethető (*code penal*).

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A tartással kapcsolatos ügyekben az elévülési idő az egyes fizetendő összegek esedékességétől számított öt év (a polgári törvénykönyv 2224. cikke).

A fizetési meghagyásos eljárás nem alkalmazható a hat hónapnál régebbi hátralékok behajtása iránt. Ez azonban nem zárja ki más végrehajtási módok igénybevételét a korábbi hátralékok behajtása érdekében.

A végrehajtási eljárást a tartozás behajtásához szükségesnek mutakozó szintre kell korlátozni, az intézkedések kiválasztása pedig nem lehet visszaélészerű.

Egyes vagyontárgyak törvény alapján nem foglalhatóak le: tartásdíjak, a kötelezett mindennapi életéhez és munkájához szükséges ingóságok, fogyatékos személyek nélkülözhetetlen eszközei, egyes támogatások és családi pótlékok. Bankszámlán lévő összegből csak az egy személyre számított minimálbért (munkanélküli segélyt [*le revenu de solidarité active*]) meghaladó összegek tilthatók le. Munkabér letiltása esetén a letiltandó összeget a munkabérnek és a kötelezett által eltartott személyeknek a figyelembevételével kell meghatározni.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A családi pótlékok kifizetéséért felelős szervezetek bizonyos körülmények között gyakorolhatják a tartásra jogosult jogait. Ilyen esetben a jogosult nevében eljárást indíthatnak. Ezen felül, amennyiben a magánvégrehajtási eljárás nem vezet eredményre, lehetőség van az ügyészséghez (*procureur de la République*) fordulni a követelésnek az állami könyvvizsgálón (*comptable public*) keresztül, állami behajtási eljárás történő kielégítése érdekében.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A családi pótlékok kifizetéséért felelős szervezetek bizonyos körülmények között családtámogatási ellátást folyósíthatnak a tartásra jogosultnak a neki járó tartásdíj előlegeként.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Amennyiben a kötelezett tartózkodási helye másik országban található, a jogosult azonban Franciaországban van, a jogosult felveheti a kapcsolatot a Külügyi és Nemzetközi Fejlesztési Minisztérium (*Ministère des Affaires Étrangères et du Développement International*) tartási követelések behajtásával foglalkozó hivatalával (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires [RCA]*). A hivatal a követelés behajtása érdekében értesíti a kötelezett tartózkodási helye szerinti állam központi hatóságát.

A jogosult a családtámogatási alaphoz (*Caisse d'Allocations Familiales [CAF]*) is fordulhat, amely pénzügyi támogatást tud nyújtani a kötelezett nemfizetése esetén, akkor is, ha a kötelezett külföldön tartózkodik.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A francia központi hatósággal a kapcsolatfelvétel történhet levél, telefon vagy e-mail útján:

Ministère des affaires étrangères et du développement international (külügyi és nemzetközi fejlesztési miniszter)

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Fax: +33 (0)1 43 17 81 97

E-mail: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Amennyiben a kötelezett tartózkodási helye Franciaországban található, a jogosult pedig külföldön van, a jogosultnak a tartózkodási helye szerinti állam központi hatóságával kell felvennie a kapcsolatot. A követeléssel fellépő központi hatóság ezt követően értesíti a francia központi hatóságot (a Külügyminisztérium tartási követelések behajtásával foglalkozó hivatala), amely megteszi a szükséges lépéseket a követelés behajtása érdekében.

A jogosult végrehajtást elrendelő határozat birtokában közvetlenül utasíthatja a bírósági végrehajtót a követelés behajtására (anélkül, hogy e célból a központi hatóságokhoz kellene fordulnia). Ebben az esetben nem részesülhetnek a központi hatóságok által nyújtott segítségben.

Megjegyzést érdemel, hogy a tartásdíj jogalapját megállapító bírósági határozat hiányában valamely tagállam követeléssel fellépő központi hatósága megkereséssel fordulhat a tartási követelések behajtásával foglalkozó hivatalhoz, annak érdekében, hogy a tartásdíj jogalapját megállapító francia bírósági határozat szülessen (a 4/2009/EK rendelet tartási követelések behajtásával foglalkozó hivatala VII. melléklete).

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A francia központi hatósággal a kapcsolatfelvétel történhet levél, telefon vagy e-mail útján:

Ministère des affaires étrangères et du développement international (külügyi és nemzetközi fejlesztési miniszter)

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Fax: +33 (0)1 43 17 81 97

E-mail: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

Amennyiben a jogosult úgy dönt, hogy közvetlenül bírósági végrehajtóhoz kíván fordulni, hozzáértő szakemberekre vonatkozó adatokat találhat a „Bírósági végrehajtó keresése” (*Trouver un huissier*) cím alatt, vagy a Bírósági Végrehajtók Nemzeti Kamarájának (*Chambre nationale des huissiers de justice*) honlapján.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Nem releváns.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A költségmentesség lehet teljes vagy részleges. Megítélése:

automatikusan történik a huszonegyedik életévét be nem töltött gyermek esetében a 4/2009/EK rendelet 46. cikke szerint;

más esetekben akkor kerül rá sor, ha a kérelmező megfelel a jogszabályban előírt feltételeknek (a költségmentességről szóló, 1991. július 10-i 91-647. sz. törvény [*loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique*] és az 1991. december 19-i 91-1266. sz. rendelet [*décret n°91-1266 du 19 décembre 1991*]).

Franciaországban a költségmentesség magában foglalja a jogi segítségnyújtásról hozott határozat által kijelölt ügyvéd díját a bírósági eljárás tekintetében, valamint az ugyanezen határozat által kijelölt bírósági végrehajtó díját a követelés behajtása iránti eljárás tekintetében.

A tartási kötelezettségekkel összefüggésben előterjesztett költségmentesség iránti kérelmekre a határon átnyúló vonatkozású egyéb jogvitákra is irányadó eljárási szabályok vonatkoznak a 2003. január 27-i 2002/8/EK tanácsi rendelet rendelkezéseivel összhangban.

A jogosultnak a költségmentesség iránti kérelmet francia nyelven kell benyújtania az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és az áldozatokat segítő szolgálathoz (*Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes* [SADJAV]), amely az alábbi címen érhető el:

Ministère de la Justice (igazságügyi miniszter)

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes

Bureau de l'aide juridictionnelle

13, Place Vendôme

75042 PARIS cedex 01

Tel.: 01 44 77 71 86

Fax: 01 44 77 70 50

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A tartási követelések behajtásával foglalkozó hivatal igazolja a külföldi központi hatóság által benyújtott kérelem és rendelkezésre bocsátott bizonyítékok kézhezvételét. Ellenőrzi, hogy az akta teljes-e, valamint megvizsgálja az iratok, különösen a jogi iratok helyességét és használhatóságát. A végrehajtással összefüggésben esetlegesen felmerülő problémák megelőzése érdekében a hivatal a küldő hatóságtól pontosítást és/vagy egyéb kivonatokat vagy kivonatok fordítását kérheti. A hivatal az 56. cikk szerinti kérelmekkel kapcsolatos eljárások megindítása céljából e kérelmeket megküldi az illetékes igazságügyi hatóságoknak.

A hivatal segít felkutatni a kötelezettet, és intézkedik az ezt elősegítő információk beszerzése iránt, melynek érdekében az ügyet a 4/2009/EK rendelet 61., 62. és 63. cikkével összhangban az ügyészség és a Költségvetési Főigazgatóság (*Direction Générale des Finances Publiques*) elé terjeszti.

A központi hatóság a peren kívüli megegyezést is ösztönzi, ennek érdekében közvetlenül felveszi a kapcsolatot a kötelezettel és a jogosult tartózkodási helye szerinti állam központi hatóságán keresztül megküldi a kötelezett számára az önkéntes fizetésre vonatkozó javaslatát.

Amennyiben a követelés peren kívüli megegyezés útján történő kielégítése nem jár sikerrel, a követelés behajtása iránt mindig van lehetőség bírósági eljárást indítani, feltéve, hogy a külföldi határozat Franciaországban végrehajtható. A hivatal a végrehajtási eljárások megfelelő alakulásának biztosítása érdekében kapcsolatot tart a követelés behajtásával megbízott bírósági végrehajtókkal.

A hivatal rendszeresen kezdeményezi, hogy kerüljön sor banki átutalásra.

A hivatal tájékoztatja a jogosultat a származás megállapítása iránti eljárás lefolytatására illetékes hatóságról, amennyiben a tartásdíj behajtásához a származás megállapítására van szükség.

Utolsó frissítés: 05/06/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [it](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Olaszország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

Az olasz jogrendszerben a kötelezett és a jogosult személyek közötti családi kapcsolattól függően eltérő a családi segítségnyújtás neve, feltételei és összege.

Az „obbligazione alimentare” az az anyagi szolgáltatás, amely a saját fenntartására képtelen személyt illeti meg. A törvény által megjelölt bizonyos személyek a családi szolidaritási kötelezettségük részeként kötelesek ennek a fizetésére.

Ennek a fajta tartásnak a szabályait a Polgári Törvénykönyv 433. és azt követő cikkei tartalmazzák. Akkor kell fizetni., ha:

- a fizetésre kötelezett és a jogosult között fennáll egy bizonyos jogi kapcsolat,
- a saját létfenntartását fedezni nem képes kedvezményezett rászorult helyzetben van.

A tartásra kötelezettek sorrendje az alábbi:

a házastárs,

gyermekek,

szülők, vagy ilyenek hiányában felmenő ágon a közvetlen hozzátartozók,

vők és menyek,

apósok és anyósok,

testvérek.

A fenti felsorolás szerinti legközelebbi hozzátartozó kötelezhető tartás fizetésére; ha ugyanazon a szinten több személy is van, a felelősség közöttük anyagi helyzetük alapján oszlik meg.

A fizetendő összeg arányos a tartást kérő személy szükségleteivel és bármely kötelezett személy anyagi helyzetével. Ez a fajta tartás azonban nem haladhatja meg a rászoruló személy alapvető életszükségleteinek fedezéséhez szükséges összeget, figyelemmel szociális helyzetére is.

Az „assegno di mantenimento” keretében az egyik házastárs pénzügyi támogatást nyújt a másik részére különválás vagy a házasság felbontása esetén, és függetlenül attól, hogy ki a kedvezményezett, a célja annak biztosítása, hogy a jogosult képes legyen fenntartani a házasság során élvezett életszínvonalát.

Az „assegno di mantenimento” megítélésének nem feltétele az, hogy a jogosult rászorult legyen, és akkor is kérhető, ha a jogosult dolgozik. Le lehet róla mondani, és helyettesíthető egyösszegű kifizetéssel is.

Mivel ennek a típusú tartásnak az a célja, hogy biztosítsa a házastárs részére a válást megelőzően élvezett életszínvonalhoz hasonló körülmények fenntartását, az összege általában magasabb, mint az „assegno alimentare” esetében. Nem jár azonban „assegno di mantenimento” a válásért okolható házastárs részére.

Az „assegno di mantenimento” kifejezést használják a szülők által a különválás vagy a házasság felbontása esetén a gyermekek számára fizetendő pénzügyi támogatásra is.

A gyermekeket megilleti az a jog, hogy szüleik lehetőségeikhez képest és a munkahelyi vagy otthoni munkavégzésre való képességükkel összhangban eltartsák őket. Különválás vagy a házasság felbontása esetén a bíróság megállapítja a tartásdíj rendszeres fizetésére szóló kötelezettséget, és meghatározza annak összegét, figyelemmel a gyermek szükségleteire, a gyermek által a szüleivel való együttélés idején élvezett életszínvonalra, mindkét szülő anyagi forrásaira és az egyes szülők által végzett háztartási és gondozási feladatok pénzbeli ellenértékére.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A nagykorúvá válásig a gyermekeket megilleti az a jog, hogy szülei adott lehetőségeikhez képest és a munkahelyi vagy otthoni munkavégzésre való képességükkel összhangban eltartsák őket. Különválás vagy a házasság felbontása esetén a bíróság megállapítja a tartásdíj rendszeres fizetésére kötelezettségét (lásd az előző szakaszt).

Ha a gyermek nagykorúvá vált, de pénzügyileg még nem önálló, a bíró kötelezheti a szülő egyikét vagy mindkettőjüket, hogy rendszeresen fizessenek tartást – általában közvetlenül – a gyermek részére. Ha gyermek nagykorúvá és pénzügyileg függetlenné vált, de ismét pénzügyi nehézségekkel szembesül, a szülők csak az „obbligazione alimentare” biztosítására kötelezhetnek.

Ha a nagykorúságát betöltött gyermek súlyos fogyatékossgal küzd, a kiskorú gyermekekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Az „alimentari” megszerzéséhez kérelmet (*atto di citazione*) kell benyújtani ahhoz a bírósághoz, ahol a kérelmező él, csatolva a rászorultságát igazoló okirati bizonyítékokat.

Miután elkezdődött az eljárás, a jogerős végzés meghozatala előtti ideiglenes tartás megállapítása kérhető a bíróságtól.

A gyermek vagy a házastárs tartása kérelmezhető külön eljárásban, illetve a különválásra vagy a házasság felbontására irányuló eljárásban. A tartásról a bíróság az eljárásban tartott első tárgyaláson is dönthet.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A 4/2009/EK rendelettel összhangban, a tagállamokban tartási kötelezettséggel kapcsolatban indított ügyekben az illetékes bíróság az a bíróság:

- a) amelynek illetékességi területén az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik; vagy
- b) amelynek illetékességi területén a jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik; vagy
- c) amely a saját joga szerint személyi jogállás tekintetében eljárni jogosult, ha a tartással kapcsolatos ügy egy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az illetékessége kizárólag a felek egyikének állampolgárságán alapul; vagy
- d) amely a saját joga szerint szülői felügyelet tekintetében eljárni jogosult, ha a tartással kapcsolatos ügy egy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az illetékessége kizárólag a felek egyikének állampolgárságán alapul.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartásra irányuló eljárást megindító iratot ügyvéd útján kell benyújtani, aki képviseli a felet a bíróságon.

Nincs szükség ügyvéd közreműködésére, ha a tartásra vonatkozó határozatot a különvált házastársak közötti megállapodásba foglalják. Ebben az esetben a megállapodást be kell nyújtani a bírósághoz, amely ellenőrzi és jóváhagyja azt.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az a személy, aki polgári bírósághoz nyújt be keresetet, nyilvántartásba vételi díjat köteles fizetni (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Ez a díj az ügy jellegétől és értékétől függően változhat. A bíróság által kibocsátott végzésekre szintén vonatkozik a nyilvántartásba vételi díj.

A gyermekek részére fizetendő tartásra vonatkozó ügyekben azonban a fenti nyilvántartásba vételi díjak egyikét sem kell megfizetni.

A feleknek maguknak kell viselniük az őket képviselő ügyvédek költségét.

A kellő forrásokkal nem rendelkező személyek kérhetik olyan ügyvéd kirendelését, aki ingyen képviseli őket úgy, hogy a költségeket az állam viseli (költségmentesség).

A kérelmező akkor jogosult költségmentességre, ha az adóköteles éves jövedelme nem haladja meg a 10 766,33 EUR-t. Ha az érintett személy a házastársával vagy más családtagjával él, az összes családtag – beleértve a kérelmezőt is – jövedelmének összeadásával kell kiszámítani az éves jövedelmet. Ebben az esetben a kérelmezővel élő minden családtag után 1032,91 EUR-val növelni kell a költségmentességre jogosító legmagasabb jövedelmet.

A költségmentességre vonatkozó kérelmet az ügyben illetékességgel rendelkező bíróság illetékességi területén működő ügyvédi kamarához (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) kell benyújtani. A kérelmet az ügyvédi kamara igazgatási irodájában és az ügyvédi kamara honlapján elérhető nyomtatványokon kell benyújtani, és a nyomtatványokhoz csatolni kell az ott feltüntetett okiratokat.

A kérelemben fel kell tüntetni a követelés indokát és jogalapját, valamint csatolni kell az okirati bizonyítékokat. Az ügyvédi kamara nem biztosítja a költségmentességet, ha a bíróság előtt érvényesíteni kívánt követelés egyértelműen megalapozatlan.

Ha az ügyvédi kamara elfogadja a kérelmet, az érintett személy kiválaszthat egy ügyvédet a felhatalmazott költségmentes ügyvédek listájáról. Egyes ügyvédi kamarák maguk választják ki az ügyben eljáró ügyvédet.

Költségmentességi kérelemmel az eljárás bármely szakaszában és fokán lehet élni, és az valamennyi következő fokra is érvényes, amennyiben az adott személy továbbra sem rendelkezik megfelelő forrásokkal.

Ha a költségmentességre vonatkozó kérelmet elutasítják, az érintett személy újra benyújthatja azt az ügyben illetékes bírósághoz.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A fizetendő tartás összegét meghatározó és a fizetést elrendelő bírósági végzés végrehajtási végzésnek minősül, és így végrehajtható.

A tartásra való jogosultságot kimondó bírósági végzés előírja a kötelezett személy számára, hogy megfizesse a kedvezményezettnek azt az összeget, amely annak az alapvető létfenntartásához szükséges (az élelmezés, szállás és ruházkodás költségei, valamint a méltó élet fenntartásához szükséges minimális javak és szolgáltatások költsége). A fizetendő tartás összegének megállapítása során a bíróságnak a tartásért felelős személy pénzügyi körülményeit is figyelembe kell vennie.

A különvált házastárs részére fizetendő tartás összegét meghatározó bírósági végzésnek a felek házasság alatti életszínvonalát is figyelembe kell vennie.

A még kiskorú vagy már nagykorú, de pénzügyileg nem független gyermekek részére fizetendő tartás összegét meghatározó bírósági végzésnek a gyermekek iskoláztatásának a költségeit is figyelembe kell vennie.

A tartást az ISTAT mutatói, illetve a felek megegyezése szerinti vagy a bírósági végzésben meghatározott egyéb paraméterek alapján automatikusan kiigazítják.

A fizetendő összeg egy későbbi időpontban módosítható, ha a kedvezményezett vagy a kötelezett személy ezt kérelmezi az illetékes bíróságtól, amely általában az eredeti végzést kibocsátó bíróság.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A bíróság határozza meg a fizetési feltételeket.

Különválás esetén a bíróság elrendelheti, hogy a tartásra kötelezett felé rendszeresen fizetésre kötelezett harmadik személyek (például a munkáltatójuk) a pénz egy részét közvetlenül a különvált házastárs részére fizessék meg.

A tartást az arra jogosult személy részére kell kifizetni.

A még kiskorú gyermekek részére fizetendő tartást általában a felettük felügyeletet gyakorló szülő részére kell megfizetni.

A már nagykorú, de pénzügyileg még nem független gyermekek számára elrendelt tartást közvetlenül a gyermek részére kell megfizetni.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a tartás fizetésére kötelezett személy önként nem fizeti meg a tartást, a jogosult a pénzügyi kötelezettségek végrehajtásának szokásos eszközeit veheti igénybe.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A tartásra való jogosultság önmagában nem évül el. Az esedékessé vált, de meg nem fizetett egyes részletekre öt éves elévülési idő vonatkozik (a Polgári Törvénykönyv 2948. cikkének (2) bekezdése). Ezenfelül az elévülés szünetel a házastársak között, valamint a szülői felügyeletet gyakorló személy és a tartásban részesülő személyek között.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Olaszországban nincs olyan szervezet vagy hatóság, amelyik a tartásra jogosultakat segítené a tartás behajtásában. A tartásra jogosult személynek ügyvéd útján kell az illetékes bírósághoz fordulnia; ezt, ha már nagykorú, megteheti saját maga, vagy ha még nincs 18 éves, a törvényes képviselőjén keresztül.

13 A kötelezett helyett megélőjelezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Nem.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Az a személy, aki tartásdíjra jogosult egy másik országban élő személytől, segítséget kérhet az olasz központi hatóságtól. Kérelemben kell kezdeményeznie az elismerést és a végrehajthatóság kimondását, valamint a tartásra való jogosultsága elismerését kimondó határozat végrehajtását – a 4/2009/EK rendelet VII. fejezetében létrehozott együttműködési rendszer alkalmazásával – azon tagállam központi hatóságának útján, amelyikben a kötelezett személy szokásos tartózkodási helye található.

A 4/2009/EK rendelet 49. cikkének alkalmazásában Olaszország az Igazságügyi Minisztérium Fiatalkorúak Igazságügyi Főosztályát (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile*) jelölte ki központi hatósággá a határon átnyúló jogvitákban a tartásnak az európai igazságügyi térségben történő behajtására.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Olaszország központi hatósága a következő címen érhető el:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Roma

Tel. +39 668188325

Fax +39 668808085

E-mail: acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhettek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Ha a jogosult külföldön él, és Olaszországban szeretné érvényesíteni a tartásra való jogosultságát elismerő határozatot, segítséget kérhet a lakóhelye szerinti tagállam központi hatóságától, és ezen hatóság útján – a 4/2009/EK rendelet VII. fejezetében létrehozott együttműködési rendszeren keresztül – kérelmet nyújthat be az 56. cikkel összhangban.

Következésképpen a kérelem nem küldhető el közvetlenül Olaszország központi hatóságához, illetve más olaszországi hatósághoz vagy magánszervezethez.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem kötí a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Ami a határon átnyúló ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jogot illeti, a 4/2009/EK rendelet V. fejezetében meghatározott rendszert közvetlenül alkalmazni kell.

Ez röviden azt jelenti, hogy a tartásra vonatkozó és a VII. fejezetben írt rendszer használatával benyújtott, a leszármazással összefüggő kérelmek tekintetében a következő eljárást kell alkalmazni:

- egy határozat elismerésére vagy elismerésére és a végrehajthatóvá nyilvánítására, továbbá a tagállamban kibocsátott vagy már elismert határozat végrehajtására vonatkozó ügyekben: ha a kedvezményezett 21 évesnél fiatalabb, akkor a jövedelemtől és a kérelem megalapozottságától függetlenül – az általános szabályok előírásai szerint (lásd a 7. szakaszt) – automatikusan jár a költségmentesség;
- más típusú ügyekben (határozat kibocsátására vagy megváltoztatására irányuló kérelmek): ha a kérelem 21 év alatti személyre vonatkozik, a költségmentesség biztosításához meg kell vizsgálni, hogy a kérelem megalapozott-e, de nem kell figyelembe venni a személy jövedelmét;
- ha a kérelmező 21 évesnél idősebb, akkor részesülhet költségmentességben, ha az olasz joggal összhangban megfelel a jövedelemre vonatkozó általános feltételeknek, és ha kérelme megalapozott (lásd a 7. szakaszt).

A nem leszármazásból eredő tartásra vonatkozó kérelmek (így a házastárs vagy a jogosulttal rokoni, illetve egyéb kapcsolatban álló más személy által benyújtott kérelmek) esetében költségmentesség az olasz joggal összhangban a jövedelemre és a kérelem megalapozottságára vonatkozó általános feltételek teljesülése esetén jár (lásd a 7. szakaszt).

A folytonosság feltételét minden esetben alkalmazni kell: az a kérelmező, aki az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban teljes vagy részleges költségmentességben részesült, költségmentességre jogosult az olasz bíróságok előtt tárgyalni, elismertetésre, végrehajthatóvá nyilvánításra vagy határozat végrehajtására irányuló ügyekben is.

Ha a fenti feltételek teljesülnek, Olaszország központi hatósága elküldi az illetékes ügyvédi kamarának a költségmentességre vonatkozó kérelmet, amelyhez csatolja a kérelmező által benyújtott, esetleg szükséges dokumentumokat is.

Az ügyvédi kamara a fent ismertetett feltételek alapján dönti el, hogy biztosítható-e költségmentesség.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Olaszország központi hatósága a következő eljárást követi a VII. fejezet alkalmazásával elküldött együttműködési kérelmek kezelésére:

ösztönzi a békés megoldásokat a kötelezettek tartási kötelezettségük önkéntes teljesítésére szóló felhívásával;

felkéri a kötelezetteket, hogy vegyék fel a kapcsolatot a központi hatósággal az ügy rendezésére vonatkozó eljárással kapcsolatos megegyezés érdekében;

azonosítja a kötelezett tartózkodási helyét az olasz helyhatóságok nemzeti nyilvántartásának (*Indice nazionale dei comuni italiani*) és a büntetés-végrehajtási intézetek hivatalának (*Amministrazione penitenziaria*) adatbázisaihoz történő hozzáférés, illetve a helyi népeesség-nyilvántartási hivatalokkal való kapcsolatfelvétel útján;

az adórendőrség (*polizia tributaria*) segítségével információkat gyűjt a kötelezett jövedelméről és vagyonáról;

az igazságszolgáltatási hatóságokkal együttműködve előmozdítja a rendelet 51. cikke (2) bekezdésének g) pontjában meghatározott okirati bizonyítékok beszerzését;

elősegíti a fenti 7. és 18. szakaszokban kifejtett költségmentesség nyújtását.

Utolsó frissítés: 22/01/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Ciprus

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A szülőknek a kiskorú gyermekeikkel szemben fennálló – anyagi lehetőségeiktől függő – közös tartási kötelezettségére terjed ki, függetlenül attól, hogy a szülők együtt vannak-e, vagy különváltak. A tartási kötelezettség kiterjed a volt házastársra is, ha nincs olyan helyzetben, hogy a saját pénzügyi forrásaiból fenntartsa magát.

Tartásdíj fizetésére kötelezettek a szülők a gyermekeikkel szemben és/vagy a volt házastársak egymással szemben valamint a felnőtt gyermekek a szüleikkel szemben, ha azok nem tudják fenntartani magukat a vagyonukból vagy a jövedelmükből.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A tartási kötelezettség megszűnik, ha a gyermek nagykorúvá válik, vagyis eléri a 18. életévét, kivéve, ha a gyermek a nagykorúság elérése után nem képes fenntartani magát. Ez azokra az esetekre vonatkozik, amikor a gyermek testi vagy mentális betegségben szenved, illetve a felsőoktatási vagy szakiskolai tanulmányai miatt nem tud dolgozni, vagy ha a férfi gyermek katonai szolgálatot teljesít.

A ciprusi jog szerint, különös tekintettel a szülők és gyermekek közötti kapcsolatról szóló 216/90. sz. törvény 34. cikkére, a felnőtt gyermekeknek is van tartási kötelezettségük a szüleikkel szemben.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Bírósághoz kell fordulni, konkrétan a lakóhely szerinti prefektúra családjogi bíróságához.

Az eljárás a tartás behajtására irányuló első kérelemmel indul, amelyhez csatolni kell a kérelmezőnek bírósági nyilvántartásba vett, eskü alatt tett nyilatkozatát. A kérelmet kézbesítik az alperesnek (a tartásra kötelezett), aki jogosult a meghallgatását kérni és kifogással élni. Ha a két fél egyetért, a tartási határozatot közös megegyezéssel bocsátják ki. Egyéb esetben a kérelmet tárgyaláson bírálja el a bíróság, és a két fél által előadottak alapján hoz döntést.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Ha a jogosult kiskorú (azaz a 18. életévét be nem töltött gyermek), a kérelmet a jogosult gondviselője (például az édesanyja) terjeszti elő a jogosult nevében és javára.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A családjogi bíróságokról szóló 23/90. sz. (módosított) törvény 12. cikke alapján, ha a jogosult kiskorú, akkor az a bíróság jár el, amely a jogosult vagy a kötelezett lakóhelye szerint illetékes (12. cikk (1) bekezdés b) pont). Minden egyéb esetben (azaz ha a jogosult felnőtt), akkor az a bíróság jár el, amely a kérelmező (jogosult) vagy a kötelezett lakóhelye vagy üzleti székhelye szerint illetékes (12. cikk (1) bekezdés a) pont).

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvédén, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A kérelmező személyesen vagy ügyvéd útján is megkeresheti a bíróságot.

Az eljárással kapcsolatban lásd a fenti 3. kérdést.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az eljárás költségköteles, amely magában foglalja az ügyvédi díjat (ha a kérelmezőt ügyvéd képviseli) és a felmerülő bírósági költségeket. Az összegeket a Ciprusi Legfelsőbb Bíróság által időszakonként közzétett rendeletek tartalmazzák. A pontos összeg az eljárás hosszától és/vagy összetettségétől függ. Ha a kérelmező nem rendelkezik a kellő pénzügyi eszközökkel, a módosított 165(I)/2002. sz. törvény értelmében költségmentességért folyamodhat.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A bíróság által megítélt tartás a típusa szerint lehet a szülőtől a gyermeknek járó, a gyermektől a szülőnek járó és a volt házastárstól a volt házastársnak járó tartás. A tartás összegének kiszámítása során figyelembe veszik a jogosult szükségleteit és a kötelezett pénzügyi lehetőségeit. A tartás kiterjed mindenre, ami a jogosult létfenntartásához és jólétéhez szükséges, továbbá adott esetben az iskoláztatásának a költségeire (a 216/90. sz. törvény 37. cikke).

A tartási határozatot a bíróság a jogosult (vagy képviselője) kérelmére felülvizsgálhatja, ha a jogosult megélhetési költségei vagy családi körülményei megváltoznak, vagy ha a tartásra kötelezett életkörülményei módosulnak (a 216/90. sz. törvény 38. cikkének (1) bekezdése).

A körülmények vagy a költségek változásától eltekintve a törvény (a 216/90. sz. törvény 38. cikkének (2) bekezdése) rendelkezik a tartás huszonnegy (24) havonta történő tíz százalékos (10%) automatikus emeléséről, ha a bíróság ettől eltérően nem határoz.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást banki átutalás, csekk vagy készpénz útján havonta kell fizetni a jogosult, a jogosult gondviselője vagy a jogosult ügyvédje részére.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a határozatban megjelölt kötelezett nem hajlandó fizetni, a tartásdíjat a pénzbüntetések behajtásához hasonló módon hajtják be. Az eljárás az őrizetbe vételre vonatkozó bírói végzés kibocsátására is kiterjed (a 216/90. sz. törvény 40. cikke).

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A 232/91. sz. törvény 9. cikkének (3) bekezdésével összhangban a kötelezett mentesül a tartási határozat alapján esedékes összeg megfizetése alól, ha eltelik egy két évet meghaladó időszak.

A fenti határidő kiszámítása során nem vehető figyelembe az az időtartam, amelyet a tartásra kötelezett a Ciprusi Köztársaság területén kívül tölt.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Nemzeti szinten nincs ilyen hatóság vagy szervezet.

13 A kötelezett helyett megélőezethetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Lásd a fenti kérdésre adott választ.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen, ebben az esetben a kérelmező/jogosult segítséget kérhet a köztársaság központi hatóságától, vagyis az igazságügyi és közrendvédelmi minisztériumtól.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az érintett személy vagy az ügyvédje telefonon, írásban (levélben, telefax, vagy e-mail útján) vagy személyesen veheti fel a kapcsolatot a központi hatósággal.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Ha a kérelmező/jogosult egy másik országban, a kötelezett pedig Cipruson tartózkodik, a kérelmező segítséget kérhet a központi hatóságként működő igazságügyi és közrendvédelmi minisztériumtól a tartózkodás helye szerinti ország illetékes központi hatósága útján. (Közvetlen kapcsolatfelvételtre nincs lehetőség.)

A másik lehetőség az, hogy az ügyvédje útján közvetlenül a bírósághoz fordul.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Egyedi esetben a ciprusi központi hatóság megkereshető telefonon vagy írásban (levél, telefax vagy e-mail útján), és segítséget nyújt az írásbeli tartási kérelemnek az illetékes nemzeti bírósághoz történő eljuttatásában.

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen, a Ciprusi Köztársaságot kötelezi a 2007. évi hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Tárgytalan.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az új tartási rendelet (4/2009/EK tanácsi rendelet) végrehajtása révén a kérelmeket jelenleg közvetlenül a köztársaság illetékes bíróságához továbbítják a köztársaság központi hatósága útján.

Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést elősegíti a költségmentesség biztosítása, amiről mind nemzeti jogszabály – vagyis a 165(I)/2002. sz. törvény –, mind a határon átnyúló vonatkozású jogvitákban a költségmentesség biztosításáról szóló vonatkozó uniós irányelv rendelkezik.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Az 51. cikk megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében a központi hatóság szorosan együttműködik az állam egyéb illetékes hatóságaival, többek között annak érdekében, hogy beszerezze a kért információkat, mint például a kötelezett lakcíme és vállalkozásának székhelye, bevételei stb., felkutatja a kötelezettet, és lehetővé teszi a bírósági iratok kötelezett részére történő kézbesítését azáltal, hogy beszerzi és továbbítja a bírósági hatóságok részére az érvényes kézbesítési címet.

Mivel a fent hivatkozott költségmentességi rendelkezések itt is érvényesek, valamint a kérelmeknek a 4/2009/EK rendelet szerinti továbbítását a központi hatóság végzi el a kérelmező helyett, így nem merül fel a költségmentesség kérdése.

Utolsó frissítés: 17/07/2017

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Lettország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A lett nemzeti jogszabályok nem adnak átfogó meghatározást a tartásra vonatkozóan; létezik azonban egy általános közfelfogás a másik személynek nyújtott tartás bizonyos kérdéseit illetően. A gyermek tartása például azokat a kiadásokat jelenti, amelyeket anyagi helyzetétől függetlenül minden egyes szülő köteles a gyermeke számára biztosítani. A gyermektartás minimális összegét a kormány (*Ministru kabinets*, „minisztertanács”) határozza meg. A gyermektartás fogalmának meghatározását a tartási garanciaalapról szóló törvény tartalmazza.

A tartási kötelezettségekkel kapcsolatos számos kérdésben – amelyekre különböző neveket utalnak, így például „tartás” (*uzturīdzekļi*) vagy „a korábbi életszínvonal biztosításának forrása” (*īdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) – a közös értelmezést a bírósági ítéleteken alapuló joggyakorlat alakította ki. Általánosan elfogadott például az, hogy a házaspár között a tartás egy olyan hosszú távú pénzügyi segítséget jelent, amelyet az egyik házaspár nyújt a másiknak, akinek az anyagi helyzete megromlott.

A tartásra kötelezett személyek:

A szülők kötelezettsége gyermekeik irányában

A gyermek szülei mindaddig kötelesek tartást nyújtani a gyermek számára, amíg az nem tudja eltartani önmagát. Ebből következően a gyermek eltartásának kötelezettsége nem szűnik meg a gyermek nagykorúvá válásával. A bíróság azonban megvizsgálhatja azt a kérdést, hogy teljesíteni kell-e a tartásra vonatkozó igényt, ha a gyermek betöltötte a nagykorúságát, és megszakította az iskolai vagy szakképzési tanulmányait, és képes lenne a saját munkájával eltartani önmagát, de ezt nem teszi meg. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a szülők gyermekük eltartására vonatkozó kötelezettségének arányban kell állnia a szülők anyagi körülményeivel. Mindazonáltal minden szülő köteles a kormány által meghatározott minimális szintű tartást a saját pénzügyi helyzetétől függetlenül biztosítani. A gyermek támogatásának kötelezettsége attól függetlenül fennáll, hogy a gyermek mindkét vagy csak az egyik szülővel él-e együtt, vagy esetleg külön lakik.

A gyermek tartása magában foglalja az ételmezés, a ruházkodás, a lakhatás, az egészségügyi szükségletek, a személyi ellátás, az iskoláztatás és a nevelés biztosítását (mind a szellemi, mind a testi fejlődés biztosítása, figyelemmel a gyermek személyiségére, képességeire és érdeklődésére, valamint a gyermek felkészítése arra, hogy a társadalom számára hasznos tevékenységet végezzen).

A gyermekek kötelezettsége szülei irányában

A gyermekek azon kötelezettsége, hogy tartást nyújtsanak szülei részére, egyenlő mértékben terheli valamennyi gyermeket. Ha a gyermekek pénzügyi helyzete eltérő, a bíróságnak lehetősége van a szülei tartására irányuló kötelezettségüket pénzügyi helyzetükkel arányosan megállapítani.

Az egyik házaspár kötelezettsége a másik irányában

Ha a házasságot érvénytelenítik, és a házasságkötés idején csak a korábbi házaspár egyike volt tudatában annak, hogy a házasság érvényteleníthető, az a házaspár, aki erről nem tudott, kérheti a másik házaspártól, hogy pénzügyi helyzetével arányosan nyújtson számára anyagi támogatást, hogy biztosítsa a kérelmező korábbi életszínvonalát. Hasonlóképpen a házasság felbontásakor vagy azt követően az egyik korábbi házaspár kérheti a másik korábbi házaspártól, hogy pénzügyi helyzetével arányosan nyújtson számára anyagi támogatást, hogy biztosítsa a kérelmező korábbi életszínvonalát.

Nem áll fenn a korábbi házaspár részére nyújtandó anyagi támogatás kötelezettsége a korábbi életszínvonal biztosítása céljából, ha:
a házasság felbontása vagy érvénytelenítése óta eltelt idő eléri a korábbi házasság fennállásának vagy az érvénytelenített házasság alatti együttélésnek az időtartamát;
a korábbi házaspár újra megházasodott;
a korábbi házaspár jövedelme fedezi az adott fél tartását;
a korábbi házaspár a saját munkájára figyelemmel lemond a tartásról;
a tartásra kötelezett korábbi házaspár nem rendelkezik elegendő megélhetési forrással, vagy munkaképtelenné vált;
a korábbi házaspár bűncselekményt követett el a másik korábbi házaspár ellen, vagy a másik házaspár felmenő vagy lemenő ági hozzátartozójának életét, egészségét, személyi szabadságát, vagyonát vagy becsületét érintő bűncselekményt követett el;
a korábbi házaspár segítség nélkül cserbenhagyta a másik korábbi házaspár ellenére, hogy lehetőségében állt volna segíteni rajta;
a korábbi házaspár szándékosan hamisan vádolta bűncselekmény elkövetésével a 6. pontban említett bármely személyt;
a korábbi házaspár erkölcsstelen vagy tékozló életvitelt folytatott;
bármelyik házaspár meghalt vagy feltételezhetően életét veszítette;
erre más lényeges ok ad alapot.

A nagyszülők kötelezettsége az unokáik irányában

Szülők hiányában, vagy ha ők nem képesek a gyermek eltartására, ez a kötelezettség a nagyszülőket terheli egyenlő mértékben. Ha a nagyszülők pénzügyi helyzete eltérő, a bíróságnak lehetősége van az egyes nagyszülők kötelezettségeit pénzügyi helyzetükkel arányosan megállapítani.

Az unokák kötelezettsége a nagyszüleik irányában

Hasonlóképpen: szükség esetén valamennyi unoka egyformán köteles eltartani a nagyszüleit. Ha az unokák pénzügyi helyzete eltérő, a bíróságnak lehetősége van a nagyszüleik tartására irányuló kötelezettségüket pénzügyi helyzetükkel arányosan megállapítani.

Tartási szerződés alapján fennálló tartási kötelezettség

A felek megegyezhetnek abban, hogy tartási szerződés alapján nyújtanak tartást. Tartási szerződés alapján az egyik fél valamilyen – pénzben vagy természetben nyújtott – anyagi előnyben részesíti a másik felet, viszonzásképpen pedig a másik fél vállalja, hogy a szerződés tartamára vonatkozó eltérő megállapodás hiányában élethosszig eltartja az előbbi felet. Eltérő megállapodás hiányában a tartás magában foglalja az étkezést, a lakhatást, a ruházkodást és a gondozást; ha a tartás kedvezményezettje kiskorú, a tartás kiterjed a nevelésre és az alapfokú iskoláztatásra is.

Személyi sérülésből eredő tartási kötelezettség

Ha egy olyan személy, aki köteles tartást nyújtani egy másik személy részére, az őt ért sérülés következtében hal meg, a tartási kötelezettség átszáll arra a személyre, aki a halált eredményező sérülést okozta. Az ilyen kártalanítás összegéről a bíróság dönt, figyelemmel az elhalálozott személy életkorára, arra, hogy a halála előtt képes volt-e önmagát eltartani, végül pedig arra is, milyen szükségletei vannak annak a személynek, akinek a részére a tartást nyújtani kell. Nem áll fenn követelés, ha az a személy, akinek részére a tartást nyújtani kellene, rendelkezik a létfenntartáshoz szükséges eszközökkel.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A gyermek szülei mindaddig kötelesek tartást nyújtani a gyermek számára, amíg az nem tudja eltartani önmagát. Ebből következően a gyermek eltartásának kötelezettsége nem szűnik meg a gyermek nagykorúvá válásával. A bíróság azonban megvizsgálhatja azt a kérdést, hogy teljesíteni kell-e a tartásra vonatkozó igényt, ha a gyermek betöltötte a nagykorúságát, és megszakította az iskolai vagy szakképzési tanulmányait, és képes lenne a saját munkájával eltartani önmagát, de ezt nem teszi meg.

A lett jogszabályok nem határozzák meg, melyek azok a források, amelyek biztosítják a másik házaspár korábbi életszínvonalát. Azt sem határozza meg, mit takar a szülők és nagyszülők felé fennálló kötelezettség.

A lett törvények meghatározzák viszont a gyermektartást, amely szerint a gyermek részére biztosítani kell az élelmezést, a ruházkodást, a lakhatást, az egészségügyi szükségleteket, a személyi ellátást, az iskoláztatást és a nevelést (mind a szellemi, mind a testi fejlődés biztosítását, figyelemmel a gyermek személyiségére, képességeire és érdeklődésére, valamint felkészítését arra, hogy a társadalom számára hasznos tevékenységet végezzen). A tartás mértékének meghatározása során figyelembe kell venni a gyermek megfelelő életkörülményekhez való jogát és tényleges szükségleteit.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A kérelmezőnek bármilyen formában nyújtandó tartás teljesítése iránt bírósághoz kell fordulnia a polgári eljárásjog szabályai szerint. A kérelmezőnek kérelmet és más szükséges iratokat kell benyújtania a bírósághoz.

Lehetőség van arra, hogy a gyermek szülei közjegyzői okiratba (*notarial akts*) foglalt megállapodást kössenek a havi tartásdíj tárgyában. Az ilyen megállapodás polgári jogi ügyletnek minősül, amely azzal a jogi következménnyel jár, hogy a jogszerűen megkötött megállapodás rendelkezéseit mindkét fél köteles tiszteletben tartani és betartani. Ha a gyermek valamelyik szülője nem tartja be a rögzített vagy időszakosan fizetendő tartásdíjra vonatkozó megállapodást, a megállapodás végrehajtás céljából benyújtható a bírósági végrehajtóhoz (*tiesu izpildītājs*).

Lettország létrehozott egy tartási garanciaalapot (*Uzturlīdzekļu garantiju fonds*) azzal a céllal, hogy kiskorú gyermekek részére tartást biztosítson a kormány központi költségvetésének terhére. Az eszközök felett a tartási garanciaalapot kezelő hivatal (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*) rendelkezik. Az alapkezelő közvetlenül az igazságügyi minisztérium irányítása alá tartozik.

Akkor kérhető tartás a tartási garanciaalapról, ha először bírósági eljárás útján megpróbálták a tartás behajtását: ha a követelés nem hajtható végre, a jogosult ezt követően az alapkezelőhöz fordulhat.

Az alapkezelő csak akkor előlegezi meg a tartásdíjat, ha a tartás behajtását a vonatkozó polgári eljárásjogi szabályok szerint elrendelő bírósági határozat végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a kormány által előírt minimális összegű tartást.

Az alapkezelő köteles a tartozást az adóssal szemben bármely további bírósági határozat nélkül érvényesíteni annak a tartásdíjösszegnek az erejéig, amelyet az alap kifizetett.

A tartásdíjnak a tartási garanciaalapról történő igénylésére vonatkozó eljárás a következő:

A kérelmező – a gyermektartás jogosultja – közvetlenül az alapkezelőhöz fordulhat a kérelem és a következő iratok benyújtásával:

a tartást elrendelő bírósági határozat egy példánya;

a végrehajtó által kiállított igazolás arról, hogy a tartást elrendelő bírósági határozat végrehajtása lehetetlennek bizonyult, vagy hogy a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a kormány által előírt minimális összegű tartást; ezt az igazolást a kiállítását követő

egy hónapon belül be kell nyújtani az alapkezelőhöz;

ha a tartást meghatalmazott képviselő útján igénylik, csatolni kell a meghatalmazást igazoló okiratot.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Igen, meghatalmazott képviselő indíthat keresetet rokona vagy közeli hozzátartozója nevében. Kiskorú gyermek esetében a keresetet a törvényes képviselője, azaz a szülője vagy gyámja indíthatja meg.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az illetékességre vonatkozó szabályok szerint a kerületi vagy városi bíróság (*rajona (pilsētas) tiesa*) illetékes valamennyi tartás behajtására.

Lettországbán a bíróságok joghatósága a következőkön alapul:

a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet (tartásról szóló rendelet);

a Lett Köztársaságra nézve kötelező kétoldalú és többoldalú megállapodások;

a polgári eljárásról szóló törvény, ha a tartásról szóló rendelet rendelkezéseit vagy a Lett Köztársaságra nézve kötelező kétoldalú vagy többoldalú nemzetközi szerződések rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

A polgári eljárásról szóló törvény szerint a következő lett bíróságok rendelkeznek a tartási követelések tekintetében illetékességgel:

kereset indítható az alperes lakóhelye szerinti bíróságon;

ha az alperes állandó lakóhelye nem ismert, vagy az alperes nem rendelkezik állandó lakóhellyel Lettországbán, vele szemben az ingatlanának helye vagy az alperes utolsó ismert lakóhelye szerinti bíróságon indítható kereset;

a gyermeket vagy szülőt megillető tartásdíj behajtásával kapcsolatos kereset a felperes lakóhelye szerinti bíróságon is benyújtható;

a személyi sérülésből eredő tartási kötelezettségre vonatkozó kereset benyújtható a felperes lakóhelyén vagy a sérülés okozásának helyén is.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A keresetindításhoz és a követelés bírósághoz történő benyújtásához a kérelmező nem köteles ügyvéd vagy más közvetítő szolgáltatását igénybe venni. A kérelmező ezenfelül nem köteles semmiféle peren kívüli egyeztetést lefolytatni a kereset bírósági vizsgálata előtt.

A tárgyalás előkészítése során azonban a bíró köteles a felek kibékítésére törekedni. Ezért a feleket arra ösztönzik, hogy az ügy bírósági vizsgálata előtt próbáljanak kölcsönös megállapodásra jutni.

Hangsúlyozni kell azt is, hogy a felek a követelés bíróságra vitele nélkül is megállapodhatnak tartási kérdésekről.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A polgári eljárásjogi törvény 43. cikke értelmében a következő személyek mentesülnek az állam felé fizetendő bírósági költségek (állami illeték (*valsts nodeva*)), kancelláriai díj (*kancelejas nodeva*) és eljárási költségek (*ar lietas izskatīšanai saistītie izdevumi*) megfizetése alól:

a felperes gyermek- vagy szülőtartás behajtására vonatkozó követelés esetén, valamint a leszármazás megállapítására irányuló perben, ha a kérelmet gyermektartásdíj behajtására irányuló keresettel együtt érvényesítik;

a kérelmező gyermek- vagy szülőtartás tárgyában egy külföldi országban hozott határozat elismerése, illetve elismerése és végrehajtása tekintetében;

a felperes személyi sérülésből eredő követelés tekintetében, ha a sérülés csonkítással, más egészségkárosodással vagy halállal jár;

az alperes a bíróság által megállapított gyermek- vagy szülőtartási kifizetés csökkentésével kapcsolatos ügyben.

A keresetlevél (*prasības pieteikumu*) tartalmazhat eredeti követelést vagy viszontkeresetet, egy harmadik személy által már megindított ügyszámban csatlakozó kérelmet a vita tárgyára vonatkozó önálló kérelemmel együtt, különleges ítélezési eljárásban benyújtott kérelmet vagy a vonatkozó jogszabályok által meghatározott, a bírósághoz benyújtott egyéb kérelmet. A keresetlevél benyújtását állami illetékfizetési kötelezettség terheli az alábbiak szerint:

2 134 EUR-ig: a perérték 15%-a, de legalább 71,14 EUR;

2 135 EUR-tól 7 114 EUR-ig: 320,10 EUR, valamint a 2 134 EUR feletti perérték 4%-a;

7 115 EUR-tól 28 457 EUR-ig: 519,30 EUR, valamint a 7 114 EUR feletti perérték 3,2%-a;

28 458 EUR-tól 142 287 EUR-ig: 1 202,28 EUR, valamint a 28 457 EUR feletti perérték 1,6%-a;

142 288 EUR-tól 711 435 EUR-ig: 3 023,56 EUR, valamint a 142 287 EUR feletti perérték 1%-a;

711 435 EUR felett: 8 715,04 EUR, valamint a 711 435 EUR feletti perérték 0,6%-a.

Tartás behajtására irányuló ügyekben az egy évre fizetendő teljes összeget kell a perértéknek tekinteni.

Lettországbán a tartásról szóló rendelet alapján költségmentességre jogosult külföldi igényjogosultak vagy kérelmezők részére a rendelettel összhangban létesített központi hatóság, a tartási garanciaalapot kezelő hivatal biztosít költségmentességet. A tartási garanciaalapot kezelő hivatal biztosít költségmentességet és képviseletet a lett bíróságok és a végrehajtási szervek előtt a tartás belföldi jogosultjai és a rendelet alapján költségmentességben részesítendő külföldi jogosultak számára.

A tartásról szóló rendeletben nem szabályozott esetekben a lett állam biztosít költségmentességet azon személyek részére, akiket különleges helyzetük, illetve vagyonuk vagy jövedelmük szintje akadályoz abban, hogy jogaik védelméről gondoskodhassanak. A költségmentesség nyújtása az állami költségmentességről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően történik.

Ilyen esetekben a költségmentesség az eljáráshoz szükséges iratok elkészítésével, az eljárás során nyújtott jogi tanácsadással és a bíróság előtti képviselettel kapcsolatos költségekre vonatkozik. Határon átnyúló vitákban a fentiekben említett költségmentességen túl az érintett személy tolmács szolgáltatásainak igénybevételére, bizonyos bírósági és bíróságon kívüli iratok, vagy a kérelmező által benyújtott és az ügy elbírálásához szükséges iratok lefordítására, továbbá egyes esetekben a bírósági tárgyalásokra történő utazás költségeinek megtérítésére is jogosult. Az állam nem fedezi a bírósági költségeket. A bírósági költségek közé tartoznak az állami illetékek, a kancelláriai díj és az eljárási költségek, így a tanúk és szakértők részére fizetendő összegek, a tanúk meghallgatásának költségei, a felperes kérelmének és az idézés példányainak kézbesítési költségei stb. A bíróság azonban az adott személy anyagi körülményeinek vizsgálatát követően részben vagy egészben mentesítheti őt a bírósági költségeknek az állam részére történő megfizetése alól, vagy részletfizetést engedélyezhet.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

Amikor a bíróság tartást állapít meg egy gyermek számára, elrendelheti a tartásfizetést rögzített összeg, vagy például élelmiszer, ruházat, lakhatás stb. juttatása formájában, illetve e módok együttes alkalmazásával.

A tartás pontos összegének megállapítása és megítélése során a bíróság először a felek pénzügyi helyzetét, valamint élet- és családi körülményeit veszi figyelembe, megfelelően tekintetbe véve a felek által benyújtott bizonyítékokat.

A tartás behajtására irányuló kereset elbírálása során a bíróság értékeli az eset összes körülményét, valamint a benyújtott bizonyítékokat, és meghatározza a tartásdíj összegét. A kormány rendelkezéseivel összhangban minden szülő minden gyermek részére a gyermek születésétől kezdve a 7. életévének betöltéséig minden hónapban köteles legalább olyan összegű tartást nyújtani, amely megfelel a kormány által meghatározott havi minimálbér 25%-ának; a gyermek 7 éves és 18 éves kora között ez az összeg a kormány által meghatározott havi minimálbér 30%-a.

A tartás megállapítását követően az összegre és a fizetési gyakoriságra vonatkozó bármely módosításhoz és a fizetés alóli bármely mentesítéshez az érintett fél új kérelme szükséges. A bíróság ezt követően új eljárásban felülvizsgálja a tartásdíj összegét, figyelemmel az érintett felek anyagi helyzetének és családi körülményeinek változására, és növeli vagy csökkenti a tartásdíj összegét.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartásra kötelezett köteles a tartást a kedvezményezett részére megfizetni. Ha kiskorú gyermek nevében az egyik szülője vagy a gyámja terjeszt elő igényt, akkor a gyermek helyett a képviselője részére kell kifizetni a tartást. A tartást általában meghatározott összegek formájában, rendszeres időszakonként kell kifizetni, például a fizetésből történő levonás formájában; a tartás ritkábban más formában is teljesíthető.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a kötelezett önként nem fizeti meg a tartást, annak a személynek, akinek a javára a tartást megítélték, végrehajtási végzést (*izpildu raksts*) kell kérnie attól a bíróságtól, amely az ügyben döntött. Ezt a végrehajtási végzést vagy az Európai Unió egy másik tagállamában hozott végrehajtási végzést végrehajtás céljából a végrehajtóhoz (*tiesu izpildītājs*) kell benyújtani; erre a bírósági határozat vagy bírói végzés jogerőre emelkedésének időpontjától számított 10 éven belül van lehetőség, kivéve, ha más elévülési időt kell alkalmazni. (Ha rendszeres kifizetéseket hajtanak be egy bírósági ítélet eredményeként, a végrehajtási végzés a megítélt rendszeres kifizetések teljes időtartama alatt hatályban marad, és az elévülési idő az egyes kifizetések teljesítési határidejének utolsó napjától kezdődik.) A végrehajtó a kötelező végrehajtást az azt kérő fél írásbeli kérelme alapján indítja el. A végrehajtó köteles elfogadni a végrehajtási végzést, ha akár a kötelezett lakóhelye, akár a kötelezett vagyontárgyának helye vagy munkahelye a végrehajtó körzetébe esik (*iecirknis*). A végrehajtó azokat az egyéb végrehajtási végzéseket is elfogadhatja, amelyeket az eljárás területén működő járásbíróság (*apgabaltiesa*) illetékességi területén kell végrehajtani.

A kötelező végrehajtási intézkedések közé tartoznak az alábbiak: az adós ingó vagyontárgyai (beleérte az olyan vagyontárgyakat is, amelyek más személy birtokában vannak), továbbá az adós immateriális javaira vezetett végrehajtás a vagyontárgyak értékesítése útján; az adósnak más személlyel szemben fennálló követelésére vezetett végrehajtás (munkabér, ezzel azonos megítélés alá eső más kifizetések, az adós más jövedelme, hitelintézeteknél elhelyezett betétek); az adós ingatlanára vezetett végrehajtás annak értékesítése útján; vagy az ítéletben meghatározott egyéb intézkedések.

11 Kérjűk, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezett védő szabályokra és elévülési időkre

A polgári eljárásjogról szóló törvény 570. cikke szerint nem vezethető végrehajtás az adós vagyontárgyaira, ha az adós dolgozik, illetve nyugellátásban vagy ösztöndíjban részesül, és a behajtandó összeg nem haladja meg azt az összeget, amelyet a törvény szerint a havi jövedelemből végre lehet hajtani. A polgári eljárásjogról szóló törvény meghatározza azokat a vagyontárgy-kategóriákat, amelyekre nem vezethető végrehajtás, így például egyes lakberendezési tárgyak, háztartási berendezések, illetve az adós és eltartott családtagjainak szükséges ruházati cikkei. A polgári eljárásjogról szóló törvény 594. cikke szerint mindaddig, amíg ki nem elégítik a behajtandó követelést, a végrehajtási okiratok szerinti levonásokat kell teljesíteni az adósnak kifizetett munkabéréből és más, azzal azonos megítélés alá eső kifizetésekből, figyelemmel a következő szabályokra:

Kiskorú gyermek élelmezése érdekében vagy a tartási garanciaalapot kezelő hivatal javára történő tartásdíjbehajtási ügyekben a végrehajtás alól mentes az adós munkabéréből vagy azzal azonos megítélés alá eső kifizetéseiből a havi minimálbér 50%-ával megegyező összeg, továbbá minden eltartott kiskorú gyermek után az állami társadalombiztosítási juttatás összegével megegyező forrás.

Egyéb tartásdíjbehajtási ügyekben az adós munkabéréből vagy az azzal azonos megítélés alá eső kifizetéseiből történő levonás legfeljebb 50%-os mértékű lehet, de a havi minimálbérek megfelelő összeg mentességét élvez, továbbá mentes a végrehajtás alól minden eltartott kiskorú gyermek után az állami társadalombiztosítási juttatás összegével megegyező forrás.

A polgári eljárásjogról szóló törvény 632. cikke szerint egyes különleges helyzetektől eltekintve az ítéletben megjelölt jogosult vagy adós indokolt panasszal élhet, kifogásolva az ítéletet végrehajtásával megbízott végrehajtó cselekményeit, vagy azt, hogy a végrehajtó elutasította az ilyen cselekmények elvégzését; a panaszt a végrehajtó irodájának helye szerinti kerületi vagy városi bírósághoz kell benyújtani a kifogásolt cselekmény időpontját követő 10 napon belül, vagy ha a panaszos nem kapott értesítést az elvégzendő cselekmények helyéről és időpontjáról, a panaszos általi tudomásszerzés időpontjától számított 10 napon belül. A polgári eljárásjogról szóló törvény 634. cikke értelmében ha egy már végrehajtott ítéletet később hatályon kívül helyeznek, és az ügy újratárgyalásának eredményeképpen született ítélet elutasítja a keresetet, illetve a bíróság eljárásának megszüntetését vagy a kérdés tárgyalásának elutasítását kimondó határozat születik, vissza kell vonni az ítélet végrehajtását, és az alperes részére vissza kell adni mindent, amit az alperestől a később hatályon kívül helyezett ítélet alapján a felperes részére behajtottak.

A polgári eljárásjogról szóló törvény 546. cikke értelmében a végrehajtási okiratokat a bírósági vagy bírói végzés jogerőre emelkedésének időpontjától számított 10 éven belül lehet kötelező végrehajtás céljából benyújtani, kivéve, ha más elévülési időt kell alkalmazni. Ha rendszeres kifizetéseket hajtanak be egy bírósági ítélet eredményeként, a végrehajtási okirat a megítélt rendszeres kifizetések teljes időtartama alatt hatályban marad, és az elévülési idő az egyes kifizetések teljesítési határidejének utolsó napjától kezdődik.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Kiskorú tartására vonatkozó kérelem akkor nyújtható be a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz, ha a tartást elrendelő bírósági határozatnak a vonatkozó polgári eljárásjogi rendelkezésekkel összhangban történő végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a minimális összegű tartást.

A tartásról szóló rendelet értelmében a tartási garanciaalapot kezelő hivataltól kérhető valamely tartás olyan kötelezettől történő behajtása, aki már nem tartózkodik Lettországban. Lettországban a rendelet tekintetében a tartási garanciaalapot kezelő hivatal látja el a központi hatóság szerepét.

A tartásról szóló rendelet értelmében a tartásra jogosult személy kérelemmel fordulhat a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz, és az Európai Unió másik tagállamába címzett kérelmet nyújthat be annak érdekében, hogy:

1. hozzanak határozatot a tartásnak az alperes tartózkodási helye szerinti országban történő behajtásáról;
2. módosítsák (növeljék vagy csökkentsék) a tartásdíj összegét;
3. hozzanak határozatot a tartásnak az alperes tartózkodási helye szerinti országban történő behajtásáról és a gyermek leszármazásának megállapításáról;
4. hozzanak határozatot a tartás behajtását elrendelő lett bíróság határozatának elismeréséről, ezt nyilvánították végrehajthatónak, vagy hajtassák végre.

13 A kötelezett helyett megelölgezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A tartási garanciaalapot kezelő hivatal eljárhat egy gyermektartásra kötelezett helyében, ha a tartás behajtását a vonatkozó polgári eljárásjogi szabályok szerint elrendelő bírósági határozat végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a kormány által előírt minimális összegű tartást. Ha a tartási garanciaalapot kezelő hivatal fizeti a tartást, jogosult lesz eljárni a kifizetett összegek törvényes kamatokkal együtt történő behajtása érdekében (lásd a fenti 3. pontot).

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Ha a kérelmező és a gyermek állandó tartózkodási helye Lettországban van, de a tartásra kötelezett más országban lakik, a kérelmező a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz fordulhat, ha a tartást elrendelő bírósági határozatnak a vonatkozó polgári eljárásjogi rendelkezésekkel összhangban

történő végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a minimális összegű tartást.

Ha az adós egy másik országban lakik, és nincs Lettorszáiban végrehajtás alá vonható vagyontárgya, a kérelmezőnek előbb az adott külföldi országban kell benyújtania a bírósági határozatot elismerés és végrehajtás céljából, majd ezt követően fordulhat a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz. Ha a határozatnak az adott külföldi országban történő végrehajtása lehetetlennek bizonyul, a kérelmező a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz fordulhat azzal a kérelemmel, hogy az lépjen a kötelezett helyébe a végrehajtható tartás tekintetében.

A tartásról szóló rendelet tekintetében a tartási garanciaalapot kezelő hivatal látja el a központi hatóság szerepét (lásd a 3. és a 13. pontot), és a rendelet alapján az alapkezelőhöz lehet fordulni segítségért.

Ha egy lett bíróság határozatot hoz a tartás végrehajtásáról, és egy Lettorszáiban lakó személy ezt a határozatot szeretné elismertetni és/vagy végrehajtatni az Európai Unió egy másik tagállamában, vagy bírósági határozatot szeretne egy, az Európai Unió másik tagállamában lakó kötelezett ellen, akkor a tartási garanciaalapot kezelő hivatal a tartásról szóló rendelet alapján segítséget tud nyújtani az adott személynek, amelynek keretében a lett bíróság határozatát az adott külföldi országba továbbítja elismerés és/vagy végrehajtás, illetve a kérelem elbírálása céljából.

A tartási garanciaalapot kezelő hivatal a kötelezett helyett eljárva kifizetheti a kiskorú gyermek részére járó tartásdíjat, és tájékoztatást nyújthat a tartással kapcsolatos kérdésekben.

(Lásd a 3. és a 13. pontot.)

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Tartási garanciaalapot kezelő hivatal (Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija)

Cím: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lettország

Telefon: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail cím: pasts@ugf.gov.lv

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Ha a tartásra jogosult egy másik uniós tagállamban, a tartásra kötelezett pedig Lettorszáiban él, a jogosult a tartásról szóló rendelet alapján kérelemmel fordulhat annak az országnak a központi hatóságához, ahol a kötelezett él. A kérelemben kérhető egy olyan határozat meghozatala, amely elrendeli a tartás Lettorszáiban – a kötelezett tartózkodási helyén – történő behajtását; vagy a leszármazás megállapításával egyidejűleg elrendeli a tartás behajtását Lettorszáiban; vagy Lettorszáiban végrehajthatóvá nyilvánít egy behajtást elrendelő külföldi határozatot vagy a külföldi határozatot végrehajtó határozatot. A rendelet alapján a külföldi ország központi hatósága elvégzi a szükséges formásokat, és továbbítja a jogosult kérelmét a rendelettel összhangban létrehozott lett központi hatósághoz. A lett központi hatóság – a tartási garanciaalapot kezelő hivatal – segítséget nyújt a külföldi igénylő számára abban, hogy egy külföldi bírósági határozatot Lettorszáiban történő végrehajtás, vagy elismerés és végrehajtás céljából benyújtson, vagy kérelmet nyújtson be a kötelezett tartózkodási helye szerinti lett bírósághoz a tartás behajtása érdekében, vagy a tartás behajtását a leszármazás megállapításával egyidejűleg kérelmezze Lettorszáiban.

Ha a tartás behajtását a vonatkozó polgári eljárásjogi szabályok szerint elrendelő bírósági határozat végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a kormány által előírt minimális összegű tartást, akkor az a személy, aki a gyermekével együtt állandó lakóhellyel rendelkezik Lettorszáiban, és ezt mindkettőjük tekintetében nyilatkozattal igazolták, tartás fizetésére vonatkozó kérelemmel fordulhat a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz.

A tartásról szóló rendelet alapján minden személynek a lakóhelye szerinti ország központi hatóságához kell fordulnia. Egy Lettorszáiban lakóhellyel rendelkező személy a tartási garanciaalapot kezelő hivaltól kérelmezheti, hogy:

1. hozzanak határozatot a tartásnak az alperes tartózkodási helye szerinti másik európai uniós tagállamban történő behajtásáról;
2. hozzanak határozatot a tartásnak az alperes tartózkodási helye szerinti másik európai uniós tagállamban a leszármazás megállapításával egyidejűleg történő behajtásáról;
3. amennyiben a tartás behajtását előíró határozatot már meghozták, ezt a határozatot ismerjék el, nyilvánítsák végrehajthatóvá és hajtsák végre az alperes tartózkodási helye szerinti másik európai uniós tagállamban.

Ha a tartás behajtását a vonatkozó polgári eljárásjogi szabályok szerint elrendelő bírósági határozat végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a kormány által előírt minimális összegű tartást, akkor az a személy, aki a gyermekével együtt állandó lakóhellyel rendelkezik Lettorszáiban, és ezt mindkettőjük tekintetében nyilatkozattal igazolták, tartás fizetésére vonatkozó kérelemmel fordulhat a tartási garanciaalapot kezelő hivatalhoz.

Tartási garanciaalapot kezelő hivatal (Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija)

Cím: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Lettország

Telefon: +371 67830626

Fax: +371 67830636

E-mail cím: pasts@ugf.gov.lv

Lettorszáiban a tartásról szóló rendelet tekintetében a tartási garanciaalapot kezelő hivatal látja el a központi hatóság szerepét.

A tartási garanciaalapot kezelő hivatal a kötelezett helyett megelölegezi a tartásdíjat a jogosultnak, ha a tartás behajtását a vonatkozó polgári eljárásjogi szabályok szerint elrendelő bírósági határozat végrehajtását lehetetlennek nyilvánították, vagy ha a kötelezett betartja ugyan a behajtást elrendelő bírósági végzést, de nem fizeti meg legalább a minimális összegű tartást.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Lettországra nézve kötelező a 2007. évi hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Lettországra nézve kötelező a 2007. évi hágai jegyzőkönyv.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A polgári eljárásjogról szóló törvény 43. cikke szerint az alábbi személyek mentesülnek az állam felé fizetendő bírósági költségek megfizetése alól:

a felperes gyermek- vagy szülőtartás behajtására vonatkozó követelés esetén, valamint a leszármazás megállapítására irányuló perben, ha a kérelmet gyermektartásdíj behajtására irányuló keresettel együtt érvényesítik;

a kérelmező gyermek- vagy szülőtartási tartozás tárgyában egy külföldi országban hozott határozat elismerése, illetve elismerése és végrehajtása tekintetében;

az alperes a bíróság által megállapított gyermek- vagy szülőtartási kifizetés csökkentésével kapcsolatos ügyben.

Amennyiben egy korábbi házafél a korábbi életszínvonal biztosítását szolgáló források behajtására vonatkozó kérelmet, illetve egy kérelmező a tartásnak egy korábbi házaféltől vagy más személytől történő behajtását előíró külföldi bírósági határozat elismerésére, illetve elismerésére és végrehajtására irányuló kérelmet terjeszt elő, a 43. cikk negyedik része értelmében a bíróság vagy a bíró az adott személy anyagi helyzetére figyelemmel részben vagy egészben mentesítheti a kérelmezőt az állam felé fizetendő bírósági költségek megfizetése alól, illetve e fizetési kötelezettség tekintetében halasztást vagy részletfizetést engedélyezhet.

Lettországból a tartásról szóló rendelet alapján költségmentességre jogosult külföldi igényjogosultak vagy kérelmezők részére a rendelettel összhangban létesített központi hatóság, a tartási garanciaalapot kezelő hivatal biztosít költségmentességet. A tartási garanciaalapot kezelő hivatal biztosít költségmentességet és képviselőt a lett bíróságok és a végrehajtási szervek előtt a tartás belföldi jogosultjai és a rendelet alapján költségmentességben részesítendő külföldi jogosultak számára.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Lettországból számos nemzeti törvényt és rendeletet módosítottak annak érdekében, hogy a tartásról szóló rendelettel összhangban létrehozott központi hatóság képes legyen ellátni az 51. cikkben meghatározott feladatait. A módosított lett törvények és rendeletek biztosítják, hogy a határon átnyúló ügyeknek a rendelet szerint költségmentességben részesítendő jogosultjai vagy kérelmezői költségmentességben részesülhessenek, beleértve az adott személynek a bíróságok és a végrehajtó szervek előtti képviselőit is. Annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hol lakik Lettországból a kötelezett vagy a jogosult, vagy hogy információt szerezhessenek a kötelezett vagy a jogosult jövedelméről és a Lettországból található vagyontárgyaik fellelhetőségéről, a lett központi hatóság, azaz a tartási garanciaalapot kezelő hivatal közvetlen hozzáféréssel rendelkezik az ilyen információkat tartalmazó különböző lettországi adatbázisokhoz. A vonatkozó nyilvántartásokban a központi hatóság számára közvetlenül hozzáférhető információk lehetővé teszik a hatóság számára, hogy okiratokat és bizonyítékokat gyűjtsön be. Az alapkezelő jogosult Lettországból az érintett igénylők vagy kérelmezők nevében bírósághoz fordulni eljárás indítása vagy ennek elősegítése, illetve a szükséges ideiglenes intézkedések biztosítása vagy bizonyítékok beszerzése céljából. Az alapkezelő az igénylő nevében a gyermek leszármazásának megállapítására irányuló keresetet is indíthat közvetlenül a bíróság előtt, ha e keresettel egy időben tartási keresetet is indít.

Utolsó frissítés: 07/02/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Luxemburg

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

Az a szabály, amely szerint „a tartás feladata nem a múltbeli igények kielégítése”, azt jelenti, hogy a tartás célja a jelenbeli és a jövőbeli szükségletek kielégítése, és nem a múltbeli költségek megtérítése. Ez a szabály jogilag egyszerű vélelemnek minősül, ami azt jelenti, hogy a szabályt nem kell figyelembe venni akkor, ha a jogosult bizonyítja, hogy vagy kölcsönt kellett felvennie annak érdekében, hogy fenntartsa magát, vagy nem maradt inaktív, vagy nem volt cselekvőképes.

A tartás nem képezheti beszámítás tárgyát, kivéve ha az a követelés, amivel szemben be akarják számítani, szintén tartási követelés.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A kérelmezőnek főszabály szerint a békebírósághoz (*Justice de Paix*) kell a tartási kérelmét benyújtania. Ha a tartási követelés házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljáráshoz kapcsolódik, a házasság felbontására vagy különválásra irányuló kérelem tárgyában döntő kerületi bíróság (*Tribunal d'arrondissement*) határoz a tartási kérelem ügyében is.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Gyámság (*tutelle*) vagy gondnokság (*curatelle*) esetén a gyám (*tuteur*) vagy a gondnok (*curateur*) nyújthatja be a kérelmet a szülő vagy a kiskorú gyermek nevében.

Kiskorú gyermek esetében a szülő(k) nyújthatja (nyújthatják) be a kérelmet a gyermek nevében.

A kiskorú gyermek nem rendelkezik jogi személyiséggel és arra vonatkozó cselekvőképességgel, hogy saját maga terjesszen elő kérelmet.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A tartásdíj megfizetésére vagy felülvizsgálatára irányuló kérelmét a kérelmező saját belátása szerint benyújthatja akár a saját lakóhelye szerinti bírósághoz, akár az alperes lakóhelye szerinti bírósághoz.

6 Kérelmezőként közvetlőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Ha az ügyhöz nem kapcsolódik a házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárás, a kérelmező idézés iránti kérelmet nyújthat be a békebírósághoz, amelyet bírósági végrehajtó kézbesít az ellenérdekű félnek. A vitában érintett felekre nem vonatkozik az ügyvédi képviselő kötelezettsége.

Ha a tartási követelést házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárás során érvényesítik, a kerületi bírósághoz kell idézés iránti kérelmet benyújtani, amelyet bírósági végrehajtó kézbesít az ellenérdekű félnek. A vitában érintett felek számára kötelező az ügyvédi képviselő.

A kérelmező minden esetben köteles benyújtani a bírónak minden olyan okiratot, amelyekkel alátámasztja szükségleteit, így például a jövedelemigazolását, az adómentességi nyilatkozatát, az álláskeresőként való nyilvántartásba vételének igazolását, illetve tartós betegségére, bérleti jogviszonyára, eltartott gyermekeire, tartási és oktatási költségeire, illetve kölcsöntartozásaira vonatkozó igazolásokat.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Jogi eljárás során a figyelembe vehető költségek között említhető a bírósági költség és az eljárási költség, amelynek (részben vagy egészben történő) megfizetésére a pervesztes fél kötelezhető. Előfordulhat, hogy ügyvédi költséget is kell fizetni.

Költségmentességben részesülhetnek azok a személyek, akiknek a jövedelme a luxemburgi jog szerint nem kielégítő. A költségmentesség igényléséhez kérdőívet kell kitölteni, amely beszerezhető a központi szociális osztályon, és azt el kell küldeni a területileg illetékes ügyvédi kamara elnökének, aki elbírálja a kérelmet.

A költségmentesség fedezi a bíróság mindazon eljárásaihoz, műveleteihez és cselekményeihez kapcsolódó valamennyi költséget, amelyekhez azt megállapítják. Így például kiterjed az eljárási illetékekre és nyilvántartási költségekre, az ügyintézési és ügyvédi díjakra, a bírósági végrehajtó költségeire és díjára, a közjegyzői költségekre és díjakra, a technikai személyzet költségeire és díjára, a tanúknak fizetett térítésre, a tolmácsok és fordítók díjára, a *certificats de coutume* (külföldi jog igazolása) kiadásának díjaira, utazási költségekre, a nyilvántartásba-vételi formások költségeire és díjaira, a jelzálog- és egyéb terhek bejegyzésére, valamint szükség esetén a sajtóban történő közzététel díjára.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megfizetni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartás típusa

A házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárás során és annak kimondása után a tartásdíj leggyakrabban havi kifizetés formáját ölti. Megvalósulhat azonban egyösszegű kifizetés formájában is, ami történhet pénzben vagy természetben való juttatással.

Ami a gyermek tartásához és iskoláztatásához való hozzájárulást illeti, a tartás teljesítése történhet havi tartásdíj fizetése formájában illetve, részben vagy egészben, a gyermek érdekében felmerült költségek közvetlen megfizetésével. Végül pedig megvalósulhat használati jog vagy lakhatás biztosításával is. Ha a tartásra kötelezett fél bizonyítja, hogy nem képes megfizetni a tartást, a bíróság kötelezheti ezt a felet, hogy a saját otthonába fogadja be, ott tartsa el és ételmezze azt a felet, akinek a részére a tartást fizetnie kellene.

A tartás mértéke

Nincs előre meghatározott tartási díjszabás. A tartásdíj összegét a kötelezett anyagi lehetőségei és a jogosult szükségletei alapján számolják ki.

Indexálás

A tartásdíj összegének a megélhetési költségekhez való igazítása érdekében a bíró – akár saját kezdeményezésére is – dönthet a tartás indexhez kötéséről, egy törvényesen meghatározott változót alkalmazva.

Az összeg felülvizsgálata

A körülmények bármely megváltozása esetén a tartásdíj összege emelhető vagy csökkenthető, vagy a tartás akár meg is szüntethető. Ha a felek nem tudnak megegyezni, a bíróság dönt a megszüntetésről vagy a csökkentésről.

A tartásdíj összegének a jogosult szükségletei és a kötelezett anyagi lehetőségei szerinti változtathatóságának elve közérdeken alapuló elv. Ez az elv azzal jár, hogy a bírónak jogában áll megváltoztatni a tartásdíjnak a felek megállapodásával meghatározott összegét. Ez a jog nem csak akkor illeti meg, ha a jogosult vagy a kötelezett adott körülményei megváltoznak, hanem akkor is, ha nincs semmiféle változás, de a bíró úgy ítéli, meg, hogy az összeg túl alacsony vagy túl magas.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárás során és annak kimondása után a tartásdíjat a kedvezményezett házastárs részére kell kifizetni. A gyermek tartásának és iskoláztatásának céljára fordítandó hozzájárulást az egyik szülő fizeti vagy a másik szülőnek, vagy a gyermek gondját viselő személynek. Ha a gyermek nagykorúvá vált, a bíró dönthet vagy a szülők megegyezhetnek úgy, hogy ezt a hozzájárulást részben vagy egészben a gyermek részére fizessék ki.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A jogosultnak számos eszköz áll rendelkezésére, hogy a kötelességét elhanyagoló kötelezettet a tartásdíj megfizetésére bírja.

Polgári jog:

A jogosultnak számos lehetősége van:

Kérelmezheti a bírótól annak engedélyezését, hogy a korábbi házastársát kizárva és harmadik felek jogainak sérelme nélkül – a bíró által meghatározott arányban és feltételekkel – megkaphassa a kötelezett megkeresett jövedelmét, beleértve az öregségi nyugdíjat és az életjáradékot is, vagy bármely egyéb olyan összeget, amely a kötelezettnek harmadik féltől jár. Ezt a döntést a körülmények megváltozása esetén felül kell vizsgálni.

Rendes végrehajtási intézkedést, azaz lefoglalást kér (például bankszámla ellen), illetve ingóság (gépkocsi, ékszer stb.) vagy ingatlan (ház, telek stb.) lefoglalását kéri.

Büntetőjog:

A jogosult büntetőjogi feljelentést tehet a következő cselekmények miatt:

A család elhanyagolása egy hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel, valamint 251 EUR-tól 2500 EUR-ig terjedő pénzbírsággal, vagy ezek egyikével büntetendő (a Büntető Törvénykönyv [Code pénal] 391a. cikke). A cselekmény akkor valósul meg, ha a kötelezett a jogosulttal szemben törvény alapján fennálló tartási kötelezettségét teljes egészében vagy részben nem teljesíti, akár úgy, hogy elutasítja ennek teljesítését, ha arra egyébként képes lenne, vagy úgy, hogy a saját hibájából nem képes annak teljesítésére.

Ez egyaránt vonatkozik a szülőknek a gyermekeikkel szemben, a házastársak között, valamint az örökbefogadó szülőknek az örökbefogadott gyermekkel szemben fennálló tartási kötelezettségére. A cselekmény magában foglalja a házasság felbontása által okozott testi vagy érzelmi veszteség miatt fizetendő kártérítést is.

A büntetőeljárást megelőzi egy hivatalosan bejegyzett vádirat átadása a kötelezett részére, amelyet a Luxemburgi Nagyhercegség rendőrségének tisztviselője fogadosít. Ha a kötelezettnek nincs ismert lakóhelye, erre a vádiratra nincs szükség.

A csalárd fizetéseképtelenség büntetési tétele hat hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel, valamint 500 EUR-tól 12 500 EUR-ig terjedő pénzbírság, vagy ezek egyike (a Büntető Törvénykönyv 391b. cikke). A cselekmény azzal valósul meg, ha még a bírósági döntés előtt a kötelezett előidézte vagy súlyosbította a saját fizetéseképtelenségét, akár úgy, hogy megnövelte kötelezettségeit, vagy csökkentette vagyonát, illetve elrejtette a vagyontárgyainak egy részét annak érdekében, hogy elkerülje egy polgári bíróság által tartási ügyben kibocsátott végzés végrehajtását.

A Büntető Törvénykönyv 391b. cikke alapján az ilyen végzéssel egy tekintet alá esnek a házassággal kapcsolatos költségekkel összefüggő fizetési kötelezettségről, támogatásokról és hozzájárulásokról szóló bírósági határozatok és bíróság által jóváhagyott megállapodások, valamint a házasság felbontása előtt közös megegyezéssel megállapodásba foglalt tartásdíjak.

A harmadik bekezdés nem vonatkozik a Büntető Törvénykönyv 391b. cikkében foglalt cselekményre.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Az örökjáradékok, életjáradékok és tartásdíjak behajtására vonatkozó keresetek öt év után évülnek el.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A jogosult kérelmére a Nemzeti Szolidaritási Alap (*Fonds national de solidarité*) behajthat bármely olyan tartást, amely valamely házastársnak, felmenőnek vagy lemenőnek fizetendő. A behajtandó összegek tekintetében az Alaphoz kerülnek a jogosult tartási követelésére vonatkozó jogok és biztosítékok. Miután a kötelezettet tájékoztatták a behajtandó összegről, tartozását a Nemzeti Szolidaritási Alap elnökéhez kell teljesítenie.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhető-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A Nemzeti Szolidaritási Alap bizonyos feltételek mellett kifizeti a kötelezett helyett a tartásdíjat. A fizetési kérelmet a jogosultnak vagy törvényes képviselőjének kell a Nemzeti Szolidaritási Alap elnökéhez benyújtania.

Az elnök vagy a képviselője elfogadja a kérést, ha a jogosult igazolja, hogy:

- a hivatalos lakóhelye az országban van, és ő vagy a törvényes képviselője már öt éve ott él;
- a tartásdíját a Luxemburgi Nagyhercegségben végrehajtható bírósági határozattal állapították meg;
- a tartás teljes vagy részleges behajtására hatékony magánjogi végrehajtási intézkedés keretében nem lenne mód;
- nehéz gazdasági helyzetben van.

Ha a c) feltétel nem teljesül, a kérelmet akkor fogadják el, ha a végrehajtási intézkedések alkalmazása nem bizonyult sikeresnek, vagy ha a kötelezett külföldön él. Bármely jogvita a jogosult lakóhelye szerinti békebíró (*juge de paix*) hatáskörébe tartozik, akihez az elnök döntéséről való értesítést követő negyven napon belül lehet fordulni.

A jogosult külön eljárás nélkül költségmentességben részesül. A kérelem elfogadásától az Alap általi kifizetések megszűnéséig a jogosult nem tehet semmiféle lépést a kötelezettel szemben a tartás behajtására.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Az 1956. június 20-i New York-i egyezmény és a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet értelmében egy Luxemburgban lakó kérelmező, ha a kötelezett külföldön él, a főállamügyészhez (*Procureur Général d'Etat*) fordulhat kérelemmel a tartás érvényesítése érdekében.

A központi hatóságként eljáró főállamügyész továbbítja a kérelmet és a csatolt okiratokat annak az országnak a központi hatóságához, ahol a kötelezett lakik, annak érdekében, hogy az ottani központi hatóság segítséget nyújtson a kérelmező részére a neki járó tartás érvényesítésében.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A tartásra jogosult személy a 4/2009/EK rendeletben meghatározott különböző nyomtatványok használatával benyújtja a kérelmet a továbbító hatósághoz, vagyis a főállamügyészhez.

Főállamügyész

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Annak a kérelmezőnek, aki Luxemburgon kívül él, közvetlenül a lakóhelye szerinti központi hatósághoz kell fordulnia. Nem fordulhat közvetlenül valamely luxemburgi szervezethez vagy kormányhivatalhoz.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Tárgytalan.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A rendelet szerinti kérelmek esetén a 21 évesnél fiatalabb, tartásra jogosult személyek teljes költségmentességben részesülnek a nemzeti jog rendelkezéseitől függetlenül.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Annak érdekében, hogy a központi hatóság segítséget nyújthasson a tartási rendelet 51. cikke alapján, Luxemburg 2011. augusztus 3-án elfogadta az e rendelet alkalmazásáról szóló törvényt, valamint az említett 2011. augusztus 3-i törvény 2. és 3. cikkét végrehajtó nagyhercegi rendeletét (*Mémorial A*, 175. sz., 2011. augusztus 12.).

Ezek a jogszabályok biztosították a főállamügyész közvetlen hozzáférési jogát bizonyos adatbázisokhoz.

Kapcsolódó hivatkozások

 [Legilux](#)

Utolsó frissítés: 09/05/2017

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Magyarország

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A rokonsági kötelezettség elsősorban az egyenesági rokonokat terheli egymással szemben:

- a szülőnek a gyermekével és a gyermeknek a szülőjével szemben van tartási kötelezettsége;
- ha a tartásra jogosult gyermeknek tartásra kötelezhető szülője nincs, eltartása távolabbi felmenőire hárul;
- ha a tartásra jogosultnak nincs gyermeke, távolabbi leszármazói kötelesek őt eltartani (Ptk. 4:196. § (1) – (4) bek.).

Azt a kiskorút, akinek tartásra kötelezhető egyenesági rokona nincs, nagykorú testvére köteles eltartani, feltéve, hogy ezt saját maga, házastársa, élettársa és tartásra rászoruló egyenesági rokonai szükséges tartásának veszélyeztetése nélkül képes teljesíteni (Ptk. 4:197. §).

A házastárs köteles háztartásában eltartani a vele együtt élő házastársának olyan, tartásra szoruló kiskorú gyermekét (mostohagyermek), akit házastársa az ő beleegyezésével hozott a közös háztartásba (Ptk. 4:198. § (1) bek.).

A mostohagyermek a tartásra szoruló mostoha szülőjét akkor köteles eltartani, ha a mostoha szülő az ő eltartásáról hosszabb időn át gondoskodott (Ptk. 4:199. § (1) bek.).

A nevelt gyermek azt a személyt köteles eltartani, aki róla saját háztartásában hosszabb időn át ellenszolgáltatás nélkül gondoskodott, és nem vér szerinti-, örökbefogadó- vagy mostoha szülője (nevelőszülő) (Ptk. 4:199. § (2) bek.).

A házassági életközösség megszűnése esetén házastársától, a házasság felbontása esetén volt házastársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani (Ptk. 4:29. § (1) bek.).

Az életközösség megszűnése esetén volt élettársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, feltéve, hogy az életközösség legalább egy évig fennállt és az élettársak kapcsolatából gyermek született (Ptk. 4:86. § (1) bek.).

A „tartás” módja kétféle lehet: természetben, vagy pénz (tartásdíj) formájában.

A „tartási kötelezettség” a kiskorú gyermek tartása esetén azt jelenti, hogy a gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.

A gyermekkel egy háztartásban él, a gyermeket gondozó szülő természetben, a külön élő (vagy az egy háztartásban élő, de a tartásáról nem gondoskodó) szülő pedig elsősorban tartásdíj fizetése útján biztosítja a gyermek szükségleteit.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

Minden kiskorú (18 év alatti) gyermek a törvény által felállított rászorultsági vélelem alapján tartásra jogosult. Tartásra jogosult továbbá a gyermek a 20. életévének betöltéséig, amennyiben középiskolai tanulmányokat folytat.

A továbbtanuló nagykorú (18. életévét betöltött), munkaképes gyermek a rászorultsági vélelem esetén kívül is jogosult a tartásra, ha szükséges tanulmányai indokolt időn belüli folytatása érdekében arra rászorul. A gyermeknek a szülőt a továbbtanulási szándékáról késedelem nélkül tájékoztatnia kell (Ptk. 4:220. § (1) bek.).

Tanulmányának minősül az életpályára előkészítő szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzés vagy tanfolyam, a felsőfokú végzettségi szintet biztosító alap- és mesterképzésben, valamint a felsőfokú szakképzésben folytatott tanulmányok folyamatos végzése.

A szülő a huszonötödik életévét betöltött, továbbtanuló gyermekének tartására rendkívül indokolt esetben kötelezhető (Ptk. 4:220. § (5) bek.).

Azonban, a szülő nem köteles nagykorú, továbbtanuló gyermekét eltartani, ha a gyermek a tartásra érdemtelen, a gyermek tanulmányi és vizsgakötelezettségének rendszeresen, önhibájából nem tesz eleget, vagy ezáltal a szülő saját szükséges tartását vagy kiskorú gyermekének tartását veszélyeztetné. A nagykorú gyermek érdemtelen a tartásra akkor is, ha a tartásra kötelezettel kellő indok nélkül nem tart kapcsolatot (Ptk. 4:220. § (3) – (4) bek.).

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartás mértékére és módjára vonatkozóan elsősorban a jogosult és a kötelezett (gyermektartásdíj tekintetében a szülők) megállapodása az irányadó. Megállapodás hiányában a jogosult a tartás bírósági meghatározását kérheti. A gyermektartásdíjról a szülők megegyezésének hiányában a bíróság dönt. A kiskorút illető tartás iránt a kiskorú érdekében a gyámhatóság, a szülőt illető tartás iránt a szülő érdekében – egyetértésével – a járási hivatal is indíthat pert. Az a tartásra kötelezett rokon, aki a jogosult tartásáról maga gondoskodik vagy őt gondozza, a többi kötelezett ellen saját jogán pert indíthat.

A gyermektartásdíjra jogosult gyermek szülője vagy más törvényes képviselője kérelmezheti a gyermektartásdíj megelőlegezését a gyámhatóságnál, amennyiben legalább 6 hónapra visszamenőleg behajthatatlan volt a tartásdíj.

A kérelemben nyilatkozni kell, hogy nem állnak-e fenn a tartásdíj megelőlegezését kizáró okok, és meg kell jelölni azokat az okokat, tényeket, amelyek a kérelmet megalapozzák.

A kérelemhez csatolni kell a megfelelő jövedelemigazolásokat, a gyermektartásdíjat megállapító jogerős bírósági határozatot, adott esetben a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányok folytatását igazoló iratot, a gyermektartásdíj eredménytelen végrehajtását igazoló, illetve a végrehajtás szünetelését kimondó 6 hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyvet, vagy a gyermektartásdíj behajtása iránti eljárás megindítását igazoló okiratot.

A gyámhivatalnak meg kell győződnie a gyermektartásdíj átmeneti – a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább 6 havi – behajthatatlanságáról. A gyermektartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor, ha a jogosult kérte a bírósági határozatban megállapított gyermektartásdíj bírósági végrehajtását, és a kötelezett munkabérére, más rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett végrehajtás eredménytelen volt, vagy a végrehajtás szünetel, a részösszegű megfizetés vagy behajtás mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének 50%-át nem haladta meg.

A gyámhivatal szükség esetén megkeresi a bíróságot, illetve az önálló bírósági végrehajtót a kérelmező által megindított végrehajtási eljárás eredményének közlése végett. Amennyiben a tényállás tisztázása indokolja, a gyámhivatal megkeresi a munkáltatót a letiltással kapcsolatos adatok közlésére.

A gyámhivatal az eljárás megindításáról szóló értesítésében felhívja a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett személyt a tartásdíj haladéktalan megfizetésére, valamint az erre vonatkozó nyilatkozattételre.

A gyámhivatal a határozatát közli a kötelezett munkáltatójával, a végrehajtást foganatosító bírósággal, illetve az önálló bírósági végrehajtóval, a jogosult és a kötelezett lakcíme szerint illetékes ügyészséggel, a kötelezett lakcíme szerint illetékes jegyzővel, mint adóhatósággal, valamint a megelőlegezett gyermektartásdíjat folyósító fővárosi és megyei kormányhivatallal.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Igen, a gyermektartásdíjra jogosult gyermek szülője vagy más törvényes képviselője kérelmezheti a gyermektartásdíj megelőlegezését a gyámhatóságnál. Az a tartásra kötelezett rokon, aki a jogosult tartásáról maga gondoskodik vagy őt gondozza, a többi kötelezett ellen saját jogán pert indíthat.

A kiskorút illető tartás iránt a kiskorú érdekében a gyámhatóság, a szülőt illető tartás iránt a szülő érdekében – egyetértésével – a járási hivatal is indíthat pert.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az általános illetékességi szabályok alapján az a bíróság, amelynek területén az alperes (tartásra kötelezett) lakik, illetékes.

Belföldi lakóhely hiányában az illetékesség az alperes tartózkodási helyéhez igazodik; ha az alperes tartózkodási helye ismeretlen, vagy külföldön van, az utolsó belföldi lakóhely irányadó, ha pedig ez nem állapítható meg, vagy az alperesnek belföldön lakóhelye nem is volt, az illetékességet a felperes lakóhelye, illetőleg ennek hiányában a felperes tartózkodási helye alapítja meg.

Ha az alperes állandó munkahelye nem azonos lakóhelyével, a bíróság az alperesnek legkésőbb az első tárgyaláson előadott kérelmére a pert a munkahely bíróságához teszi át tárgyalás és elbírálás végett (Pp. 29. §).

A tartásra kötelezés iránti per az igény érvényesítésére jogosult lakóhelye szerint illetékes bíróság előtt is megindítható (Pp. 34. § (1) bek.).

Az illetékes bíróságok [itt](#) kereshetők.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A kérelmezőnek nem kell közvetítőn keresztül fordulnia a bírósághoz. A kérelmező közvetlenül (kötelező képviselő nélkül) fordulhat a bírósághoz. (ld. 3., 4., 5. kérdés).

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A feleket – ha törvény, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy nemzetközi megállapodás számukra tárgyi költségmentességet nem biztosít – jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül költségfeljegyzési jog (tárgyi költségfeljegyzési jog) illeti meg a

törvényen alapuló tartással kapcsolatos perben, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert, továbbá a határon átnyúló tartási ügyben a tartásra kötelezett adatainak beszerzése iránti eljárást is.

Tárgyi költségfeljegyzési jog esetében

- a) az eljárás során felmerülő költségeket (tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsi díj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.) az állam előlegezi, kivéve azokat a költségeket, melyeket a fél a tárgyi költségfeljegyzési jog ellenére is köteles megelőlegezni;
- b) a felet megilleti az illetékfeljegyzés joga.

A tárgyi költségfeljegyzési jog a külföldi nemzetközi megállapodás vagy viszonyosság hiányában is megilleti.

Ha tárgyi költségfeljegyzési jog esetében a felet a bíróság a perköltség megfizetésére kötelezi, az állam által előlegezett költségeket és a feljegyzett illetéket köteles az államnak megfizetni.

Az illeték mértéke a peres eljárásban 6%, de legalább 15 000 forint, legfeljebb 1 500 000 forint. Tartási követelés iránti perben az illeték alapjaként a még teljesítendő, de legfeljebb egy évi tartásdíj összegét kell figyelembe venni.

Amennyiben a fél nem rendelkezik a szükséges anyagi eszközökkel az eljárás költségeinek fedezésére, úgy költségmentességi kérelmet terjeszthet elő a bíróságnál.

Azt a természetes személy felet (ideértve a beavatkozót is), aki jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a perköltséget fedezni nem tudja, jogai érvényesítésének megkönnyítése végett – kérelmére – részleges vagy teljes költségmentesség illeti meg.

Ha a fél jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a munkaviszony alapján megállapított öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, vagyona pedig – a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül – nincs, részére költségmentességet kell engedélyezni. Költségmentességben kell részesíteni – jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül – azt a felet is, aki aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátására jogosult közeli hozzátartozójával él közös háztartásban.

A költségmentesség az alábbi kedvezményeket jelenti:

- a) illetékmentesség;
- b) mentesség az eljárás során felmerülő költségek (tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsi díj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.) előlegezése és – ha e törvény másként nem rendelkezik – megfizetése alól;
- c) mentesség a perköltség-biztosíték letétele alól;
- d) pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése iránti igény, ha azt törvény lehetővé teszi.

A költségmentességet kérelemre a bíróság engedélyezi, és a bíróság határoz az engedélyezett költségmentesség visszavonása tárgyában is.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A gyermektartásdíjról a szülők megegyezésének hiányában a bíróság dönt.

A gyermektartásdíj meghatározása során figyelembe kell venni:

- a) a gyermek indokolt szükségleteit (a megélhetéséhez, egészségügyi ellátásához, neveléséhez és taníttatásához szükséges rendszeres kiadások);
- b) mindkét szülő jövedelmi viszonyait és vagyoni helyzetét;
- c) a szülők háztartásában eltartott más – saját, mostoha vagy nevelt – gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli;
- d) a gyermek saját jövedelmét; és
- e) a gyermeknek és rá tekintettel az őt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat (Ptk. 4:218. § (2) bek.).

A tartásdíjat határozott összegben kell meghatározni. A bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul (Ptk. 4:207. §). A tartásdíj összegét gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének tizenöt-huszonöt százalékában kell meghatározni. Az átlagos jövedelem megállapításánál rendszerint a kötelezettnek a kereset megindítását megelőző egy évi összes jövedelmére figyelemmel kell lenni (Ptk. 4:218. § (4) bek.).

Ha a felek megállapodásán vagy a bíróság ítéletén alapuló tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben olyan változás következett be, hogy a tartás változatlan teljesítése valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, a tartás mértékének vagy szolgáltatása módjának a megváltoztatását lehet kérni.

Nem kérheti a megállapodáson alapuló tartás megváltoztatását az a fél, akinek a körülmények megváltozásának lehetőségével a megállapodás időpontjában számolnia kellett, vagy akinek a körülmények megváltozása felróható.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartásdíj fizetésére kötelezett a tartásdíj jogosultjának fizeti a tartásdíjat, időszakonként (pl. havonta) előre.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a kötelezett nem fizeti önként a tartásdíjat, a jogosult a bíróság előtt érvényesítheti követelését, a bíróság pedig végrehajtást rendelhet el. Tartási követelést hat hónappal régebbi időre bírósági úton akkor lehet visszamenőlegesen érvényesíteni, ha a jogosult a követelés érvényesítésével alapos ok miatt késlekedett. Három évnél régebbi időre tartási követelést nem lehet bírósági úton érvényesíteni (Ptk. 4:208. § (3) bek.).

A kiskorút illető tartás iránt a kiskorú érdekében a gyámhatóság, a szülőt illető tartás iránt a szülő érdekében - egyetértésével - a járási hivatal is indíthat pert (Ptk. 4:208. § (1) bek.).

Az a tartásra kötelezett rokon, aki a jogosult tartásáról maga gondoskodik vagy őt gondozza, a többi kötelezett ellen saját jogán pert indíthat (Ptk. 4:208. § (2) bek.).

A bíróság az olyan határozatában, amellyel a munkabérben részesülő személyt tartásdíj fizetésére kötelezte – a jogosult kérelmére – a munkáltatót egyúttal közvetlenül felhívja arra, hogy a határozatban megállapított összeget vonja le, és fizesse ki a jogosultnak.

Amennyiben közvetlen bírósági felhívás kibocsátásra nem került sor, hanem a későbbiek során terjesztenek elő végrehajtás elrendelése iránti kérelmet a bíróság ítélete vagy a bíróságnak a felek egyezségét jóváhagyó határozata alapján, a bíróság közvetlen bírósági letiltó végzéssel rendeli el a tartásdíj végrehajtását, feltéve, hogy a munkabér végrehajtás alá vonható része az esedékes összeget fedezi.

A levonás a munkavállalói munkabérnek legfeljebb 50%-áig terjedhet. A munkanélküli ellátásból (munkanélküli járadékból, nyugdíj előtti munkanélküli segélyből, keresetkiegészítéskből, és keresetpótló juttatásból) legfeljebb 33%-ot lehet levonni tartásdíj fejében.

Ha a kötelezettnek nincs rendszeres jövedelme vagy a munkabér végrehajtás alá vonható része az esedékes összeget nem fedezi, a bíróság végrehajtási lap kiállításával rendeli el a végrehajtást. Ebben az esetben a végrehajtás nemcsak a munkabérre vonatkozik, hanem a bírósági végrehajtásról szóló törvényben meghatározottak szerint az egyéb vagyontárgyakra is.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Kérjük, látogassa meg a [határozatok végrehajtására](#) vonatkozó adatlapot.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Ld. a 10. kérdésre adott választ.

Ha legalább 6 hónapra visszamenőleg behajthatatlan volt a tartásdíj, a gyermektartásdíjra jogosult gyermek szülője vagy más törvényes képviselője kérelmezheti a gyermektartásdíj megelőlegezését a gyámhatóságnál.

A gyámhivatal az eljárás megindításáról szóló értesítésében felhívja a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett személyt a tartásdíj haladéktalan megfizetésére, valamint az erre vonatkozó nyilatkozattételre.

A gyámhivatal a határozatát közli a kötelezett munkáltatójával, a végrehajtást foganatosító bírósággal, illetve az önálló bírósági végrehajtóval, a jogosult és a kötelezett lakcíme szerint illetékes ügyészséggel, a kötelezett lakcíme szerint illetékes jegyzővel, mint adóhatósággal, valamint a megelőlegezett gyermektartásdíjat folyósító fővárosi és megyei kormányhivatallal.

A tartásdíj fizetésének elmulasztása büntetőjogi szankciót von maga után: aki jogszabályon alapuló és végrehajtható hatósági határozatban előírt gyermektartási kötelezettségét önhibájából nem teljesíti, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Igen (ld. 3. kérdés).

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

A magyar Igazságügyi Minisztérium nyújt segítséget a magyarországi lakos kérelmező kérelmére nemzetközi tartási ügyekben a 4/2009/EK rendelet, illetve nemzetközi szerződések alapján, folyamatosan együttműködve az érintett másik állam tartási központi hatóságával. A kérelmező kérheti a magyar bíróság által hozott, tartásdíj-fizetést elrendelő határozat külföldi végrehajtását, de – ilyen határozat hiányában – a tartásdíj-fizetési kötelezettség külföldi megállapítását, a tartásdíj külföldi felemelését is. A formális kérelmet nem az Igazságügyi Minisztérium veszi fel, hanem a kérelmező lakóhelye, tartózkodási helye vagy munkahelye szerinti járásbíróság, illetve az a járásbíróság, amely a végrehajtani kért elsőfokú magyar tartási határozatot hozta. A kérelem előterjesztéséhez és a külföldi eljáráshoz nincs szükség ügyvédre, a jogi képviselő nélküli félnek a bíróság segít a kérelem előterjesztésében. A kérelmet és a szükséges mellékleteket a bíróság továbbítja az Igazságügyi Minisztériumhoz. A lefordított kérelmet az Igazságügyi Minisztérium küldi meg az érintett másik állam tartási központi hatóságához, amely gondoskodik a kötelezett elleni eljárás megindításáról. A külföldről kapott tájékoztatások alapján az Igazságügyi Minisztérium folyamatosan tájékoztatja a kérelmezőt az ügy fejleményeiről.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály

Cím: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

Postai cím: 1357 Budapest, Pf.: 2.

Telefonszám: +36 (1) 795-4846;

Fax: +36 (1) 795-0463;

E-mail: nmfo@im.gov.hu

Web: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasdiijal-kapcsolatos-ugyek>

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Nem, a kérelmet a kérelmező lakóhelye szerinti állam tartási központi hatóságán keresztül kell előterjeszteni.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A tagállamok központi hatóságai [itt](#) kereshetők.

16 Köt-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

-

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az Igazságügyi Minisztérium a beérkező kérelmekkel kapcsolatban megkeresi az illetékes jogi segítségnyújtó szolgálatot, a külföldön élő kérelmező részére pártfogó ügyvéd kijelölése érdekében. A 4/2009/EK rendelet 46. cikke szerinti esetben teljes költségmentesség biztosított, a pártfogó ügyvéd költségeit is az állam viseli. A 47. cikk szerinti esetekben a magyar jog szerint a tartási ügyekben a feleket ún. „tárgyi költségfeljegyzési jog” illeti meg. Eszerint a költségeket (pl. illeték, pártfogó ügyvéd díja) az állam előlegezi, függetlenül a fél vagyoni-jövedelmi viszonyaitól, de pervesztesség esetén a felet a bíróság kötelezheti a költségek megtérítésére. Ha a kérelmező igazolja, hogy vagyoni-jövedelmi viszonyaira tekintettel a magyar jogszabályok szerint teljes személyes költségmentességre jogosult, még pervesztesség esetén sem kell a költségeket megtérítenie.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A [2011. évi LXVII. törvény](#) szabályozza a tartási rendelet magyarországi alkalmazását.

Utolsó frissítés: 05/10/2017

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Hollandia

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartás a tartásra jogosult megélhetési költségeihez való hozzájárulás kötelezettsége. A tartás fizetésének kötelezettsége vérokonságból és házassági rokonon kívüli viszonyból, illetve (korábbi) házassági kötelékből ered.

Kiknek kell más személyek részére tartásdíjat fizetniük:

– szülőknak a gyermekeik részére

– gyermekeknek a szüleik részére

– elvált házastársnak a másik házastárs részére (korábbi bejegyzett élettársaknak)

A házastársak között a házasság során fennálló tartási kötelezettség a házasság felbomlását követően is fennmarad. A bíróság a házasság felbontására irányuló eljárásban hozott ítéletben vagy későbbi ítéletben tartásdíjat ítélt meg az egyik korábbi házastársról azon házastárs részére, aki nem rendelkezik saját megélhetési költségeinek fedezésére elegendő anyagi eszközzel (és ésszerűen nem várható el, hogy képes lesz azt megszerezni), az utóbbi

kérésére. Ilyen tartásdíj megállapításakor a bíróság figyelembe veszi az egyik korábbi házastárs szükségleteit és a másik korábbi házastárs eszközeit (pénzügyi erőforrásait). Nem pénzügyi tényezők is szerepet játszhatnak, például a házasság vagy az együttélés időtartama. Ha a bíróság a tartási kötelezettségre nem ír elő időbeli korlátozást, az 12 év leteltével automatikusan megszűnik. Ezen időszakot a bíróság a tartást igénylő korábbi házastárs kérésére meghosszabbíthatja, amennyiben ez utóbbi pénzügyi nehézségekkel kerül szembe. Rövid (legfeljebb 5 évig tartó), gyermektelen házasságot követően a tartási kötelezettség időtartama elvileg nem hosszabb magánál a házasságnál.

A fentiek a korábbi bejegyzett élettársak közötti tartásra is vonatkoznak.

A korábbi házastársak egymás tartását illetően bíróságon kívül is megegyezhetnek. Erről a házasság felbontására irányuló eljárásban kötött egyezség rendelkezik. A gyakorlatban az ilyen egyezségeket a bíróság a házasság felbontására irányuló eljárásban hozott ítéletben megerősíti. Az ilyen megerősítés a tartásra jogosultnak nagyobb jogbiztonságot nyújt.

A tartási kötelezettség egyéb kategóriái:

Házastársak/bejegyzett élettársak

A házastársaknak és a bejegyzett élettársaknak, kivételes körülmények kivételével, egyaránt hozzá kell járulniuk a háztartási kiadásokhoz. Ilyen tekintetben házassági vagy élettársi szerződésben eltérően is megállapodhatnak.

Biológiai apa / partner az anya életében

A gyermek biológiai apja köteles (akár el nem ismert) gyermekének tartást biztosítani, amennyiben a gyermek nem áll törvényes rokoni kapcsolatban ezzel a személlyel vagy más férfival (vagyis ha nincs törvényes apja). Ugyanez a kötelezettség vonatkozik az anya életében arra a partnerre, aki beleegyezett olyan aktusba, mely a gyermek fogantatását eredményezhette.

Közös felügyelet

A szülővel együtt a gyermek felett felügyeletet gyakorló nem szülő a gyermek felé tartási kötelezettség terheli (a BW 1:253w. cikke). A tartási kötelezettség a gyermek huszonegyedik születésnapjáig fennáll, amikor a gyermek nagykorúvá válásával a közös felügyelet megszűnik.

Milyen esetekben?

A tartás fizetésére vonatkozó kötelezettség általában csak akkor áll fenn, ha a tartásra jogosultnak erre szüksége van. Egy személyről akkor ítélik meg úgy, hogy erre szüksége van, ha saját létfenntartásához nem rendelkezik elegendő jövedelemmel, és ennek megszerzése tőle észszerűen nem várható el.

Kivétel

E szabály alól kivétel a szülők és biológiai apák kiskorú gyermekekkel és fiatal felnőtt (legfeljebb 21 éves) gyermekekkel szemben fennálló tartási kötelezettségének esete. Ilyen esetekben a tartási kötelezettség akkor is fennáll, ha a jogosultnak arra nincs szüksége.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A 18 év alatti (kiskorú) gyermekek esetében a szülőknek a gondviselés és a neveltetés költségeit meg kell fizetniük. Ez vonatkozik a megélhetési költségre és a gyermek felnevelése során például az oktatáshoz és a szabadidős tevékenységekhez kapcsolódóan felmerülő egyéb költségekre. A szülők kötelesek a gondviselési és neveltetési költségeket lehetőségeikhez mérten biztosítani. Ez a kötelezettség akkor is fennáll, ha a gyermek rendelkezik saját anyagi forrásokkal és/vagy jövedelemmel.

18, 19 és 20 éves gyermekek („fiatal felnőttek”) esetében a szülők a megélhetési és oktatási költségek megfizetéséért felelősek. A megélhetési és oktatási költségek ugyanúgy értelmezendők, mint a gyermekkorban a gondviselési és neveltetési költségek. Ez a tartási kötelezettség független a tartásra jogosultak igényeitől.

A kibővített tartási kötelezettség akkor is fennáll ilyen gyermekek esetén, ha munkaviszonyból vagy tőkéből saját jövedelemmel rendelkeznek, vagy ha házasok. A gyermek saját jövedelme azonban meghatározza a tartásdíj iránti igényeik mértékét.

21 éves és idősebb gyermekek esetében a szülők csak akkor kötelezettek tartásra, ha a gyermeknek erre szüksége van, és nem képes gondoskodni magáról. Például ha a gyermek testi vagy szellemi fogyatékkal él.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartásra kötelezett által fizetendő összeget vagy maguk a felek állapítják meg és rögzítik megállapodásban, vagy bíróság ítéli meg azt.

Házasság felbontására irányuló eljárásban a bíróságot gyakran kéri fel a korábbi házastárs vagy a gyermek tartásáról való döntésre is.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Nem: a keresetet a tartásra jogosult ügyvédjének kell benyújtania. A tartásra jogosultak nem nyújthatnak be ügyvéd nélkül keresetet. A kiskorú gyermeket törvényes képviselője (általában szülő) képviseli.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Itt meg kell különböztetni a nemzetközi joghatóságot (van-e a holland bíróságnak joghatósága?) és a belső joghatóságot (melyik holland bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel?).

Nemzetközi joghatóság az Európai Unión belül

A holland bíróság nemzetközi joghatóságára európai uniós kontextusban az úgynevezett „[Brüsszel I](#)” rendelet alkalmazandó. Ez a rendelet a tartási követelésekre vonatkozóan rendelkezik a bíróságok joghatóságáról.

A rendelet 2. cikke szerint a Hollandiában lakóhellyel rendelkező tartásra kötelezett (alperes) elvileg a tartásra jogosult (felperes) holland bírósága elé idézhető.

A „Brüsszel I” rendelet a tartási kötelezettségre vonatkozóan alternatív szabályt is tartalmaz. Az 5. cikk 2. pontja előírja, hogy egy tagállam területén lakóhellyel rendelkező alperes beidézhető másik tagállamban is:

a tartásra jogosult lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság elé,

vagy ha ez további követelmény személyek családjogi állapotára vonatkozó keresetnél, vagyis a házasság felbontására irányuló eljárással foglalkozó bíróság bírója vagy például házassági rokoni viszonyról döntő bíróság esetén, az erre joghatósággal rendelkező bíróság elé, kivéve, ha az említett joghatóság kizárólag az egyik fél állampolgárságán alapul.

Az első pont alapján a Hollandiában lakó tartásra jogosult például holland bíróság elé idézhető egy Franciaországban lakó tartásra kötelezett, és ennek nemzetközi joghatósága van az 5. cikk 2. pontja szerint. A felperes lakóhelye szerinti bíróságnak van joghatósága.

Emellett az Európai Unión belüli tartási kötelezettségeket illetően 2011. június 18. óta hatályos a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet.

A tartásról szóló rendelet joghatósági szabályai nagy mértékben megegyeznek a „Brüsszel I” rendelet joghatósági szabályaival. Főszabály szerint az alperes vagy a tartásra jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal a tartással kapcsolatos ügyekben. A „Brüsszel I” rendelettel szemben a tartásról szóló rendelet alkalmazásának nem feltétele, hogy az alperes szokásos tartózkodási helye valamelyik tagállam területén legyen.

Nemzetközi joghatóság az Európai Unión kívül

Holland bíróság nem európai uniós kontextusban vizsgált nemzetközi joghatóságára a következő alkalmazandó. Ha az alperes (akár a jogosult, akár a kötelezett) az Európai Unión kívül él, a fent említett „Brüsszel I” rendelet nem alkalmazandó, és a holland bíróság joghatósága a polgári perrendtartásból (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*) származtatható. A házasság felbontására irányuló eljárással foglalkozó holland bíróság ebben az esetben jogosult a házasság felbontására irányuló eljárással kapcsolatos átmeneti rendelkezések vagy például a tartásdíjjal vagy a családi otthon közös használatával kapcsolatos kiegészítő rendelkezések meghozatalára. A holland bíróság tehát joghatósággal rendelkezik külön tartásdíjra vonatkozó keresettel kapcsolatosan, ha vagy a felperes vagy a keresetben megjelölt egy vagy több érdekelt fél Hollandiában él, vagy ha az ügy egyéb okokból megfelelő mértékben köthető Hollandia jogi szférájához, ha a holland bíróságot választják mint joghatósággal rendelkező bíróságot, vagy ha az érdekelt fél a bírósági eljárás során megjelenik, és nem kifogásolja a joghatóság hiányát.

Belső joghatóság

Holland bíróság nemzeti hatáskörére vonatkozóan a bíróságok (elsőfokú bíróság, fellebbviteli bíróság, Hollandia Legfelsőbb Bírósága) közül az elsőfokú bíróság rendelkezik hatáskörrel tartási ügyekben. Az elsőfokú bíróság illetékességét a polgári perrendtartás határozza meg. Az illetékes bíróság vagy a(z egyik) felperes lakóhelye, vagy a keresetben megjelölt egyik érdekelt fél lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság, vagy az egyik fél lakóhelyének hiányában a valamelyik fél tényleges lakóhelye szerinti bíróság.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvédén, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartásdíj megállapítására, megváltoztatására vagy megszüntetésére vonatkozó kérelmet ügyvédnek kell benyújtania. Az ügyvéd a tárgyalás során képviseli a felperest. Az ügyvédek nevei és címei megtalálhatók a [nemzeti ügyvédi kamara](#) weboldalán.

A [családjogi ügyvédek és házasság felbontására irányuló eljárásban közvetítők kamarájának](#) tagjai többek között házasság felbontására irányuló eljárásokra és tartásra szakosodtak. Ezek emellett házasság felbontására irányuló eljárásban való közvetítésre és ezzel járó ügyekre is szakosodnak.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az igazságszolgáltatás során felmerülő költségekhez való hozzájárulást meg kell fizetni a bírósági eljárás tekintetében. Ez a bíróság hivatali díja. Emellett ügyvédi és végrehajtói díjak is felmerülnek.

Ha a felperes nem tudja (teljes mértékben) megfizetni az ügyvédi költséget, bizonyos feltételek mellett költségmentességet kaphat. Ez a „költségmentesség esete”. A kormány részben megfizeti a költségeket, a felperes pedig „személyes hozzájárulást” fizet. A „személyes hozzájárulás” mértéke a felperes jövedelmétől és pénzügyi lehetőségeitől függ. A [költségmentességi tanács](#) ítéli meg a költségmentességet. A felperesnek kérelmet kell benyújtania a tanács felé azon a (fellebbviteli bíróság szerinti) illetékességi területen, ahol az ügyvéd irodája található. A gyakorlatban a kérelmet gyakran az ügyvéd nyújtja be, ha a költségmentességre irányuló kérelmet megelőzően már megkeresték.

Emellett (a lakóhely önkormányzati hatóságától beszerezhető) „jövedelem- és vagyonyilatkozatot” kell benyújtani. Ezt a nyilatkozatot a kérelemmel együtt meg kell küldeni a költségmentességi tanácsnak, mely vizsgálja, hogy a felperes jogosult-e költségmentességre. Ha igen, kiadják a költségmentességre való jogosultság igazolását. Ilyen esetekben a bírósági hivatali díjat is csökkentik.

A költségmentességre való jogosultság határon átnyúló jogvitákban is fennáll, vagyis akkor, ha a felperes Hollandián kívül lakik. Ezt [a határon átnyúló költségmentességről szóló európai irányelv](#) írja elő. A költségmentesség a költségmentességről szóló törvény (*Wet op de rechtsbijstand*) 23A–23K. cikkére hivatkozva kérelmezhető a hágai költségmentességi tanácsnál az említett irányelvhez csatolt formanyomtatványon, mely minden tagállamban egyforma. Adott esetben a [költségmentességi tanács](#) az ügyvédválasztásban is segítséget nyújt. A tanács címe a 14.2. kérdésre adott válaszban található.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megtéríteni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

Határozatában a bíróság figyelembe veszi a tartásdíjat kérő vagy kapó személy szükségleteit, illetve a tartásdíjra kötelezett vagy azt megfizető személy lehetőségeit (pénzügyi erőforrásait). A szükségletek és a lehetőségek viszonylagosak. A bíróság bizonyos mértékig szabadon határozhat az adott eset körülményeitől függően. A bíróságok iránymutatásokat (ügynevezett *Trema*-normákat) alakítottak ki, amelyek azonban nem kötelezők a bíróságokra.

A bíróság döntésénél az alábbi bevételek és kiadások fontosak:

munkaviszonyból származó jövedelem

kiegészítő munkaviszonyból származó jövedelem

ösztöndíjak

járadékok

nyugdíj

(al)bérlétből származó jövedelem

kamatok és más tőkejövedelmek

a közös háztartásban élőtől a háztartás fenntartásához való hozzájárulások

a jövedelem növelésére meglévő lehetőségek (keresőképesség)

vagyonyilatkozatok

bérleti díjak

jelzálog-visszafizetések és kamatok, továbbá rögzített díjak. A jelzálog még ki nem fizetett részét is fel kell tüntetni.

biztosítási kötvények

szükséges rendszeres utazási költségek

pénzügyi kötelezettségek mások felé

a tartásra jogosult és/vagy családtagjai speciális orvosi ellátásának költségei

a jövedelemtermeléssel összefüggő kiadások

adósságokról szóló nyilatkozatok

Hivatalos indexálás

Az igazságügyi miniszter minden évben megállapítja a bíróság által megtérítendő vagy megállapodásban rögzített tartásdíj törvényes emelésének mértékét. Az emelés mértékének kiszámításakor a miniszter figyelembe veszi az üzleti világban és a kormányzaton belül, továbbá más ágazatokban a bérek alakulását. Ezt a mértéket közlésezik a *Staatscourant*-ban [a holland hivatalos közlönyben].

A tartásdíj automatikus kiigazítása alól számos kivétel van. A felek és a bíróság is figyelmen kívül hagyhatják a hivatalos indexálást, vagy egyéb indexálási módszert állapíthatnak meg.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A korábbi házastársak tartását közvetlenül a tartásra jogosultnak fizetik meg. A bíróság által kiskorú gyermekek tekintetében megállapított tartásdíjat közvetlenül a gyermeket gondozó szülőnek (vagy gondviselőnek) fizetik meg.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a tartási kötelezettséget bírósági ítélettel állapítják meg, és a tartásra kötelezett elmulasztja a gyermek és/vagy a partner tartásdíjának megfizetését, a teljesítés a rotterdami [tartásdíjfizetés beszedésével foglalkozó nemzeti iroda](#) (LBIO) útján kikényszeríthető ki. A teljesítés végrehajtó útján is kikényszeríthető. Bírósági ítélet hiányában az eset bíróság elé kerül. Ilyenkor ügyvédet kell bevonni.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Járadékok vagy munkabérek zár alá vétele esetén figyelembe kell venni a zár alá vétel alól mentes küszöböt. A havonta fizetendő tartásdíj elévülési ideje 5 év. A fizetési hátralékot rögzítő ítélet esetén, vagyis ha tulajdonképpen egy fix összeg megállapítására került sor, az elévülési idő húsz év. A követelés elévülésének megakadályozása érdekében az elévülési időt meg kell szakítani.

Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A gyermek és/vagy a partner tartásdíjának megfizetésével való késedelembe esés esetén e hatóság a [tartásdíjfizetés beszedésével foglalkozó nemzeti iroda](#) (LBIO).

Az LBIO-t erre fel kell hatalmaznia a tartásra jogosultnak. A LBIO szükség esetén végrehajtás útján járhat el a beszedés ügyében. Az LBIO például zár alá veheti a tartásra kötelezett bérét, járadékait vagy ingó, illetve ingatlan javait.

A tartásra jogosult ingyenesen veheti igénybe az LBIO szolgáltatásait, ha mindkét fél Hollandiában rendelkezik lakóhellyel. Beszedési kérelem kézhezvétele esetén rövid közvetítés és/vagy tájékoztatás útján először a költségekkel járó beszedés elkerülésére tesznek kísérletet. Ez az esetek csaknem háromnegyedében sikerrel végződik. Mindazonáltal ha az LBIO-ra hárul a beszedés feladata, a tartásra kötelezett fizeti meg a behajtási költségeket az LBIO részére. Az LBIO a beszedésért külön díjat számol fel. Ez a külön díj a havonta esedékes összeg és a hátralékos tartásdíj 15%-a. A végrehajtás teljes költségét szintén beszedik a tartásra kötelezettől.

12 A kötelezett helyett megélőezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Annak ellenére, hogy az LBIO állami intézmény, nem előlegezi meg a tartásdíjat. Az állam gyermektartás vagy költségmentesség esetében teheti meg ezt.

13 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Az LBIO-nak a tartás nemzetközi beszedése területén is vannak feladatai. Ezek a feladatok rendeletekből és olyan egyezményekből származnak, amelyeknek Hollandia részes fele.

Hollandia részes fele az ENSZ tartásdíj külföldi beszedéséről szóló egyezményének (New York, 1956. június 20.). Ez kölcsönös jogsegélyről szóló egyezmény, amelynek célja nemzetközi ügyekben a tartásdíjhoz való hozzáférés megkönnyítése. Ebből a célból az egyezmény küldő és fogadó intézmények rendszerét alakította ki, amelyek a tartásra jogosultnak segítenek a tartási követelések végrehajtásában. Az LBIO Hollandia küldő és fogadó intézménye.

Hollandiában lakó személyek, akik tartásdíj külföldön (vagyis a New York-i egyezmény részes országában) lakóhellyel rendelkező tartásra kötelezettől való beszedésével kapcsolatosan problémával szembesülnek, hivatkozhatnak a New York-i egyezményre. Ez az egyezmény a gyermektartásra és a partnertartásra egyaránt vonatkozik.

2014. augusztus 1. óta a gyermektartásdíj és a családi tartásdíjak egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i egyezmény hatályos az Európai Unió (Dánia kivételével) és a többi szerződő állam között. Az uniós tagállamok mellett Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Norvégiában és Ukrajnában is hatályban van az egyezmény. Az uniós tagállamok közötti viszonyban a tartásról szóló rendelet (4/2009/EK rendelet) élvez elsőbbséget.

A tartásról szóló hágai egyezmény a 21 év alatti gyermekekre alkalmazandó. Annak hatálya más családtagokra is kiterjeszhető, ha mindkét érintett szerződő állam ilyen értelmű nyilatkozatot fogad el.

Az LBIO szolgáltatásainak igénybevételéhez a „[tartásdíj nemzetközi beszedése](#)” formanyomtatványt kell benyújtani. Ez a formanyomtatvány letölthető az [LBIO](#) weboldaláról.

Az LBIO és a külföldi intézmények által a New York-i egyezménnyel és az Egyesült Államokkal kötött szerződéssel összefüggésben végzett tevékenységek főszabály szerint díjmentesek. Költségek a külföldi bírósági eljárással vagy a tartásdíj behajtásával összefüggésben merülhetnek fel.

14.1 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Gyermek- és partnertartás esetében:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901

3009 AX Rotterdam

Költségmentesség esetében:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,

2501 CL Den Haag

Telefon: +31703701414

Határon átnyúló költségmentesség esetében:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

felelős: Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Den Haag

Telefon: 0031(0)88 787 1320

e-mail: j.ouwehand@rvr.org

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Az LBIO szintén beszedi a tartást a külföldön lakóhellyel rendelkező tartásra jogosult kérésére a Hollandiában lakó tartásra kötelezettől. Ha a más tagállamban lakó tartásra jogosult tartást követel Hollandiában lakó tartásra kötelezettől, az egyezmény rendszerére hivatkozhat. Saját országának küldő intézményéhez kell kérelmet benyújtania, amely aztán felveszi a kapcsolatot Hollandia fogadó intézményével (az LBIO-val). A fogadó intézmény ezután megteszi a szükséges intézkedéseket a tartás beszedésére.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Az elérhetőséggel kapcsolatban lásd a 14.2. kérdésre adott választ.

16 Kötö-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Nem alkalmazandó.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az igazságszolgáltatás során felmerülő költségekhez való hozzájárulást meg kell fizetni a bírósági eljárás tekintetében. Ez a bíróság hivatali díja. Emellett ügyvédi és végrehajtói díjak is felmerülnek. Ha a felperes nem tudja (teljes mértékben) megfizetni az ügyvédi költséget, bizonyos feltételek mellett költségmentességet kaphat. Ez a „költségmentesség esete”. A kormány részben megfizeti a költségeket, a felperes pedig „személyes hozzájárulást” fizet. A „személyes hozzájárulás” mértéke a felperes jövedelmétől és pénzügyi lehetőségeitől függ.

A költségmentességi tanács ítéli meg a költségmentességet. A felperesnek kérelmet kell benyújtania a tanács felé azon a (fellebbviteli bíróság szerinti) illetékességi területen, ahol az ügyvéd irodája található. A gyakorlatban a kérelmet gyakran az ügyvéd nyújtja be, ha a költségmentességre irányuló kérelmet megelőzően már megkeresték. Emellett (a lakóhely önkormányzati hatóságától beszerezhető) „jövedelem- és vagyonyilatkozatot” kell benyújtani. Ezt a nyilatkozatot a kérelemmel együtt meg kell küldeni a költségmentességi tanácsnak, mely kivizsgálja, hogy a felperes jogosult-e költségmentességre. Ha igen, kiadják a költségmentességre való jogosultság igazolását. Ilyen esetekben a bírósági hivatali díjat is csökkentik. A költségmentességre való jogosultság határon átnyúló jogvitákban is fennáll, vagyis akkor, ha a felperes Hollandián kívül lakik. Ezt a határon átnyúló költségmentességről szóló európai irányelv írja elő. A költségmentesség a költségmentességről szóló törvény 23A–23K. cikkére hivatkozva kérelmezhető a hágai költségmentességi tanácsnál az említett irányelvhez csatolt formanyomtatványon, mely minden tagállamban egyforma. Adott esetben a költségmentességi tanács az ügyvédválasztásban is segítséget nyújt.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Nem került sor módosításokra a rendelet 51. cikke alapján.

Utolsó frissítés: 12/09/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [PL](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Tartási követelések - Lengyelország

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A Családjogi és Gyámsági Törvénykönyv 128. cikke szerint a „tartási kötelezettség” az egyenes ági rokonok és testvérek azon kötelezettsége, hogy a megélhetéshez szükséges eszközöket (például ruházatot, élelmiszert, lakhatást, üzemanyagot és gyógyszert), valamint szükség esetén a gyermek felneveléséhez szükséges pénzeszközöket biztosítsanak (ideértve a gyermek testi és szellemi fejlődéséről, valamint az oktatáshoz és a kultúrához való hozzáféréséről történő gondoskodást).

A „tartás” készpénzbeli vagy természetbeni juttatás. Gyermekes esetében a tartás – adott tartási kötelezettségnek megfelelően – a felnevelésükhöz és a közös háztartásban végzett munkához nyújtott személyes hozzájárulásra is kiterjed.

A tartási igény egy személy azon joga, hogy egy másik személytől a jogosulttal szemben fennálló tartási kötelezettségének teljesítését követelje.

A tartási kötelezettség általában különféle családi kapcsolatokból fakad. A lengyel jog a családi kapcsolat típusa szerint a tartási kötelezettségek következő típusait különbözteti meg:

1. rokonok közötti tartási kötelezettség (a gyermektartás e kötelezettség sajátos formája): rokonok között csak a pénzügyi nehézségekkel küzdő személyek jogosultak tartásra. A szülők kötelesek tartásdíjat fizetni azon gyermekeik számára, akik még nem képesek magukról gondoskodni, kivéve, ha a gyermek vagyonából származó jövedelem elegendő a gyermek eltartásához és felneveléséhez. A 18 év feletti gyermekek már nem jogosultak tartásra, kivéve ha tovább szeretnének tanulni, és az addigi eredményeik indokolják ezt a döntést, vagy ha a tartási kötelezettséget a gyermekek egészségi állapota vagy személyes helyzete indokolja. A szülők továbbá nem kötelesek tartásdíjat fizetni olyan 18 év feletti gyermekük után, aki – bár felkészült a munkavállalásra – továbbtanul, majd tanulmányait félbehagyja, azokkal nem halad megfelelően, nem szerzi meg osztályzatait és nem teszi le vizsgáit az előírt határidőn belül, és ezen okokból kifolyólag az oktatási programjában meghatározott időn belül nem fejezi be tanulmányait.

Ha a tartásdíj nem érvényesíthető vagy annak érvényesítése túlzott nehézségekkel jár, akkor a tartásdíj fizetése más rokonok részére is elrendelhető (például a gyermek azon nagyszülei részére, akik egy rejtőzködő kötelezett szülei);

2. örökbefogadásból fakadó kötelezettség: ha az örökbefogadás kizárólag az örökbefogadó és az örökbefogadott közötti kapcsolatot érinti, az örökbefogadónak az örökbefogadottal szembeni tartási kötelezettsége elsőbbséget élvez az örökbefogadott felmenő ági rokonainak és testvéreinek tartási kötelezettségével szemben, míg az örökbefogadottnak a felmenő ági rokonaival és testvéreivel szembeni tartási kötelezettsége az utolsó a sorban. Egyéb esetben az örökbefogadottra az 1. pontban megállapított szabályokat kell alkalmazni;

3. hozzátartozók (mostohaanya, mostohaapa, mostohagyermek) között fennálló kötelezettség: kizárólag pénzügyi nehézséggel küzdő személyek jogosultak tartásra, amennyiben az adott helyzetben a tartási kötelezettség elrendelése összhangban van a szociális interakció elveivel. A lengyel jog és ítélkezési gyakorlat szerint a „pénzügyi nehézség” azt jelenti, hogy az adott személy a saját erőforrásaiból és a saját erőfeszítéseivel nem képes ésszerű igényeit kielégíteni;

4. házastársak között a házasság tartama alatt fennálló kötelezettség: a Családjogi és Gyámsági Törvénykönyv 27. cikkének megfelelően a családtagok „egyenlő életszínvonalhoz” való jogot követelhetnek valamennyi családtag számára;

5. házastársak között a házasság megszűnését követően fennálló kötelezettség: amennyiben megállapítást nyert, hogy a házasság megromlásáért kizárólag az egyik házastárs felelős, és amennyiben a házasság felbontása a másik házastárs pénzügyi helyzetének jelentős romlásával jár, az utóbbi kérelmezheti, hogy ésszerű igényeiről akkor is gondoskodjanak, ha nem küzd pénzügyi nehézséggel. Egyéb esetekben a pénzügyi nehézséggel küzdő házastárs – ésszerű igényeivel arányosan – a volt házastársa keresőképességétől és pénzügyi lehetőségeitől függően tartást követelhet a volt házastársától. A házastárssal szembeni tartási kötelezettség megszűnik, ha a szóban forgó házastárs újabb házasságot köt. Amennyiben azonban az az elvált házastárs köteles tartásdíjat fizetni, akiről megállapítást nyert, hogy nem felelős a házasság megromlásáért, a tartási kötelezettség a házasságot felbontó végzés keltét követő öt év múlva szintén megszűnik, kivéve ha a bíróság ezt az öt éves időtartamot – a tartásra jogosult személy kérelmére – rendkívüli körülmények miatt meghosszabbítja.

6. házasságon kívül született gyermek apjának a gyermek anyjával szemben fennálló kötelezettsége: az az apa, aki nem az anya férje, körülményeinek megfelelően köteles hozzájárulni a várandóssággal és a szüléssel kapcsolatos költségekhez, köteles továbbá a szüléskor az anya három havi eltartásának költségét megfizetni. Megalapozott okok esetén az anya kérelmezheti, hogy az apa három hónapnál hosszabb ideig járuljon hozzá az eltartási költségeihez.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők kötelesek tartásdíjat fizetni az önmagukról még gondoskodni nem képes gyermekeik számára. Mivel a gyermekek 18 éves korukig tankötelesek, általában a nagykorúság eléréséig, sőt mesterképzési szakon vagy felsőfokú szakképzés keretében folytatott tanulmányaik befejezéséig jogosultak tartásra. Az állami tartási alapból olyan személyek számára folyósítanak juttatástokat, akik arra 18 éves korukig jogosultak. Ezek a személyek 25 éves korukig jogosultak a juttatásokra, ha folytatják iskolai tanulmányaikat vagy felsőoktatási intézményben tanulnak tovább, és határozatlan ideig jogosultak a juttatásokra, ha igazoltan súlyosan fogyatékosak.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Igen, a következő helyzetek merülhetnek fel:

1. a tartásdíj fizetésére kötelezett személy önként eleget tesz a tartási kötelezettségnek,
2. a felek egyezsége jutnak a tartási kötelezettségről,
3. ha a tartásdíj fizetésére kötelezett személy nem tesz eleget a kötelezettségének, a tartásra jogosult személy tartózkodási helye szerint (a polgári perrendtartás 32. cikke) vagy az alperes tartózkodási helye szerint (a polgári perrendtartás 27. cikkének (1) bekezdése) illetékes kerületi bíróságnál (*sąd rejonowy*), illetve házasság felbontására vagy különválásra vonatkozó eljárás során a törvényszéken (*sąd okręgowy*) kell tartás megállapítását kérni. A kereset mentes a bírósági illeték alól. Meg kell azonban felelnie a beadványokra vonatkozó követelményeknek, azaz tartalmaznia kell annak a bíróságnak a nevét, amelyhez azt benyújtják; a felek, törvényes képviselőjük és meghatalmazottjuk nevét és keresztnévét; a beadvány típusát; a kérelem egyértelmű ismertetését; a követelés értékét; a kérelmet indokoló tények, valamint szükség esetén a bíróság joghatóságát is indokoló tények leírását; a fél, a törvényes képviselője vagy meghatalmazottja aláírását (a meghatalmazást mellékelni kell); a mellékletek felsorolását; a felek, a törvényes képviselőjük és meghatalmazottjuk tartózkodási helyét vagy székhelyét, valamint a követelés leírását. A további beadványoknak tartalmazniuk kell az ügyiratszámot.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A következő személyek nyújthatnak be tartási keresetet az arra jogosult személy nevében:

- meghatalmazott (ügyvéd és jogi tanácsadón kívül a következő személyek lehetnek meghatalmazottak: a szülők, a házastárs, a testvérek, a felmenő ági rokonok vagy a tartásra jogosult személlyel örökbefogadás révén kapcsolatban lévő személyek, valamint a tartásra jogosult személy vagyonát kezelő személy);
- a szociális segítségnyújtásért felelős helyi önkormányzati hatóság képviselője (a szociális segítségnyújtásról szóló, 2004. március 12-i törvény (*Dziennik Ustaw* [Törvénytar] 2004., 64. szám, 593. tétel), e képviselők önkormányzati szociális ellátóközpontok vagy kerületi családsegítő központok vezetői);
- családtámogatást nyújtó szociális szervezet képviselője (e szervezetek jegyzéke a 2000. november 10-i igazságügyi miniszteri rendeletben (*Dziennik Ustaw* 2000., 100. szám, 1080. tétel) található);
- ügyész, ha ez a jogállamiság és a közérdek szempontjából szükséges.

A tartásra jogosult kiskorú nevében törvényes képviselő jár el. A nagykorúság elérését követően azonban a gyermek a saját nevében jár el.

Ha a fent felsorolt személyek egyike a tartásra jogosult személlyel együtt él vagy annak ismerőse, akkor nem járhat el a tartásra jogosult személy nevében.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A polgári perrendtartásnak megfelelően a kerületi bíróságok a tartással kapcsolatos ügyekben tárgyi joghatósággal rendelkeznek. A helyi joghatóságot a tartásra jogosult személy tartózkodási helye vagy az alperes tartózkodási helye határozza meg. A konkrét önkormányzatok felett joghatósággal rendelkező bíróságokat a fellebbviteli bíróságok, a törvényszékek és a kerületi bíróságok székhelyének és joghatóságának meghatározásáról szóló, 2012. október 25-i igazságügyi miniszteri rendelet (*Dziennik Ustaw* 2012., 1223. tétel) határozza meg.

Lengyelországban a törvényszékek joghatósággal rendelkeznek az uniós tagállamok bírósági által hozott határozatok elismerésével kapcsolatos ügyekben (a polgári perrendtartás 1151.1 cikkének (1) bekezdése), ha a határozatot azt megelőzően adták ki, hogy a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv (HL L 331., 2009.12.16., 17. o.) kötelezővé vált a határozat kiadása szerinti államra nézve.

A külföldön – Horvátországtól, Dániától és az Egyesült Királyságtól eltérő uniós országban – 2011. június 18. után kiadott ítéleteket a polgári perrendtartás 1153.11 cikke értelmében kerületi bíróságnak kell végrehajthatóvá nyilvánítania.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéd, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Tartással kapcsolatos ügyekben az ügyvédi képviselet nem kötelező. A felek saját nevükben vagy szakmai közvetítők útján járhatnak el.

A tartásra jogosult fél nevében történő eljárás céljából hivatalból kirendelhető ügyvéddel kapcsolatos részletes információkért lásd a 7. és a 20. pontot.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A lengyel jog értelmében a tartásdíj csökkentésével kapcsolatos ügyekben a tartás megállapítását kérelmező fél és az alperes mentesül a bírósági költségek alól (a polgári ügyekben alkalmazandó bírósági költségekről szóló, 2005. július 28-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2005., 167. szám, 1398. tétel, módosításokkal együtt) 96. cikkének (1) és (2) bekezdése). Ezek a személyek teljes körű mentességet élveznek, ami azt jelenti, hogy bírósági költségek, fellebbezési költségek, illetve végrehajtási költségek sem terhelik őket.

Ezen túlmenően a bírósági költségek alól mentesülő fél ügyvéd hivatalból történő kirendelése formájában biztosított költségmentességért folyamodhat. Ha az ügyvéd kirendelése iránti kérelemnek helyt adnak, az adott fél ügyvédi díját az ellenérdekű fél fizeti. Ha ez a személy elveszíti a pert, az ügyvédi díjat az államkincstár viseli.

A tagállamok állampolgárainak ezzel kapcsolatos jogait az európai uniós tagállamokban lefolytatott polgári eljárásokban a költségmentességhez való jogról szóló, 2004. december 17-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2005., 10. szám, 67. tétel, módosításokkal együtt) szabályozza. Ezzel a törvénnyel kapcsolatban lásd a költségmentesség témakörénél Lengyelország által megadott információkat.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megfizetni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartásdíj összege a fizetésre kötelezett személy keresetétől és pénzügyi lehetőségeitől, valamint a tartásra jogosult személy ésszerű igényeitől függ. Az ésszerű igények a tartásra jogosult személy létfenntartásához szükséges valamennyi tényezőt – anyagi és nem anyagi igényeket (kulturális és szellemi igényeket) egyaránt – magukban foglalnak. A kiskorú gyermekek igényei felnevelésük költségeit is tartalmazzák. A tartásdíj fizetésére kötelezett személyek keresetének és pénzügyi lehetőségeinek értékelése során nem a mindenkoros jövedelmüket veszik figyelembe, hanem azt az összeget, amelyet keresőképességük teljes körű kihasználása mellett kereshetnének. Ez azt jelenti, hogy még a rendszeres jövedelemmel nem rendelkező munkanélküli személy számára is elrendelhető tartásdíj fizetése, és a kifizetések végrehajtás tárgyát képezik.

A körülmények megváltozása esetén kérhető a bírósági határozat vagy a tartásdíjról szóló megállapodás módosítása. A módosítást a tartási jogviszony bármelyik fele kérheti. A ténybeli körülményektől függően a felek kérhetik a tartási kötelezettség eltörlését, illetve a tartásdíj összegének növelését vagy

csökkentését. A juttatás összege a tartásra jogosult személy ésszerű igényeinek vagy a tartásdíj fizetésére kötelezett személy keresőképességének növekedése vagy csökkenése esetén módosítható.

Lengyelországban nem rögzített a tartásdíj összege, és azt nem a tartásdíj-fizetésre kötelezett személy keresetének százalékos arányaként számítják ki. 2014-ben a minimálbér összege bruttó 1 680 PLN (hozzávetőleg 400 EUR) volt. 2013-ban az átlagos jövedelem havonta bruttó 3 650 PLN (hozzávetőleg 900 EUR) volt. A gyakorlatban az esetek többségében a bíróságok által megítélt tartásdíj összege egy gyermek után havi 300 PLN és 1 000 PLN között változik. A tartásdíj összegére nem alkalmaznak automatikus indexálást a gyermek életkorától vagy az infláció mértékétől függően.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A végrehajtható okiratban kötelezettként megnevezett személy köteles tartásdíjat fizetni. A Lengyelországban megítélt tartásdíj általában lengyel zlotyban, havonta fizetendő a kiskorú törvényes képviselőjének (készpénzben vagy banki átutalással), rendszerint a hónap 10. napjáig. Késedelmes fizetés esetén az ítéletek a fennmaradó összegre késedelmi kamatot írnak elő (melynek mértéke 2008 óta évi 13%; lásd a késedelmi kamatról Lengyelország által közölt tájékoztatást).

Így a tartási kötelezettség általában kizárólag a tartásdíj fizetésére kötelezett személyt terheli. Ha ez a személy önként nem fizet, a tartásra jogosult személy a végrehajtási eljárás kezdeményezése érdekében az illetékes végrehajtó hatósághoz (rendszerint bírósági végrehajtóhoz) fordulhat. Végrehajtás a tartásdíj összegét megállapító határozatot kibocsátó elsőfokú bíróság kérelmére hivatalból is kezdeményezhető. A tartásra jogosult személy benyújthatja továbbá a végrehajtható okiratot a kötelezett munkahelyéhez vagy a kötelezett nyugdíját kifizető intézményhez, és kérheti, hogy az esedékes tartásdíjat vonják le a kötelezettnek kifizetett összegekből. Ez a kérelem a kifizető intézményre nézve kötelező erejű.

A kötelezett ingatlanára foganatosított végrehajtás külön kérelmet tesz szükségessé.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a tartásdíj-fizetésre kötelezett személy önként nem teljesíti kötelezettségét, akkor kényszeríthető a teljesítésre (lásd a 9. pontot).

Ezen túlmenően a büntető törvénykönyv 209. cikke értelmében a tartásdíj fizetésének elmulasztása pénzbírsággal, szabadságvesztéssel nem járó intézkedésekkel, illetve két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény.

A tartásra jogosult személyeknek történő segítségnyújtásról szóló, 2007. szeptember 7-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2009., 1. szám, 7. tétel, módosításokkal együtt) 5. cikke (3) bekezdésének (3) pontja arról rendelkezik, hogy az illetékes hatóság fellebbezhet a kötelezett vezetői engedélyének felfüggesztése ellen. A végrehajtás sikertelensége esetén a bírósági végrehajtó kérelmezheti, hogy a kötelezett bekerüljön a fizetése képtelen adósok nyilvántartásába.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A polgári perrendtartás 1083. cikke (2) bekezdésének megfelelően a fennmaradó tartásdíjak teljes egészében fedezhetők bankszámláról történő letiltással.

A polgári perrendtartás 833. cikke (1) bekezdésének megfelelően a foglalkoztatásért járó javadalmazásra a Munka Törvénykönyvében meghatározott mértékben foganatosítható végrehajtás. Általában a fizetés 60%-a tiltható le. Az államkincstár által különleges célra – különösen vissza nem térítendő támogatás és támogatás céljára – megítélt összegeknek legfeljebb háromötöde szintén letiltható (a polgári perrendtartás 831. cikkének (1)(2) bekezdése).

A polgári perrendtartás 829. cikkének megfelelően különösen a következőkre nem foganatosítható végrehajtás:

- a kötelezett és az eltartott családtagok számára alapvető háztartási és mindennapi ruházati cikkek, valamint szolgálat vagy szakmai tevékenység ellátásához szükséges ruházat;
- a kötelezett számára kereső foglalkozás végzéséhez szükséges szerszámok és egyéb tárgyak, a gépjárművek kivételével;
- a kötelezett és az eltartott családtagok számára egy hónapig szükséges élelmiszer- és üzemanyagkészlet;
- a kötelezett és családja két hétre elegendő fenntartásához szükséges pénzeszközök;
- tanulmányokhoz szükséges tárgyak, személyes iratok, dekorációk, vallási szertartásokhoz használt tárgyak, amelyek jóval áron alul eladhatók lennének, de a kötelezett számára jelentős használati értékkel bírnak.

Ezen túlmenően a polgári perrendtartás 831. cikke arról rendelkezik, hogy különösen a szociális segítségnyújtásról szóló, 2004. március 12-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2013., 182. tétel, módosításokkal együtt) szerinti szociális juttatások, valamint az állami költségvetésből vagy a Nemzeti Egészségügyi Alapból (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) az állami forrásokból finanszírozott egészségügyi ellátásokról szóló, 2004. augusztus 27-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2008., 164. szám, 1027. tétel, módosításokkal együtt) szerinti egészségügyi ellátások biztosításáért a kötelezett számára fizetendő összegek az ilyen ellátások nyújtása előtt, az egyes kifizetések 75%-a erejéig nem vonhatók végrehajtás alá.

A Családjogi és Gyámügyi Törvénykönyv 137. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tartási követelések elévülési ideje három év.

A Polgári Törvénykönyv 121. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a gyermekek szülőikkel szembeni követeléseiben az elévülési idő a szülői felügyelet teljes időtartama alatt nem kezdődik el, ha pedig elkezdődik, akkor fel kell függeszteni.

Amennyiben a kötelezett kétségbe vonja a nagykorú gyermekkel szembeni tartási kötelezettség érvényességét, bírósági végrehajtó kérheti a jogosulttól az azt megerősítő igazolás benyújtását, hogy továbbtanul, nem rendelkezik keresettel vagy orvosi kezelés alatt áll, és ennél fogva továbbra is szüksége van a kötelezett pénzügyi támogatására.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Ahogy a 4. pontban szerepel, tartás iránti keresetet a tartásra jogosult személy nevében többek között szociális ellátóközpont vezetői, bizonyos szociális szervezetek, szociális segítségnyújtásért felelős helyi önkormányzati hatóságok képviselői, valamint egyes esetekben ügyészek nyújthatnak be. Ezek a jogalanyok a már folyamatban lévő, tartásdíj iránti eljárásban történő részvétellel is támogathatják a felperest. Szerepük ekkor a tartásra jogosult személy bírósági eljárás alatti támogatása.

A törvényszékek segítséget nyújtanak a tartásra jogosult személyeknek a tartásdíj külföldön történő behajtására vonatkozó kérelmek benyújtásában.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A tartásra jogosult személyeknek történő segítségnyújtásról szóló, 2007. szeptember 7-i törvény (*Dziennik Ustaw* 2009., 1. szám, 7. tétel, módosításokkal együtt) megállapítja a tartásra jogosult személyek részére sikertelen végrehajtás esetén biztosított állami segítségnyújtásra vonatkozó szabályokat.

Tartási alapból csak akkor szerezhető juttatás, ha az egy főre jutó családi jövedelem nem haladja meg a havi 725 PLN-t (hozzávetőleg 170 EUR-t). A kérelmeket a tartásra jogosult személy tartózkodási helye szerint illetékes önkormányzati vagy városi hivatalhoz kell benyújtani.

Ha azonban a tartásdíjelőlegre jogosult személy egész napi ellátást biztosító intézményben (például szociális segítségnyújtási központban, nevelőintézetben, fiatalkorúak javítóintézetében vagy fiatalkorúak börtönében) él vagy nevelőszülőknél van elhelyezve, házasságot kötött vagy gyermeke van és családtámogatásra jogosult, számára előleg nem íélhető meg.

Ez a törvény kizárólag akkor alkalmazandó, ha a tartásra jogosult személy Lengyelországban rendelkezik tartózkodási hellyel abban az időszakban, amelynek során előleget ítélnék meg.

További információk a <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/> internetcímen található.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

Ha a kötelezett tartózkodási helye külföldön található és a tartásra jogosult személy Lengyelországban rendelkezik tartózkodási hellyel, a tartásra jogosult személy tartózkodási helye szerint illetékes törvényszék az előírt dokumentumok kitöltéséhez szükséges tájékoztatással és segítségnyújtással, valamint a kérelem formai helyességének ellenőrzésével segíti az adott személyt a tartásdíj iránti kérelem benyújtásában.

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet szerint benyújtott kérelem A. részét a törvényszék tölti ki.

Sąd Okręgowy	Adres do korespondencji	Tel ++48	Faks ++48	Poczta elektroniczna
Sąd Okręgowy w Białymstoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gliwicach	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminarystka 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koszalinie	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krośnie	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Legnicy	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	76 7225936	76 7225936 76 7225912	oz@legnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl

Sąd Okręgowy w Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Przemyślu	ul. Konarskiego 6 37 - 700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Radomiu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Siedlcach	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Słupsku	ul. Zamenhofa 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecin	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Świdnicy	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Toruniu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Sąd Okręgowy w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 6544443	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Wrocławek	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393 359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet 55. cikke nem írja elő, hogy a kérelmeket a kérelmezők tartózkodási helye szerinti állam központi hatóságán keresztül kell benyújtani. A kérelmek közvetlenül is eljuttathatók az illetékes lengyel bírósághoz (így teljesülnek a rendelet IV. és VI. fejezetében, valamint a polgári perrendtartásban megállapított formai követelmények).

Az áttevő intézmények elérhetőségei a következő internetcímen találhatóak:

 <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/>

A rendelethez mellékelt nyilatkozatokban meghatározott külföldi áttevő intézmények ellátják a tartásra jogosult személyt minden szükséges információval, segítik őt a szükséges dokumentumok kitöltésében, ellenőrzik kérelmének formai helyességét, és külföldre továbbítják azt.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen, 2011. június 18. óta.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Tárgytalan.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A Lengyelországban alkalmazandó szabályok az európai uniós tagállamokban lefolytatott polgári eljárásokban a jogi segítségnyújtáshoz való jogról szóló, 2004. december 17-i törvény (Dziennik Ustaw 2005., 10. szám, 67. tétel, módosításokkal együtt), valamint a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló, 2003. január 27-i 2003/8/EK tanácsi rendelet (HL L 26., 2003.1.31., 90. o.) rendelkezései, amelyek kiegészítik a polgári perrendtartás és a polgári ügyekben fizetendő bírósági költségekről szóló törvény rendelkezéseit. A valamely konkrét segítségnyújtási formához (pl. ügyvéd kirendeléséhez, iratok fordításához, utazási költségek térítéséhez) hozzájutni kívánó félnek uniós formanyomtatványon (https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid_forms-157-pl.do) vagy lengyel formanyomtatványon (<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/broszury-i-publikacje/obywatel-w-postepowaniu-cywilnym/>) egyértelműen tájékoztatnia kell erről a bíróságot.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

2011. április 28-án fogadták el a polgári perrendtartást és más törvényeket módosító törvényt (*Dziennik Ustaw* 2011., 129. szám, 735. tétel), amelyek értelmében a lengyel központi hatóság elrendelheti, hogy a kötelezett tekintetében illetékes hatóság tartás megállapításával kapcsolatos vizsgálatot folytasson. Amennyiben a kötelezett vagy a résztvevő holléte nem állapítható meg, az igazságügyi minisztérium átvizsgálja a központi és a helyi nyilvántartásokat annak meghatározása érdekében, hogy melyik bíróság vagy bírósági végrehajtó illetékes, illetve annak érdekében, hogy megválaszolja az egyedi intézkedések iránti kérelmeket. A jogszabályi alapok jelenleg változatlanok, a központi hatóság finanszírozására és személyzetére vonatkozó tervezés az 51. cikkben ismertetett tevékenységek zökkenőmentességének biztosítása érdekében történik.

Utolsó frissítés: 04/10/2016

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Tartási követelések - Románia

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartás jogi kötelezettsége azt a törvényi követelményt jelenti, mely szerint egy adott személy egy másik személy számára köteles biztosítani a megélhetéshez szükséges eszközöket (ideértve a szellemi szükségletek kielégítését is); a kiskorú gyermekekre vonatkozó szülői tartási kötelezettség körében emellett biztosítani kell a gyermekek felneveléséhez, oktatásához és szakképzéséhez szükséges eszközöket.

A tartási kötelezettség házastársak, egyenes ági rokonok és testvérek, illetve a jogszabályokban meghatározott egyéb személyek között áll fenn (a román polgári törvénykönyv 516. cikke).

A tartási kötelezettség fennáll a korábbi házastársak között (a polgári törvénykönyv 398. cikke). A tartási kötelezettség nem keverendő össze a kártalanítással vagy a kártérítéssel.

Az a házastárs, aki hozzájárult a másik házastárs gyermekének a tartásához, köteles a gyermek részére annak kiskorúsága idejére tartást biztosítani, de csak akkor, ha a gyermek vér szerinti szülei meghaltak, eltűntek vagy nélkülöznek (a polgári törvénykönyv 517. cikkének (1) bekezdése). A gyermek ugyanakkor köteles lehet tartást nyújtani annak a személynek, aki 10 évig ilyen tartást biztosított neki (a polgári törvénykönyv 517. cikkének (2) bekezdése). Annak a személynek az örökösei, aki köteles volt a kiskorút eltartani, vagy aki jogi kötelezettség nélkül nyújtott ilyen tartást, az örökölt vagyon értékétől függően – a tartásban részesülő személy kiskorúsága idejére – kötelesek folytatni a tartás biztosítását, ha a kiskorú szülei meghaltak, eltűntek vagy nélkülöznek.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők és gyermekeik közötti tartási kötelezettséget a polgári törvénykönyv 499. és 525. cikke szabályozza. A szülőiktől tartást igénylő kiskorúak akkor tekinthetők nélkülözőnek, ha – bár adott esetben rendelkeznek vagyonnal – munkájukkal nem tudják fenntartani magukat. Ha azonban a szülők a saját létfenntartásuk veszélyeztetése nélkül nem képesek a tartást biztosítani, a családjogi bíróság beleegyezhet abba, hogy a tartást a gyermek vagyontárgyainak eladásából fedezzék, a létfenntartáshoz szükséges vagyontárgyak kivételével.

Ha a nagykorúságát (általában a 18. életévét) betöltött gyermek folytatja a tanulmányait, a szülők a gyermek tanulmányainak befejezéséig, de legfeljebb 26 éves koráig kötelesek a gyermek tartására.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A felperes-jogosult a saját vagy az alperes- kötelezett állandó lakhelye szerint illetékességgel rendelkező bírósághoz köteles fordulni. A tartásdíj megállapítására vonatkozó bírósági idézés kibocsátható akár önállóan, akár pedig a bontóper, az apaság megállapítására irányuló vagy a kiskorú gyermek szülői felügyeletére vonatkozó, illetve a kiskorú állandó lakóhelyét megállapító eljárás során. Az illetékességgel rendelkező bíróság elnökének végzésével a bíróság olyan ideiglenes intézkedéseket rendelhet el, amelyek csak a házasság felbontásával kapcsolatos érdemi eljárásra vonatkozó határozat kibocsátásáig érvényesek. Az első fokú eljárás több szakaszból áll. Az írásbeli szakasz magában foglalja az idézés, a panasz vagy viszontkereset benyújtását; lehetőség van biztosítási intézkedések megtételére (például zálogjog létesítésére vagy zárolásra); a feleket beidézik és eljuttatják részükre az eljárási dokumentumokat. A szóbeli szakasz a bírósági tárgyalást foglalja magában, amelynek során eljárási kifogások emelhetők, és bizonyítékok nyújthatók be. Ezt a tanácskozási szakasz követi, majd a bíróság kihirdeti a határozatát.

Ha a házasság felbontása közös megegyezéssel történik (amelyet közjegyző is megállapíthat), a felek megegyezhetnek a válás minden joghatásáról, beleértve azt is, hogy a szülők hogyan járulnak hozzá a gyermek felnevelésének, tanulmányainak és szakképzésének költségeihez.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A tartásdíjjal kapcsolatos kérdésekben a felek fősabályként eljárhatnak képviselőjük útján. Ha azonban a tartásdíjra vonatkozó kérelmet házasság felbontására irányuló eljárással kapcsolatban nyújtják be, a házasság felbontásának bontókeresetben csak polgári eljárásról szóló törvénykönyv 920. cikkében meghatározott bizonyos esetekben járhatnak el képviselőjük útján.

Amennyiben külön kérelmet nyújtanak be a tartásdíj megállapítása, illetve annak emelése vagy csökkentése tárgyában, a feleket a szokásos módon képviselheti ügyvéd vagy más képviselő; ha a képviselő nem ügyvéd, akkor nem mondhat záró perbeszédet a tárgyaláson. A kiskorút a törvényes képviselője (a szülő, vagy kivételesen esetben a szülői felügyeletet gyakorló más személy) képviseli. A nagykorúságát betöltött gyermekekre vonatkozó kérelmet az adott gyermek személyesen nyújtja be.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az alperes-kötelezett vagy a felperes-jogosult lakóhelye szerint illetékes bíróság a román igazságügyi atlasz segítségével állapítható meg, amely az Igazságügyi Minisztérium honlapján, a bírósági portálon érhető el: <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Nem, mert a kérelmezőnek nem kötelező ügyvédi képviseletet vagy segítséget igénybe vennie.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A tartásdíj megállapítására vagy módosítására vonatkozó kérelmek illetékmentesek. Az ügyvédi segítség vagy képviselet költségekkel jár, de ezek megfizetése nem kötelező. Ha az érintett félnek nincs elegendő jövedelme, akkor költségmentességet igényelhet, hogy fedezze az ügyvéd díját vagy a tárgyalás egyéb költségeit.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartást a kérelmező szükségleteire és a fizetésre kötelezett személy lehetőségeire való tekintettel biztosítják. Főszabály szerint a tartást természetben kell nyújtani, aminek a létfenntartás minden eszközére ki kell terjednie. Az esetek többségében azonban a bíróságok a gyakorlatban a tartásdíjat pénzben állapítják meg: rögzített összegként, vagy a kötelezett havi jövedelmének bizonyos százalékában (a polgári törvénykönyv 530. cikke). A rögzített összegben megállapított tartásdíjat jogszabály alapján negyedévente az infláció mértékének megfelelően ki kell igazítani.

Ha a tartásra valamely szülő kötelezett, akkor a tartás mértéke egy gyermek esetében a szülő havi nettó jövedelmének egynegyede, két gyermek esetében egyharmada, három gyermek esetében pedig a fele. A jogszabályok szerint a gyermekek, valamint a más személyek részére fizetendő tartásdíj együttes összege nem haladhatja meg a kötelezett személy havi nettó jövedelmének felét (a polgári törvénykönyv 529. cikke).

Ha a tartást nyújtó személy anyagi forrásait vagy a tartásban részesülő személy szükségleteit illetően bármilyen változás áll be, a családjogi bíróság egy új eljárásban növelheti vagy csökkentheti a tartásdíjat, vagy adott esetben elrendelheti a tartásdíj kifizetésének megszüntetését (a polgári törvénykönyv 531. cikke).

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást természetben kell nyújtani, annak ki kell terjednie a létfenntartáshoz szükséges minden eszközre, és adott esetben fedeznie kell az oktatás, a tanulmányok és a szakképzés költségeit is (a polgári törvénykönyv 530. cikke). Ha a tartási kötelezettséget önként nem teljesíti természetben a kötelezett, akkor a családjogi bíróság elrendeli a tartásdíj pénzben történő megfizetését. A tartásdíj megállapítható rögzített összegként, vagy a tartásra kötelezett személy havi nettó jövedelmének bizonyos százalékában.

A tartásdíjat a felek megegyezése szerinti, vagy ilyen megállapodás hiányában a bíróság határozatával megállapított időpontokban rendszeresen fizetett részletekben kell teljesíteni. A felek megegyezhetnek, vagy alapos indok alapján a bíróság dönthet úgy, hogy a tartásdíjat a tartásra jogosult személy tartási szükségleteit egy hosszabb időszakra vagy a tartási kötelezettség fennállásának teljes időszakára vonatkozóan fedező átalányösszegben kell előre megfizetni, amennyiben a tartásra kötelezett rendelkezik az e kötelezettség teljesítéséhez szükséges forrásokkal (a polgári törvénykönyv 533. cikke).

A kiskorú részére megállapított tartásdíjat a kiskorú törvényes képviselőjének részére kell megfizetni.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Mivel a legtöbb esetben a tartásdíjat pénzben állapítják meg, az érvényesítés leggyakrabban alkalmazott módja a munkabérből (havi jövedelemből) történő letiltás. Az érvényesítés ritkábban a kötelezett ingó vagy ingatlan vagyontárgyainak elárverezése útján történik.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Ami a tartási követelés behajtását illeti, a polgári törvénykönyv 728. cikke úgy rendelkezik, hogy a tartásdíj címén fizetendő összegek behajtása legfeljebb a kötelezett havi nettó jövedelmének a felére terjedhet ki. Ha ugyanarra az összegre több behajtási eljárás is folyamatban van, akkor a végrehajtható összeg – a követelés jellegétől függetlenül – nem haladhatja meg a nettó havi jövedelem felét.

Amennyiben a jogosult egy időben több olyan ingó vagy ingatlan vagyontárgy lefoglalására nyújt be kérelmet, amelyeknek az értéke egyértelműen meghaladja a fizetendő tartozás összegét, a végrehajtást lefolytató bíróság bizonyos vagyontárgyakra korlátozhatja a végrehajtást (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 701. cikke).

A tartozás végrehajtás útján történő behajtása befejeződik például, ha a végrehajtási végzésben megjelölt kötelezettség teljes egészében teljesült és a végrehajtási illetéket is megfizették, továbbá ha a végrehajtás végrehajtható vagyontárgyak hiányában, vagy az ilyen vagyontárgyak azonosításának lehetetlensége folytán nem végezhető el vagy nem folytatható, és ha a végrehajtást törlik (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 702. cikke).

A végrehajtás kérelmezésére vonatkozó jog három év alatt évül el. A végrehajtás útján történő behajtás ellen a végrehajtást lefolytató bíróságnál lehet fellebbezéssel élni. Az illetékes bíróság mindaddig felfüggesztheti a végrehajtást, amíg a végrehajtás útján történő behajtás elleni fellebbezés tárgyában döntés nem születik (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 711. cikke).

Ha a végrehajtási végzést vagy magát a végrehajtás útján történő behajtást törlik, az érintett fél kérheti a végrehajtást megelőző állapot helyreállítását (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 722. cikke).

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Tárgyaltalan.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Tárgyaltalan.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

A 4/2009/EK rendelet, a 2007. évi hágai egyezmény és az 1956. évi New York-i egyezmény szerint a kérelmező a román igazságügyi minisztérium útján nyújthatja be a tartás iránti kérelmét, ha a kötelezett egy olyan uniós tagállamban lakik, amely részese a 2007. évi hágai egyezménynek vagy az 1956. évi New York-i egyezménynek.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Ministerul român al Justiției (Román Igazságügyi Minisztérium)

str. Apolodor nr. 17, Sector 5,

București, cod 050741,

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Nem; a kérelmezőnek fel kell vennie a kapcsolatot országának a 4/2009/EK tanácsi rendelet, a 2007. évi hágai egyezmény vagy az 1956. évi New York-i egyezmény szerint kijelölt központi küldő hatóságával.

Ezek után a kötelezett országának központi küldő hatósága felveheti a kapcsolatot Románia központi fogadó hatóságával:

Románia Igazságügyi Minisztériumával, a 4/2009/EK rendelet és a 2007. évi hágai egyezmény alapján benyújtott kérelmek, vagy a Bukaresti Ügyvédi Kamarával (Baroul București), az 1956. évi New York-i egyezmény alapján benyújtott kérelmek tekintetében.

A kérelmet ezek után a hatáskörrel rendelkező bírósághoz nyújtják be.

A külföldön élő kötelezett a kérelmét benyújthatja közvetlenül, személyesen vagy ügyvédje útján, az alperes vagy a kötelezett lakóhelye szerint illetékes román bírósághoz.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A külföldön élő kötelezett a kérelmét benyújthatja közvetlenül, személyesen vagy ügyvédje útján, az alperes vagy a kötelezett lakóhelye szerint illetékes román bírósághoz. Az alperes vagy a kötelezett lakóhelye alapján illetékességgel rendelkező román bíróságok adatai elérhetők a bírósági portálon: <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen; a román polgári törvénykönyv 2612. cikke szerint a tartási kötelezettségre vonatkozó jogot az Európai Unió joga, azaz a tartási kötelezettségekre vonatkozó jogról szóló 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv szerint kell megállapítani.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Tárgytalan.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A tartási kötelezettségek terén az Európai Unió Tanácsa egyes rendeleteinek és határozatainak, valamint a nemzetközi magánjog eszközeinek alkalmazásához szükséges bizonyos intézkedésekről szóló 36/2012. sz. törvény szerint a tartásra vagy egyedi intézkedésekre vonatkozó kérelem beérkezését követően az Igazságügyi Minisztérium az eljárás lefolytatása céljából továbbítja a kérelmet a személyes adatokat birtokló, hatáskörrel rendelkező hatósághoz vagy szervhez, az illetékes helyi ügyvédi kamarához, a bírósági végrehajtói kamarához, vagy adott esetben az illetékes bírósághoz. A rendelet 46. cikkében foglalt szabályok szerint a központi hatóságon keresztül benyújtott kérelmek esetében teljes költségmentesség biztosítható azon kérelmező részére, aki a 18. életévét még nem töltötte be, vagy aki folytatja a tanulmányait és még nem töltötte be a 21. életévét, továbbá aki kiszolgáltatott személynek minősül.

Az Igazságügyi Minisztérium a külföldről érkezett kérelmeket közvetlenül az illetékes helyi ügyvédi kamarához továbbítja. Az ügyvédi kamara vezetője haladéktalanul, hivatalból kibocsát egy kötelező erejű határozatot, amelyben ügyvédet rendel ki. A kirendelt ügyvéd költségmentességet igényel, amely kiterjed a bírósági végrehajtó díjára is.

Ezt követően a végrehajtási végzés beszerzése után a kirendelt ügyvéd költségmentességet igényel a bíróságtól, amely kiterjed a bírósági végrehajtó díjára is. Az ügyvéd az illetékes helyi bírósági végrehajtóhoz benyújtja a végrehajtási kérelmet, a végrehajtási végzést és az ügyvédi kamara vezetőjének határozatát.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Románia elfogadta a tartási kötelezettségek terén az Európai Unió Tanácsa egyes rendeleteinek és határozatainak, valamint a nemzetközi magánjog eszközeinek alkalmazásához szükséges bizonyos intézkedésekről szóló 36/2012. sz. törvényt.

Központi küldő hatósággént Románia Igazságügyi Minisztériumát jelölték ki, amely továbbítja a rendelet 53. és 56. cikkeiben megjelölt kérelmeket. Miután a jogosulttól vagy a kötelezettől a kért bizonyító okiratok beérkeztek, az Igazságügyi Minisztérium kitölti a kérelem A. részét, és segítséget nyújthat a jogosult vagy a kötelezett számára a kérelem B. részének kitöltésében.

Az Igazságügyi Minisztérium az egyedi intézkedésekre és a tartásra vonatkozó kérelmek fogadására kijelölt központi hatóság. Az Igazságügyi Minisztérium a kérelmek beérkezését követően az eljárás lefolytatása céljából elküldi azokat a személyes adatokkal rendelkező, illetékes hatósághoz vagy szervhez, az illetékes helyi ügyvédi kamarához, a bírósági végrehajtói kamarához, vagy adott esetben az illetékes bírósághoz.

Utolsó frissítés: 07/01/2016

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [sk](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Szlovákia

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartásdíjak és a tartási kötelezettségek közvetlenül a családról szóló, és egyes más jogszabályokat módosító 36/2005. sz. törvényen („Családjogi törvény”) alapulnak. A Családjogi törvény alapján a tartási kötelezettségek a következő formákat ölthetik:

- a) a szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában;
- b) a gyermekek tartási kötelezettsége szüleik irányában;
- c) más rokonok között fennálló tartási kötelezettség;
- d) a házastársak között fennálló tartási kötelezettség;
- e) tartásdíj;
- f) egyedülálló anya részére fizetett támogatás tartásra és bizonyos költségei fedezésére.

A tartás fogalma tágabb értelemben a gazdasági természetű családjogi viszonyokat a családjogi vagyoni viszonyokkal foglalkozó területén helyezi el. E tekintetben különösen fontos hangsúlyozni azt, hogy az ilyen vagyoni viszonyok személyes családjogi viszony fennállását feltételezik.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában olyan jogi kötelezettség, amely **mindaddig fennáll, amíg a gyermekek képtelenek saját ellátásukról gondoskodni. Az a tény, hogy egy gyermek teljesítette** a tankötelezettségét, nem szükségképpen jelenti azt, hogy megszerezte a saját szükségleteinek biztosítására vonatkozó képességét. Az, hogy a szülőknek van-e további tartási kötelezettségük a gyermekeikkel szemben, függ a gyermek képességeitől, lehetőségeitől és anyagi helyzetétől azon időszak alatt, amíg a gyermek a jövőbeli munkájához szükséges tanulmányait végzi, például nappali tagozatos egyetemi hallgató. **A tartási kötelezettség fennállásának időtartama tekintetében a nagykorúságnak nincs jogi vonzata. Esetenként változik az az időpont, amikor egy gyermek jogilag „képesé válik a saját ellátására”,** és a bíróságnak minden ilyen esetet egyedileg kell érdemben megvizsgálnia. Az önmaga ellátására való képességet tágabb értelemben kell vizsgálni, hogy az magába foglalja az összes szükséglet vagy megélhetési költség saját pénzből történő fedezésének a képességét. E képességnek fenntarthatónak kell lennie. Az eseti jövedelemre nem alapozható annak megállapítása, hogy valaki képes a saját szükségleteinek kielégítésére.

A gyakorlatban a bíróságok figyelembe veszik azt a tényt, hogy a szülő tartási kötelezettsége rugalmas, mivel a vérségi kapcsolatok időben nem korlátozottak, így ez a kötelezettség ismét feléledhet például akkor, ha a gyermek úgy dönt, hogy később folytatja a tanulmányait, vagy ha nem veszik fel rögtön a középiskola befejezése után az egyetemre. Az ítélkezési gyakorlat szerint – figyelemmel a friss diplomások és végzetek foglalkoztatási lehetőségeinek jelenlegi korlátaira – a gyermek további szakképzésének tekinthetők az olyan további tanfolyamok, amelyek később képessé tehetik őket arra, hogy munkahelyet találjanak a korábbi tanulmányaiktól eltérő területen.

A tartási kötelezettség megszűnésének megítélése könnyebbé válik, ha egy gyermek alkalmazottként, vállalkozóként stb. rendszeres jövedelemre kezd el szert tenni. Figyelemmel a munkaerőpiaci helyzetre, a sokkal több képzési formára és oktatási intézményre, a tanultak gyakorlatban történő kamatoztatásához a nyelvtanulás szükségességére, az átképző tanfolyamokra, a továbbképzésre, a külföldi tanulmányokra és a magasabb szintű képzettség szükségességére, egyre nehezebb lesz a bíróságok számára annak a pillanatnak a meghatározása, amikor a gyermek már képes saját maga ellátására. E képzési formák némelyikének (továbbképzések) finanszírozása elvárható lehet, különösen, ha az eltartó szülő jelentős anyagi forrásokkal rendelkezik. Ezzel párhuzamosan figyelembe kell venni a gyermek képességeit és tehetségét a jövőbeli munkájához szükséges, megfelelő képességek elsajátítása terén. Jogos azonban az az elvárás, hogy a gyermek ezeket a képességeket már idejekorán sajátítsa el, hogy így elkerülhető legyen a szülői tartással való visszaélés, amely egyszerűen a munkakerülésből fakad (és például abban nyilvánul meg, hogy a gyermek szándékosan veszíti el a munkahelyeit).

A 18 éves korhatár eljárási szempontból bír jelentőséggel. A gyermek nagykorúságának elérése előtt a bíróság hivatalból indíthatja meg a tartási pert, e korhatár után viszont csak kérelemre járhat el. A nagykorú gyermek által benyújtott kérelem irányulhat az egyik vagy mindkét szülővel szemben, és abban fel kell tüntetni a kért tartás összegét és azt az időpontot, amikortól annak folyósítását a gyermek kéri. A bíróságnak szigorúan a kérelem keretei között kell elbírálnia a nagykorú gyermek által benyújtott tartási keresetet, mivel ebben az esetben a bíróság nem kiskorú gyermek védelmében jár el a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 176. és további cikkei alapján, hanem rendes peres eljárásban.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Ha a kötelezett és a jogosult nem tud megegyezni, akkor a tartási kötelezettségről az illetékes kerületi bíróság dönt. A szülőknek a kiskorú gyermekeikkel szembeni tartási kötelezettségére vonatkozó esetek kivételével a bíróság eljárása a jogosult (a felperes) által a kötelezett (az alperes) ellen előterjesztett kereset alapján indul meg. A kiskorú gyermek tartására vonatkozó eljárást a bíróság hivatalból kezdeményezheti (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 81. cikkének (1) bekezdése alapján), mivel ezekben az esetekben a bíróság köteles a kiskorú érdekeit védeni.

A bíróság előtti eljárásban önálló fél lehet bárki, aki saját cselekményei útján képes jogok szerzésére és kötelezettségek vállalására (azaz perbeli cselekvőképességgel rendelkezik). Azt a természetes személyt, aki saját jogon nem jelenhet meg a bíróság előtt (például kiskorú), a törvényes gondviselőjének kell képviselnie (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 22. cikke).

A törvényes képviselő mellett a polgári eljárásról szóló törvénykönyv különbséget tesz még a felek meghatalmazáson alapuló eljárásbeli képviselője és a bíróság határozatán alapuló képviselője között.

A kiskorú gyermeket nem képviselheti egyik szülője sem olyan esetekben, amikor a szóban forgó jogcselekmény ellentétben vezetne a szülők érdekei és a kiskorú gyermek érdeke, vagy az ugyanazon szülő által képviselt több kiskorú gyermek érdekei között. Ilyenkor a bíróság úgynevezett eseti ügygondnokot jelöl ki, hogy képviselje a gyermeket az eljárás vagy egy adott jogcselekmény során.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Lásd a 3. kérdésre adott választ.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az illetékességet a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 84–89b. cikke határozza meg. A hatáskört a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 9–12. cikke határozza meg. Első fokon mindig a kerületi bíróságok illetékesek (a polgári eljárásról szóló törvénykönyvben szabályozott esetek kivételével). Általában az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén az alperes (vagyis az, aki ellen a kérelem irányul) lakik, tehát az alperes rendes bíróságán alapuló illetékességi szabályt kell alkalmazni. Az alperes ügyében az a rendes bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén az állampolgár lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik. A polgári eljárásról szóló törvénykönyv kifejezetten szabályozza azokat a különleges eseteket, amikor nem ezt a szabályt kell alkalmazni. **A tartásra vonatkozó kérelem elbírálására az a bíróság jogosult, amelynek illetékességi területén a kiskorú gyermek a szülők rendelkezése vagy bírósági végzés alapján, illetve más fontos okból lakik** (ez a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 88. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti kizárólagos illetékesség).

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Lásd a 3. és a 4. kérdésre adott választ.

A perbeli cselekvőképességgel rendelkező felperes (jogosult) közvetlenül, azaz képviselő nélkül eljárást indíthat az illetékes bíróságon.

A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 42. cikkének (3) bekezdése rögzíti az eljárást megindító kérelem (kereset) tartalmi elemeit: a befogadó bíróságot, a felperes személyét, a szóban forgó ügyet, a felperes kérelmét, annak leírását és a kereset keltét.

A keresetnek az általános tartalmi kellékek mellett tartalmaznia kell a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 79. cikkében meghatározott bizonyos egyedi információkat is. A tartási keresetnek meg kell jelölnie a kért tartásdíj összegét és azt az időpontot, amikortól annak megfizetését kéri. A bíróságnak a kérelem keretei között kell elbírálnia a nagykorú személy javára benyújtott tartási keresetet, mivel a bíróság nem kiskorú gyermek védelmében jár el a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 176. és további cikkei alapján, hanem rendes peres eljárásban.

A kereset benyújtható papíron, a bíróság hivatalában szóban jegyzőkönyvbe mondható, vagy benyújtható elektronikus kommunikációs segédeszköz útján (így telefaxon is). Az elektronikus kommunikációs segédeszköz útján az ügy érdemében benyújtott kérelmeket ezt követően három napon belül papíron is be kell nyújtani vagy a bíróság hivatalában szóban jegyzőkönyvbe kell mondani; ezt a kötelezettséget nem kell alkalmazni azon kérelmekre, amelyeket előzetesen elektronikus aláírással láttak el. A telefax útján benyújtott kérelem eredeti példányát három napon belül be kell nyújtani. Azok a kérelmek nem vehetők figyelembe, amelyeket nem a fenti határidőn belül nyújtottak be.

A keresetet – beleértve annak mellékleteit is – annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnál maradjon egy eredeti példány és minden egyes fél kapjon egy eredeti példányt. Ha egy fél nem a szükséges számban nyújtja be a példányokat és a mellékleteket, akkor a bíróság a fél költségére másolatokat készít.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bíróság által lefolytatott egyedi cselekményekért és eljárásokért fizetendő illetékekre a Szlovák Nemzeti Tanács bírósági illetékekről és a bűnügyi nyilvántartásban szereplő adatok példányairól szóló, 71/1992. sz. törvénye vonatkozik. Az illetékek felszámítása a bírósági illetékek jegyzékére való hivatkozással történik. Ez a jogszabály szabályozza a bírósági illetékek megfizetése alóli kivételeket a személyi körülmények vagy az eljárás tárgya alapján. A tartás kérdésében a következő rendelkezések fontosak:

A bírósági gyermekvédelemmel kapcsolatos eljárások a tárgyi mentesség körébe eső kivételek közé tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a kiskorú gyermek tartásával kapcsolatos eljárások szintén mentesek a bírósági illetékek alól.

A személyi körülményekkel kapcsolatos feltételek alapján mentességet élveznek a bírósági illeték megfizetése alól:

a felperesek a tartás megállapítására, illetve a tartásdíj növelésére irányuló eljárásokban, a tartásdíjjal kapcsolatos késedelmi kamatok megfizetésére irányuló eljárásokban, valamint a tartást elrendelő külföldi végzés végrehajthatóságának elismerésére vagy végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárásokban;

az egyedülálló anyák a tartásdíj, valamint a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos egyes díjak megfizetésére irányuló eljárásokban.

A bírósági illetékek jegyzékének 8. pontja kifejezetten említi a házastársak közötti tartási igényekkel és a tartásdíjjal kapcsolatos eljárások illetékét:

8. pont	
a) a házastársak közötti tartással, tartásdíjjal és a más rokonok közötti tartási igényekkel, továbbá a tartásdíj emelésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR.
b) a házastársak közötti tartás, tartásdíj vagy más rokonok közötti tartás csökkentésével vagy megszüntetésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR.

Amennyiben az illetékek jegyzéke nem határoz meg egy külön díjszabást, és az ügy nem tartozik sem a személyes körülmények sem az eljárás tárgya alapján meghatározott csoportba, akkor a bírósági illetékek jegyzékének 1. pontjában említett illetékeket kell alkalmazni:

1. pont	
Külön meghatározott díjszabás hiányában a kereseti illeték	
a) a követelés értékének (összegének) vagy a pertárgy értékének	6%-a, de legalább 16,50 EUR és legfeljebb 16 596,50 EUR, kereskedelmi ügyekben legfeljebb 33 193,50 EUR.

Azt a felet, aki jogi segítségnyújtást kér, és megfelel az illetékmentesség feltételeinek, a bíróság a költségmentességi központhoz (*Centrum právnej pomoci*) irányítja. A bíróság erről a lehetőségről is tájékoztatja a felet (a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 30. cikke). A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 138. cikkének (1) bekezdése alapján a bíróság teljes vagy részleges illetékmentességet állapíthat meg a fél részére, ha ezt a fél helyzete indokolja, feltéve, hogy az előterjesztett kereset nem önkényes, és a fél nem olyan jogot gyakorol vagy véd, amely nyilvánvalóan alaptalannak fog bizonyulni. A bíróság eltérő végzése hiányában a mentesség a teljes eljárásra vonatkozik és visszamenőleges hatályú; a határozat előtt kifizetett illetékeket azonban nem térítik vissza. A polgári eljárásról szóló törvénykönyv 138. cikkének (2)–(6) bekezdése:

(2) A fél helyzetének igazolása érdekében a kérelemhez a következőket kell csatolni:

a) az Igazságügyi Minisztérium honlapján közzétett minta alapján kitöltött nyomtatvány; vagy

b) külön jogszabály szerinti rászorultsági határozat.

(3) A bírói tanács elnöke vagy az egyesbíró a soron következő tárgyaláson tájékoztatja a többi felet a bírósági illeték megfizetése alóli mentességről.

(4) Ha egy fél külön jogszabály alapján költségmentességben részesül, ez a határozat a bírósági illetékek alóli mentességre is kiterjed a biztosított költségmentesség mértékével megegyező mértékben.

(5) A bíróság az eljárás során bármikor, visszamenőleges hatállyal is visszavonhatja a bírósági illeték megfizetése alóli mentességre vonatkozó határozatát, ha az eljárás jogerős lezárása előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a fél helyzete nem volt olyan, ami indokolta volna a mentesség alkalmazását.

(6) Ha a bírósági illeték megfizetése alóli mentességben részesülő félnek van meghatalmazott képviselője, a mentesség – a megítélt mértékben – a képviselő térítéseire és díjazására is vonatkozik.

A jogi segítségnyújtás rendszerét, továbbá a rászoruló, jogaik gyakorlása és védelme érdekében jogi szolgáltatásokat igénybe venni nem tudó magánszemélyek részére nyújtott jogi segítség tekintetében a költségmentességi központ eljárásrendjét, valamint a jogi segítség mértékét a rászoruló személyek részére nyújtott jogi segítségről, valamint a jogi hivatásokról szóló 586/2003. sz. törvény és az engedélyköteles tevékenységekről szóló, a 8/2005. sz. törvénnyel módosított 455/1991. sz. törvény (tevékenységekről szóló törvény) módosításáról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény szabályozza. A fenti törvény határozza meg továbbá a jogi segítségnyújtás feltételeit, továbbá a jogi segítségnyújtás iránti kérelmekre vonatkozó folyamat során a természetes személyek és az illetékes hatóságok által követendő eljárást, valamint a jogi segítségnyújtás intézményi szervezeti kereteit.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

Szlovákiában a jog nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét.

Családjogi ügyekben a bíróságok kötelesek minden ügyet az adott körülményekre tekintettel, egyedileg megvizsgálni, ezért a törvény nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét. Családjogi ügyekben más területekhez képest sokkal kevésbé tudja egy jogszabály kellően és kifejezetten megjeleníteni az élet sokféleségét.

A családjogi törvény 75. cikkének (1) bekezdése szerint a tartás összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi a **jogosult indokolt szükségleteit**, valamint a kötelezett **képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét**. A bíróság azokban az esetekben is megvizsgálja a kötelezett képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét, amikor a kötelezett – tényleges indok nélkül – kilép a rendes foglalkoztatásból vagy felmondja megfelelő munkaviszonyát, illetve lemond a rendszeres jövedelemforrásáról; figyelembe veszi továbbá a bíróság a kötelezett által vállalt bármely ésszerűtlen pénzügyi kockázatot is.

Ami a szülő-gyermek tartást illeti: gyermekeik tartásához mindkét szülőnek képességei, lehetőségei és pénzügyi helyzete szerint hozzá kell járulnia. A gyermeknek joga van arra, hogy szülei életszínvonalán éljen. A fizetendő tartásdíj összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi, hogy melyik szülő milyen mértékben gondoskodik személyesen a gyermekről. Ha a szülők megosztva gyakorolják a kiskorú gyermek feletti felügyeleti jogot, a bíróság a tartásdíj összegének megállapítása során figyelembe veszi az egyes szülőknél eltöltött tartózkodási időt, de úgy is dönthet, hogy nem állapít meg tartásdíjat mindaddig, amíg a gyermeket váltakozó tartózkodási helyen neveli a két szülő.

A **tartásdíj legalacsonyabb összegét** a családjogi törvény 62. cikkének (3) bekezdése határozza meg (ez jelenleg 27 EUR): *Mindkét szülő – tekintet nélkül képességeire, lehetőségeire és pénzügyi helyzetére – köteles teljesíteni a minimális tartási kötelezettséget, ami eltartott kiskorú gyermek vagy a vonatkozó jogszabályban meghatározott eltartott gyermek esetén a létminimum 30%-a.*

A körülmények megváltozása esetén a családjogi törvény 78. cikke alapján **felülvizsgálhatók a tartási igényekre vonatkozó intézkedések és bírósági végzések**. A kiskorú gyermek tartásdíjától eltekintve (lásd a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 163. cikkének (2) bekezdését) a tartásra vonatkozó végzések csak kérelemre módosíthatók vagy helyezhetők hatályon kívül. Ha a kiskorú gyermek tartásdíját egy adott múltbeli időszakra nézve visszamenőlegesen eltörik vagy csökkentik, a korábban kifizetett tartás nem térítendő vissza. A körülmények változása esetén mindig figyelembe veszik a megélhetési költségeket.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást általában a kötelezett fél (adó) fizeti a jogosult (kedvezményezett) részére.

A családjogi törvény 76. cikke szerint a tartásdíjat rendszeresen, ismétlődő összegekben, havonta előre kell megfizetni. A kölcsönös igények csak megállapodás esetén számíthatók be tartás iránti igényekkel szemben. A kiskorú gyermek tartásdíjára vonatkozó követelés nem lehet beszámítás tárgya. Ha a kötelezett a bíróság által elrendelt tartásdíj megfizetésével késedelembe esik, a jogosult a polgári jog szabályai szerint késedelmi kamatot követelhet a késedelmes összeg tekintetében. A tartás céljára kifizetett összegeket először a főkövetelés fedezésére kell elszámolni, majd pedig – miután a főkövetelés teljes egészében teljesült – a késedelmi kamatokat kell jóváírni.

A kiskorúak tartásdíja tekintetében a bírósági joggyakorlat szerint a felügyeletet nem gyakorló szülő köteles tartásdíjat fizetni annak a szülőnek, aki személyesen gondoskodik a gyermekről, és ezt minden hónapban egy meghatározott időpontig kell megtennie.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartásdíj megfizetésének kikényszerítése végrehajtó útján történik. A végrehajtási eljárás végrehajtási kérelemmel indul. Az eljárást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának a bírósági tisztviselőkről és zárolási cselekményekről, valamint egyes jogszabályok módosításáról szóló, módosított 233/1995. sz. törvénye (Végrehajtási eljárási törvény) szabályozza. A tartási kötelezettségeket leggyakrabban a kötelezett munkabérének vagy más jövedelmének lefoglalásával hajtják be. Ha olyan végrehajtási végzést fogadnak el, amely pénzösszeg fizetésének kötelezettségét írja elő, akkor a munkabér vagy más jövedelem lefoglalásán kívül további lehetőségek állnak rendelkezésre a késedelmes tartásdíj behajtására: a tartozás harmadik féltől történő behajtása, ingóság értékesítése, értékpapírok értékesítése, ingatlan vagyontárgy értékesítése, üzlet rész értékesítése, gépjárművezetői engedély felfüggesztése. Utóbbi lehetőség különösen fontos a tartásdíj behajtásával kapcsolatban. A végrehajtó elrendelheti bárki vezetői engedélyének a felfüggesztését, aki nem teljesíti a bíróság tartási végzését. A végrehajtó az illetékes rendőri szervnek is kézbesíti a vezetői engedély felfüggesztéséről szóló végrehajtási végzést. Miután a végrehajtás tárgya teljesítésre kerül, a végrehajtó haladéktalanul kibocsátja a vezetői engedély felfüggesztésének megszüntetéséről szóló végzést.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A Családjogi törvény 77. cikke szerint a tartási követelések behajtása tekintetében nincs elévülési idő. A tartás azonban csak attól az időponttól ítélt meg, amikor a bírósági eljárás megkezdődött. A kiskorú gyermeket megillető tartásdíj az eljárás megkezdésének időpontjától számított legfeljebb három évre visszamenőleg is megítélhető, de csak akkor, ha fennállnak a különleges elbánás indokai. Az egyes, ismétlődő tartási kifizetésekhez fűződő jogokra vonatkozóan van elévülési idő.

A polgári törvénykönyv (40/1964. sz. törvény) 101. cikke az alábbiak szerint határozza meg az elévülési időket:

(1) *A bíróság vagy más hatóság jogerős határozatával megítélt jog azon napot követő tíz év elteltével évül el, amikor a kötelezett félnek a határozatot végre kellett hajtania. A kötelezett által a tartozás alapját és összegét illetően írásban elismert jog az elismerés időpontját követő tíz év elteltével évül el; ha azonban az elismerés végrehajtási határidőt tartalmaz, az elévülési idő a fenti határidő lejártának napján kezdődik.*

(2) *Ugyanez az elévülési idő vonatkozik azokra az egyes részletekre is, amelyekre a fizetést a határozatban vagy az elismerésben felszabták; az egyes részletek elévülési ideje azok esedékességének napján kezdődik. Ha egy tartozás valamely részletének meg nem fizetése következtében teljes egészében esedékessé válik, akkor a tízéves elévülési idő a meg nem fizetett részlet esedékessé válásának időpontjában kezdődik.*

(3) *A kamat és az ismétlődő teljesítés elévülési ideje három év; ha azonban jogerősen megítélik vagy írásban elismerik, akkor ez az elévülési idő csak arra a kamatra és ismétlődő teljesítésre vonatkozik, amely a határozat jogerőssé válása vagy az elismerés megtétele után válik esedékessé.*

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Belföldi ügyekben nincs olyan különleges hatóság, amelynek a tartási követelések behajtásában való segítségnyújtás lenne a feladata.

A más országra is kiterjedő ügyekben a Gyermek és Fiatalok Nemzetközi Jogi Védelmi Központja (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*) segíthet. A Központ segít a tartás behajtásában azokban az esetekben, amikor a gyermek tartásdíjának fizetésére kötelezett személy külföldön, a jogosult pedig Szlovákiában él, vagy fordítva (azaz ha a jogosult él külföldön, és olyan kötelezettől hajtja be a tartásdíjat, akinek a szokásos tartózkodási helye Szlovákiában van).

13 A kötelezett helyett megelölgezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A helyettesítő tartásról szóló, valamint a 36/2005. sz. családjogi törvényről szóló és egyes törvényeket módosító törvényt módosító 201/2008. sz. törvény, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának (*Ústavný súd*) 615/2006. sz. határozata értelmében meghatározza azt a mechanizmust, mely szerint az állam (a munkaügyi, szociális és családügyi hivatal – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) megelölgelezheti a helyettesítő tartást a jogosultak számára. A helyettesítő tartás azokban az esetekben járul hozzá az eltartott gyermek tartásához, amikor a kötelezett nem fizeti meg a bíróság jogerős határozatával elrendelt, vagy a bíróság által jóváhagyott megállapodásban meghatározott összeget.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A Gyermek és Fiatalok Nemzetközi Jogi Védelmi Központja – amelyet a szlovák munkaügyi, szociális és családügyi minisztérium hozott létre, és amelyet államilag fenntartott szervezetként közvetlenül irányít – jogi védelmet nyújt a gyermekek és fiatalok számára olyan ügyekben, amelyekben más ország is érintett. A Központ 1993. február 1. óta működik, illetékessége egész Szlovákiára kiterjed.

A szociális segítségnyújtásról szóló 195/1998. sz. módosított törvény alapján 1998. július 1. óta a Központ kormányzati szociális segítségnyújtó hatóságnak minősül.

Elérhetőség/cím:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-mail: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: +421 2 2046 3258, 24 órás telefonvonal (csak segélyhívás) +421 915 405 954.

A Szlovák Köztársaságban a Központ a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: tartási rendelet), valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. évi hágai egyezmény szerinti központi hatóság.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Külföldről nem lehet közvetlenül a Központhoz kérelemmel fordulni. Ha a tartás megfizetését külföldön élő személy kéri, fel kell vennie a kapcsolatot az adott ország illetékes hatóságaival, akik aztán továbbítják a kérelmet a szlovák Központhoz.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

A Szlovák Köztársaságra nézve kötelező a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A határokon átnyúló tartási ügyekben a költségmentesség biztosítása a tartási rendelet 44. cikke (3) bekezdésének alkalmazásától függ. Szlovákia központi hatósága, a **Gyermekek és Fiatalkorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja ingyenesen nyújtja** szolgáltatásait. Szlovákiában a tartási végzésre, illetve annak módosítására vonatkozó rendes eljárásokban nincs szükség költségmentességre.

Azokban az esetekben, amikor az eljárás ezt szükségessé teszi, a 46. cikk alapján a 21 év alatti természetes személyek költségmentességben részesülnek. Ezt a fajta jogi segítséget a rászoruló személyek részére történő jogi segítségnyújtásról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény alapján a **Költségmentességi Központ** biztosítja.

A 46. cikk hatálya alá nem tartozó esetekben a fenti törvénnyel összhangban kerül sor a költségmentesség biztosítására, feltéve, hogy a felperes – ugyanezen törvény szabályai alapján – megfelel a költségmentesség jogosultsági feltételeinek.

A költségmentességre nem jogosult kérelmezők a bírósági illetékekről és a büntügyi nyilvántartásban szereplő adatokról kiadott másolatokról szóló, 71/1992. sz. törvény alapján kötelesek bírósági illetéket fizetni. A gyermekek és szülei közötti kölcsönös tartás esetei a törvény értelmében illetékmentesek. Azok a kérelmezők, akik személyesen kérelmezik a tartási végzést vagy a tartásdíj növelését, szintén mentesek a bírósági illetékek megfizetése alól. Ezenfelül minden kérelmező köteles megfizetni az általuk és a képviselőjük által indított eljárások költségeit. A felek az ügyben és az eljárásban való részvételükkel arányosan kötelesek megosztani az eljárások közös költségeit. Nagykorúak tartása esetében a bíróságok a pernyertes felperesek részére megítélik a pereszes félel szembeni joggyakorlás vagy jogvédelem szükséges költségeit.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A tartási rendelet 49. cikkének (1) bekezdésében meghatározott központi hatóság az 1993. február 1-én létrehozott Gyermekek és Fiatalkorúak Nemzetközi Jogi Védelmi Központja. A tartási rendelet 51. cikkében írt tevékenységekkel kapcsolatban nem kellett semmiféle különös intézkedést elfogadni, mert a Központ a nemzetközi egyezmények (különösen a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában 1956. évi június 20-án kelt nemzetközi egyezmény) alapján továbbító és fogadó ügynökségként működött azt megelőzően, hogy a tartási rendelet alkalmazása megkezdődött, ezért a Központ tekintetében csak kisebb (a személyzetet érintő) szervezeti változtatásokra volt szükség.

Utolsó frissítés: 14/01/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Tartási követelések - Finnország

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A (finn) gyermektartási törvény (704/1975) rendelkezik a gyermektartás szabályairól.

E törvény értelmében a gyermeknek joga van a megfelelő tartáshoz. Ebbe beletartozik a gyermek anyagi és pszichológiai szükségleteinek kielégítése a fejlődésének különböző szintjein, valamint az ellátásához és iskoláztatásához szükséges költségeknek, illetve az egyéb kapcsolódó kiadásoknak a fedezése.

A gyermeknek joga van arra, hogy eltartsák őt a szülei, akiknek képességükhöz mérten ez a kötelességük. Ha egy szülő elhanyagolja a gyermekével kapcsolatos tartási kötelezettségét, vagy ha a gyermek nem él együtt állandóan a szülőjével, az adott szülő kötelezhető arra, hogy a gyermek után tartásdíjat fizessen.

A szülőknek nincs joguk arra, hogy tartást kapjanak gyermeküktől.

A (finn) házassági törvény (234/1929) rendelkezik a házastársnak fizetendő tartásról.

A házasságban mindkét házastársnak a képességeihez mérten szerepet kell vállalnia a háztartás közös költségeinek viselésében és a másik házastárs eltartásában.

Ha az egyik házastárs elhanyagolja tartásfizetési kötelezettségét, vagy ha a házastársak külön élnek, az egyik fél kötelezhető arra, hogy a másiknak tartást fizessen.

A házasság felbontása után az egyik fél akkor kötelezhető arra, hogy a korábbi házastársának tartást fizessen, ha a felek erről megállapodást kötöttek, és azt a helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztálya jóváhagyta. Ha felbontják a házasságot, a bíróság is elrendelheti, hogy az egyik fél tartást fizessen az ezt igénylő másik félnek. A finn joggyakorlatban azonban ritkán fordul elő, hogy az egyik felet arra köteleznék, hogy tartást fizessen a korábbi házastársának. A házasság felbontása után a felek általában saját magukat tartják el.

A házastársnak a korábbi házastárs által nyújtott tartáshoz való joga megszűnik, ha a tartásban részesülő fél újra megházasodik.

A házastársakra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket a bejegyzett életközösségben élő párokra is alkalmazni kell.

A feleknek semmilyen más személyes jogviszony tekintetében nincs tartásfizetési kötelezettségük egymással szemben.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A gyermeknek a szülők általi tartásra vonatkozó joga a gyermek 18. életévének betöltésével megszűnik.

A szülők indokolt esetben a gyermek 18 éves kora után is kötelesek viselni a gyermek iskoláztatásának költségeit. Erre azonban a finn joggyakorlatban ritkán kerül sor.

Lásd még az 1. kérdést.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Mind a tartásra jogosult fél, mind a tartás fizetésére kötelezett fél a helyhatósági szociális jóléti bizottsághoz fordulhat, amely segítséget nyújthat a tartásdíjra vonatkozó megállapodás megfogalmazásában.

Ha egy gyermek szülei írásbeli megállapodást kívánnak kötni a gyermek után fizetendő tartásról, és a helyhatósági szociális jóléti bizottságtól e megállapodás jóváhagyását kérik, akkor a megállapodást az igazságügyi minisztérium által engedélyezett nyomtatványon kell megkötniük. A nyomtatvány elérhető a helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztályán. Kérésre a hatóságok segítenek a szülőknek a megállapodás megfogalmazásában és a nyomtatvány kitöltésében. A helyhatósági szociális jóléti bizottság által jóváhagyott megállapodás ugyanúgy közvetlenül végrehajtható, mint egy bírósági ítélet.

A gyermektartásról szóló törvény 8(a) cikke értelmében ha egy gyermeknek vagy egy tartás fizetésére kötelezett félnek nincs lakóhelye Finnországban, a helyhatósági szociális jóléti bizottság akkor hagyhatja jóvá a tartási megállapodást, ha egy finnországi bíróság rendelkezik az ügyben joghatósággal a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet 3. vagy 6. cikke alapján, és ha a felek a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv 7. cikkével összhangban megegyeztek abban, hogy a tartási kötelezettséggel kapcsolatban a finn jog az irányadó.

Ha egy tartási ügy a vita tárgya, a tartásra jogosult fél vagy a tartás fizetésére kötelezett fél keresetet nyújthat be a bírósághoz (lásd: [Bírósághoz fordulás – Finnország](#)).

A házasfelek köthetnek informális írásbeli megállapodást a tartásról, és kérhetik a helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztályától annak jóváhagyását. Kérésre a hatóság segít a szülőknek a megállapodás megfogalmazásában.

Két házaselet érintő tartási ügyben keresettel lehet a bírósághoz fordulni (lásd: [Bírósághoz fordulás – Finnország](#)).

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

---

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A tartásra vonatkozó, határon átnyúló ügyekre a 4/2009/EK tanácsi rendelet és annak a joghatóságot szabályozó rendelkezései alkalmazandók.

A tartás fizetésére vonatkozó ügyekben a tagállamok tekintetében az alábbi bíróságok rendelkeznek joghatósággal:

- a) az alperes szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság, vagy
- b) a jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság, vagy
- c) az a bíróság, amely a saját joga alapján joghatósággal rendelkezik egy személy jogállására vonatkozó eljárás lefolytatására, amennyiben a tartási ügy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az a joghatóság kizárólag az egyik fél állampolgárságán alapul, vagy
- d) az a bíróság, amely a saját joga alapján joghatósággal rendelkezik a szülői felelősségre vonatkozó eljárás lefolytatására, amennyiben a tartási ügy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az a joghatóság kizárólag az egyik fél állampolgárságán alapul.

Ha az ügynek nincs határon átnyúló eleme, akkor a joghatóságra a (finn) bírósági eljárási törvénykönyv (4/1734) előírásai vonatkoznak.

A bírósági eljárásról szóló törvénykönyv 10. fejezetének 1. cikke szerint egy személlyel szembeni követelés megvizsgálásának helye az a kerületi bíróság, amelynek illetékességi területén az adott személy lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel rendelkezik. A 9. cikk alapján a tartásra irányuló kérelmet az a kerületi bíróság is vizsgálhatja, amelynek illetékességi területén a tartást követelő vagy abban részesülő személy lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel rendelkezik.

Amennyiben az ügy házasság felbontására vagy életközösség megszüntetésére vonatkozik, akkor abban előterjeszhetők a tartást érintő megállapodással, a gyermekek feletti felügyelettel vagy láthatási jogokkal, illetve a házasság felbontásával vagy az életközösség megszüntetésével kapcsolatos egyéb kérelmek is. Ilyen esetben a házasság felbontásának ügyében eljáró bíróság rendelkezik illetékességgel.

Ha a tartásra vonatkozó követelést a gyermek feletti felügyelettel vagy az apaság megállapításával kapcsolatos eljárással összefüggésben terjesztették elő, a tartásra vonatkozó pert az a bíróság is tárgyalhatja, amely előtt az előbb említett kérdésben eljárás indul.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A kérelmező segítség (ügyvéd) igénybevétele nélkül is megindíthatja az eljárást (lásd: [Bírósághoz fordulás – Finnország](#)). Mivel azonban egy jogi eljárásban a fél általában szakszerű segítségre szorul, tanácsos ügyvédet fogadni.

Határon átnyúló tartási ügyekben az érintett felek egy központi hatósághoz fordulhatnak.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bírósági eljárás illetékköteles. Az illetéket a bíróság szabja ki, összege (86–200 EUR) függ a bíróságtól és az ügy elbírálásának munkaigényétől ([körzeti bíróságok illetékei](#)).

A költségmentességről szóló (finn) törvény (257/2002) és a tartással kapcsolatos egyes nemzetközi ügyekben eljáró finnországi központi hatóságról szóló (finn) törvény (1076/2010) határozza meg a kérelmező költségmentességhez való jogára vonatkozó rendelkezéseket. Különleges viszonyosági megállapodás alapján valamely külföldön élő kérelmező is jogosult lehet tartási ügyben költségmentességre. Ilyen megállapodások egyrészt Finnország, másrészt az Egyesült Államok bizonyos államai és Kanada egyes tartományai között állnak fenn.

További információk a Finnországban igényelhető költségmentességről: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A gyermektartásról szóló törvény (704/1975) rendelkezik a gyermek részére fizetendő tartás szabályairól.

Főszabályként – eltérő megállapodás vagy rendelkezés hiányában – a tartásdíj készpénzben, havonta előre fizetendő. A tartás fizetése kivételesen elrendelhető egy összegben, illetve ingó vagy ingatlan vagyon juttatása formájában is.

Finnországban a gyermek után fizetendő tartás összegét nem egy meghatározott díjszabás alapján állapítják meg. Minden ügyet egyedileg bírálják el. A törvény 1. cikke alapján a gyermeknek joga van a megfelelő tartásra. Ebbe beletartozik a gyermek anyagi és lelki szükségleteinek kielégítése a fejlődésének különböző szintjein, valamint az ellátásához és iskoláztatásához szükséges költségeknek, illetve az egyéb kapcsolódó kiadásoknak a fedezése. A törvény 2. cikke alapján a szülők képességük szerint kötelesek gyermekeiket eltartani. E képességük vizsgálata során figyelembe kell venni korukat, munkaképességüket, a kereső foglalkozás szerzésére vonatkozó esélyeiket, a rendelkezésükre álló javakat és pénzeszközöket, valamint a tartásra vonatkozó jogi kötelezettséggel kapcsolatban egyéb szempontokat. A szülők tartási kötelezettségének mértékére irányuló vizsgálat során figyelembe kell venni a gyermekek azon képességét és lehetőségeit is, hogy eltartsák saját magukat, valamint azokat a tényezőket is, amelyek következtében a szülőktől nem várható el a gyermektartás költségeinek viselése vagy az érintett költségek minimalizálhatók.

A megélhetési költségek növekedésével összhangban a tartásdíj összege időszakonként automatikusan emelkedik. Az automatikus emelésre vonatkozó további rendelkezéseket az egyes tartási kifizetéseknek a megélhetési indexhez való hozzákapcsolásáról szóló (finn) törvény (583/2008) tartalmazza.

A tartásdíj összege és fizetésének módja megállapodás útján vagy bírósági ítélettel megváltoztatható, amennyiben a tartásdíj megállapításának időpontjához képest alapvetően megváltoztak a körülmények, és ezért ésszerűnek mutatkozik a változtatás, figyelemmel a gyermek és a tartást fizető szülő helyzetére. A házassági törvény határozza meg a házastársnak fizetendő tartásra vonatkozó rendelkezéseket. A finn joggyakorlatban azonban ritkán fordul elő, hogy az egyik felet arra köteleznék, hogy tartást fizessen a korábbi házastársának. A házasság felbontása után a felek általában saját magukat tartják el. A készpénzben történő tartásdíj-fizetés elrendelhető határozatlan időre vagy mindaddig, amíg a megállapodásban, határozatban vagy ítéletben meghatározott rögzített időtartam le nem jár. A tartás fizetése azonban elrendelhető egy összegben is, ha ezt a tartás fizetésére kötelezett fél személyes pénzügyi helyzete vagy más tényezők indokolják. A tartás fizetése elrendelhető ingó vagy ingatlan vagyontárgy juttatása formájában is. A megélhetési költségek növekedésével összhangban a tartásdíj összege időszakonként automatikusan emelkedik. Az automatikus emelésre vonatkozó további rendelkezéseket az egyes tartási kifizetéseknek a megélhetési indexhez való hozzákapcsolásáról szóló (finn) törvény (583/2008) tartalmazza. A bíróság határozata vagy ítélete, illetve a házastárs megállapodása akkor módosítható, ha ezt a megváltozott körülmények indokolják. A tartás egy összegben való megfizetéséről szóló határozat, ítélet vagy megállapodás azonban nem módosítható a tartás megfizetését követően. A házastárs által a tartásról kötött megállapodás akkor módosítható, ha a megállapodás fenntarthatatlannak minősül. A törvény szerint az időszakonként fizetendő tartásra vonatkozó kötelezettség megszűnik, ha a tartásra jogosult fél újabb házasságot köt.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A gyermek után fizetendő tartásdíjat a gyermek gondviselője részére (bankszámlájára) kell teljesíteni.

A házastársnak fizetendő tartásdíjat a házastárs részére (bankszámlájára) kell teljesíteni.

Főszabályként – eltérő megállapodás vagy rendelkezés hiányában – a tartásdíj készpénzben, havonta előre fizetendő. A tartás fizetése kivételesen elrendelhető egy összegben, illetve ingó vagy ingatlan vagyontárgy juttatása formájában is.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartásra jogosult fél vagy – bizonyos feltételek teljesülése esetén – a Finn Társadalombiztosítási Intézet (Kela) (lásd a 12. pontot) keresetet indíthat a tartás megfizetésének végrehajtása iránt, ha a tartás megfizetésére kötelezett fél nem fizeti meg a bíróság által elrendelt vagy a megállapodásban vállalt tartást. A tartásdíjra jogosult fél kérheti a végrehajtótól a tartási megállapodás vagy határozat végrehajtását a (finn) végrehajtási törvény rendelkezései szerint. A helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztálya is adhat tanácsot családjoggal kapcsolatos ügyekben.

Ha egy tartás fizetésére kötelezett házastárs megszegi a helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztálya által jóváhagyott megállapodásban, illetve egy bírósági határozatban vagy ítéletben foglalt kötelezettségét, a tartásra jogosult fél kérheti a végrehajtótól a tartási megállapodás vagy határozat/ítélet végrehajtását a végrehajtási törvény rendelkezései szerint.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettséget védő szabályokra és elévülési időkre

Végrehajtás és az adósvédelem szabályai

Ha az ügyet egy végrehajtási irodához utalják, az adós először az eljárás megindításáról szóló értesítést és egy fizetési emlékeztetőt kap. Főszabály szerint az adósnak lehetőséget kell adni arra, hogy az emlékeztető hatására kifizesse a tartozását.

Ha az adós az emlékeztető hatására sem fizet, vagy nem veszi fel önként a kapcsolatot egy végrehajtási irodával a fizetés ügyében, a végrehajtási iroda nyilvántartásokban végzett kutatással vizsgálatot indít az adós jövedelme és vagyona tárgyában.

Az adós jövedelmének és vagyonának vizsgálata tárgyában indított eljárási cselekményekre és az ezt követő vizsgálatokra szigorú szabályok vonatkoznak. A legtöbb esetben lefoglalják az adós jövedelmét és a bankszámláján található összegeket. Általában az adós jövedelmének, nyugdíjának, munkanélküliségi vagy anyasági segélyének egyharmada foglalható le. Az üdülési jutalmak, fizetésen kívüli juttatások, megbízási díjak, honoráriumok és egyéb pénzügyi díjazások egyaránt jövedelemnek számítanak. A lefoglalt összeget a nettó jövedelemből számítják ki. A szociális segélyek és az olyan jóléti juttatások, mint a lakhatási támogatás és a családi pótlék ebbe nem számítanak bele. A jövedelem időről időre történő lefoglalása helyett fizetési terv is kidolgozható.

A végrehajtási cselekmények során és a fizetési tervekben mindig figyelembe kell venni az adós vagyonának azon részét, amely törvényi védelem alatt áll, más szóval a létfenntartáshoz számára szükséges összeget. A védett rész mértékét az országos nyugdíjindex alapján vizsgálják felül. A megállapodás szerinti védett mértékek szemléltető példákkal együtt megtalálhatók az alábbi címen: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenuulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Az adós élhet fellebbezéssel, de az adósság behajtásának folyamata csak akkor szünetel, ha a bíróság ezt elrendeli.

Tartással kapcsolatos tartozás elévülése

A gyermektartásról szóló törvény 16(c) cikke szerint az időszakonként fizetett tartást és az elmaradások tekintetében erre vonatkozóan számított késedelmi kamatokat a tartás fizetésére kötelezett féltől a fizetés esedékessé válásának évét követő év kezdetétől számított öt éven belül kell behajtani. Ellenkező esetben a követeléshez fűződő jog elévül. Az egy összegben fizetett tartást és az elmaradások tekintetében erre vonatkozóan számított késedelmi kamatokat ezzel szemben a tartásdíj esedékessé válásának időpontjától számított öt éven belül, de legkésőbb attól az időponttól számított öt éven belül lehet behajtani, amikor a tartásdíj jogosultja nagykorúvá válik.

Hasonlóképpen a Kélnak is azon tartásdíj esedékessé válásának évét követő év kezdetétől számított öt éven belül kell a kötelezett féltől behajtania az általa kifizetett gyermektartási segélyt, amelynek elmulasztására való tekintettel a segélyt kifizették. Ellenkező esetben a követeléshez fűződő jog elévül (a (finn) gyermektartási segélyről szóló törvény (580/2008) 22. cikke).

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Ha egy tartás fizetésére kötelezett fél nem fizeti meg a megállapodás szerinti tartást, a jogosult félnek egy végrehajtótól kell kérnie a tartozás behajtását. A végrehajtási iroda útmutatást ad arra nézve, hogyan kell megfogalmazni egy ilyen kérelmet. A helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztálya is adhat tanácsot családjoggal kapcsolatos ügyekben. Lásd a 13. és 14. kérdésre adott válaszokat. A végrehajtási iroda nem számít fel díjat a tartási követelések behajtásáért. Az eljárásra vonatkozó további részletek: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>.

Ha a tartásra jogosult fél a tartásdíj megfizetésének elmulasztása miatt a Finn Társadalombiztosítási Intézettől (Kela) kap gyermektartási segélyt, akkor nem indíthat eljárást a tartásdíj behajtására. Ha a Kela fizeti ki gyermektartási juttatást, akkor az általa kifizetett gyermektartási juttatással megegyező összegben jogosulttá válik a tartásdíjra (*visszakereseti jog*) (a gyermekvédelmi törvény (580/2008) 19. cikke). Ha a megállapodás szerinti tartásdíj összege magasabb, mint a Kela által kifizetett gyermektartási segély, és a tartásdíj fizetésére kötelezett fél nem fizeti a tartást, akkor a Kela kifizeti a gyermektartási segély teljes összegét, és behajtja a teljes ki nem fizetett tartásdíjat a kötelezett féltől. Ha ez eredménnyel jár, a Kela a tartozás behajtása után kifizeti a gyermek felügyeletét gyakorló szülő részére a tartásdíj és a gyermektartási segély összege közötti különbözetet.

Határon átnyúló tartásdíj-behajtási ügyekben az érintett felek egy központi hatósághoz fordulhatnak.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Ha egy tartás fizetésére kötelezett fél nem fizeti meg a tartási megállapodás vagy határozat alapján fennálló tartozását egy Finnországban lakó gyermek után, a gyermek gyermektartási segélyre lesz jogosult a Finn Társadalombiztosítási Intézettől (Kela). A Kela által fizetett gyermektartási segély mértékére

vonatkozó információk az alábbi címen érhetők el: <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen (az egyes tartási kifizetéseknek a megélhetési indexhez való hozzákapcsolásáról szóló 583/2008. törvény).

Akkor is lehetőség van a gyermektartási segély igénybevételére, ha a tartásra kötelezett házastárs pénzügyi nehézségei miatt a tartási megállapodás vagy határozat formájában meghatározott gyermektartás összege alacsonyabb, mint az aktuálisan kifizethető gyermektartási segély összege. Ilyen esetekben a Kela fizeti meg a tartásdíj és a gyermektartási segély összege közötti különbözetet. Ezenfelül a gyermek megkapja az adóstól a tartási megállapodásban vagy határozatban meghatározott tartásdíjat is. Ha a tartás fizetésére kötelezett fél nem képes a tartásdíj megfizetésére, akkor ez az összeg megállapítható 0 EUR összegben is. Ekkor a Kela fizeti ki a gyermektartási segély teljes összegét.

A gyermektartásról szóló törvény (580/2008) szabályozza a gyermektartási segély igénybevételének követelményeit. A gyermektartási segélyt a gyermek gyámjának vagy törvényes képviselőjének, illetve olyan személynek a kérelmére állapítják meg, aki a szokásjog alapján a gyermek gondviselőjének minősül. Az önálló életvitelt folytató, 15 évesnél idősebb gyermek is benyújthatja a kérelmet. A gyermektartási segély kifizetése nem szünteti meg az érintett fél azon kötelezettségét, hogy a tartásdíjat teljes egészében megfizesse. Ha a Kela úgy dönt, hogy a tartásdíj fizetés elmaradása miatt gyermektartási segélyt fizet, akkor jogosult – és kötelezett – lesz arra, hogy az érintett féltől behajtsa az összes elmaradt tartásdíj fizetést.

A tartásra jogosult házastárs csak a házastársától kaphat tartásdíjat.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Finnországban az igazságügyi minisztérium jár el központi hatósággént a tartás behajtására vonatkozó nemzetközi megállapodások tekintetében (lásd például a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletet, valamint a gyermektartásdíj és a családi tartásdíjak egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló 2007. évi hágai egyezményt). A központi hatóság feladatai közé tartozik a tartási kérelmek átvétele, azok továbbítása az illetékes hatóságokhoz és a kérelmekkel kapcsolatos eljárások megindítása.

Ha a tartás fizetésére kötelezett fél olyan országban él, ahol hatályban vannak a tartás behajtására irányuló nemzetközi megállapodások, a kérelmező kérheti az igazságügyi minisztériumtól a tartásnak az adott külföldi országban történő behajtását. Szükség esetén a kérelmezőnek mindenképpen tanácsos kapcsolatba lépnie a jogsegélyirodával vagy egy ügyvéddel (például azzal kapcsolatban, hogyan készítse el a kérelmezési iratokat). A helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztálya is adhat tanácsot családjoggal kapcsolatos ügyekben.

Ha a tartásra jogosult fél a tartásdíj fizetés elmaradása miatt gyermektartási segélyt kap a Finn Társadalombiztosítási Intézetől (Kela), akkor a Kela az általa kifizetett gyermektartási segély erejéig jogosulttá válik a tartásdíjra (*visszkereseti jog*) (a gyermekvédelmi törvény (580/2008) 19. cikke). Ilyen esetben a Kela hajtja be az elmaradt tartási fizetéseket a tartásdíjra jogosult fél nevében, aki ilyenkor nem tehet lépéseket a tartás behajtására. Ha a megállapodás szerinti tartásdíj összege magasabb, mint a Kela által kifizetett segély, akkor a Kela kifizeti a gyermektartási segély teljes összegét, és behajtja a teljes ki nem fizetett tartásdíjat a tartás fizetésére kötelezett féltől. Ha ez eredménnyel jár, a Kela a tartás behajtása után kifizeti a gyermek felügyeletét gyakorló szülő részére a tartásdíj és a gyermektartási segély összege közötti különbözetet.

A tartásra jogosult házastárs csak a házastársától kaphat tartásdíjat. A tartásra jogosult házastárs felveheti a kapcsolatot egy végrehajtóval annak kiderítése céljából, hogy a külföldön élő házastársának van-e Finnországban a végrehajtási törvény szerint lefoglalható vagyona. Az igazságügyi minisztérium segítsége is kérhető a külföldi tartás behajtásában.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az igazságügyi minisztérium elérhetőségei:

Cím: Oikeusministeriö

PL 25

00023 Valtioneuvosto

Telefon: +358 29516001

Fax: +358 9 1606 7524

E-mail: central.authority@om.fi

Az igazságügyi minisztérium honlapja: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>

A Finn Társadalombiztosítási Intézet (Kela) elérhetőségei:

A tartás nemzetközi behajtásával foglalkozó Kela-részleg Helsinkiben található.

Cím: Kelan perintäkeskus,
Helsingin perintäyksikkö,
Kansainvälinen erityisperintä
PL 50

00601 Helsinki

Telefon: +35840 354 5469

Telefax: +358 20 635 3330

E-mail: kv.erityisperinta@kela.fi

A Kela honlapja: <http://www.kela.fi/web/en>

A jogsegélyirodák honlapjai: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

A helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztályainak elérhetőségei megtalálhatók a telefonkönyvben, illetve ezekről a finn telefonos tudakozónál lehet érdeklődni. Az érdeklődés során az érdeklődőnek jeleznie kell, hogy melyik helyi önkormányzat szociális szolgáltatási osztályát keresi. Finnországban csaknem 320 helyi önkormányzat (helyhatóság) működik.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Másik országban élő kérelmező számára a legcélszerűbb felvenni a kapcsolatot az adott országban működő illetékes központi hatósággal, amely aztán kapcsolatba lép Finnország igazságügyi minisztériumával (lásd a 13., 14. és 15. kérdésre adott válaszokat).

A kérelmező közvetlenül is felveheti a kapcsolatot a finn hatóságokkal.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Lásd a 15. kérdésre adott válaszokat.

Ha a tartásra jogosult fél (gyermek vagy házastárs) és a fizetésre kötelezett fél különböző országban élnek, az igazságügyi minisztérium bármelyik félnek, valamint a külföldi ország illetékes hatóságainak is segítséget nyújthat az ügyben. A kérelmező (a jogosult gyermek vagy házastárs) kérheti a minisztériumtól, hogy járjon el annak érdekében, hogy egy külföldi országban hozott ítéletet, határozatot vagy jóváhagyott tartási megállapodást

Finnországban hajtsanak végre, és hogy a zárolás útján történő végrehajtás révén befolyt tartást a jogosult fél által kért bankszámlára fizessék be. Az igazságügyi minisztérium azonban nem tud az adós helyett tartást fizetni.

Számos hatályos nemzetközi megállapodás (például az EU tartási rendelete, a 2007. évi hágai egyezmény, kétoldalú megállapodások stb.) értelmében a központi hatóságként eljáró igazságügyi minisztérium feladata például a következőkben történő segítségnyújtás: az adós vagy a jogosult hollétének kiderítése, információszerzés az adós vagy a jogosult jövedelméről, illetve a leszármazás megállapításában történő segítségnyújtás, ha ez a tartás behajtásához szükséges.

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Ha az igazságügyi minisztérium vagy egy általa felhatalmazott személy a különböző hatályos nemzetközi megállapodások keretében központi hatóságként betöltött szerepénél fogva képviseli a kérelmezőt bíróság vagy más hatóság előtt Finnországban, a kérelmező költségmentességben részesül függetlenül attól, hogy a költségmentességre vonatkozó jogszabályok egyébként milyen feltételeket írnak erre elő.

Ez olyan ügyekre vonatkozik, amelyeknek a tárgya:

1. annak megállapítása, hogy egy külföldi államban kibocsátott tartási határozat elismerhető vagy végrehajtható Finnországban;
2. leszármazás megállapítása;
3. szülő kötelezése arra, hogy a gyermekének tartást fizessen;
4. a gyermek részére megállapított tartásdíj módosítása, ha a kérelmező a gyermek vagy annak képviselője.

A 2–4. pontban foglaltak azonban csak akkor alkalmazhatók, ha a gyermek az eljárás megindításakor 21 évesnél fiatalabb.

Ha az igazságügyi minisztérium vagy egy általa felhatalmazott személy a különböző hatályos nemzetközi megállapodások keretében központi hatóságként betöltött szerepénél fogva képviseli a kérelmezőt a tartási határozat végrehajtása során, a kérelmezőt nem terheli semmiféle végrehajtási költség.

Más esetekben a kérelmező általános költségmentességért folyamodhat. A költségmentesség azt jelenti, hogy a kérelmező (ügyvédi) segítséget vehet igénybe a jogi eset megoldásához, és azt teljes egészében vagy részben az állam finanszírozza. A költségmentesség minden jogi esetre kiterjed.

Főszabályként azonban csak a Finnországban tárgyalt ügyekre korlátozódik, de a kérelmező lakó- és tartózkodási helyétől függetlenül bármelyik jogsegélyirodában kérelmezhető. Természetesen az a legkézenfekvőbb megoldás, ha a kérelmező a hozzá legközelebb eső irodához fordul. A kérelmezőnek be kell mutatnia a jövedelmére, a megtérítendő kiadásaira, a vagyonára és az adósságaira vonatkozó igazolásokat. Be kell nyújtani annak az ügynek az ismertetését is, amelyre vonatkozóan a költségmentességet kérelmezik, illetve a kérelmező rendelkezésére álló, jogi eljárási költséget fedező esetleges biztosítás adatait is. További információk: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

A finn végrehajtási hatóságok nem számítanak fel díjat a tartásdíj végrehajtásáért.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Az igazságügyi minisztérium a rendelet 51. cikke szerinti kijelölt hatóság. Feladatait illetően további nemzeti jogszabályi rendelkezések találhatóak a tartással kapcsolatos egyes nemzetközi ügyekben Finnországban illetékes központi hatóságról szóló törvényben (1076/2010).

Utolsó frissítés: 23/05/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Tartási követelések - Svédország

1 Mít jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A svéd jog a gyermek, házastársak és az elvált házastársak részére ír elő tartási kötelezettséget. A házastársak tartási kötelezettségét szabályozó rendelkezéseket a bejegyzett élettársakra is alkalmazni kell.

Gyermekek

A szülők felelősséggel tartoznak gyermekeik ésszerűen elvárható eltartásáért, a gyermek szükségleteire és a szülők együttes vagyoni teljesítőképességére tekintettel. A gyermek tartásához hozzájárulni nem képes szülő nem felel a tartásért.

Annak a szülőnek, akinek nincs a gyermek felett felügyeleti joga, illetve aki nem él együtt a gyermekkel életvitelszerűen, tartási kötelezettségét tartásdíj fizetése útján kell teljesítenie. A szülői felügyeletet a másik szülővel közösen gyakorló szülő is köteles lehet tartásdíj fizetésére. Ez az eset akkor áll elő, ha a gyermek életvitelszerűen csak az egyik szülővel él, függetlenül attól, hogy ez a szülő egyedülálló, vagy új partnerrel él együtt.

Az a személy, aki életvitelszerűen együtt él egy másik személy gyermekével és annak a felügyeletet gyakorló szülőjével, szintén felelős az adott gyermek eltartásáért, ha a felek összeházasodtak, vagy ha van legalább egy közös gyermekük. A mostohaszülő azonban csak olyan mértékben felelős a gyermek tartásáért, amennyiben a gyermek nem részesül tartásban a mostohaszülővel együtt nem élő másik szülőjétől. A tartásdíjat bírósági végzés vagy megegyezés határozza meg.

A tartásdíjat naptári hónapra, előre kell megfizetni. Azonban a bíróság más fizetési módot is meghatározhat, ha arra különleges okok készítetik.

A felek abban is megegyezhetnek, hogy a jövőbeli tartási fizetésre egy összegben vagy három hónapnál hosszabb időszakokra bontva kerül sor. Az ilyen megállapodás csak írásban és két tanú aláírásával érvényes. Amennyiben a gyermek nem töltötte be tizennyolcadik életévét, a megállapodást a Szociális Jóléti Bizottságnak is jóvá kell hagynia.

A tartásdíj egyösszegű megváltását a Szociális Jóléti Bizottság részére kell megfizetni, ha a gyermek tizennyolc év alatti. A bizottságnak fizetett összeget a gyermek tartási kötelezettségének megfelelő összegű, járadék formájában fizető biztosítás megvásárlására kell fordítani, amennyiben a megállapodás ezt nem zárja ki, illetve a Bizottság nem talál más alkalmas módot a gyermek tartására.

Tartási fizetési kötelezettség visszamenőleges megállapítására legfeljebb a keresetindítás időpontját megelőző hároméves időszakra vonatkozóan kerülhet sor, kivéve, ha a tartásra kötelezett ebbe beleegyezik.

A megállapított tartás megfizetésére vonatkozó követelés az esedékesség időpontját követő öt év elteltével nem érvényesíthető (elévül).

Házastársak

A házasság fennállása alatt mindegyik házastárs felelősséggel tartozik mindkettejük eltartásáért. Amennyiben a házastársak egyike nem képes saját maga eltartásáról gondoskodni, a másik házastárs is felel a házastárs személyes szükségletei kielégítéséhez való hozzájárulásért.

A házasság felbontását követően főszabály szerint mindegyik házastárs a saját tartásáért felel. Ha azonban a házastársak egyikének átmenetileg pénzre van szüksége saját eltartásához, a másik házastársról ésszerű mértékű tartásra jogosult, a házastárs teljesítőképességére és más körülményekre is figyelemmel. Rendkívüli esetben a házastárs hosszabb időn át is részesülhet tartásban.

Ha a házastársak nem tudnak megegyezni a tartás kérdésében, a vitát a bíróság döntheti el.

A házasság felbontását követően a tartásdíjat rendszeresen fizetett részletekben kell teljesíteni. A bíróság azonban elrendelheti a tartás egy összegben való megfizetését is, ha ennek van egyedi indoka, például ha a házastársnak nyugdíjbefizetést kell teljesítenie.

Tartási fizetési kötelezettség visszamenőleges megállapítására legfeljebb a keresetindítás időpontját megelőző hároméves időszakra vonatkozóan kerülhet sor, kivéve, ha a tartásra kötelezett ebbe beleegyezik.

A megállapított tartás megfizetésére vonatkozó követelés az esedékesség időpontját követő három év elteltével nem érvényesíthető (elévül).

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A tartási kötelezettség általában megszűnik, ha a gyermek betölti a 18. életévét. Ha azonban a gyermek még nem fejezte be középfokú tanulmányait, a tartási kötelezettség mindaddig fennmarad, amíg iskolába jár, de legfeljebb a huszonegyedik születésnapjáig. Iskola alatt ez esetben a kötelező oktatás vagy a felsőbb középfokú iskola, illetve más ezzel összevethető oktatás értendő.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Svédországban nincs olyan különleges kormányzati szerv, amely a tartás megállapításával vagy annak segítségével foglalkozik. A tartás összegét a felek megállapodása vagy a bíróság végzése rögzítheti. Ha a felek nem tudnak megállapodni, a kérelmezőnek a körzeti bírósághoz kell fordulnia és idézésre irányuló kérelmet kell benyújtania.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Kiskorú gyermek nevében a felügyelettel rendelkező szülő követelheti a tartást. Ha különleges gyámot rendeltek ki, ő is eljárhat a gyermek nevében.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

Az illetékességi szabályokat a szülői törvénykönyv, a házassági törvénykönyv és az igazságügyi eljárási törvénykönyv tartalmazza. A körzeti bíróságtól is kérhető tájékoztatás.

A gyermektartási eljárások tárgyalására azon a helyen kerül sor, ahol az alperes szokásos tartózkodási helye található. Más hatáskörrel rendelkező bíróság hiányában a tárgyalásra a Stockholmi Körzeti Bíróságon kerül sor.

A házastársat megillető tartás fizetésével kapcsolatos kérdésekkel a házasság felbontására vonatkozó tárgyaláson lehet foglalkozni. A házassági ügyeket az a körzeti bíróság tárgyalja, ahol a házastársak valamelyikének szokásos tartózkodási helye található. Ha egyikük sem rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel Svédországban, az ügyet a Stockholmi Körzeti Bíróság tárgyalja. Ha a házastárs tartásával kapcsolatos eljárást nem házassági ügygel összefüggésben indították, akkor az igazságügyi eljárásról szóló törvénykönyv 10. fejezetében foglalt általános illetékességi szabályokat kell alkalmazni. A határon átnyúló ügyekkel kapcsolatos illetékességi szabályokat a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (tartási rendelet) tartalmazza.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Nem. Bárkinek, aki bíróság elé kíván vinni egy ügyet, az illetékes körzeti bíróságtól kell idézés kibocsátását kérnie.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Svédországban maga a bírósági eljárás illetékmentes, a jelenleg 900 SEK összegű eljárási díj kivételével. Ha a kérelmező jogi tanácsadót vagy ügyvédet bízik meg, az költséggel jár. A bizonyítási indítvány – például tanúk beidéztetése – szintén költséggel járhat.

A költségek megbecslése nem lehetséges, mivel azok ügyről ügyre változnak.

Bizonyos feltételek esetén költségmentesség biztosítható. Tartási ügyben a költségmentesség biztosításához különleges indok szükséges. Ilyen indok lehet például, ha az eset körülményei a szokásosnál bonyolultabbak, ezért kiterjedtebb jogi segítségre van szükség.

Ha a bíróság költségmentességet biztosít, a kérelmezőnek kirendelnek egy ügyvédet, akinek a költségeit az állam fizeti, ha a kérelmező nem tudja megfizetni. A költségmentesség vonatkozik a bizonyítással, az ügy vizsgálatával, a tolmácsolással és fordítással, valamint a közvetítő (mediátor) munkájával kapcsolatos költségekre is. Aki költségmentességben részesül, egyben mentesül a bíróságok és a Végrehajtási Szolgálat (Kronofogdemyndigheten) felé fizetendő egyes díjak megfizetése alól is.

Aki nem svéd állampolgár, és nincs vagy nem volt lakóhelye az országban, indokolt esetben költségmentességben részesülhet a Svédországban indítandó keresetek tekintetében. Ha a keresetet egy másik ország bírósága előtt kell megindítani, a költségmentesség csak Svédországban élő személyek részére biztosítható. Az EU minden tagállamának állampolgárai a svéd állampolgárokkal azonos jogokat élveznek a költségmentesség tekintetében. Bizonyos egyéb országok állampolgárai is ugyanezzel a jogokkal rendelkeznek, egy külön rendelkezés alapján, amennyiben országuk tekintetében hatályban van a kölcsönös elbánásra vonatkozó egyezmény.

Az Európai Unión belüli, határon átnyúló jogviták esetén alkalmazandó költségmentességre bizonyos különleges rendelkezések vonatkoznak, például költségmentességet kell biztosítani a tartási rendelet hatálya alá tartozó egyes ügyekben, amelyek a szülő által a 21 évesnél fiatalabb gyermek részére fizetett tartásra vonatkoznak.

A költségmentességgel kapcsolatban a Jogsegély Hatóság (Rättshjälpsmyndigheten) (<http://www.rattshjalp.se/>) tud tájékoztatást adni.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megfizetni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A gyermektartás összegének meghatározása törvényi szempontokon alapul. A tartásra kötelezett szülő jogosult arra, hogy adózás utáni nettó jövedelméből megtartsa a saját létfenntartásához szükséges összeget. Ebbe beletartozik a lakhatás költsége, amelynek indokoltan tartható szintjét külön számítják ki. Az egyéb megélhetési költségeket egy indexált normatív összeg alapján számítják ki. Az adott szülő elkülöníthet egy bizonyos összeget azon házastárs részére is, akivel együtt él, ha erre különleges indoka van. Végül pedig a tartásra kötelezett szülő elkülöníthet egy adott összeget az otthon élő gyermekek támogatására is. Egyebek között a gyermek szükségleteitől és a másik szülőnek a gyermeknevelés költségeihez való hozzájárulási képességétől függ, hogy az ezen felüli összeg mekkora hányadát kell tartásdíjként kifizetni. A kapcsolattartás költségeire is lehet vonni bizonyos összeget.

A házastársnak fizetendő tartásra nézve nincsenek törvényi feltételek. Azonban a fent említett megállapítási szempontok egy része itt is iránymutatásként szolgálhat.

A tartási kifizetések indexhez kötöttek annak érdekében, hogy megőrizzék eredeti értéküket. Az index a társadalombiztosítási törvénykönyv szerinti áralap összegének változásait tükrözi, hacsak a tartásdíjat meghatározó bírósági végzés vagy a felek megállapodása eltérő rendelkezést nem tartalmaz. A társadalombiztosítási hivatal dönti el minden évben, hogy a tartásdíjon kell-e változtatni, és ha igen, milyen mértékben. Az általában február 1-jén hatályba lépő változtatás a közvetlenül azt megelőző év november 1-jét megelőzően megállapított tartásdíjakra vonatkozik.

Ha a felek megegyeznek, egy új megállapodás aláírásával megváltoztathatják a korábbi tartási összeget, még akkor is, ha a tartásdíjat korábban bírósági végzés határozta meg. A végzést vagy a megállapodást a bíróság is kiigazíthatja, ha a körülmények változása ezt indokolja. Az eljárás megindítását megelőző időszak vonatkozásában – amennyiben a kiigazítást bármelyik fél vitatja – a módosítás csak a tartásdíj összegének csökkentéséből vagy a még meg nem fizetett tartásdíjak elengedéséből állhat. A bíróság a megváltozott körülményekre hivatkozással csak rendkívüli indokok esetén növeli meg az elvált házastársnak nyújtott tartás összegét.

A bíróság módosíthatja is a tartásról kötött megállapodást, amennyiben a megkötése idején fennálló körülményekre és egyéb feltételekre tekintettel a megállapodás ésszerűtlen. Azonban a már felvett tartásdíj visszafizetését csak akkor lehet elrendelni, ha ezt különleges indokok teszik szükségessé. Ha a rendszeresen fizetett gyermektartás összege az indexhez kötött kiigazításoktól eltekintve hat éven át nem változik, a bíróság bármilyen különleges indokra való hivatkozás nélkül felülvizsgálhatja a jövőbeli tartási összeget.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartásdíjat az eltartott részére kell megfizetni. Amennyiben az eltartott a tizennyolcadik életévét be nem töltött gyermek, a tartásdíjat a gyermekkel együtt élő, szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő részére kell megfizetni.

A tartásdíj egyösszegű megváltását a Szociális Jóléti Bizottság részére kell megfizetni, ha a gyermek tizennyolc év alatti.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Bírósági végrehajtás a Végrehajtási Szolgálattól (Kronofogdemyndigheten) kérhető. A kérelmet szóban vagy írásban lehet előterjeszteni. A végrehajtására vonatkozó bírói végzést a kérelemmel együtt kell benyújtani. A tartásdíj vonatkozásában a házassági törvénnyel és a szülői törvénnyel összhangban, írásban, két tanú aláírása mellett vállalt kötelezettségek a jogerős ítéletekkel megegyező módon hajthatók végre.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

Gyermektartási fizetési kötelezettség visszamenőleges megállapítására legfeljebb a keresetindítás időpontját megelőző hároméves időszakra kerülhet sor, kivéve, ha a tartásra kötelezett ebbe beleegyezik. A megállapított tartás megfizetésére vonatkozó követelés az esedékesség időpontját követő öt év elteltével nem érvényesíthető (elévül).

A házastársi tartási fizetési kötelezettség visszamenőleges megállapítására legfeljebb a keresetindítás időpontját megelőző hároméves időszakra kerülhet sor, kivéve, ha a tartásra kötelezett ebbe beleegyezik. A megállapított tartás megfizetésére vonatkozó követelés az esedékesség időpontját követő három év elteltével nem érvényesíthető (elévül).

A végrehajtás tekintetében számos kivétel van a lefoglalás alól. Mentések például a lefoglalás alól a ruházati cikkek és a kizárólag a kötelezett személyes használatát szolgáló egyéb dolgok egy ésszerű értékhatárig, továbbá bizonyos háztartási és lakásfenntartási cikkek. Ha a kötelezettnek családja van, a család által használt és a család szükségleteit fedező dolgokat figyelembe kell venni annak megállapítása során, mi mentes a lefoglalás alól.

A kötelezett fizetésének vagy jövedelmének csak azt a részét lehet lefoglalni, ami meghaladja a saját és a családja fenntartásához szükséges mértéket. A kötelezett fizetésének vagy jövedelmének azt a részét, amelyet nem lehet lefoglalni (ez az úgynevezett „förbehållsbeloppet” vagy „védett rész”), egy megszabott összeghez képest határozzák meg. A megszabott összeg fedezi az összes szokásos megélhetési költséget a lakhatási költségek kivételével, amelyeket külön határoznak meg és adnak hozzá a megszabott összeghez. A megszabott összeget a Végrehajtási Szolgálat határozza meg évente.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Svédországban a Végrehajtási Szolgálat nyújt segítséget a tartás behajtásához. Határon átnyúló ügyekben az eltartott igazgatási segítséget kérhet a Társadalombiztosítási Hivaltól (Försäkringskassa) abban, hogy a behajtás céljából a Végrehajtási Szolgálathoz forduljon.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A Társadalombiztosítási Hivatal (Försäkringskassa) havi 1273 SEK tartási támogatást fizethet annak a gyermeknek, akinek a szülei külön élnek. A pénzt annak a szülőnek fizetik ki, aki a gyermek felett felügyeleti jogot gyakorol, együtt él a gyermekkel, és ugyanarra a lakcímre van hivatalosan bejelentve, mint a gyermek. A gyermektartási támogatásról szóló döntést a Társadalombiztosítási Hivatalhoz mint a társadalombiztosítási igazgatást ellátó szervhez benyújtott kérelmet követően hozzák meg. A tartási támogatás révén a társadalom még akkor is gondoskodik egy meghatározott szintű tartásról azon gyermek részére, akinek a szülei külön élnek, ha a tartásért felelős szülő nem teljesíti a tartási kötelezettségét. A tartási támogatás nyújtható teljes támogatásként, kiegészítő kifizetésként vagy a megosztott felügyeleti jog esetén fizetett támogatásként. A tartásért felelős szülő köteles az összeget visszafizetni az államnak, figyelemmel a saját jövedelmére és arra, hogy összesen hány gyermek után kell tartásdíjat fizetnie. A visszafizetési kötelezettséget igazgatási eljárásban határozzák meg. Ha a tartásdíjat ehelyett közvetlenül a felügyeleti joggal rendelkező szülőnek fizetik ki, a Társadalombiztosítási Hivatal által fizetett tartási támogatás összegét ennek megfelelően csökkenteni kell (ezt nevezik kiegészítő juttatásnak).

Ha a tartásért felelős szülő külföldön él, vagy Svédországban él, de más országban vagy országból kap fizetést vagy egyéb jövedelmet, a Társadalombiztosítási Hivatal arra utasíthatja a felügyeleti jogot gyakorló és a gyermekkel élő szülőt, hogy tegyen intézkedéseket a tartási kötelezettség megállapíthatósága érdekében. Ilyen esetben a gyermektartási támogatás címén a hivatal által megfizetett összeg erejéig a Társadalombiztosítási Hivatalra száll át a gyermek tartásdíj követelésére vonatkozó joga.

Nincs lehetőség arra, hogy házastárs részesüljön tartási támogatásban a Társadalombiztosítási Hivaltól.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

Határon átnyúló ügyekben a kérelmező igazgatási segítséget kérhet a Társadalombiztosítási Hivaltól. A Társadalombiztosítási Hivatal központi hatóságnak minősül az EU tartási rendelete, valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény (a 2007. évi hágai egyezmény) alapján, ezenfelül továbbító/fogadó szerv a tartási követelések külföldön történő érvényesítéséről szóló, 1956. évi New York-i egyezmény szerint.

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Lásd a 14. kérdésre adott választ.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A Társadalombiztosítási Hivatal elérhetősége:

Försäkringskassan (Social Insurance Agency)

PO Box 1164

SE-621 22 Visby

Sverige

Tel.: +46 (0)771 17 90 00

Fax: +46 (0)11 20 411

E-mail: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

A Társadalombiztosítási Hivatal megtesz minden szükséges intézkedést a tartás behajtásának előmozdítása érdekében. A tartási rendelet és a 2007. évi hágai egyezmény szerint központi hatósággént ellátandó feladatai a rendeletről és az egyezményből erednek. Segíti például a tartásra jogosultakat a

kérelmek – például a tartásra vonatkozóan egy másik országban hozandó határozat iránti kérelem – beadásában, amelyek megtehetőek a hatóság útján. A kérelmezők rendelkezésére álló segítség fajtáival kapcsolatos további tájékoztatás a Társadalombiztosítási Hivataltól kérhető.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

Azoknak a kérelmezőknek, akik a tartási követelések külföldön történő érvényesítéséről szóló, 1956. évi New York-i egyezmény szerint szeretnének tartást behajtani, saját országuk közvetítő szervéhez kell fordulniuk, amely továbbítja a kérelmet a svédországi fogadó szervhez (Társadalombiztosítási Hivatal). Ugyanez vonatkozik azokra a kérelmezőkre, akik a tartási rendelet vagy a 2007. évi hágai egyezmény szerinti központi hatóságoktól szeretnének támogatást kapni: a kérelmet saját országuk központi hatóságához kell beadniuk, amely továbbítja azt a svédországi központi hatósághoz (Társadalombiztosítási Hivatal).

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Lásd a 17. kérdésre adott választ. A tartási rendelet és a 2007. évi hágai egyezmény szerinti kérelmek tekintetében a kérelmező közvetlenül a hatáskörrel rendelkező hatósághoz fordulhat.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

Lásd a 16. kérdésre adott választ.

16 Köti-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen. Svédországot kötelezi a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv (hágai jegyzőkönyv), amelynek rendelkezései 2011. június 18. óta alkalmazandók az Európai Unióban. A hágai jegyzőkönyv alapján az a főszabály, hogy annak az országnak a jogát kell alkalmazni, ahol az eltartott szokásos tartózkodási helye található. A gyermek érdekét szem előtt tartva különösen alkalmazható annak az országnak a joga vagy a jogszabályai, amelynek mind a gyermek, mind a tartásra kötelezett állampolgárai, ha a szokásos tartózkodási hely szerinti ország jogának az alkalmazása nem szolgálná a gyermek érdekét. A felek meg is egyezhetnek az alkalmazandó jogról, de az ilyen megállapodás alkalmazási köre például a 18 év alatti gyermekek részére történő tartás esetében korlátozott.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Svédországra nézve kötelező a hágai jegyzőkönyv (lásd a 20. kérdésre adott választ).

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Lásd a 7. kérdésre adott választ a költségmentesség általános követelményei tekintetében.

Az Európai Unión belüli, határon átnyúló viták tekintetében bizonyos különleges szabályok vonatkoznak a költségmentességre. Ha teljesülnek a költségmentességnek a tartási rendeletben foglalt feltételei, akkor költségmentességet kell biztosítani, ha a kérelmezőnek jogi képviseletre van szüksége, és ez a szükséglete más módon nem elégíthető ki.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Nincsenek tervbe véve konkrét intézkedések.

Utolsó frissítés: 17/10/2016

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.